

Izvješće o provedbi zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini

IZVJEŠĆE
O PROVEDBI ZAKONA
IZ MJERODAVNOSTI
SREDIŠNJEG IZBORNOG
POVJERENSTVA BIH
U 2024. GODINI

Sarajevo, lipanj 2025. godine

© Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, 2025.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine dozvoljava reproduciranje ovog materijala uz navođenje vlasnika autorskih prava i u neizmijenjenom sadržaju. Zahtjevi u svezi s autorskim pravima mogu se poslati Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine putem adrese e-pošte: kontakt@izbori.ba ili na adresu Danijela Ozme 7, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

Tel.: +387 (0) 33 251 300

Faks: +387 (0) 33 251 329

E-pošta: kontakt@izbori.ba

Mrežna stranica: www.izbori.ba

✉: @IZBORI_BA

Instagram: izbori_ba

Facebook: <https://www.facebook.com/people/Središnje-izborna-povjerenstvo-Bosne-i-Hercegovine/100083235705310/>

LinkedIn: <https://ba.linkedin.com/company/središnje-izborna-povjerenstvo-bosne-i-hercegovine>

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.

SADRŽAJ

UVOD.....	7
SAŽETAK.....	9
O SREDIŠNJEM IZBORNOM POVJERENSTVU BOSNE I HERCEGOVINE.....	19
I. DIO – PROVEDBA IZBORNOG ZAKONA BiH	21
1. Priprema i provedba izbora	21
1.1. Izborne aktivnosti	21
1.2. Normativna djelatnost	22
1.3. Ostali akti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH	22
1.4. Vođenje Središnjeg biračkog popisa	25
1.5. Koordinacija rada općinskih/gradskih izbornih povjerenstava i centara za birački popis	34
1.6. Ovjera prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine	45
1.7. Obuka i edukacija izborne administracije	48
1.8. Informativno-edukativna i motivacijska kampanja 2024.....	49
1.9. Sigurnosni aspekt Lokalnih izbora 2024. godine	58
1.10. Rad Glavnog centra za brojanje.....	59
1.11. Promatrači izbornog procesa	88
1.12. Dan održavanja Lokalnih izbora 6. 10. 2024. godine	90
1.13. Odgođeni Lokalni izbori 2024. godine u OIJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo, Konjic i Jablanica	92
1.14. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2024. godine	94
1.15. Odziv birača.....	95
1.16. Evaluacija provedenih pilot-projekata testiranja izbornih tehnologija	96
1.17. Implementacija izbornih rezultata	103
1.18. Dostavljanje obrazaca izjava o imovinskom stanju	105
1.19. Povrat pristojbe.....	106
1.20. Provedba posrednih izbora	107
1. Posredni izbori za izbor članova Gradskog vijeća Grada Sarajeva i Skupštine Grada Istočno Sarajevo.....	107
1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva	107
1.2. Izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo	117
2. Zaštita izbornog prava	123
3. Financijske aktivnosti	133
3.1. Proračun Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za 2024. godinu	133
3.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti	136
4. Informatičko-tehnička podrška radu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH	143

5.	Zaključna razmatranja	149
II.	DIO - PROVEDBA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA	151
1.	GODIŠNJE IZVJEŠĆE O PREGLEDANOM STANJU FINACIJSKOG POSLOVANJA POLITIČKIH STRANAKA	151
1.1.	Uvod.....	151
1.2.	Pravni okvir za financiranje političkih stranaka.....	152
1.3.	Pravni okvir za finacijsko izvješćivanje političkih stranaka.....	154
2.	Aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u razdoblju izvješća	157
2.1.	Prijem finacijskih izvješća političkih stranaka.....	158
2.1.2.	Financiranje političkih stranaka iz proračuna	167
2.2.	Revizija i kontrola finacijskih izvješća	173
2.2.1.	Nalazi revizije.....	174
2.2.2.	Prijem i kontrola posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje i postizbornog finacijskog izvješća Lokalni izbori 2024. godine	175
2.3.	Sankcioniranje političkih stranaka	184
2.4.	Ostale aktivnosti.....	185
3.	Zaključna razmatranja.....	187
	PRILOZI.....	188
III.	DIO – PROVEDBA ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BIH	207
1.	Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH.....	207
2.	Provjera kandidata za pozicije ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.....	207
3.	Zaključna razmatranja	207
IV.	DIO – AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU SIP-a BiH	209
1.	Aktivnosti Centra za edukaciju.....	209
1.1.	Promoviranje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora.....	210
1.2.	Obuke izborne administracije.....	211
1.3.	Edukacije političkih stranaka i neovisnih kandidata i osoba zaduženih za kontakt sa SIP-om BiH.....	216
1.4.	Edukativne radionice	218
1.5.	Predavanje za studente.....	220
1.6.	Publicistička djelatnost.....	221
1.7.	Postizborna konferencija tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“	223
2.	Zaključna razmatranja	224
V.	DIO - MEĐUNARODNA SURADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE	225
1.	Sudjelovanje u promatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima	225
2.	Suradnja s Izaslanstvom Europske unije/Europskom povjerenstvom	226

3.	Suradnja s Vijećem Europe.....	227
4.	Suradnja s Organizacijom za sigurnost i suradnju u Europi (OEES BiH) i OEES-om/ODIHR-om ..	227
5.	Suradnja s Agencijom za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (USAID)	231
6.	Suradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sustave (IFES)	233
7.	Suradnja s Populacijskim fondom Ujedinjenih naroda (UNFPA)	233
8.	Suradnja sa Svjetskom udrugom izbornih tijela (Association of World Election Bodies, A-WEB)	234
9.	Suradnja s International IDEA – Međunarodnim institutom za demokraciju i izbornu pomoć	236
10.	Suradnja s UN Women	237
11.	Memorandumi o suradnji.....	237
12.	Suradnja s nevladinim sektorom	239
13.	Ostale aktivnosti	240
14.	Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih	241
15.	Zaključna razmatranja	242
VI.	DIO – JAVNOST RADA SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BIH	243
1.	Javnost rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini	243
2.	Zaključna razmatranja.....	246
VII.	DIO - PREPORUKE.....	247
1.	Preporuke	247
	Prilog 1 – Popis normativnih akata	249
	Prilog 2 – Popis materijalnih propisa koje Središnje izbornog povjerenstvo BiH primjenjuje u provedbi svojih mjerodavnosti	256

POPIS TABLICA

Tablica 1. Pregled broja birača upisanih u Središnji birački popis na dan 22. 8. 2024. god.....	26
Tablica 2. Ukupno primljeni zahtjevi za glasovanje izvan BiH.....	28
Tablica 3. Prijave kod kojih je utvrđen nedostatak/razlog odbijanja	29
Tablica 4. Zahtjevi za upis u Središnji birački popis osoba koje se prvi put prijavljuju	29
Tablica 5. Pregled obrađenih prijava za upis u SBP za glasovanje izvan BiH	30
Tablica 6. Pregled odbijenih prijava za upis u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH.....	30
Tablica 7. Pregled diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u kojima je organizirano glasovanje na Lokalnim izborima 2024. godine	31
Tablica 8. Birači registrirani za glasovanje izvan BiH – Lokalni izbori 2024. godine.....	32
Tablica 9. Pregled broja upisanih birača u SBP na dan izbora 6. 10. 2024. godine	32
Tablica 10. Stanje popunjenosti izbornih povjerenstava na dan 8. 1. 2025. godine	34
Tablica 11. Pregled imenovanih predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora	40
Tablica 12. Pregled imenovanih glavnih operatera/operatera za pilot-projekte	41
Tablica 13. Pregled broja osoba kojima osobni dokumenti istječu s danom izbora (6. 10. 2024.)...	43
Tablica 14. Pregled formiranih biračkih mjesta za Lokalne izbore 2024. godine	44
Tablica 15. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i neovisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine.....	46
Tablica 16. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih koalicija i listi neovisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine.....	47
Tablica 17. Pregled ovjerenih kandidata prema spolu i starosti	48
Tablica 18. Pregled formiranih biračkih mjesta u DKP BiH	56
Tablica 19. Pregled primljenih biračkih kompleta u Glavnom centru za brojanje	62
Tablica 20. Pregled neuručenih biračkih paketa po državama boravka.....	62
Tablica 21. Pregled biračkih paketa po kategorijama koji ne ispunjavaju uvjete za brojanje	64
Tablica 22. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijeni u pripremi verifikacije	64
Tablica 23. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijenih u verifikaciji	65
Tablica 24. Pregled prebrojanih glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje	66
Tablica 25. Pregled broja promatrača u Glavnom centru za brojanje	67
Tablica 26. Pregled akreditiranih promatrača	88
Tablica 27. Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2024. godine	95
Tablica 28. Odziv birača.....	95
Tablica 29. Pregled broja prestanaka mandata po razinama vlasti.....	103
Tablica 30. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu	104
Tablica 31. Struktura naloga tijekom 2024. godine	134
Tablica 32. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u 2023. godini	158
Tablica 33. Struktura ukupnog prihoda političkih stranaka ostvarenog u 2023. godini (prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim financijskim izvješćima).....	160
Tablica 34. Izvori financiranja političkih stranaka u razdoblju od 2021. do 2023. godine.....	167
Tablica 35. Planirana i isplaćena proračunska sredstva političkim subjektima u 2023. godini	168

Tablica 36. Isplaćena proračunska sredstva političkim subjektima u 2023. godini po razinama vlasti	168
Tablica 37. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u razdoblju 2004. – 2023. god.	171
Tablica 38. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna 2023 godine političkim subjektima po razinama vlasti (državna razina, entitetska razina i Brčko distrikt BiH)	172
Tablica 39. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora	177
Tablica 40. Struktura troškova izborne kampanje neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	178
Tablica 41. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka iz postizbornih financijskih izvješća.....	180
Tablica 42. Struktura troškova izborne kampanje neovisnih kandidata iz postizbornih financijskih izvješća.....	181
Tablica 43. Pregled troškova izborne kampanje političkih stranaka u razdoblju 2006. – 2024. godine	181
Tablica 44. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u razdoblju izborne kampanje.....	183
Tablica 45. Pregled izvora financiranja izborne kampanje neovisnih kandidata	184
Tablica 46. Pregled regionalnih edukacija na temu „Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora“	211
Tablica 47. Pregled regionalnih edukacija na temu „Upoznavanje izbornih povjerenstava s podzakonskim aktima“	214
Tablica 48. Pregled regionalnih edukacija instruktora za obuku kandidata za za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora.....	215
Tablica 49. Pregled edukacija na temu „Upoznavanje izbornih povjerenstava s radom biračkog odbora“	215

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora financiranja političkih stranka u 2023. godini	159
Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31.12.2023. godine	159
Grafikon 3. Prikaz strukture proračunskih izdvajanja za političke subjekte u 2023. godini	169
Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz proračuna u razdoblju 2004. – 2023. godine.....	170
Grafikon 5. Grafički prikaz podnesenih financijskih izvješća od strane političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora	176
Grafikon 6. Grafički prikaz podnesenih financijskih izvješća od strane neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	176
Grafikon 7. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora	177
Grafikon 8. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora	178
Grafikon 9. Grafički prikaz podnesenih postizbornih financijskih izvješća političkih stranaka	179
Grafikon 10. Grafički prikaz podnesenih postizbornih financijskih izvješća neovisnih kandidata	179
Grafikon 11. Grafički prikaz troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2024. godine	182
Grafikon 12. Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2024. godine	182

Grafikon 13. Grafički prikaz izvora financiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje.	183
Grafikon 14. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje.....	183

POPIS SLIKA

Slika 1. TV Telopi za raseljene osobe	49
Slika 2. TV Telopi za birače izvan BiH.....	50
Slika 3. Videozapis “Podnošenje kandidacijskih listi”	50
Slika 4. Kako glasovati za Gradsko vijeće Grada Mostara.....	51
Slika 5. TV spot “Kako glasovati”	51
Slika 6. Opći motivacijski spot	51
Slika 7. Izborne prevare – videozapisi.....	54
Slika 8. Videozapisi „Posredni izbori“	54
Slika 9. Set opreme za biračko mjesto: prijenosno računalo, bar kod skener za dokumente, skener otisaka prstiju	98
Slika 10. Glasovanje putem optičkog skenera.....	100
Slika 11. Demonstracija uređaja za identifikaciju i autentifikaciju birača	101
Slika 12. Snimci s videokamera	102
Slika 13. Portal e-Izbori.....	144
Slika 14. Aplikacija e-PolitičkiSubjekti.....	145
Slika 15. Aplikacija za online prijavu predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora	146
Slika 16. Aplikativni pristup po rolama.....	146
Slika 17. Aplikacija e-Birački odbori	147
Slika 18. Broj pregleda (page views) na mrežnoj stranici www.izbori.ba u 2024. godini	148
Slika 19. Grafički dizajn.....	149

Uvod

1. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine mjerodavno je za provedbu Aneksa III. Daytonskog mirovnog sporazuma, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine,¹ Zakona o financiranju političkih stranaka,² Izbornog zakona Republike Srpske,³ Izbornog zakona Brčko distrikta BiH,⁴ Zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji BiH,⁵ Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine⁶ te Ustava Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini), Ustava Federacije BiH i Ustava Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na izbore.
2. Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine, članak 2.9, stavak (1), točka 18, utvrđeno je da Središnje izborno povjerenstvo BiH podnosi godišnje izvješće Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarna skupština BiH) o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi Izbornog zakona Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH) i inicira izmjene tog zakona, dok je Zakonom o financiranju političkih stranaka, članak 17., propisano da je Središnje izborno povjerenstvo BiH obvezno svake godine Parlamentarnoj skupštini BiH podnijeti izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka.
3. Osim navedenih zakona, u mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je i provedba dijela Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine kojim je Središnje izborno povjerenstvo BiH mjerodavno za ocjenjivanje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, ispunjava li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje. Također, Zakonom o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, članak 13.,⁷ SIP BiH vrši provjeru kandidata za ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije.
4. Ovo izvješće obuhvaća najznačajnije aktivnosti koje se odnose na provedbu zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine. U razdoblju izvješća na 125 održanih sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i 147 kolegija na kojima su razmatrani materijali za sjednice i usuglašavane druge odluke važne za rad Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, raspravljalo se i odlučivalo o nizu pitanja i zadataka koji su se odnosili na: provedbu Lokalnih izbora 2024. godine, organizaciju i provedbu četiri pilot-projekta testiranja novih tehnologija u izbornom procesu, provedbu posrednih izbora za zakonodavna tijela vlasti, provedbu aktivnosti na pripremi izbora za tijela lokalne uprave i samouprave, praćenje rada i stanja popunjenosti izbornih povjerenstava, edukacije izborne administracije, nadogradnje i testiranja Jedinog izbornog informacijskog sustava (JIIS BiH), redovite aktivnosti na vođenju evidencije Središnjeg biračkog popisa i izjava o imovinskom stanju, odlučivanje po zahtjevima i žalbama političkih subjekata; razmatranje financijskih izvješća političkih stranaka; utvrđivanje prestanka mandata izabranih službenika i dodjelu mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima s listi političkih subjekata; plan i program edukacije izborne administracije (općinskih/

¹ „Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24

² „Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16

³ „Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20

⁴ „Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 17/08, 43/08 i 49/18

⁵ „Službene novine FBiH“, broj: 19/08

⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08

⁷ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13

gradskih izbornih povjerenstava i osoblja zaposlenog u centrima za birački popis), provedbu tenderskih i drugih postupaka za nabavu i potpisivanje ugovora s izabranim ponuđačima i tako dalje.

5. Izvješće o provedbi zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini podijeljeno je na sedam dijelova koji čine jednu cjelinu.
6. Od prvog do trećeg dijela izvješća izlaže se materijal koji se odnosi na dosljednu primjenu zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
7. Četvrti dio izvješća odnosi se na Centar za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i plan i program edukacije članova tijela za provedbu izbora.
8. Peti dio izvješća odnosi se na međunarodnu suradnju, seminare i edukacije koje Središnje izborni povjerenstvo BiH redovito održava, nastojeći kroz razmjenu iskustava s izbornim povjerenstvima drugih zemalja raditi na unaprjeđenju svoga rada.
9. Šesti dio izvješća odnosi se na javnost rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kao neovisnog tijela koje treba transparentno i na nepristran način provesti sve zakone iz svoje mjerodavnosti.
10. U sedmom dijelu izvješća ponuđene su preporuke čiju realizaciju Središnje izborni povjerenstvo BiH nastoji potaknuti kod značajnih institucija BiH kako bi budući rad u provedbi izbornog procesa bio što kvalitetniji.
11. Središnje izborni povjerenstvo BiH je na svojoj 31. sjednici, održanoj 11. 6. 2025. godine, razmotrilo i utvrdilo tekst ovog izvješća koje se podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Sažetak

12. Fokus aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini bio je na provedbi Lokalnih izbora 2024. godine i dosljednoj primjeni svih zakona iz njegove mjerodavnosti, kao i pravovremenom izvješćivanju.
13. Dana, 8. 5. 2024. godine Središnje izborni povjerenstvo BiH je na 21. sjednici donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine. Izbori su raspisani za 58 općinskih vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine, 53 skupštine općina u Republici Srpskoj, 111 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 21 gradsko vijeće u Federaciji BiH, 10 skupština gradova u Republici Srpskoj, 31 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta BiH.⁸
14. Dana, 28. 3. 2024. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine⁹ kojim je uvedeno niz tehničkih poboljšanja koja se odnose na jačanje integriteta, učinkovitosti i transparentnosti izbornog procesa. Stvorene su zakonske pretpostavke za uporabu izbornih tehnologija u izbornom procesu, izvršena je reforma u načinu imenovanja predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora koji su nestranačke osobe koje imenuje, razrješava, obučava, certificira i ocjenjuje Središnje izborni povjerenstvo BiH, a članstvo u biračkim odborima je ograničeno samo na parlamentarne političke subjekte (za Opće izbore), a za Lokalne izbore je ograničeno na političke subjekte zastupljene u izravno izabranim tijelima jedinica lokalne samouprave iz te relevantne osnovne izborne jedinice u prethodnom izbornom ciklusu. Uvedena su i druga unaprjeđenja: obveza otvaranja posebnog računa za financiranje izborne kampanje čime je unaprjeđena transparentnost troškova izbornih kampanja i izvora financiranja izbornih kampanja političkih stranka i neovisnih kandidata koji sudjeluju na izborima, zatim za vrijeme obavljanja izvršne funkcije mandat osoba u zakonodavnom tijelu ostaje u mirovanju,¹⁰ imena članova biračkih odbora s pripadnošću političkom subjektu javno se objavljuju, zabrana političke kampanje od dana raspisivanja izbora do službenog početka izborne kampanje; obvezno ponovno brojanje na biračkim mjestima gdje se utvrdi da broj glasačkih listića premašuje broj glasača koji su glasovali za više od 2%; uvođenje odredbi u svezi s zlouporabom javnih resursa, zlouporabe djeteta u izborne svrhe; smanjenje broja preferencija čime je biračima dana mogućnost glasovanja za tri kandidata unutar kandidacijske liste političkog subjekta čime je smanjena mogućnost manipulacije glasovima unutar liste; svim građanima je omogućeno pravo podnošenja prigovora na izborni proces, stvorene su zakonske pretpostavke da biračka mjesta moraju biti na lokacijama koje su pristupačne za birače s invaliditetom čime se jača inkluzivnost, Centar za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je situiran u Izborni zakon BiH čime su stvorene pretpostavke za njegovo jačanje i razvoj.
15. Pozitivni aspekti Lokalnih izbora 2024. godine su: automatizacija i 100% kontrola potpisa podrške političkim strankama i kandidatima; transparentnije financiranje izborne kampanje političkih stranaka zbog nove obveze podnošenja izvješća o utrošku sredstava za kampanju tri dana prije dana izbora; poboljšana je kontrola distribucije izbornog materijala kroz digitalizaciju pojedinih faza u ovom procesu; unaprijeđena je edukacija birača i informativna kampanja; uspješno su provedena četiri pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu od čega su tri pilot-projekta

⁸ "Službeni glasnik BiH", broj: 31/24.

⁹ "Službeni glasnik BiH", broj: 24/24.

¹⁰ Prema tumačenju Ureda Visokog predstavnika za BiH ova novina se ne primjenjuje na jedinice lokalne samouprave te isto nije važno za Lokalne izbore 2024.

provedena uz podršku i stručnu pomoć donatorskih agencija; nije bilo potrebe za većim kontrolnim prebrojavanjem jer nije bilo biračkih mjesta na kojima je postojala razlika između broja birača koji su glasovali i uporabljenih glasačkih listića (više od 2%). Ponovno prebrojavanje rađeno je na razini lokalne izborne administracije u 115 općina za 366 biračkih mjesta zbog manjih razlika u broju važećih i nevažećih glasačkih listića. Glavnom centru za brojanje u Sarajevu naloženo je izvršenje ponovnog brojanja glasačkih listića sa 159 biračkih mjesta u 33 općine,¹¹ što je znatno manje nego prethodnih izbora.

Izazovi s kojima se suočilo Središnje izborno povjerenstvo BiH u 2024. godini vezani su za kašnjenje u osiguranju proračuna za organizaciju izbora, izmjene i dopune Izbornog zakona BiH donesene su 44 dana prije raspisivanja izbora, u vrlo kratkom roku trebalo je donijeti skoro 50 podzakonskih akata; za izbore je trebalo provesti veliki broj javnih nabava; nedostatak zanimanja ponuđača za tiskanje glasačkih listića i ponavljanje dugotrajne procedure javne nabave mogli su ugroziti održavanje izbora; zbog nemogućnosti provedbe javne nabave za usluge prijevoza izbornog materijala u kratkom vremenskom roku Središnje izborno povjerenstvo BiH obratilo se Ministarstvu obrane BiH za osiguranje kamiona i vozača za prijevoz izbornog materijala; zatim organizacija i provedba četiri pilot-projekta uz uporabu novih tehnologija na biračkom mjestu predstavljala je posebni izazov jer SIP BiH nije posjedovao stručna znanja u ovom području, izazov je bio i dugogodišnji problem nedostatka IT osoblja. Nadalje, suočili smo se i s nedostatkom ljudskih resursa spremnih za izborni angažman i nedostatkom sredstava na lokalnoj razini za njihov angažman; u vrlo kratkom roku trebalo je izraditi kriterije i izvršiti izbor predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora jer je riječ o 10.192 osobe. Također je bilo vrlo teško dobiti dovoljan broj prijave za instruktore za obuku predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora (301), tehničke operatere (517) i osoblje u Glavnom centru za brojanje.

Poseban izazov se odnosio na dodjelu mandata u Gradsko vijeće Grada Mostara jer Izbornim zakonom BiH nije propisan način dodjele mandata u slučaju kada izabrani gradski vijećnik podnese ostavku i time naruši minimalnu ili maksimalnu nacionalnu zastupljenost u Gradskom vijeću Grada Mostara, kao što je to bio slučaj nakon posljednjih Lokalnih izbora 2024. godine. Nadalje, asimetrična rješenja u procesu posrednih izbora u Gradu Sarajevo i Gradu Istočno Sarajevo dodatno kompliciraju i tako složen izborni proces u BiH. Stoga je u cilju brže implementacije rezultata potrebno iznaći rješenje i ukloniti previše asimetričnih rješenja.

16. Nove mjerodavnosti koje su dane Središnjem izbornom povjerenstvu BiH stvorile su ogroman dodatni posao i kapaciteti institucije su bili dovedeni do krajnjih granica. Unatoč velikom broju izazova, Središnje izborno povjerenstvo BiH uspješno je provelo Lokalne izbore 2024. godine.
17. Zbog katastrofalnih poplava dva dana prije Dana izbora odgođeni su izbori u četiri općine (Fojnica, Kreševo, Kiseljak i Konjic) za 20. 10. 2024. godine i u jednoj općini (Jablanica), za 3. 11. 2024. godine što je utjecalo i na dodjelu mandata u još sedam općina/gradova (Doboj, Bihać, Prozor-Rama, Gacko, Foča, Čapljina i Grad Mostar) zbog glasovanja birača putem mobilnog tima i raseljenih osoba na poplavljenim područjima.
18. Na dan izbora 6. 10. 2024. godine provedena su četiri pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu: Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija

¹¹ Mostar se računao kao jedna izborna jedinica.

rezultata; Pilot-projekt 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića; Pilot-projekt 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača; Pilot-projekt 4 – Videonadzor na biračkim mjestima, u 24 osnovne izborne jedinice na 456 od 458 planiranih biračkih mjesta. Tri pilot-projekta financirana su iz donatorskih sredstava (Izaslanstva Europske unije, Misije OEES-a u BiH, USAID/SEI) i sve procedure javnih nabava roba i usluga proveo je donator, a jedan pilot-projekt financiran je iz proračuna Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Ključni nalazi pilot-projekata provedenih 2024. godine pokazali su značajna poboljšanja u autentifikaciji birača, brzini brojanja glasova, smanjenju ručnih grešaka, brzini prijenosa rezultata s biračkog mjesta do SIP-a BiH kao i zaštiti integriteta procesa glasovanja i brojanja primjenom videonadzora na biračkim mjestima. Sve ove tehnologije naišle su na dobar prijem od strane ispitanika i birača, kao i drugih sudionika na izborima, što ukazuje na visoku razinu zadovoljstva i povjerenja u ove sustave. Međutim, uočeni su neki tehnički i logistički izazovi, kao što su kvarovi na uređaju i problemi s unosom više glasačkih listića u skenere. Rješavanje ovih izazova kroz sveobuhvatne okvire podrške i kontinuirane programe obuke bit će od suštinskog značaja za uspješnu širu implementaciju.

19. Prema presjeku Središnjeg biračkog popisa na biračkom popisu na dan izbora 6. 10. 2024. godine bilo je ukupno 3.402.246 birača, od čega 2.080.622 (61,15%) u Federaciji BiH, 1.234.502 (36,28%) u Republici Srpskoj i 87.122 (2,56%) u Brčko distriktu BiH. Žene čine 50,17% populacije na Središnjem biračkom popisu, a muškarci 49,83%. Prema starosnim kategorijama 84,16% birača imaju 30 i više godina, dok je 15,84% birača mlađe od 30 godina.
20. Na Lokalnim izborima 2024. godine glasovalo je 1.637.847 ili 48,14% birača, od čega 50,36% muškaraca i 49,64% žena. Izlaznost u Federaciji BiH je bila 45,07%, u Republici Srpskoj 53,51% i 45,41% u Brčko distriktu BiH.
21. Za promatranje izbornih aktivnosti 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je akreditiralo ukupno 1.992 promatrača ispred 12 udruga, 28 međunarodnih organizacija i 18 političkih stranaka. Izborni proces su nadgledale Izborna promatračka Misija OEES/ODIHR, promatračka misija Svjetske udruge izbornih tijela (A-WEB) i oko 1000 promatrača Koalicije za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“. Općinska/gradska izborna povjerenstva akreditirala su 45.536 izbornih promatrača, od čega je u Gradu Banja Luka akreditiran 5.681 promatrač.
22. Za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine ovjereno je ukupno 26.089 kandidata, od čega 15.106 muškaraca (57,90%) i 10.983 žene (42,10%). Prema starosnoj strukturi 21,39% kandidata je mlađe od 30 godina, 78,61% kandidata ima 30 ili više godina starosti. Za poziciju načelnik/gradonačelnik/Gradonačelnik Grada Istočno Sarajevo ovjereno je 386 kandidata, od čega 357 muškaraca i 29 žena. Za općinska vijeća/skupštinu općine/grada vijeće/skupštinu grada/Skupštinu Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD) uključujući i predstavnike nacionalnih manjina ovjereno je 25.703 kandidata, od čega 14.749 muškaraca i 10.954 žene.
23. U Glavnom centru za brojanje prebrojano je ukupno 88.806 glasačkih listića. Ponovno brojanje glasačkih listića po odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH vršeno je na 159 biračkih mjesta po kandidatima političkih subjekta, po kandidatima i po političkim subjektima, po kandidatima za određenu razinu vlasti, po nacionalnim manjinama.

24. Dana, 5. 11. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini,¹² a 15. 11. 2024. godine i Dopunsku Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini.¹³
25. Ukupan broj izabranih načelnika/gradonačelnika je 142: od čega 134 muškarca i 8 žena. Žene su izabrane na poziciju načelnik/gradonačelnik u sljedećim općinama: Zavidovići, Novo Sarajevo, Drvar, Čapljina, Bosansko Grahovo, Istočni Drvar, Jezero i Novo Goražde.
26. U općinska vijeća/skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD) izabrano je 3.177 kandidata uključujući 23 pripadnika nacionalnih manjina. Spolna struktura izabranih kandidata u OV/SO/GV/SG/SD je sljedeća: 2.454 muškarca i 723 žene (uključujući 21 muškarca predstavnika nacionalnih manjina i 2 žene predstavnice nacionalnih manjina u 21 općini).¹⁴
27. Ukupan broj izabranih kandidata na poziciju načelnik/gradonačelnik i u općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH iznosi 3.319, od čega 2.588 muškaraca (77,98%) i 731 (22,02%) žena. Prema starosnoj strukturi izabranih kandidata njih 340 ili 10,24% ima manje od 30 godina starosti dok 2.979 ili 89,76% izabranih kandidata ima 30 i više godina.
28. Od 3.353 mandata osvojena na Lokalnim izborima 2024. godine, 184 izabrana dužnosnika su odbila prihvatiti osvojeni mandat.
29. U području sigurnosti izbornog procesa Središnje izborno povjerenstvo BiH pravovremeno je obavijestilo sva značajna ministarstva unutarnjih poslova i sigurnosne agencije da je raspisalo Lokalne izbore 2024. godine, nakon čega je Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo Odluku o imenovanju Radne skupine za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine, a ravnatelj Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH donio je 4. 9. 2024. godine Odluku o imenovanju Operativnog stožera akcije "Izbori 2024.". Na dan održavanja izbora, 6. 10. 2024. godine do 24,00 sata Operativnom stožeru akcije i Središnjem izbornom povjerenstvu BiH policijska tijela u Bosni i Hercegovini prosljedila su ukupno 64 prijave o incidentima koji se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima, i to: 31 Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH i 33 MUP Republike Srpske. Na dan održavanja odgođenih izbora u Konjicu, Kiseljaku, Fojnici i Kreševu, 20. 10. 2024. godine i u Jablanici 3. 11. 2024. godine nije bilo prijave o incidentima koji se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima.
30. U razdoblju izvješća Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 54 odluke kojima je za 23 osobe utvrđeno da neće biti upisane u Središnji birački popis dok se nalaze na

¹² „Službeni glasnik BiH“, broj: 75/24

¹³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 78/24

¹⁴ **Napomena:** Samo 21 općina/grad birala je 23 predstavnika nacionalnih manjina. Pravila za kandidiranje su drugačija u odnosu na redovite kandidacijske liste. Na kandidacijskim listama za predstavnike nacionalnih manjina može se naći samo onoliko kandidata koliko se bira i nema ograničenja u odnosu na spol kandidata.

izdržavanju kazne zatvora, a za 31 osobu da stječu pravo upisa nakon izdržane kazne zatvora.

31. U 2024. godini Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljeno je 145 rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti, kao i 1.578 rješenja o ispisu i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka i njihova obrada u Središnjem biračkom popisu.
32. Aktivnosti na provedbi posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajevo i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo otpočele su u prosincu 2024. i završene u travnju 2025. godine. Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo objavljena je u „Službenom glasniku BiH“, broj 23/25 od 18. 4. 2025. godine, a Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajevo objavljena je u „Službenom glasniku BiH“, broj 24/25 od 25. 4. 2025. godine.
33. Tijekom 2024. godine u Općini Novi Grad Sarajevo i Gradu Zavidovići održani su izbori za tijela lokalne uprave i samouprave.
34. Sukladno Odluci o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, sva 143 izborna povjerenstva osnovne izborne jedinice broje ukupno 583 člana. Na dan 8. 1. 2025. godine u izborna povjerenstva osnovne izborne jedinice bilo je imenovano 580 članova, od čega 317 (54,14%) muškaraca i 266 (45,86%) žena, čime je ispoštovan članak 2.14, stavak (1) Izbornog zakona BiH koji se odnosi na osiguravanje zastupljenosti spolova sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova u BiH.
35. U smislu utvrđivanja prestanaka mandata na temelju zahtjeva izabranih članova tijela vlasti kojima mandat dodjeljuje Središnje izborna povjerenstvo BiH i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti, u 2024. godini obrađeno je 323 predmeta i dodijeljen isti broj uvjerenja o dodijeljenim mandatima. Razlozi pokretanja postupaka za prestanak mandata su sljedeći: 308 po osobnom zahtjevu, 7 zbog smrti i 8 po službenoj dužnosti.
36. U svezi s obvezom dostavljanja Izjave o imovinskom stanju izabranih dužnosnika, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a sukladno zakonski propisanom roku o dostavljanju izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju, od ukupno 35 izabranih dužnosnika, spomenutu dokumentaciju, odnosno izvješće o imovinskom stanju, dostavilo je 27 dužnosnika, te je donesen Zaključak o obustavi postupka za navedene. Središnje izborna povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o izricanju novčane kazne za 8 izabranih dužnosnika u iznosu od po 800,00 KM zbog nedostavljanja izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju u zakonski propisanom roku. Zaključeno s danom 31. 12. 2024. godine Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljeno je 3.206 izjava o imovinskom stanju za Lokalne izbore 2024. godine.
37. Uvjete za povrat novčanog iznosa pristojbe za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima 2024. godine iz članka 4.16 stavak (1) točke 4. i 5. Izbornog zakona BiH ispunila je 91 politička stranaka i 107 neovisnih kandidata.
38. Središnje izborna povjerenstvo BiH je od raspisivanja izbora do završetka izbornog procesa zaprimilo 2.977 prigovora/žalbi. Doneseno je 219 odluka o izricanju novčanih

kazni, ali je broj izrečenih novčanih kazni veći od broja donesenih odluka, jer su u jednom dijelu odluka izricane novčane kazne za više političkih subjekata odnosno kandidata političkih subjekata na proteklim izborima. Za kršenje odredbi Izbornog zakona BiH, za koje se može izreći sankcija, izrečeno je ukupno 1.328,100,00 KM, od čega 800.500,00 KM za kršenje odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji. Najveći iznosi kazni izrečeni su političkim subjektima za kršenje odredbi koje zabranjuju govor mržnje.

39. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u razdoblju izvješća izjavljeno je ukupno 547 žalbi Apelacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine. U postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama, Sud Bosne i Hercegovine je 510 žalbi (93,3%) odbio, 22 žalbe (4%) su odbačene, a 15 žalbi (3,7%) je usvojeno što postotno znači da je Sud BiH u skoro 98% predmeta po žalbama potvrdio odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
40. U razdoblju izvješća Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine podneseno je 9 apelacija od kojih 7 još nije riješeno. Jedna apelacija je odbačena kao nedopustiva, a jedna je uvažena i vraćena Sudu BiH na ponovno odlučivanje koji je naložio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da preinači svoju odluku.
41. Sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza za 2024. godinu ("Službeni glasnik BiH" broj 50/24) Središnjem izbornom povjerenstvu BiH odobren je ukupan proračun u iznosu od 15.877.000,00 KM, od čega za neposrednu potrošnju iznos od 4.286.000,00 KM, a za održavanje Lokalnih izbora 2024. godine iznos od 11.591.000,00 KM. Troškovi održavanja Lokalnih izbora 2024. godine iznose 6.441.919,75 KM.
42. U razdoblju izvješća provedena su ukupno 334 postupka javnih nabava, od čega 18 otvorenih postupka, 10 konkurentskih postupaka, 2 pregovaračka postupka bez objave obavijesti o nabavci i 304 izravna sporazuma.
43. U razdoblju siječanj – prosinac 2024. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2024. godine, a koji se vodi u elektroničkom obliku, zaveden je 3.731 predmet; u upisnik prvostupanjskih predmeta upravnog postupka zavedeno je 3.013 predmeta; u upisnik drugostupanjskih predmeta upravnog postupka zavedena su 93 predmeta te je vršeno zavođenje akata u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu.
44. U 2024. godini održano je 125 sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH: 30 redovitih, 52 žurne, 26 žurnih korespondentnih, 11 korespondentnih i 6 sjednica sukladno članku 2.18. stavak (2) Izbornog zakona BiH i članku 22. stavak (6) Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
45. U razdoblju izvješća članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održali su 152 sastanka (62 sastanka s međunarodnim organizacijama, 31 sastanak koji se odnosi na projektne aktivnosti, 59 sastanaka pod kategorijom ostali sastanci). Predstavници SIP-a BiH sudjelovali su u radu: 52 konferencije/radionice/seminara; 2 studijske posjete; 21 edukaciji; 56 radionica koje su podržale donatorske organizacije; 2 izborne promatračke misije.
46. Na službenoj mrežnoj stranici www.izbori.ba tijekom 2024. godine objavljeno je 2.889 dokumenata i 566 priopćenja za javnost. Ukupan broj upita za provjeru Središnjeg

biračkog popisa putem mrežne stranice iznosio je 685.165, a zabilježeno je 5,8 milijuna pregleda mrežne stranice.

47. Putem *YouTube* kanala realizirano je 125 prijenosa uživo sa sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
48. Godišnja financijska izvješća za 2023. godinu podnijelo je 39 političkih stranaka ili 20,63% od ukupno 189 političkih stranaka s evidencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Među političkim strankama, koje nisu podnijele godišnje financijsko izvješće za 2023. godinu je i 18 stranaka koje nisu podnijele godišnje financijsko izvješće ni za 2022. godinu, radi čega im je u travnju 2024. godine izrečena administrativna mjera kojom im se uskraćuje pravo kandidiranja za sudjelovanje na izborima 2024. godine.
49. Središnje izborno povjerenstvo BiH provelo je aktivnosti na pregledu i kontroli godišnjeg financijskog izvješća političkih stranaka za 2023. godinu za 30 političkih stranaka, te pribavilo revizijske dokaze koji su potrebni za izdavanje revizijskih izvješća s mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.
50. Sukladno odredbi iz članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je Parlamentarnoj skupštini BiH podnijelo Izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini.
51. U razdoblju izvješća Središnje izborno povjerenstvo BiH provelo je pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg financijskog izvješća za 2022. godinu 101 političke stranke i postizbornih financijskih izvješća za Opće izbore 2022. godine 90 političkih stranaka, te 2024. godine izdalo izvješća revizije za 58 političkih stranaka. U tijeku je izdavanje izvješća revizije za 43 političke stranke. Za 18 političkih stranaka, koje nisu podnijele godišnja financijska izvješća za 2022. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izrečena je administrativna mjera kojom je političkim strankama uskraćeno pravo kandidiranja za sudjelovanje na sljedećim izborima.
52. Sve političke stranke i neovisni kandidati, koji su sudjelovali na Lokalnim izborima 2024. godine, imali su obvezu da tri dana prije dana održavanja izbora podnesu izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje. Izvješće je obuhvatilo razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do 2. 10. 2024. godine, a političke stranke i neovisni kandidati bili su dužni podnijeti ga 3. 10. 2024. godine. Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje podnijelo je 111 političkih stranaka. Financijsko izvješće nije podnijelo pet (5) političkih stranaka. Od ukupno 189 neovisnih kandidata koji su ovjereni za sudjelovanje na izborima, izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje podnijelo je 157 kandidata, dok izvješće nisu podnijela 32 kandidata.
53. Postizborno financijsko izvješće podnijelo je 105 političkih stranaka, što čini 90,52% od broja stranaka koje su sudjelovale na izborima. Financijsko izvješće nije podnijelo 11 političkih stranaka ili 9,48%. Od ukupno 189 neovisnih kandidata, koji su imali obvezu u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH" podnijeti postizborno financijsko izvješće, izvješće je podnijelo 158 kandidata. Financijsko izvješće nije podnio 31 neovisni kandidat, što čini 16,40 % od ukupnog broja neovisnih kandidata, koji su sudjelovali na izborima.

54. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 14. 3. 2024. godine novčanim kaznama sankcioniralo 66 političkih stranaka radi kršenja odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka i Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH – Financiranje kampanje, a koja su utvrđena revizijom finansijskih izvješća političkih stranaka za 2020. godinu.
55. Središnje izborno povjerenstvo BiH pripremlilo je prijedlog tehničkog dokumenta za izmjene i dopune Zakona o financiranju političkih stranaka i isti će uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka unaprjeđuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OESS-a/ODIHR-a.
56. Tijekom 2024. godine nije bilo provjera kandidata za poziciju ministar/zamjenik ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine.
57. Aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH obuhvatile su: promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, obuke izborne administracije sukladno Planu i programu edukacije tijela za provedbu izbora, edukativne radionice o novim tehnologijama u izbornom procesu, radionice osnaživanja pripadnika romske zajednice, radionice posvećene mladim biračima, predavanje za studente kao i izradu publikacija namijenjenih izornoj administraciji, promatračima izbornog procesa i svim zainteresiranim *stakeholderima*, a organizirana je i postizborna konferencija tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“.
58. U pogledu međunarodne suradnje, predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH su u 2024. godini sudjelovali na različitim događajima: 8 konferencija, 3 radionice/seminara/okruglih stolova; 3 izborne promatračke misije, 2 studijske posjete Središnjem izbornom povjerenstvu Albanije i Središnjem izbornom povjerenstvu Gruzije, sudjelovanje u radu Izvršnog odbora Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*) itd.
59. U razdoblju izvješća nastavljene su aktivnosti na realizaciji projektnih aktivnosti koje finansijski podržavaju ili implementiraju Izaslanstvo Europske unije u BiH, Misija OESS-a u BiH, OESS/ODIHR i Vlada SAD-a.
60. U 2024. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH potpisalo je Memorandume o suradnji sa Središnjim izbornim povjerenstvom Gruzije, Državnim izbornim uredom Mađarske i Stalnim izbornim tijelom Rumunjske.
61. U 2024. godini nastavljena je uspješna suradnja s nevladinim sektorom, od čega izdvajamo suradnju s Transparency Internationalom i Koalicijom „Pod lupom“.
62. U razdoblju izvješća održano je 13 konferencija za novinare, objavljeno je 161 priopćenje za javnost, a pisani mediji su objavili više od 4.000 članaka o radu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
63. U 2024. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH pripremlilo je i usvojilo sljedeće dokumente: Izvješće o provedbi zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u 2023. godini; Plan integriteta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 2024. – 2027. godine; Prvo periodično izvješće o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini; Drugo periodično izvješće o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini; Srednjoročni plan rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH 2025. – 2027.; Program

rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za 2025. godinu; Program obuke uposlenika Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u 2025. godini.

Dana, 28. 2. 2025. godine na 11. sjednici Središnje izborne povjerenstvo BiH usvojilo je Završno izvješće provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine koji su dana, 3. 3. 2025. godine, a sukladno Zaključku Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 3. 12. 2024. godine, dostavljeni u Parlamentarnu skupštinu BiH.

64. Kako bi se analizirali svi aspekti izbornog procesa 2024. godine i raspravljalo o trenutnim izazovima i budućim koracima za unaprjeđenje izbornog procesa, Središnje izborne povjerenstvo BiH, uz financijsku podršku Vijeća Europe i Misije OEES-a u BiH, u razdoblju 24. – 25. 4. 2025. godine, organiziralo je postizbornu konferenciju tijela za provedbu izbora „*Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost*“ na kojoj su svi izborni sudionici mogli razmijeniti mišljenja i iskustva te formulirati konkretne prijedloge za unaprjeđenje izbornog procesa. Zaključci konferencije će biti dio inicijative za izmjene i dopune Izbornog zakona BiH koje će Središnje izborne povjerenstvo BiH uputiti u Parlamentarnu skupštinu BiH.
65. Središnje izborne povjerenstvo BiH ulaže kontinuirane napore da unaprijedi izborni proces, a kroz preporuke upućene Parlamentarnoj skupštini BiH ukazuje na potrebu rješavanja ključnih problema koji se, prije svega, odnose na pravovremene izmjene i dopune svih zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

O Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine

Vizija

Naša vizija je izborna administracija koja organizira slobodne, demokratske izbore koji odražavaju volju birača i koja uživa povjerenje birača i javnosti.

Misija

Transparentno, učinkovito i profesionalno organiziramo demokratske izbore u kojima građani Bosne i Hercegovine mogu izraziti slobodnu izbornu volju, te zakonitu provedbu svih mjerodavnosti propisanih Izbornim zakonom BiH i Zakonom o financiranju političkih stranaka BiH.

Naše vrijednosti

Neovisnost, nepristranost, profesionalizam, odgovornost, inkluzivnost, kontinuirano unaprjeđenje i digitalne inovacije, transparentnost, učinkovitost.

Strateški ciljevi i pravci

Zadržati status neovisne institucije koja doprinosi demokratizaciji društva u Bosni i Hercegovini.

Opći strateški cilj: Unaprjeđenje procesa organizacije izbora u Bosni i Hercegovini i podizanje povjerenja javnosti kroz povećanje učinkovitosti, transparentnosti i profesionalnosti izborne administracije i izbornog procesa.

Strateški ciljevi razvoja SIP-a BiH: 1) Institucijsko jačanje izborne administracije, 2) Uvođenje novih informacijskih tehnologija u izborni proces, 3) Poboljšanje infrastrukture i logističkih kapaciteta, 4) Podizanje povjerenja u izborni proces i izbornu administraciju, 5) Unaprjeđenje pristupačnosti izbornog procesa, 6) Povećanje integriteta izbornog procesa, 7) Unaprjeđenje nadzora i transparentnosti financiranja političkih stranaka.

I. DIO – PROVEDBA IZBORNOG ZAKONA BiH

1. Priprema i provedba izbora

1.1. Izborne aktivnosti

1.1.1. Aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u svezi s primjenom Izbornog zakona BiH

1.1.1.1. Izmjene i dopune Izbornog zakona BiH

66. Odlukom Visokog predstavnika donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH koji je objavljen u “Službenom glasniku BiH” broj 24/24, a radi se o tehničkim izmjenama kojima se unaprjeđuje integritet izbornog procesa.

1.1.1.2. Aktivnosti u svezi s izborom člana Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

67. Počevši od 1. 1. 2024. godine, predsjednica Središnjeg izborne povjerenstva BiH je dr. Irena Hadžiabdić, članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH iz reda Ostalih.

1.1.1.3. Raspisivanje Lokalnih izbora 2024. godine

68. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 21. sjednici, održanoj 8. 5. 2024. godine donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine i Uputu o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju, 6. listopada 2024. godine.¹⁵
69. Izbori su raspisani za 58 općinskih vijeća u Federaciji Bosne i Hercegovine, 53 skupštine općina u Republici Srpskoj, 111 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 21 gradsko vijeće u Federaciji Bosne i Hercegovine, 10 skupština gradova u Republici Srpskoj, 31 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

¹⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

1.2. Normativna djelatnost

70. Priprema i usvajanje normativnih akata, kao kontinuirani zadatak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ogleda se u izradi podzakonskih akata donesenih na temelju zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Središnje izorno povjerenstvo BiH nastojalo je unaprijediti podzakonske akte uvažavajući preporuke promatračkih misija OEES-a/ODIHR-a za unaprjeđenje izbornog procesa.
71. U 2024. godini, doneseno je ukupno 108 akata kako slijedi: 60 odluka, 27 uputa, 17 pravilnika i 4 instrukcije. Popis normativnih akata usvojenih u 2024. godini dan je u Prilogu 1. ovoga izvješća.

1.3. Ostali akti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

72. Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 10. sjednici, održanoj 7. 3. 2024. godine, donijelo Odluku o usvajanju i provedbi Plana integriteta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 2024. – 2027. godine.¹⁶ Predmetnom Odlukom je imenovana i osoba zadužena za nadzor nad provedbom Plana integriteta. Nakon usvajanja, Plan integriteta dostavljen je u Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.¹⁷ Prethodno je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije dala pozitivno mišljenje na Prijedlog Plana integriteta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 2024. – 2027. godine.¹⁸ Dokument je dostupan na mrežnoj stranici www.izbori.ba.¹⁹
73. Izvješće o provedbi zakona iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u 2023. godini²⁰ usvojeno je Zaključkom kojim se utvrđuje tekst izvješća²¹ na 25. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanoj 23. 5. 2024. godine. Izvješće je dostavljeno u Parlamentarnu skupštinu BiH dana, 30. 7. 2024. godine.²² Predmetno izvješće je razmatrano na 21. sjednici Zastupničkog doma PS BiH, održanoj 28. 8. 2024. godine i 22. sjednici, održanoj 22. 10. 2024. godine, ali nije usvojeno. Dom naroda PS BiH je na 15. sjednici, održanoj 12. 11. 2024., razmatrao izvješće i isto nije usvojeno.²³
74. Po zahtjevu Direkcije za europske integracije (DEI) pripremljen je doprinos Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za izradu Priloga institucija u Bosni i Hercegovini za razdoblje 15. 5. 2023. – 15. 3. 2024. godine za potrebe Paketa proširenja za 2024. godinu i isti je dostavljen u Direkciju za europske integracije dana 15. 3. 2024. godine.²⁴ Dopuna priloga institucija je dostavljena dana 30. 7. 2024. godine.

¹⁶ Akt, broj: 04-2-50-4-979- 10 /22

¹⁷ Akt, broj: 04-2-50-4-979- 12 /22

¹⁸ Akt APIK-a, broj: 05-07-4-21-2/24 od 21. 2. 2024. godine

¹⁹ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/plan_integriteta/Plan_integriteta_CIKBIH_2024_2027.pdf

²⁰ Akt, broj: 04-2-07-10-728-1/24

²¹ Akt, broj: 04-2-07-10- 728-2/24

²² Akt, broj: 04-2-07-10- 728-3/24

²³ Akt, broj: 02-50-6-16-15/24 od 14. 11. 2024.

²⁴ Akt broj: 04-2-50-4-204-2/24

75. Pripremljeno je *Prvo periodično izvješće o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini*²⁵ koji je posvećen digitalizaciji izbornog procesa s fokusom na realizaciju aktivnosti četiri pilot-projekta koja će biti provedena na dan Lokalnih izbora 2024. godine, 6. listopada 2024. godine. Izvješće je dostavljeno u Parlamentarnu skupštinu BiH dana 30. 7. 2024. godine²⁶ sukladno članku 20.16e stavak (4) Izbornog zakona BiH²⁷ kojim je propisano da će Središnje izborno povjerenstvo BiH Parlamentarnoj skupštini BiH redovito dostavljati sveobuhvatna izvješća o svojim aktivnostima na uvođenju novih tehnologija. Predmetno izvješće je razmatrano i usvojeno na 21. sjednici Zastupničkog doma PS BiH, održanoj 28. 8. 2024. godine,²⁸ odnosno na 15. sjednici Doma naroda PS BiH, održanoj 12. 11. 2024. godine.²⁹
76. Pripremljeno je *Drugo periodično izvješće o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini*³⁰ koje je posvećeno tehničkom i pravnom aspektu četiri pilot-projekta provedena na dan Lokalnih izbora 2024. godine. Izvješće je dostavljeno u Parlamentarnu skupštinu BiH dana 4. 10. 2024. godine.³¹ Predmetno izvješće je razmatrano na 23. sjednici Zastupničkog doma PS BiH održanoj 3. 12. 2024. godine. Zastupnički dom usvojio je Drugo periodično izvješće o uvođenju novih tehnologija u izborni proces u Bosni Hercegovini.³² Uz ovo Izvješće, Dom je usvojio i sljedeće zaključke:
1. Zastupnički dom PS BiH zadužuje Središnje izborno povjerenstvo (SIP) BiH da izradi studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana od dana usvajanja ovog zaključka, sukladno članku 20.16e Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.
 2. Zastupnički dom PS BiH zadužuje Vijeće ministara BiH da, sukladno zahtjevu SIP-a BiH, osigura financijska sredstva u Proračunu institucija BiH za 2025. godinu za nabavku potrebne opreme za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine, sukladno članku 20.16e Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.³³
77. Pripremljeno je *Završno Izvješće provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine*.³⁴ Završno izvješće se sastoji od dva dijela: I. DIO – Evaluacija i analiza provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i II. DIO – „Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine“. Predmetno Izvješće je usvojeno Zaključkom o utvrđivanju teksta Završnog Izvješća provedenih pilot-

²⁵ Akt, broj: 04-2-50-4-1192-53/20

²⁶ Akt, broj: 04-2-50-4-1192-56/20

²⁷ “Službeni glasnik BiH”, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 i 24/24

²⁸ Akt Zastupničkog doma PS BiH, broj: 01-50-1-15-21/24 od 28. 8. 2024.

²⁹ Akt, broj: 02-50-6-16-15/24 od 14. 11. 2024.

³⁰ Akt, broj: 04-2-50-4-1192-71/20

³¹ Akt, broj: 04-2-50-4-1192-72/20

³² Akt Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj: 01-50-1-15-23/24 od 3. 12. 2024. godine

³³ Zaključak Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj: 01-50-1-15-23/24; veza: 01-02-50-18-1894/24 od 3. 12. 2024.

³⁴ Akt SIP-a BiH, broj: 04-2-50-4-1192-89/20

projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studije izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine³⁵ na 11. sjednici SIP-a BiH, održanoj 28. 2. 2025. godine. Izvješće je dostavljeno Parlamentarnoj skupštini BiH,³⁶ čime je realiziran Zaključak Zastupničkog doma PS BiH od 3. 12. 2024. godine. Na temelju Izvješća Parlamentarna skupština BiH se može opredijeliti u kojem pravcu će ići uvođenje izbornih tehnologija u Bosni i Hercegovini.

78. Program rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za 2025. godinu³⁷ pripremljen je na temelju Srednjoročnog plana rada 2025. – 2027. godine.³⁸ Nakon što je Ministarstvo financija i trezora BiH dalo pozitivno mišljenje³⁹ Program rada je usvojen na 63. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanoj 12. 9. 2024. godine. Dana, 12. 9. 2024. godine usvojeni dokument je dostavljen Ministarstvu financija i trezora BiH.⁴⁰
79. Pripremljen je Pravilnik za izradu Godišnjeg programa rada Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine i izvješćivanje, koji je usvojen na 9. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanoj 28. 2. 2024. godine.⁴¹
80. Pripremljen je Program obuke uposlenika Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u 2025. godini⁴² na koji je Središnje izorno povjerenstvo BiH zaključkom, broj: 04-2-50-4-3401-2/24, dalo suglasnost na 89. sjednici SIP-a BiH, održanoj 22. 10. 2024. godine i isti je dostavljen Agenciji za državnu službu BiH.⁴³
81. Pripremljena je informacija za Povjerenstvo za borbu protiv korupcije Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH o antikorupcijskim mjerama i aktivnostima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i ista je dostavljena Povjerenstvu za borbu protiv korupcije Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dana 11. 3. 2024. godine.⁴⁴
82. Dana, 14. 5. 2024. godine po zahtjevu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK BiH) popunjen je *online* Upitnik na temu “Provedba Planova integriteta za 2023. godinu” i isti je u Google Forms proslijeđen u APIK BiH.
83. Po zahtjevu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije svim zaposlenim u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH proslijeđene su informacije o načinu prijavljivanja korupcije i inoviranom obrascu za prijavu korupcije kako bi se olakšalo prijavljivanje korupcije.⁴⁵

³⁵ Akt SIP-a BiH, broj: 04-2-50-4-1192-90/20

³⁶ Akt SIP-a BiH, broj: 04-2-50-4-1192-91/20

³⁷ Akt, broj: 04-2-07-10- 1647- 3/24

³⁸ Akt, broj: 07-1-02-2-1921-1/24

³⁹ Akt MFT-a BiH, broj: 05-02-2-5401-2/24 od 23. 8. 2024.

⁴⁰ Akt, broj: 04-2-07-10-1647- 4/24.

⁴¹ Akt broj: 05-1-02-2-199-1/24

⁴² Akt broj: 04-2-50-4-3401-1/24

⁴³ Akt broj: 04-2-50-4-3401-3/24

⁴⁴ Akt broj: 04-50-4-1186-2/23

⁴⁵ USAID Projekt pravosuđe protiv korupcije je u suradnji s APIK-om izradio edukativni video koji je dostupan na poveznici:

84. Po zahtjevu Ureda za reviziju Institucija BiH popunjen je Upitnik za institucije BiH za potrebe provedbe revizije učinka na temu etički kodeks u institucijama Bosne i Hercegovine i isti je s priložima dostavljen Uredu za reviziju Institucija BiH dana 26. 11. 2024. godine.⁴⁶

1.4. Vođenje Središnjeg biračkog popisa

1.4.1. Aktivnosti upisa birača u Središnji birački popis za Lokalne izbore 2024. godine

85. Postupak vođenja Središnjeg biračkog popisa i upisa birača propisan je poglavljem 3. Izbornog zakona BiH – Birački popis, Pravilnikom o uporabi i izradi izvoda iz Središnjeg biračkog popisa i Uputi o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem.
86. Središnji birački popis je evidencija o državljanima BiH koji imaju biračko pravo sukladno Izbornom zakonu BiH i formira se, vodi i rabi za potrebe organizacije i provedbe izbora sukladno zakonu, za provedbu referenduma, za provedbu opoziva izabranog službenika i izbore tijela lokalne samouprave sukladno zakonu.
87. Sukladno članku 3.6 stavak (7) točka a) Izbornog zakona BiH i članku 3. stavak (1) Pravilnika o uporabi i izradi Središnjeg biračkog popisa, za potrebe provedbe Lokalnih izbora 2024. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je:
- Odluku, broj: 06-1-07-2-620-1/24 od 8. 5. 2024. godine, o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 7. 5. 2024. godine u 24:00 sata,⁴⁷ odnosno na dan prije raspisivanja Lokalnih izbora 2024. godine, kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Središnji birački popis 3.406.088, i to po osnovnim izbornim jedinicama.
 - Odluku, broj: 06-1-07-2-620-3/24 od 26. 8. 2024. godine, o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 22. 8. 2024. godine u 24:00 sata,⁴⁸ kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Središnji birački popis 3.400.204, i to po osnovnim izbornim jedinicama.
 - Odluku, broj: 06-1-07-2-620-6/24 od 10. 10. 2024. godine, o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 6. 10. 2024. godine u 24:00 sata,⁴⁹ kojom je utvrđeno da je ukupan broj birača u Bosni i Hercegovini upisanih u Središnji birački popis 3.402.246, i to po osnovnim izbornim jedinicama.

<https://photos.onedrive.com/share/5EA47BC9B6FC115F163011?cid=5EA47BC9B6FC115F&resId=5EA47BC9B6FC115F!63011&authkey=!APPJCOI-5oJ22hY&ithint=video&e=nBdr7b>

⁴⁶ Akt SIP-a BiH, broj: 04-50-4-3556-2/24

⁴⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

⁴⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 59/24

⁴⁹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 70/24

88. Pregled broja birača upisanih u Središnji birački popis po kategorijama na dan 22. 8. 2024. godine u 24:00 sata, a koji su se rabili na dan održavanja Lokalnih izbora 6. 10. 2024. godine, dan je u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Pregled broja birača upisanih u Središnji birački popis na dan 22. 8. 2024. godine u 24:00 sata

R/B	Kategorija	Broj birača
1.	Birači koji svoje pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači)	3.334.280
2.	Birači koji glasuju osobno u općini prebivališta iz 1991. godine	15.216
3.	Birači koji glasuju u odsustvu iz općine u kojoj imaju prebivalište za općinu iz 1991. godine	5.911
4.	Birači registrirani za glasovanje putem pošte	43.535
5.	Birači koji glasuju u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu (DKP BiH)	1.254
	UKUPNO	3.400.204

89. Navedeni podatci su uporabljeni za izradu izvoda iz Središnjeg biračkog popisa po biračkim mjestima.

1.4.2. Upis birača u Središnji birački popis koji svoje biračko pravo ostvaruju na redovitim biračkim mjestima (redoviti birači)

90. Upis birača koji glasuju na redovitom biračkom mjestu vrši se sustavom “pasivne registracije“, odnosno sve osobe kojima se izda važeća osobna iskaznica države Bosne i Hercegovine automatski su upisane u Središnji birački popis. Na temelju odredbi članka 3.5 Izbornog zakona BiH mjerodavno tijelo koje vodi registar građana dostavlja podatke za ažuriranje Središnjeg biračkog popisa sukladno Zakonu o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.
91. Za potrebe provedbe Lokalnih izbora 2024. godine izvršeno je ažuriranje podataka u četiri (4) navrata, prema utvrđenoj metodologiji, kako slijedi:

Prvi presjek napravljen je na dan raspisivanja izbora 7. 5. 2024. godine i uporabljen je za izradu Privremenih izvoda iz SBP-a;

Drugi presjek napravljen je na dan 23. 7. 2024. godine i uporabljen je u svrhu određivanja biračkih mjesta i pravljenja specifikacija za tiskanje glasačkih listića;

Treći presjek napravljen je na dan 22. 8. 2024. godine i uporabljen je za izradu Izvoda iz konačnog biračkog popisa koji je distribuiran na biračka mjesta;

Četvrti presjek napravljen je na dan 6. 10. 2024. godine, odnosno na dan izbora, s ciljem utvrđivanja biračkog prava glasača koji su glasovali nepotvrđenim listićima.

1.4.3. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis

92. Upis izbjeglih osoba i osoba koje privremeno borave u inozemstvu u Središnji birački popis, odnosno u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH, vrši se sustavom aktivne registracije i za Lokalne izbore 2024. godine počeo je danom raspisivanja izbora i trajao je do 23. 7. 2024. godine u 24:00 sata, sukladno Uputi o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini koji će se održati 6. listopada 2024. godine.⁵⁰
93. Sukladno odredbama Upute o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem, podnošenje zahtjeva za upis izbjeglih osoba i osoba koje borave izvan BiH u Središnji birački popis vršio se putem aplikacijskog sustava **e-Izbori** i bio je dostupan na službenoj mrežnoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH od dana raspisivanja izbora do isteka krajnjeg roka za podnošenje prijava. Portal, odnosno aplikacijski sustav za podnošenje prijava birača izvan BiH sadržavao je informativni sadržaj za birače. Pored detaljne tehničke upute i redoslijeda koraka za lakšu prijavu birača koji svoje biračko pravo žele ostvariti glasovanjem putem pošte ili glasovanjem u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.
94. Biračima, koji su se na prethodnim izborima nalazili na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je uputilo e-poštu s obavijesti da je raspisalo Lokalne izbore koji će se održati 6. listopada 2024. godine, te da je potrebno do krajnjeg roka za podnošenja prijava za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, odnosno do 23. 7. 2024. godine do 24.00 sata, putem portala e-Izbori podnijeti prijavu i priložiti dokumentaciju. Navedena Obavijest je proslijeđena na 67.000 adresa e-pošte državljanima koji su se prijavili na prethodnim izborima.
95. Nadalje, obavijest je proslijeđena Ministarstvu vanjskih poslova BiH uz napomenu da ista bude upućena prema veleposlanstvima i konzulatima BiH u inozemstvu, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Lokalne izbore 2024. godine. Također, navedena obavijest proslijeđena je Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH.
96. Nakon isteka roka za prijavu birača izvan BiH, 23. 7. 2024. godine u 24.00 sata, Središnje izborno povjerenstvo BiH uputilo je obavijest za 2.000 državljana BiH, za koje se utvrdilo da imaju nedostatke, te da iste mogu dopuniti u roku od dva dana od dana obrade njihove prijave.
97. Nadalje, nakon 23. 7. 2024. godine, obrađeno je otprilike 19.000 prijava, zaključno s 29. 7. 2024. godine završena je obrada svih dostavljenih prijava putem portala e-Izbori, svi podnositelji prijava, koji nisu ispunjavali uvjete za upis u Središnji birački popis, dobili su generiranu poruku da u roku od dva dana otklone nedostatke u prijavi. Rok za dopune je istekao 31. 7. 2024. godine.

⁵⁰ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

98. Nakon završene obrade pristupilo se provjeri/ponovnoj obradi oko 5.880 odbijenih prijava za upis u Središnji birački popis, te za prijave za koje je utvrđeno da nisu ispravno obrađene, izvršena je ispravka. Dodatnim kontrolama već obrađenih prijava uočeno je oko 350 prijava, koje su odbijene i označene kao zlouporaba kroz aplikaciju, jer dokazi o točnoj adresi nisu bili ispravni.

1.4.4. Prijava za glasovanje izvan BiH

a) Prijave koje ispunjavaju uvjete

99. U razdoblju od dana raspisivanja izbora, odnosno od 8. 5. 2024. godine do 23. 7. 2024. godine portalu e-Izbori pristupilo je i otvorilo korisnički nalog **53.977** korisnika. Međutim, svaki od podnesaka nije bio prijava za glasovanje izvan BiH nego i dopune prijava u kojima su utvrđeni nedostaci, a pojedini podnositelji su slali dva ili više istih podnesaka (duple prijave). Na poštanski pretnac je pristiglo 40 prijava.

Tablica 2. Ukupno primljeni zahtjevi za glasovanje izvan BiH

Ukupno primljenih zahtjeva		
R/B	Status prijave	Broj
1.	Unos nije kompletan/Unos u tijeku	3.906
2.	Obrađeno	50.071
	Ukupno	53.977

100. Od ukupnog broja obrađenih **prijava 50.071 birača**, uvjete za upis u SBP za glasovanje izvan BiH ispunilo je **44.788 birača**, dok je **5.283 birača** imalo nedostatak u prijavi te su automatski putem portala e-Izbori obavješteni o nedostatku.
101. Dostavljeno je **40 prijava**, koje su pristigle na poštanski pretnac 451, od čega dvije (2) prijave su već obrađene elektroničkim putem i iste ispunjavaju uvjete za upis u SBP, dok 38 prijava nije dostavljeno sukladno članku 3.15 stavak (1) Izbornog zakona BiH.
102. U vezi s naprijed navedenim, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine⁵¹ i Odluku kojom se odbija upis 38 birača u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine⁵², čije prijave nisu dostavljene sukladno članku 3.15 stavak (1) Izbornog zakona BiH.

⁵¹ Odluka, broj: 06-1-07-2-620-2/24 od 5. 8. 2024. godine

⁵² *Ibid.*

b) Prijave koje ne ispunjavaju uvjete

103. Sukladno članku 24. stavak (3) Pravilnika o vođenju i uporabi Središnjeg biračkog popisa, u slučaju da prijava ne sadrži sve dokaze utvrđene člankom 3.15 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH ili obrazac nije ispravno popunjen, Središnje izborno povjerenstvo BiH je putem portala e-Izbori obavijestilo državljane BiH koji su podnijeli prijavu za glasovanje da u roku od dva (2) dana od dana obavijesti mogu otkloniti nedostatke u prijavi. Nakon isteka roka za dopunu **5.283 podnositelja zahtjeva** nije ispunilo uvjete za upis u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH.

Tablica 3. Prijave kod kojih je utvrđen nedostatak/razlog odbijanja

R/B	Status prijave	Broj
1.	Nije dostavljen dokaz o identitetu	819
2.	Nije dostavljen dokaz o točnoj adresi boravka u inozemstvu, nevaljan dokument itd.	2.378
3.	Nije popunjen ili nije potpisan obrazac	863
4.	Više nedostataka	1.223
	Ukupno	5.283

Zahtjevi za upis u Središnji birački popis (ZUSBP osobe koje se prvi put prijavljuju)

104. U razdoblju izvješća podnesene su 2.003 prijave birača koji se prvi put prijavljuju za upis u Središnji birački popis. Tijekom obrade prijava vršene su sljedeće provjere: je li dostavljen važeći i kompletan dokaz o identitetu, je li dostavljen dokaz o državljanstvu BiH, je li dostavljen dokaz o prebivalištu BiH odnosno, na temelju dostavljenih podataka vršena je provjera Popisa stanovništva 1991. godine i je li dostavljen i potpisan obrazac zahtjeva prijave za upis izbjegle osobe u Središnji birački popis (ZUSBP).

Tablica 4. Zahtjevi za upis u Središnji birački popis osoba koje se prvi put prijavljuju

R/B	Status prijave	Broj
1.	Nije završen unos	1.083
2.	Obradeno	920
	Ukupno	2.003

105. Na temelju navedenog, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2024. godine donijelo Odluku o upisu u Središnji birački popis i izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2024. godine kojom je upisano ukupno 127 izbjeglih osoba.

Tablica 5. Pregled obrađenih prijava za upis u SBP za glasovanje izvan BiH

R/B	Status prijave – Obrađeni	Broj
1.	Ispunjava uvjete	127
2.	Ne ispunjava uvjete	165
3.	Dupli unosi	248
4.	Osobe upisane u SBP na prethodnim izborima	379
	Ukupno	920

106. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana 4. 8. 2024. godine donijelo i Odluku kojom je odbijeno ukupno 165 podnositelja prijava, jer nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 3.15 stavak (1), (2) i (3) Izbornog zakona BiH. Sastavni dio naprijed navedene odluke je popis odbijenih podnositelja prijava. Petnaest (15) prijava je odbijeno zbog nedostatka valjanog dokaza o identitetu, 22 zbog nedostatka dokaza o državljanstvu, 45 prijava je imalo više nedostataka, a 83 prijave nisu imale dokaz o prebivalištu u BiH.

Tablica 6. Pregled odbijenih prijava za upis u Središnji birački popis za glasovanje izvan BiH

Razlozi odbijanja – ne ispunjava uvjete	Broj odbijenih zahtjeva
Nedostaje valjan dokaz o identitetu	15
Nedostaje dokaz o državljanstvu	22
Više nedostataka	45
Nedostaje dokaz o prebivalištu u BiH	83
UKUPNO	165

1.4.5. Upis birača u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu

107. Na temelju članka 1.5 Izbornog zakona BiH, kojim je propisano da državljani BiH koji privremeno žive u inozemstvu imaju pravo glasovati osobno dolaskom na odgovarajuće biračko mjesto u BiH ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu ili poštom, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na prijedlog Ministarstva vanjskih poslova BiH donijelo Odluku o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine u kojima se planira organiziranje glasovanja za Lokalne izbore 2024. godine. Birači u predviđenim državama mogli su se prilikom prijave za glasovanje izvan BiH izjasniti o načinu glasovanja, osobno na biračkom mjestu za glasovanje u DKP-u BiH ili poštom.
108. Podzakonskim aktima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH predviđeno je određivanje biračkog mjesta za osobno glasovanje u DKP-u BiH ako je za glasovanje prijavljeno najmanje 50 birača, odnosno, ukoliko za to postoje opravdani razlozi. Središnje izborno povjerenstvo BiH može donijeti odluku o glasovanju u DKP-u BiH i s manjim brojem prijavljenih birača, pri čemu će se

cijeniti financijski aspekt i tehničke mogućnosti neophodne za određivanje biračkog mjesta u svakom DKP-u BiH.

109. Po okončanju procesa prijave birača za glasovanje izvan BiH, kao i nakon završene procedure provjere ispunjavanja organizacijsko-tehničkih uvjeta za organiziranje glasovanja na biračkom mjestu u DKP-u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-02-2-1475-1/24 od 12. 8. 2024. godine.⁵³
110. Sukladno navedenom, na Lokalnim izborima 2024. godine, za državljane Bosne i Hercegovine koji privremeno žive u inozemstvu i imaju biračko pravo, organizirano je glasovanje u sljedećim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, kako slijedi:

Tablica 7. Pregled diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH u kojima je organizirano glasovanje na Lokalnim izborima 2024. godine

R/b	Naziv zemlje	Naziv DKP-a BiH
1.	Republika Austrija	Ambasada BiH u Beču
2.		Počasni konzulat BiH u Grazu
3.		Počasni konzulat BiH u Salzburgu
4.		Počasni konzulat BiH za Gornju Austriju
5.	Kraljevina Belgija	Ambasada BiH u Bruxellesu za Belgiju i Luksemburg
6.	Kraljevstvo Danska	Ambasada BiH u Kopenhagenu
7.	Kraljevina Nizozemska	Ambasada BiH u Hagu
8.	Republika Njemačka	Ambasada BiH u Berlinu
9.		Generalni konzulat BiH u Münchenu
10.		Generalni konzulat BiH u Stuttgartu
11.		Generalni konzulat BiH u Frankfurtu
12.	Republika Slovenija	Ambasada BiH u Ljubljani
13.	Republika Srbija	Ambasada BiH u Beogradu
14.	Kraljevina Švedska	Ambasada BiH u Stockholmu

111. Po isteku roka za žalbe na naprijed navedene odluke, postupanjem po zaprimljenim žalbama, te naknadnom provjerom i ažuriranjem podataka s bazom podataka Središnjeg biračkog popisa dostavljenoj iz IDDEEA-e, Odlukom o zaključivanju i potvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za Lokalne izbore 2024. godine i objavljivanju broja birača za svaku izbornu jedinicu od 5. 8. 2024. godine, zaključen je Središnji birački popis koji se rabi za Lokalne izbore 2024. godine sa stanjem na dan 6. 10. 2024. godine u 24:00 sata. Konačan broj birača koji su upisani za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH bio je **1.481**, a **43.307 birača** je upisano za glasovanje putem pošte.

⁵³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 55/24

Tablica 8. Birači registrirani za glasovanje izvan BiH – Lokalni izbori 2024. godine

Kategorija birača	Broj
Birači registrirani za glasovanje putem pošte	43.307
Birači registrirani za glasovanje u DKP-u BiH	1.481
UKUPNO	44.788

112. Svim biračima koji su se izjasnili za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, a ono nije provedeno, prema odredbama Izbornog zakona BiH glasački materijal je blagovremeno dostavljen na adrese koje su građani naveli u svojim prijavama, kako bi im bilo omogućeno glasovanje putem pošte i da bi time ostvarili svoje biračko pravo.

1.4.6. Info-linija

113. Od 9. 5. 2024. do 31. 7. 2024. godine, na info-linijama evidentirano je ukupno 2.349 poziva putem telefona, a s adrese e-pošte info@izbori.ba upućeno je 4.911 poruka/odgovora e-pošte na upite vezano za prijavu birača, te obavijesti o uočenim nedostacima u prijavama. Tehnička podrška je pružena u 1.426 slučajeva.

1.4.7. Zlouporaba biračkog prava

114. U razdoblju obrade pristiglih prijava putem aplikacije e-Izbori za Lokalne izbore 2024. godine, uočeno je da su u nekim slučajevima kao dokaz o točnoj adresi izvan BiH dostavljena uvjerenja koja bi svojim sadržajem i pojedinim elementima na ispravi mogla upućivati na eventualnu zlouporabu (potpis službene osobe, tekst, otisak pečata i sl.). Najveći broj navedenih uvjerenja se odnosi na prijave za glasovanje izvan BiH za glasovanje u Republici Srbiji. Podnositelji navedenih prijava su obaviješteni putem e-pošte kako njihova prijava ne ispunjava uvjete, odnosno da njihov dokaz o boravištu u inozemstvu nije ispravan, te im je ostavljen rok da isprave nedostatke u prijavi. Prijava o navedenom i dokumentacija dostavljena je mjerodavnom tužiteljstvu.

1.4.8. Središnji birački popis na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine (6. 10. 2024.)

115. Na dan 6. 10. 2024. godine u 24:00 sata, u Središnji birački popis za Lokalne izbore 2024. godine, upisano je ukupno 3.402.246 birača.

Tablica 9. Pregled broja upisanih birača u SBP na dan izbora 6. 10. 2024. godine

	Broj birača	Postotak	<30	>=30	M	F	M<30	M>=30	F<30	F>=30
FBiH	2.080.622	61,15%	351.393	1.729.229	1.029.876	1.050.746	180.304	849.572	171.089	879.657
RS	1.234.502	36,28%	173.594	1.060.908	621.550	612.952	89.625	531.925	83.969	528.983
BD BiH	87.122	2,56%	13.823	73.299	43.951	43.171	7.134	36.817	6.689	36.482
UKUPNO u BiH	3.402.246	100,00%	538.810	2.863.436	1.695.377	1.706.869	277.063	1.418.314	261.747	1.445.122

1.4.9. Aktivnosti na organiziranju i provedbi prijevremenih izbora za tijela lokalne samouprave savjeta mjesnih zajednica

116. Za potrebe provedbe izbora za Savjet mjesnih zajednica, a na zahtjev lokalne samouprave, izrađeni su i dostavljeni na daljnje postupanje izvodi iz Središnjeg biračkog popisa u dvije osnovne izborne jedinice (Novi Grad Sarajevo i Zavidovići).

1.4.10. Redovite aktivnosti na vođenju Središnjeg biračkog popisa

117. Sukladno mjerodavnošću o vođenju Središnjeg biračkog popisa, a u svezi s odredbom članka 1.7 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na temelju podataka dostavljenih od mjerodavnih tijela o osobama koje se nalaze na izdržavanju kazne zatvora ili su izdržale kaznu zatvora zbog ozbiljnih povreda humanitarnog prava koju je izrekao Sud Bosne i Hercegovine, sud Republike Srpske ili sud Federacije Bosne i Hercegovine i sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili koje se nisu podredile naredbi da se pojave pred Sudom Bosne i Hercegovine, sudom Republike Srpske ili sudom Federacije Bosne i Hercegovine i sudom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u razdoblju izvješća, donijelo 54 odluke, kojim je za 23 osobe utvrđeno da neće biti upisane u Središnji birački popis, a za 31 osobu da stječu pravo upisa u Središnji birački popis nakon izdržane kazne zatvora.
118. **Ispis iz državljanstva BiH** – Redovite aktivnosti na ažuriranju Središnjeg biračkog popisa obuhvatile su, također, i provjeru podataka o ispisu iz državljanstva BiH, a na temelju rješenja o ispisu iz državljanstva Bosne i Hercegovine koja redovito dostavlja Ministarstvo civilnih poslova BiH/Sektor za državljanstva. U 2024. godini dostavljeno je ukupno **1.578 rješenja o ispisu** i promjenama u rješenjima o državljanstvu BiH, te su vršene provjere podataka o njima u Središnjem biračkom popisu.
119. **Oduzimanje/vraćanje poslovne sposobnosti** – Na temelju pravosnažnih sudskih rješenja o oduzimanju, odnosno vraćanju poslovne sposobnosti, vršeno je redovito ažuriranje predmetnih podataka u relevantnoj bazi podataka. U prethodnim godinama, a po zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, uspostavljena je praksa kontinuiranog dostavljanja rješenja o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti od mjerodavnih sudova u Federaciji BiH i Republici Srpskoj prema Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, u svrhu blagovremenog ažuriranja Središnjeg biračkog popisa. U 2024. godini Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavljeno je ukupno **145 rješenja** o oduzimanju/vraćanju poslovne sposobnosti, te su ti podatci obrađeni.
120. Izdana su ukupno tri (**3**) uvjerenja, po osobnom zahtjevu, o stanju upisa u Središnji birački popis u svrhu reguliranja socijalno-statusnih pitanja.

1.5. Koordinacija rada Općinskih/gradskih izbornih povjerenstava i Centara za birački popis

121. Poslovi koordinacije rada s izbornim povjerenstvima odnose se na vođenje evidencije članova izbornih povjerenstava; sudjelovanje u programima edukacije i obuke članova izbornih povjerenstava; informiranje članova izbornih povjerenstava o svim značajnim informacijama i odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH; održavanje stalne komunikacije s izbornim povjerenstvima u svojoj zoni odgovornosti; sudjelovanje u kontroli postupka imenovanja članova biračkih odbora i mobilnih timova; davanje tehničkih uputa osoblju koje radi u centrima za birački popis; poslovi kontrole dostavljenih izbornih rezultata u Glavnom centru za brojanje; sudjelovanje u kontroli izrade i distribucije izvoda iz Središnjeg biračkog popisa kao i poslovi praćenja primljenog izbornog materijala.
122. Redovita aktivnost po pitanju koordinacije rada izbornih povjerenstava predstavlja i vođenje evidencije članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koje, sukladno odredbama Poglavlja 2. Izbornog zakona BiH i Uputi o utvrđivanju kvalifikacija, broja i imenovanju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini, imenuju skupštine općina/općinska vijeća. Navedena aktivnost uključuje praćenje rokova trajanja mandata članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava, prikupljanje dokumentacije i pripremu materijala za davanje suglasnosti na imenovanje i razrješenje članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koju, sukladno članku 2.12 Izbornog zakona BiH, daje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

1.5.1. Popunjenost izbornih povjerenstava

123. Sukladno Odluci o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini⁵⁴ broj članova u **143** izborna povjerenstva osnovne izborne jedinice iznosi ukupno **583** člana. Stanje popunjenosti izbornih povjerenstava na dan 8. 1. 2025. godine je sljedeće:

Tablica 10. Stanje popunjenosti izbornih povjerenstava na dan 8. 1. 2025. godine

Nacionalna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava

UKUPNO	HRVATI		BOŠNJACI		SRBI		OSTALI	
580	112	19,31%	226	38,97%	215	37,07%	27	4,66%

Spolna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava

UKUPNO	MUŠKARCI		ŽENE	
580	314	54,14%	266	45,86%

⁵⁴ „Službeni glasnik BiH“, br.: 31/24 i 59/24

Kvalifikacijska struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava

UKUPNO	VSS		VŠS		SSS		MR	
580	555	95,69%	15	2,59%	10	1,72%	0	0,00%

Starosna struktura imenovanih članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava

UKUPNO	Mlađi od 30 godina		Od 30 do 40 godina		Od 40 do 50 godina		Stariji od 50 godina	
580	316	54,48%	127	21,90%	94	16,21%	43	7,41%

1.5.1.1. Razrješenja i imenovanja članova izbornih povjerenstava

124. Postupak razrješenja i imenovanja članova izbornih povjerenstava propisan je odredbom članka 2.12 stavak (5) i (6) i člankom 2.15 stavak (2) Izbornog zakona BiH, te odredbama Upute o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini⁵⁵ (u daljnjem tekstu: Uputa).
125. U 2024. godini, u predmetima razrješenja i imenovanja članova, zamjenskih članova i predsjednika/zamjenskih predsjednika izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je ukupno **168** rješenja. Od navedenog, u **116** predmeta je uvažen zahtjev, odnosno dana je suglasnost na razrješenje/imenovanje, dok u **21** slučaju nije dana suglasnost na razrješenje, odnosno imenovanje na dužnost u članstvu izbornog povjerenstva, iz sljedećih razloga: sastav izbornog povjerenstva nije sukladan odredbi članka 2.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH; dokaz imenovanog člana o izbornom iskustvu nije sukladan Uputi; nepostupanje po rješenju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u prethodnom postupku; imenovani član ne zadovoljava uvjet iz članka 2.3 stavak (1) točka 4. Izbornog zakona BiH – kandidatura na izborima; imenovanje zamjenskog člana izbornog povjerenstva izvan izbornog razdoblja; imenovani član ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 2.2 stavak (2) i (3) Izbornog zakona BiH; istek mandata i imenovanje člana izbornog povjerenstva u izbornom razdoblju, protivno članku 2.15 stavak (4) Izbornog zakona BiH; odstupanje od rang-liste prilikom imenovanja, bez primjerenog obrazloženja; razrješenje zamjenskih članova pri čemu nije izvršeno imenovanje novih članova izbornog povjerenstva.
126. Pored navedenog, u **31** predmetu Središnje izborno povjerenstvo BiH je postupajući po službenoj dužnosti, sukladno članku 2.15 stavak (2) Izbornog zakona BiH, s obzirom da mjerodavno tijelo nije donijelo rješenje u zakonskom roku, donijelo rješenje o razrješenju/imenovanju na dužnost u članstvu izbornog povjerenstva jednog ili više članova izbornog povjerenstva (Srebrenik, Pelagićevo, Krupa na Uni, Bugojno, Maglaj, Velika Kladuša, Donji Žabar,

⁵⁵ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24 i 85/24

Bosansko Grahovo, Ravno, Ključ, Prnjavor, Kotor Varoš, Istočni Mostar, Odžak, Berkovići, Kupres, Novi Grad, Srebrenica, Istočna Ilidža, Bužim, Tešanj).

127. Nadalje, u razdoblju izvješća ukupno **22** člana ili predsjednika su podnijela ostavku na dužnost u članstvu izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice, iz razloga promjene prebivališta, odlaska u inozemstvo, odlaska u mirovinu, zdravstvenih razloga, osobnih razloga, poslovnih razloga ili razloga stručnog usavršavanja (Milići, Pelagićevo, Ravno, Istočni Mostar, Bosanski Petrovac, Šekovići, Ključ, Novi Travnik, Drvar, Petrovo, Domaljevac-Šamac, Bileća, Trnovo, Krupa na Uni, Srebrenik, Derventa, Široki Brijeg), te je izvršeno imenovanje redovitog ili zamjenskog člana ili predsjednika izbornog povjerenstva sukladno Izbornom zakonu BiH.

1.5.1.2. Žalbe na razrješenje i imenovanje članova izbornih povjerenstava

128. Na postupak razrješenja i imenovanja članova izbornih povjerenstava u 2024. godini Apelacijskom odjelu Suda BiH izjavljeno je **20** žalbi (Maglaj – 2; Vitez – 1; Vlasenica – 2; Prnjavor – 4; Srebrenik – 2; Živinice – 3; Brčko – 3; Bugojno – 2; Trnovo – 1). Od navedenog, Sud BiH je odbio **14** žalbi (neutemeljene), a **6** žalbi je odbačeno.

1.5.1.3. Izrada informacija o primjeni članka 2.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH i pregled sudske prakse

129. U prethodnom razdoblju izvješća ažurirana je informacija o postupanju sukladno članku 2.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH, odnosno o sudskoj praksi Apelacijskog odjela Suda BiH prilikom razmatranja žalbi na rješenja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u svezi s primjenom članka 2.14 stavak (1) Izbornog zakona BiH u razdoblju 1. 4. 2015. godine do 13. 6. 2023. godine, s konkretnim zaključcima Suda BiH i uputama za postupanje.
130. Po pitanju sudske prakse u predmetima po izjavljenim žalbama Sudu BiH na rješenja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini, pripremljena je informacija o postupanju u predmetima imenovanja članova izbornih povjerenstava nakon rješenja Suda BiH u predmetu GIP Cazin, broj: 06-1-07-1-4693/22 od 15. 2. 2023. godine. Naime, Rješenjima Suda BiH u predmetu Gradskog izbornog povjerenstva Cazin, broj: S13 Iž 044954 23 Iž od 6. 2. 2023., S1 3 Iž 044957 23 Iž od 6. 2. 2023. godine i S1 3 Iž 044953 23 Iž od 6. 2. 2023. godine između ostalog navedeno je da je Središnje izborno povjerenstvo BiH u predmetnom rješenju pogrešno primijenilo odredbu članka 2.14 Izbornog zakona BiH kada je smatralo da pravilna primjena iste podrazumijeva da sastav Gradskog izbornog povjerenstva treba biti takav da u istom budu zastupljeni predstavnici svih konstitutivnih naroda. Odlučna činjenica za pravilnu primjenu navedene odredbe je ta da u konkretnom slučaju među prijavljenim kandidatima nije bilo prijavljenih drugih kandidata, tj. kandidata druge nacionalnosti. Dakle, tek u slučaju da je bilo prijavljenih kandidata druge nacionalnosti, a da nitko od njih nije bio imenovan, a uz to je ispunjavao potrebne uvjete, bili bi ispunjeni uvjeti

za donošenje ovakve odluke. Osim toga, SIP BiH nije cijenio neospornu činjenicu da je ukupan broj članova Gradskog izbornog povjerenstva 7 (sedam), a da je postojeći član imenovan iz reda Ostalih, te da je samim tim, imajući u vidu rezultate posljednjeg popisa stanovništva provedenog na državnoj razini ispoštovana odredba članak 2.14 Izbornog zakona BiH, koja predviđa multietničan sastav izbornog povjerenstva, na način da se vodi računa o posljednjem popisu stanovništva provedenom na državnoj razini.

131. Predmetno rješenje Apelacijskog odjela Suda BiH i upute za postupanje dane u konkretnom rješenju predstavljale su značajnu smjernicu za postupanje u sličnim slučajevima, te je pripremljena analiza specifičnih i konkretnih okolnosti i postupanja u ukupno 22 predmeta razrješenja i imenovanja članova izbornih povjerenstava nakon donošenja predmetnog rješenja Apelacijskog odjela Suda BiH.

1.5.1.4. Postupci po prijavama protiv članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica

132. Središnje izorno povjerenstvo BiH je u izbornom razdoblju za Lokalne izbore 2024. godine zaprimilo **13** prijava protiv članova izbornih povjerenstava zbog kršenja odredaba članka 2.1 stavak (2) i članka 2.3 stavak (1) točka 2. Izbornog zakona BiH, koji se odnose na neovisnost i nepristranost članova izbornih povjerenstava, odnosno članstvo u tijelima političkih stranaka.
133. Postupajući po navedenim prijavama na temelju odredbe članka 2.16 stavak (1) Izbornog zakona BiH, na temelju dostavljenih izjava, potvrda iz službene evidencije i ostale dokumentacije, Središnje izorno povjerenstvo BiH u provedenim postupcima nije utvrdilo kršenje odredbe članka 2.1 stavak (2) i članka 2.3 stavak (1) točka 2. Izbornog zakona BiH.
134. Članovima izbornih povjerenstava upućeno je podsjećanje na obvezu pridržavanja odredaba Etičkog kodeksa tijela za provedbu izbora u Bosni i Hercegovini⁵⁶ u njihovom radu.

1.5.1.5. Koordinacija rada i korespondencija s izbornim povjerenstvima

135. Poslovi koordinacije rada s izbornim povjerenstvima podrazumijevaju stalnu komunikaciju putem telefona i putem e-pošte s izbornim povjerenstvima u cilju davanja pojašnjenja primjeni podzakonskih akata, kao i dostave podataka i informacija o svim tehničkim pitanjima tijekom izbornog procesa (naredbe Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, provedbeni akti, operativni dokumenti kao što su Planovi za dostavu i povrat izbornog materijala); zaprimanje izvješća o radu izbornih povjerenstava i drugih relevantnih podataka važnih za tekuće aktivnosti. Također, obavljala se usmena i pisana korespondencija s predstavnicima političkih subjekata o primjeni podzakonskih akata kojim se regulira tehnički dio izbornog procesa.

⁵⁶ „Službeni glasnik BiH, broj: 67/21

1.5.1.6. Instruktori za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora

136. Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 19. Izbornog zakona, sukladno članku 14. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine,⁵⁷ Središnje izborno povjerenstvo BiH je 22. 5. 2025. godine raspisalo Javni oglas za izbor instruktora u Tim instruktora zaduženih za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkog odbora.⁵⁸
137. Nakon isteka roka Javnog oglasa, prijavu su dostavila 433 kandidata, a uvjete je ispunilo 349 kandidata.
138. Na obuku je pozvano 349 kandidata, 24 kandidata se nisu odazvala, a obuku je prošlo 325 kandidata. Nakon završene obuke od 325 kandidata, njih 318 je uspješno položilo test znanja dok 7 kandidata nije položilo test znanja.
139. Na temelju članka 2.9 stavak (1) Izbornog zakona BiH, a u svezi s rezultatima testova, izbornog iskustva, ispunjenosti općih i posebnih uvjeta traženih Javnim oglasom Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 48. sjednici, održanoj 1. 8. 2024. godine, donijelo Odluku o imenovanju instruktora za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine kojom je imenovano 294 instruktora,⁵⁹ a na 52. sjednici, održanoj 14. 8. 2024. godine, donesena je Odluka kojom se uvažavaju prigovori 7 kandidata za instruktora zaduženih za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora.⁶⁰ Ukupan broj imenovanih instruktora je **301**.
140. Izvršena je priprema i dostava dokumentacije izbornim povjerenstvima koja je neophodna za postupak dodjele pozicija političkih subjekata u biračkim odborima (lista političkih subjekata koji imaju pravo sudjelovanja u dodjeli pozicija za sve potrebne kombinacije za dodjelu).

1.5.1.7. Predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora

141. Na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 9. i članka 2.19 stavak (3) Izbornog zakona BiH, a sukladno članku 8. stavak (1) i članku 10. Pravilnika o postupku i imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u BiH 2024. godine, 14. 6. 2024. godine, raspisan je Javni natječaj za imenovanje predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora u osnovnim izbornim jedinicama u BiH. Prijave na javni natječaj realizirale su se putem portala e-Izbori, aplikacija „Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici predsjednika) putem kojeg su kandidati dostavljali dokumentaciju traženu u navedenom natječaju.

⁵⁷ “Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

⁵⁸ Tekst javnog poziva dostupan na poveznici

https://www.izbori.ba/Documents/2024/05/22/javni_poziv_instruktori_ToT_200524-bos.pdf

⁵⁹ Odluka, broj: 06-1-07-1-1350-1/24 od 1. 8. 2024.

⁶⁰ Odluka, broj: 05-1-07-5-1214/24 od 14. 8. 2024.

142. Putem portala e-Izbori dostavljeno je 9.346 prijava. Nakon obrade dostavljenih prijava Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 48. sjednici, održanoj 1. 8. 2024. godine, utvrdilo listu od 7.111 kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Na istoj sjednici, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku kojom se odbacuje prijava 2.236 prijavljenih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora jer ne ispunjavaju opće i posebne kriterije koji su utvrđeni člankom 2.2 Izbornog zakona BiH i člankom 8. i člankom 9. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine.
143. Nakon isteka roka za podnošenje prigovora na gore navedene Odluke, na 52. sjednici, održanoj 14. 8. 2024. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo Odluku kojom je uvažilo prigovore 233 kandidata.
144. Kako broj imenovanih predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora nije bio dovoljan, 8. 8. 2024. godine ponovljen je Javni natječaj za imenovanje predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora u osnovnim izbornim jedinicama u BiH. Na ponovljenom natječaju prijavu je putem portala e-Izbori dostavilo 2.304. kandidata.
145. Nakon obrade dostavljenih prijava Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 56. sjednici, održanoj 22. 8. 2024. godine, utvrdilo listu od 1.790 kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora. Na istoj sjednici donesena je Odluka kojom se odbacuje prijava 514 prijavljenih kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora jer ne ispunjavaju opće i posebne kriterije koji su utvrđeni člankom 2.2 Izbornog zakona BiH i člankom 8. i člankom 9. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine.
146. Nakon isteka roka za podnošenje prigovora Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo sljedeće odluke:
- Odluka o uklanjanju 112 osoba s liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-3/24 od 26. 8. 2024. godine,
 - Odluka o uvažavanju prigovora (45) kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1761/24 od 2. 9. 2024. godine,
 - Odluka o uklanjanju 9 osoba s liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-4/24 od 17. 9. 2024. godine,
 - Odluka o imenovanju 5.753 predsjednika i 4.439 zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1339-4/24 od 27. 9. 2024. godine, te
 - Odluka o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora za IJ Jajce, broj: 06-1-07-1-1339-5/24 od 27. 9. 2024. godine (82 kandidata).

Tablica 11. Pregled imenovanih predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora

Pozicija	Broj imenovanih
Predsjednici biračkog odbora	5.753
Zamjenici predsjednika biračkog odbora	4.439
UKUPNO	10.192

1.5.1.8. Operateri za provedbu pilot-projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkom mjestu

147. Središnje izborno povjerenstvo BiH je Odlukom o djelokrugu primjene pilot-projekata Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za Lokalne izbore 2024. godine⁶¹ i Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o djelokrugu primjene pilot-projekata Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za Lokalne izbore 2024. godine⁶² odredilo da će provesti četiri-pilot projekta testiranja izbornih tehnologija na biračkim mjestima na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine i to:
- **Pilot-projekt 1** – Autentifikacija birača i transmisija rezultata u osnovnim izbornim jedinicama: Stari Grad Sarajevo, Tešanj, Doboj, Bijeljina, Trebinje, Gradiška, Goražde, Domaljevac – Šamac, Srebrenica, Sanski Most i Zvornik.
 - **Pilot-projekt 2** – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića u osnovnim izbornim jedinicama: Tuzla, Visoko, Vogošća, Prijedor, Novi Grad, Mostar i Stolac.
 - **Pilot-projekt 3** – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača u osnovnoj izornoj jedinici Brčko distrikt Bosne i Hercegovine
 - **Pilot-projekt 4** – Videonadzor u osnovnim izbornim jedinicama: Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo i Vlasenica.
148. Za provedbu pilot-projekata bilo je potrebno zaposliti dovoljan broj osoba koje bi bile angažirane na dan izbora, obučiti osobe za rad s novim tehnologijama u izbornom procesu te iste imenovati. Središnje izborno povjerenstvo BiH je dana, 23. 8. 2024. godine u dnevnim novinama Dnevni avaz, Glas Srpske i Večernji list, na mrežnoj stranici www.izbori.ba te društvenim mrežama Facebook i Instagram, objavilo Javni poziv za izbor glavnih operatera i operatera za provedbu “Pilot-projekata – za Lokalne izbore 2024. godine” za izbor 38 glavnih operatera i 443 operatera (ukupno 481) u 23 grada/općine.
149. Budući da se na javni poziv nije prijavio dovoljan broj kandidata, dana 4. 9. 2024. godine objavljen je Ponovni Javni poziv za izbor glavnih operatera i operatera za provedbu “Pilot-projekata – za Lokalne izbore 2024. godine” i pozvani su studenti i svi zainteresirani da se prijave za rad na pilot-projektima. Lokacije i otvorene pozicije odnosile su se na: Sarajevo, Trebinje, Goražde, Srebrenica, Zvornik, Bijeljina, Domaljevac, Gradiška, Sanski Most, Doboj, Tešanj, Brčko distrikt BiH, Novi Grad, Prijedor, Tuzla, Vogošća, Stolac, Mostar, Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo, Vlasenica.

⁶¹ “Službeni glasnik BiH”, broj: 31/24

⁶² “Službeni glasnik BiH”, broj: 57/24

150. Na prvi javni poziv prijavilo se 178 kandidata, na ponovni javni poziv prijavila su se 344 kandidata, a na treći javni poziv prijavilo se 310 kandidata.
151. Nakon izvršenih provjera 832 kandidata ispunila su opće i posebne uvjete, te je Središnje izborno povjerenstvo BiH, u suradnji s izbornim povjerenstvima imenovalo potreban broj glavnih operatera i operatera za sve izborne jedinice u kojima se provodio pilot-projekt, cijeneći poziciju na koju se kandidat prijavo i stručnu spremu kandidata.
152. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 71. sjednici, održanoj 27. 9. 2024. godine, imenovalo 517 glavnih operatera i operatera kako slijedi:
- **Pilot-projekt 1** – Autentifikacija birača i transmisija rezultata imenovano je 14 glavnih operatera i 177 operatera.
 - **Pilot-projekt 2** – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića imenovano je 11 glavnih operatera i 145 operatera.
 - **Pilot-projekt 3** – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača imenovano je 10 glavnih operatera i 150 operatera.
 - **Pilot-projekt 4** – Videonadzor na biračkim mjestima imenovano je 10 operatera.

Tablica 12. Pregled imenovanih glavnih operatera/operatera za pilot-projekte

Red. broj	Pilot-projekt	Broj OIJ	Broj BM	Glavni operateri	Operateri	Ukupno
1.	Autentifikacija i transmisija rezultata	11	165	14	177	191
2.	Optički skeneri i automatsko brojanje glasačkih listića	7	145	11	145	156
3.	Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača	1	138	10	150	160
4.	Videonadzor na biračkim mjestima	5	10		10	10
Ukupno		24	458	35	482	517

1.5.1.9. Priprema novih pečata nastalih poslije podpodjele biračkih mjesta

153. Na temelju članka 3. stavak (8) Pravilnika o provedbi izbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine⁶³ putem e-pošte zatraženo je od svih izbornih povjerenstava u Bosni i Hercegovini da žurno dostave zahtjev za izradu nedostajućih pečata iz članka 2. stavak (1) točka 33. Pravilnika.
154. Novim podpodjelama za biračka mjesta 65 izbornih povjerenstava je dostavilo zahtjev za izradu nedostajućih pečata, među kojima se nalaze i zahtjevi za izradu novih pečata za biračka mjesta koja su nastala novim podpodjelama. Utvrđeno je da treba izraditi 180 pečata za nova biračka mjesta.

⁶³ “Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

1.5.2. Koordinacija i korespondencija s OIP-om/GIP-om i centrima za birački popis

155. Tijekom 2024. godine poslovi koordinacije centara za birački popis odnosili su se na praćenje rada i ažuriranje podataka vezanih za centre (evidencija o dostavljenim tjednim izvješćima, evidencija uposlenika, stanje u Centrima itd.). Vršena je stalna komunikacija putem telefona i putem e-pošte s centrima (provjera veza, dostavljanje popisa nepridruženih osoba, dostava podataka i informacija itd.).
156. Nadalje, vršena je analiza, praćenje i pružanje tehničke pomoći uposlenicima Centra prilikom izvršavanja propisanih mjerodavnosti, odnosno rada na aplikacijama: pružanje tehničke pomoći uposlenicima centra za birački popis prilikom provjere dodjela u aplikaciji za Pasivnu registraciju birača, pridruživanje nepridruženih birača odgovarajućem biračkom mjestu, potrebnoj proceduri za prijavu/odjavu korisnika aplikacija, mogućnosti promjene lozinke za e-poštu, način provjere i evidencije umrlih osoba i postupanje uposlenika centra za birački popis, analiza biračkih mjesta, dostava na teren uputa za postupanje po pitanju prekobrojnih biračkih mjesta i nepridruženih birača, pomoć prilikom uređivanja biračkih mjesta u Aplikaciji za Pasivnu registraciju birača (poništenje ranije dodjele, otvaranje novih biračkih mjesta, pridruživanje ulica i kućnih brojeva na odgovarajuća biračka mjesta, analiza kućnih brojeva u cilju ravnomjerne dodjele birača biračkom mjestu) itd.
157. Središnje izborno povjerenstvo BiH zatražilo je od IDDEEA-e da na temelju članka 1.11 Izbornog zakona BiH dostavi informaciju o: broju osobnih iskaznica, putovnica, vozačkih dozvola kojima je u tom trenutku istekao rok trajanja i broj osobnih iskaznica, putovnica i vozačkih dozvola kojim će isteći rok važenja s danom održavanja Lokalnih izbora 6. 10. 2024. godine.⁶⁴ IDDEEA je dostavila tražene podatke,⁶⁵ a uvidom u iste, utvrđeno je da:
- 259.471 osoba, koje su imale osobnu iskaznicu, čija je važnost istekla, nisu podnijele zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice;
 - 241.681 osoba nema niti jedan važeći osobni dokument (osobnu iskaznicu, važeću vozačku dozvolu ili putovnicu), i nisu podnijeli zahtjev za izdavanje novog osobnog dokumenta;
 - 272.656 osobe koje su imale vozačku dozvolu kojoj je istekla važnost, i nisu podnijele zahtjev za izdavanje nove. Od navedenog broja, 82.295 osoba je starosne dobi od 65 godina i više;
 - 221.333 osobe koje su imale biometrijsku putovnicu čija je važnost istekla, a nisu podnijele zahtjev za novu putovnicu; i
 - tablični pregled broja osoba kojima osobni dokumenti istječu s danom izbora, odnosno 6. 10. 2024. godine (po mjesecima).

⁶⁴Akt SIP-a BiH, broj: 06-1-07-1-534-2/24 od 29. 8. 2024. godine.

⁶⁵Akt IDDEEA, broj:15-03-07-10-5683-2/24 od 7. 6. 2024. godine.

Tablica 13. Pregled broja osoba kojima osobni dokumenti istječu s danom izbora (6. 10. 2024.)

MJESEC/GODINA	Osobna iskaznica	Vozačka dozvola	Putovnica (samo punoljetni)
lipanj – 2024.	24.296	15.246	9.688
srpanj – 2024.	49.086	28.717	19.929
kolovoz – 2024.	47.413	36.542	14.917
rujan – 2024.	72.897	37.756	10.674
listopad – 2024.	12.464	5.302	1.239
UKUPNO:	206.156	123.563	56.447

158. Središnje izborno povjerenstvo BiH je aktom, broj: 06-1-07-1-534-24/24 od 2. 10. 2024. godine, od IDDEEA-e zatražilo informaciju o svim osobama koji s danom održavanju Lokalnih izbora 2024. godine, odnosno 6. 10. 2024. godine nemaju niti jedan važeći dokument iz članka 5.12. stavak (3) i (5) Izbornog zakona BiH (osobna iskaznica, putovnica i vozačka dozvola), s ciljem provedbe Lokalnih izbora 2024. godine. IDDEEA je aktom, broj: 15-03-07-5-1356-13/2024 od 3. 10. 2024. godine, dostavila CD za sve osobe koje su starosne dobi od 18 i više godina, sa statusom „ŽIV“, važećim JMB, aktivnim prebivalištem/boravištem i s upisanom činjenicom državljanstva BiH, koji su posjedovali neki od osobnih dokumenata, ali na dan 2. 10. 2024. godine, nemaju niti jedan važeći dokument (osobna iskaznica, putovnica i vozačka dozvola), niti su podnijeli zahtjev za izdavanje novog osobnog dokumenta, i nalaze se na biračkom popisu s pravom glasa.
159. Središnje izborno povjerenstvo BiH je svim izbornim povjerenstvima dostavilo instrukciju za postupanje,⁶⁶ kojom je obavijestilo izborna povjerenstva o obvezi da prilikom predaje izbornog materijala obvezno daju uputu za biračke odbore da član biračkog odbora zadužen za identifikaciju obvezno provjerava je li identifikacijski dokument koji je birač predočio prilikom ulaska na biračko mjesto važeći. U prilogu akta dostavljen je popis birača koji su posjedovali neki od osobnih dokumenata, imaju status „ŽIV“, važeći JMB, aktivno prebivalište/boravište i upisanu činjenicu državljanstva BiH, s oznakom biračkog mjesta na kome je birač upisan u birački popis.

1.5.3. Biračka mjesta

160. Prilikom procesa određivanja biračkih mjesta vršena je analiza biračkih mjesta (nelogične dodjele, prekobrojna biračka mjesta, analiza kućnih brojeva na prekobrojnim biračkim mjestima itd.). O izvršenoj analizi obaviješteni su uposlenici Centra i članovi mjerodavnog izbornog povjerenstva, pružana je tehnička pomoć prilikom ravnomjerne dodjele biračkih mjesta, otvaranja novih biračkih mjesta itd. Po okončanju ovih aktivnosti vršeno je prikupljanje podataka o lokacijama biračkih mjesta.

⁶⁶ Akt SIP-a BiH, broj: 06-1-07-1-2421-2/24 od 4. 10. 2024. godine.

161. Za Lokalne izbore 2024. godine određeno je 5.817 samostalnih biračkih mjesta (5.298 redovita, 93 za glasovanje u odsustvu, 14 biračkih mjesta u diplomatsko-konzularnih predstavništvima BiH u inozemstvu i 9 za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićem te 403 mobilna tima). Sva biračka mjesta za glasovanje osobno u općinama iz 1991. godine pridružena su redovitim biračkim mjestima.

Tablica 14. Pregled formiranih biračkih mjesta za Lokalne izbore 2024. godine

Formirana biračka mjesta:

Redovita	Osobno	Odsustvo	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
5.298	136	118	143	403	6.098

Pridružena biračka mjesta:

Redovita	Osobno	Odsustvo	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
0	136	25	134	0	295

Konačna biračka mjesta:

Redovita	Odsustvo	DKP BiH	Nepotvrđeni	Mobilni tim	UKUPNO
5.298	93	14	9	403	5.817

162. Izvršeno je pridruživanje 6.975 birača u 117 osnovnih izbornih jedinica u BiH, i to: 6.939 osoba za glasovanje u odsustvu i 36 osoba za glasovanje osobno u općini iz 1991. godine.

1.5.3.1. Promjena biračke opcije raseljenih osoba (PBO-1)

Raseljene osobe

163. Za promjenu biračke opcije raseljenih osoba (PBO-1) primljeno je 333 zahtjeva u 52 osnovne izborne jedinice. Obraden je 331 zahtjev raseljenih osoba, dok su 2 zahtjeva u OIJ Živinice odbijena jer podnositelji zahtjeva nisu imali status raseljene osobe.
164. Promijenjen je status s “redoviti birač” na “raseljena osoba” za ukupno 125 osoba u šest općina/gradova, i to: – po jedna osoba u Srebreniku, Kalesiji, Živinicama i Goraždu, četiri osobe u Zenici i 117 osoba u Mostaru.
165. Ukupno se 160 osoba, kojima je promijenjena biračka opcija, našlo među “nepridruženim” biračima zbog tehničkih problema, a podatci su se uskladili u suradnji s IDDEEA-om.
166. Izvršeno je pridruživanje 6.975 birača u 117 OIJ u BiH, i to: 6.939 osoba za glasovanje u odsustvu i 36 osoba za glasovanje osobno u općini iz 1991. godine.

167. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s IDDEEA-om, izvršilo sljedeće izmjene u podacima Središnjeg biračkog popisa, i to:

- za 2.619 birača koji su zbog statusa “Z” (izmjena izvršena kroz aplikaciju) bili na biračkim mjestima koja nisu pratila njihovu adresu, a mijenjali su adresu prebivališta, izvršena je izmjena statusa u “I” (inicijalno), te je pokrenuta procedura pridruživanja biračkog mjesta po trenutnoj aktivnoj adresi prebivališta, i
- za 1.369 osoba koji glasuju “U” i “ZA” općinu trenutnog prebivališta, a kojima je glasačka opcija OSOBNO u OPĆINI 91. (status D), ista je ispravljena na OSOBNO (status L), a birači su raspoređeni na biračka mjesta po trenutnoj adresi prebivališta/boravišta, dok se ostali podaci nisu mijenjali.

168. Na temelju dogovora između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i IDDEEA testirano je novo aplikacijsko rješenje za Pasivnu registraciju birača – *Druga faza*.

169. **Odjava/prijava uposlenika centra za birački popis** – u razdoblju izvješća prijavljeno je 37, a odjavljeno 35 korisnika aplikacije za Pasivnu registraciju birača u 26 osnovnih izbornih jedinica (OIJ) u BiH; promjena lozinke za pristup e-pošti OIP-a izvršena je u sedam osnovnih izbornih jedinica.

170. Zaprimljeno 2.363 tjednih izvješća centara za birački popis iz OIJ u BiH; razmijenjeno oko 10.000 poruka e-pošta i 1.200 telefonskih razgovora.

1.5.4. Mobilni timovi

171. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o utvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji će glasovati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine i Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji će glasovati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine, broj 06- 1-07-2-620-4/24 od 19. 9. 2024. godine.⁶⁷ Putem 403 formirana mobilna tima, svoje biračko pravo ostvarilo je 17.648 birača.

1.6. Ovjera prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine

172. S danom objave Odluke o raspisivanju izbora počeo je teći rok za prijavu političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine. Sukladno odredbama Izbornog zakona BiH, proces ovjere političkih subjekata i kandidacijskih listi i kandidata odvija se kroz tri (3) međusobno uvjetovane vremenske aktivnosti: a) Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata;

⁶⁷ “Službeni glasnik BiH”, br. 64/24 i 66/24.

b) Ovjera prijava koalicija i listi neovisnih kandidata i c) Ovjera i potvrđivanje kandidacijskih listi i kandidata za sudjelovanje na izborima.

a) Ovjera prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata

173. Prijava za ovjeru političkog subjekta, kao i podnošenje kandidacijskih listi, vrši se elektronički, putem mrežnog portala Središnjeg izbornog povjerenstva BiH „e-Izbori“, <https://eizbori.izbori.ba>.
174. Zahtjeve za otvaranje korisničkog naloga za pristup mrežnom portalu e-Izbori za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine, podnijele su ukupno **122** političke stranke, **189** neovisnih kandidata i **49** neovisnih kandidata pripadnika nacionalnih manjina.
175. Sukladno odredbama Poglavlja 4. Izbornog zakona BiH, Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine, Uputa o postupku dostavljanja, prijema obrade i arhiviranja prijave političkog subjekta elektroničkim putem i članka 2. stavak (1) točka 2. Upute o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju, 6. 10. 2024. godine, rok za podnošenje prijave političkih stranaka, neovisnih kandidata, udruga građana i skupine građana za sudjelovanje na izborima istekao je 24. 5. 2024. godine u 16.00 sati.
176. Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesene su ukupno **122** prijave političkih stranaka, **147** prijava neovisnih kandidata i **45** kandidata pripadnika nacionalnih manjina za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine.

Tablica 15. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih političkih stranaka i neovisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine

Politički subjekti	Podneseni zahtjevi za otvaranje naloga	Podneseno prijava	Ovjereno	Odbijeno/ odbačeno
Političke stranke	122	122	118	4
Neovisni kandidati	189	147	146	43
Neovisni kandidati pripadnici nacionalnih manjina	49	45	43	6

177. Ukupno četiri (4) prijave političkih stranaka odbačene su s obzirom da nisu podnesene na način propisan člankom 3. stavak (2) i (3) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine, odnosno, nisu izvršile obvezu dostavljanja originalne dokumentacije u sjedište Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, u zakonom predviđenom roku, i to:
1. 01179 SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU
 2. 02062 SPAS NEZAVISNIH LISTA DOBOJ
 3. 02313 POKRET MOST 21
 4. 02620 POKRET PRAVDE

178. Ukupno četrdeset i šest (46) prijava neovisnih kandidata odbačene su s obzirom da nisu podnesene na način propisan člankom 3. stavak (4) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine, odnosno, utvrđeno je da prijava političkog subjekta nije podnesena u roku ili nije podnesena na način utvrđen Pravilnikom.

b) Ovjera prijava koalicija i listi neovisnih kandidata

179. Sukladno članku 4.12 Izbornog zakona BiH, do isteka roka za podnošenje prijava za ovjeru koalicija i listi neovisnih kandidata (18. 6. 2024. godine), utvrđenog Uputom o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine, podneseno je ukupno **59** prijava za ovjeru koalicija za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine i **9** prijava listi neovisnih kandidata.
180. Korisnički nalozi otvoreni su za ukupno 67 koalicija, od čega dvije koalicije nisu pristupile nalogu, za šest koalicija nisu poslale prijave elektroničkim putem niti osobno, te iste nisu obrađene, odnosno prijave nisu ni podnesene sukladno članku 3. stavak (2) i (3) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine.

Tablica 16. Pregled prijavljenih, ovjerenih i odbijenih koalicija i listi neovisnih kandidata za Lokalne izbore 2024. godine

Politički subjekti	Podnijelo zahtjeve za otvaranje naloga	Podnesena prijava	Ovjereno	Odbijeno/ odbačeno
Koalicije	67	59	59	-
Lista neovisnih kandidata	9	9	9	-

181. Nakon okončanja procesa ovjere političkih subjekata, na Lokalnim izborima 2024. godine sudjelovalo je ukupno 296 ovjerenih političkih subjekata, među kojima je 110 političkih stranaka, 58 koalicija, 76 neovisnih kandidata, 43 neovisna kandidata nacionalnih manjina i 9 lista neovisnih kandidata.

c) Ovjera i potvrđivanje kandidacijskih listi i kandidata za sudjelovanje na izborima

182. Sukladno odredbama članka 4.21 Izbornog zakona BiH i članka 2. stavak (3) Uputa o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti, rok za podnošenje kandidacijskih listi političkih stranaka i koalicija istekao je 8. 7. 2024. godine.
183. Nakon isteka roka za podnošenje kandidacijskih listi utvrđeno je da je ukupno **168** političkih subjekata podnijelo kandidacijske liste za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine i to ukupno **1.899** kandidacijskih listi s ukupno **26.123 kandidata**. (Uključeni i ovjereni neovisni kandidati i liste neovisnih kandidata).

184. Od ukupnog broja podnesenih kandidacijskih listi i kandidata političkih stranaka i koalicija, nakon izvršenih provjera i otklanjanja utvrđenih nedostataka i nepravilnosti na kandidacijskim listama, ovjereno je ukupno **1.897** kandidacijskih listi, a odbijena je ovjera **dvije** (2) kandidacijske liste s obzirom da nisu ispunile uvjete za ovjeru, sukladno odredbama Izbornog zakona BiH.
185. Na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2024. godine ukupno se nalazilo **26.089** kandidata.

Tablica 17. Pregled ovjerenih kandidata prema spolu i starosti

Utrka	Broj ovjerenih kandidata	<30 godina	>=30 godina	Muškarci	Žene	Muškarci <30 godina	Muškarci >=30 godina	Žene <30 godina	Žene >=30 godina
Načelnik / gradonačelnik	386	5	381	357	29	5	352	0	29
OV/SO/GV/SG/SD	25.703	5.575	20.128	14.749	10.954	2.508	12.241	3.067	7.887
Ukupan broj ovjerenih kandidata	26.089	5.580	20.509	15.106	10.983	2.513	12.593	3.067	7.916
%				57,90%	42,10%	45,04%	61,40%	54,96%	38,60%

OV/SO/GV/SG/SD – Općinsko vijeće/skupština općine/gradsko vijeće/skupština grada/Skupština Brčko distrikta

186. Sukladno članku 4.23 stavak (1) Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH objavilo je kandidacijske liste u službenim glasilima (Službeni glasnik BiH broj 56/24) te u sredstvima javnog informiranja.

d) Kontrola sadržaja glasačkog listića za Lokalne izbore 2024. godine

187. Po okončanju postupka ovjere političkih subjekata i kandidacijskih listi i kandidata za Lokalne izbore 2024. godine, sukladno Uputi o načinu kontrole izgleda i sadržaja glasačkog listića za provedbu neposrednih izbora, te okončanim aktivnostima u procesu ovjere političkih subjekata i kandidacijskih listi za Lokalne izbore 2024. godine, pripremljeni su probni uzorci glasačkih listića. Kontrolu glasačkih listića vršila su tri tima u sastavu od po četiri člana, a kontrola se sastojala od sljedećih provjera: nalaze li se na uzorku glasačkog listića svi politički subjekti za tijelo vlasti, a koji imaju ovjerenu kandidacijsku listu, kontrole naziva, pisma i redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću na temelju rezultata ždrijeba (usporedba listića s tablicom utvrđenog ždrijeba političkih subjekata) i kontrole imena i prezimena kandidata na kandidacijskim listama i redoslijeda kandidata na kandidacijskim listama (usporedba listića s dostavljenim kandidacijskim listama i odlukama o ovjeri kandidacijskih listi i kandidata).

1.7. Obuka i edukacija izborne administracije

188. Središnje izborno povjerenstvo BiH sukladno članku 2.2 stavak (5) Izbornog zakona BiH ima obvezu i potrebu educirati članove tijela za provedbu izbora i sve sudionike iz oblasti izbora.

189. Planom i programom edukacije tijela za provedbu izbora za 2024. godinu su definirane teme, nadnevci i mjesta održavanja obuka tijela za provedbu izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: "Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora", "Obuka kontrolora izbornih rezultata", "Elektronička prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine", „Izmjene podzakonskih akata", "Obuka potencijalnih predsjednika biračkih odbora", "Procedure glasovanja i brojanja na dan izbora – Lokalni izbori 2024." i "Edukacija zaposlenih u centrima za birački popis".
190. Detaljan pregled obuka je dan u dijelu **IV. DIO – Aktivnosti Centra za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.**

1.8. Informativno-edukativna i motivacijska kampanja 2024.

1.8.1. Zakonski okvir

191. Člankom 2.9 stavak (1) točka 14. Izbornog zakona BiH propisano je da Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informiranja u BiH i izvan nje, pravilnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u BiH obuhvaćenih ovim Zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provedbu ovog Zakona i svih izbornih zakona.
192. Sukladno svojoj zakonskoj obvezi, Središnje izborno povjerenstvo BiH kontinuirano objavljuje informacije od važnosti za birače, te informira javnost o svom radu i nastojanjima za unaprjeđenje rada institucije i izborne prakse u BiH. Navedene aktivnosti i radnje koje se odnose na planiranje, provedbu i praćenje informativne kampanje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, osobito su intenzivirane u izornoj godini i podijeljene su na tri segmenta: a) informativna, b) edukativna i c) motivacijska kampanja.
193. Informativna kampanja se fokusira na informiranje birača o upisu u Središnji birački popis, zatim promjeni biračke opcije kao i načinu glasovanja birača izvan Bosne i Hercegovine. U sklopu navedene kampanje, Središnje izborno povjerenstvo BiH baziralo se na izradu videomaterijala u vidu TV telopa, videoanimacija i radio-jingle koji su distribuirani putem tiskanih i elektroničkih medija s ciljem blagovremenog informiranja birača.

Slika 1. TV Telopi za raseljene osobe

Slika 2. TV Telopi za birače izvan BiH

194. Kampanja se provodila u razdoblju od dana raspisivanja izbora 2024. godine, do 23. 7. 2024. godine kada je bio i zadnji rok za registraciju odnosno prijavu birača koji glasuju izvan BiH.
195. U sklopu informativno-edukativne kampanje, u suradnji s Misijom OEES-a u BiH, pripremljeni su i izrađeni videomaterijali s ciljem upoznavanja političkih subjekata i njihovih kandidata o načinu podnošenja kandidacijskih listi. Navedeni materijal se sastoji od detaljnih uputa pristupa portalu e-Izbori, rokovima do kada se podnose prijave za ovjeru koalicija i listi neovisnih kandidata (od 10. 6. do 18. 6. 2024. godine), te rok do kada se podnose kandidacijske liste (26. 6. – 8. 7. 2024. godine), način na koji se preuzimaju obrasci za prijavu, podnošenje isti, kao i svi uvjeti koje kandidati trebaju ispunjavati sukladno Izbornom zakonu BiH. Navedeni materijal se emitirao na mrežnoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te na društvenim mrežama od 9. 6. do 8. 7. 2024. godine.

Slika 3. Videomaterijal “Podnošenje kandidacijskih listi”

196. U sklopu edukativne kampanje za birače u Bosni i Hercegovini, Središnje izbornog povjerenstvo BiH nastojalo je informirati birače o novim izbornim tehnologijama, pravima i obvezama birača, kao i zabranama prema izmjenama Izbornog zakona BiH, koje su nastupile od dana 26. 3. 2024. godine. Edukacije koje su provedene putem kampanje imale su za cilj povećanje izlaznosti birača, zatim smanjenje grešaka prilikom glasovanja, te povećanju transparentnosti i povjerenja birača u izborni proces. Cilj edukativne kampanje „Kako glasovati“ bio je upoznati birače sa svim razinama vlasti za koje se provode Lokalni izbori 2024. godine, te o načinu ispravnog popunjavanja glasačkog listića.
197. Za izbore u Gradu Mostaru urađen je videomaterijal s detaljnim objašnjenjima o načinu glasovanja za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostar te o raspodjeli mandata.

Slika 4. Videozapis “Kako glasovati za Gradsko vijeće Grada Mostara”

Slika 5. TV spot “Kako glasovati”

198. Provedene aktivnosti su uključivale izradu videomaterijala u vidu TV spotova “Kako glasovati” (u trojezičnoj verziji), postera i radio-jingle koji su distribuirani putem svih javnih i većini privatnih TV, odnosno radio emitera, te putem tiskanih medija. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH paralelno je vodilo kampanju i putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, X, YouTube kanal), kako bi se osiguralo da informacije dopru do što većeg broja birača.
199. Usporedo s navedenim, vršene su aktivnosti u sklopu motivacijske kampanje za sve birače u BiH, s ciljem da se birači animiraju da u što većem broju izađu na biračka mjesta i ostvare svoje biračko pravo. Izrađen je motivacijski TV spot i radio-jingle u trojezičnoj verziji koji je emitiran na svim javnim TV stanicama i većini privatnih TV stanica u razdoblju od rujna 2024. godine do dana održavanja izbora, 6. 10. 2024. godine.

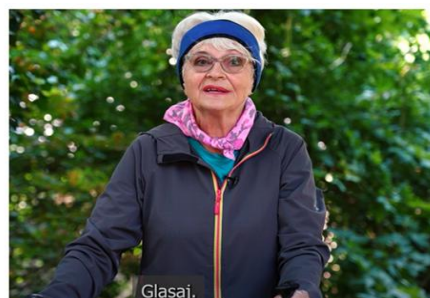
Slika 6. Opći motivacijski spot

200. Zbog pravovremene informiranosti birača i svih sudionika u izbornom procesu, na mrežnoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, također, objavljivan je edukativno-informativni materijal.
201. Osim redovite motivacijske kampanje, Središnje izborno povjerenstvo BiH posebno je naglasilo važnost inkluzije osjetljivih kategorija društva, koje predstavljaju mladi, žene, osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom, te u sklopu navedenog izradilo kratke i efektne motivirajuće spotove namijenjene upravo tim kategorijama.

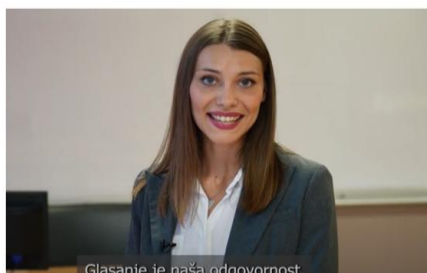
Motivacijski spot – Mladi birači

**Motivacijski spot – Osobe starije
životne dobi**

Motivacijski spot – Žene

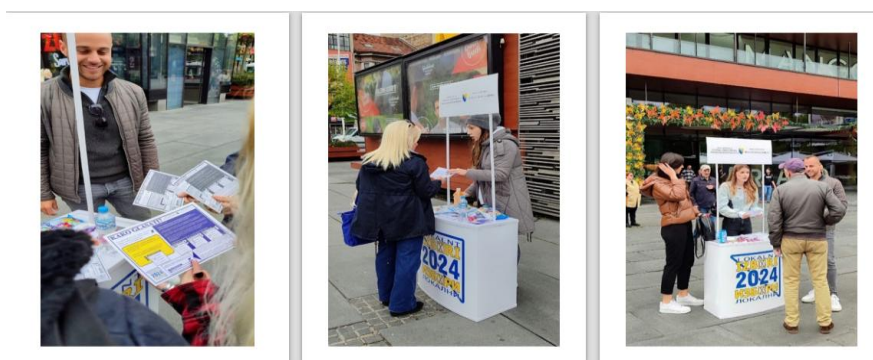
**Motivacijski spot – Osobe s
Invaliditetom**

202. Kampanju su pratile aktivnosti provođene na terenu usmjerene prema navedenim osjetljivim skupinama: mladima, ženama, nacionalnim manjinama i osobama s invaliditetom. Terenske aktivnosti su provedene u četiri grada gdje je svaka od ciljanih skupina prezentirala Središnjem izbornom povjerenstvu BiH poteškoće s kojima se susreću u izbornom procesu.

1. Mladi u BiH – Udruga mladih CROA - Sarajevo

203. U sklopu edukativne kampanje, organizirana je ulična kampanja s fokusom na educiranje mladih o procesu glasovanja i važnosti sudjelovanja na izborima. Sudjelovanje mladih u ovim aktivnostima pružilo im je priliku da steknu znanje o svojim pravima i obvezama kao birača. Ključni element kampanje je predstavljao angažman mladih volontera koji su obučeni za prijenos znanja svojim vršnjacima na način koji je njima blizak i razumljiv. Ova metoda osigurava da poruke o izbornom procesu dođu izravno od osoba koje su u istoj dobnoj skupini i kontekstu kao i sami sudionici kampanje.

Ulična kampanja u Sarajevu

2. Simulacija glasanja za žene iz marginaliziranih kategorija – Banja Luka

204. U sklopu interaktivne aktivnosti odnosno simulacije glasanja koja oponaša stvarni izborni proces, cilj je bio omogućiti sudionicima da nauče korake glasanja, žene iz marginaliziranih skupina često imaju ograničen pristup informacijama o izbornim procedurama i svojim biračkim pravima. Edukacije o tim procesima omogućila im je da se bolje informiraju o načinu glasanja, pravilima izborne kampanje i svojim mogućnostima kao birača.

*Simulacija
glasovanja za
žene iz
marginaliziranih
kategorija*

3. Pripadnici nacionalnih manjina – Udruga građana za promociju obrazovanja Roma „Otaharin“ – Bijeljina

205. Pripadnici nacionalnih manjina često su na meti zlouporaba u pogledu ostvarivanja svog biračkog prava kroz različite pokušaje vršenja pritiska, manipulacije ili uporabe slabog socio-ekonomskog položaja kako bi se utjecalo na njihovu izbornu volju. Cilj ovog segmenta kampanje bila je edukacija nacionalnih manjina o izbornim procedurama kako bi potaknuli njihovu veću participaciju u izbornim procesima i bolje razumijevanje izbornog procesa, a u svrhu osnaživanja pripadnika ove kategorije u slobodnom izražavanju svoje biračke volje bez vanjskih utjecaja.

Edukacija nacionalnih manjina o izbornim procedurama, Bijeljina

4. Osobe s invaliditetom – „O biračkim obvezama i pravima uz kavu“ – događaj za osobe s invaliditetom – Mostar

206. Uključivanje osoba s invaliditetom u edukativne kampanje osiguralo je da se njihovi glasovi čuju i budu aktivni sudionici u izbornom procesu, čime se promovira načelo jednakosti i poštovanja ljudskih prava. Na ovaj način se stekao uvid što je to na čemu se u budućnosti treba raditi, kako bi se osiguralo da svi mogu jednako ostvarivati svoje glasačko pravo.

Videomaterijal – Izborne prevare

207. U sklopu edukativne kampanje, u suradnji s Misijom OEES-a u BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH pripremilo je i izradilo videomaterijale s ciljem odvratanja birača od činjenja kaznenih djela koja se odnose na izborne zloporabe, odnosno malverzacije. U materijalima je naglašena važnost sprečavanja izbornih prevara s ciljem očuvanja demokracije u društvu i političke stabilnosti, zatim transparentnosti izbornog procesa i uključenosti sudionika istog te stjecanje povjerenja javnosti u spomenuti proces i dosljedno primjenjivanje i poštivanje zakona.

Slika 7. Izborne prevare – videomaterijali

Videomaterijal „Posredni izbori“

208. Nakon što potvrdi rezultate neposrednih izbora, Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi i posredne izbore za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajevo. U cilju informiranosti birača o načinu izbora vijećnika, odnosno odbornika u navedenim tijelima, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s Misijom OEES-a u BiH, izradilo i emitiralo videomaterijal koji je emitiran na službenoj mrežnoj stranici SIP-a BiH, kao i na društvenim mrežama.

Slika 8. Videomaterijal „Posredni izbori“

Aktivnosti Radne skupine za informiranje birača u inozemstvu i organizacijsko-tehničke pripreme na realizaciji izbornog procesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH za Lokalne izbore 2024. godine

209. Imajući u vidu opseg organizacijsko-tehničkih priprema i aktivnosti koje je potrebno provesti s ciljem informiranja i edukacije birača koji žive u inozemstvu, kao i blagovremene obuke osoblja zaposlenog u DKP-u BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH uspostavilo je **Radnu skupinu za informiranje birača u inozemstvu i organizacijsko-tehničke pripreme na realizaciji izbornog procesa u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine.**
210. Konačan plan edukacije za prijavu birača za glasovanje izvan BiH usvojen je na kolegiju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanom 27. 5. 2024. godine, a podrazumijevao je posjet četiri (4) tima diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u inozemstvu kao i udrugama i klubovima BiH građana koji žive u inozemstvu.
211. U razdoblju od 30. 6. 2024. godine do 4. 7. 2024. godine organiziran je posjet i provedena je edukacija birača u Australiji, Švedskoj, Norveškoj, Austriji, Češkoj, Njemačkoj, Švicarskoj, Belgiji i Nizozemskoj.

Provedba Lokalnih izbora 2024. godine u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH

212. Sukladno članku 1.5 stavak (2) Izbornog zakona BiH te članku 6. Uputa o vrstama, načinu i rokovima određivanja biračkih mjesta,⁶⁸ Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 51. sjednici, održanoj 12. 8. 2024. godine, donijelo Odluku o određivanju mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, broj: 05-1-02-2-1475/24. Navedenom Odlukom predviđeno je formiranje 14 biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH⁶⁹ i to:

⁶⁸ Službeni glasnik BiH, broj: 31/24

⁶⁹ Uvjeti koje je neophodno da ispunjava biračko mjesto u diplomatsko-konzularnom predstavništvu za glasovanje izvan BiH predviđeni su člancima 5.1 stavak (3), 5.2 stavak (2), (3) i (4) i člankom 5.6 stavak (6) Izbornog zakona BiH i to: biračko mjesto i njegova okolina podrazumijeva samo biračko mjesto, kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto; u prostoru određenom za glasovanje mora se osigurati tajnost glasovanja; biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi tijela vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je rabljena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol; na biračkom mjestu potrebno je omogućiti pristup osobama s invaliditetom; prostor koji se odredi za biračko mjesto mora biti pripremljen za otvaranje dan prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkog mjesta; na biračkom mjestu i njegovoj okolini mogu se postaviti samo službena obilježja izbora koja propiše Središnje izorno povjerenstvo BiH i koja će se posredstvom Ministarstva vanjskih poslova BiH dostaviti biračkom odboru u DKP-u BiH (informativni plakati i popis članova biračkog odbora s naznakom na čiji prijedlozi su imenovani).

Tablica 18. Pregled formiranih biračkih mjesta u DKP BiH

R/B	Država	DKP BiH	Grad u kojem se nalazi DKP BiH	Redni broj biračkog mjesta	Ukupan broj birača
1.	SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA	Generalni konzulat BiH u Münchenu	München	DE 01	182
2.		Generalni konzulat BiH u Frankfurtu	Frankfurt	DE 02	73
3.		Generalni konzulat BiH u Stuttgartu	Stuttgart	DE 03	58
4.		Ambasada BiH u Berlinu	Berlin	DE 04	157
5.	REPUBLIKA AUSTRIJA	Ambasada BiH u Beču	Beč	AT 01	140
6.		Počasni konzulat BiH u Grazu	Graz	AT 02	61
7.		Počasni konzulat BiH u Salzburgu	Salzburg	AT 03	56
8.		Počasni konzulat BiH za Gornju Austriju	Linz	AT 04	64
9.	REPUBLIKA SRBIJA	Ambasada BiH u Beogradu	Beograd	SR 01	196
10.	KRALJEVINA ŠVEDSKA	Ambasada BiH u Stockholmu	Stockholm	SE 01	49
11.	KRALJEVINA BELGIJA	Ambasada BiH u Bruxellesu za Belgiju i Luksemburg	Bruxelles	BE 01	44
12.	KRALJEVINA NIZOZEMSKA	Ambasada BiH u Hagu	Hag	NL 01	57
13.	REPUBLIKA SLOVENIJA	Ambasada BiH u Ljubljani	Ljubljana	SI 01	53
14.	KRALJEVINA DANSKA	Ambasada BiH u Kopenhagenu	Kopenhagen	DK 01	64

213. Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH u kojima je Odlukom o određivanju mjesta za glasovanje u DKP-u BiH za Lokalne izbore 2024. godine predviđeno osobno glasovanje državljana BiH, registriranih za glasovanje u DKP-u BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH dana 13. 8. 2024. godine upućen je Zahtjev za dostavljanje prijedloga članova biračkih odbora u DKP-u BiH.

214. Broj članova biračkog odbora u DKP-u BiH utvrđen je člankom 6. i 7. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine⁷⁰ i na svim biračkim mjestima u DKP-ima BiH birački odbor se sastojao od predsjednika i dva člana i njihovih zamjenika.⁷¹

⁷⁰ „Službeni glasnik BiH”, broj: 31/24

⁷¹ Opći i posebni uvjeti za imenovanje biračkih odbora u DKP-u BiH utvrđeni su člankom 2.2 stavak (1) Izbornog zakona BiH i člankom 30. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine, odnosno: član izbornog povjerenstva i biračkog odbora je osoba s pravom glasa; član biračkog odbora u DKP-u BiH mora biti upisan u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji glasuju izvan BiH u DKP-ima BiH ili poštom; član biračkog odbora u DKP-u BiH mora imati najmanje završenu srednju školu, a izuzetno da ima nižu stručnu spremu od propisane, u cilju ispunjenja uvjeta iz

215. Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH, putem Ministarstva vanjskih poslova BiH, dostavila su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH prijedlog za članove biračkih odbora i njihove zamjenike na obrascu SG-2 – prijedlog za člana/zamjenika člana biračkog odbora u DKP-u BiH, vodeći računa da predloženi kandidati ispunjavaju uvjete propisane člankom 30. Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine.
216. Ukupno su imenovana 84 člana biračkih odbora u 14 diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH, predviđenih za osobno glasovanje državljana BiH upisanih u Središnji birački popis za glasovanje u DKP-ima BiH.
217. Nakon imenovanja biračkih odbora u DKP-ima BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova BiH, sukladno članku 2.19 stavak (17) Izbornog zakona BiH, a u svezi s člankom 30. stavak (3) Pravilnika o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine, organiziralo je obuku za predsjednike i članove biračkih odbora u DKP-ima BiH, kao i njihove zamjenike, o načinu glasovanja, brojanju omotnica s glasačkim listićima i pakiranju izbornog materijala. Obuka članova biračkih odbora u DKP-ima BiH, putem ZOOM aplikacije, provedena je 18. 9. 2024. godine.
218. Nakon završene obuke biračkih odbora na biračkim mjestima u DPK-ima BiH, utvrđeno je da su obuku prošla 83 člana biračkog odbora iz 14 DKP-a BiH, te je za iste izdan Certifikat o uspješno završenoj obuci za predsjednika i članove biračkih odbora za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.
219. Sukladno članku 49. Pravilnika o provedbi izbora u BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH izvršilo je primopredaju osjetljivog izbornog materijala Ministarstvu vanjskih poslova BiH, dana 20. 9. 2024. godine. Izborni materijal, koji je putem Ministarstva vanjskih poslova BiH proslijeđen u DKP-ove BiH sastojao se od: izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto u DKP-u; odgovarajućeg broja zaštitnih omotnica u kojima se nalaze glasački listići s posebnom zaštitom, a na kojima je ispisan broj kombinacije i naziv izbornih jedinica koje pripadaju toj kombinaciji; odgovarajućeg broja glasačkih kutija; kompleta obrazaca za biračko mjesto; postera s uputom o načinu glasovanja i informativnim sadržajima za birače; Zapisnika o radu biračkog odbora; potrošnog materijala, prema specifikaciji iz Zapisnika, neophodnog za proces glasovanja i brojanja glasačkih listića; Pečata iz članka 2. stavak (1) točka 33. Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini.
220. Tijekom izbornog dana, 6. 10. 2024. godine, biračkim odborima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH osigurana je cjelodnevna podrška od strane službenika i uposlenika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

članka 1.5 stavak (5) Izbornog zakona BiH; Središnje izorno povjerenstvo BiH imenovat će biračke odbore za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH, tako da se u svakom biračkom odboru osigura zastupljenost članova iz svakog konstitutivnog naroda.

1.9. Sigurnosni aspekt Lokalnih izbora 2024. godine

221. Dana 14. 5. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je u sklopu pripremnih aktivnosti za provedbu Lokalnih izbora u BiH održalo sastanak s predstavnicima Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Federalnog ministarstva unutarnjih poslova BiH i Policije Brčko distrikta BiH na kome su predstavnici upoznati s nadnevkom provedbe izbora, te je dogovoreno da sukladno svojim mjerodavnostima Ministarstvo sigurnosti BiH formira Radnu skupinu za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih tijela BiH vezanih za provedbu Lokalnih izbora u BiH 2024. godine. Također je dogovoreno da agencije za provedbu zakona u Bosni i Hercegovini izvrše sigurnosnu procjenu objekata koje će Središnje izborno povjerenstvo BiH rabiti prilikom provedbe Lokalnih izbora 2024. godine te pruže potrebnu sigurnosnu podršku Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u provedbi Lokalnih izbora 2024. godine.
222. Sukladno članku 1.11 Izbornog zakona BiH, koji propisuje da su “sva tijela vlasti na svim razinama i službenici u Bosni i Hercegovini i diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH obvezni pomagati tijelima mjerodavnim za provedbu izbora”, Odlukom ministra sigurnosti BiH od 25. 7. 2024. godine imenovana je Radna skupina za praćenje realizacije zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih agencija u Bosni i Hercegovini vezanih za provedbu Lokalnih izbora u BiH 2024. godine⁷² (u daljnjem tekstu Radna skupina). Radna skupina sačinjena je od predstavnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Ministarstva sigurnosti BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH (DKPT BiH), Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Granične policije BiH, Obavještajno sigurnosne agencije BiH, Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske, Federalnog ministarstva unutarnjih poslova i Policije Brčko distrikta BiH.
223. Radna skupina za praćenje realizacije zadataka u provedbi Lokalnih izbora u BiH 2024. godine je bila zadužena pratiti i analizirati stanje sigurnosti na području BiH, sugerirati neophodne smjernice za postupanje agencija za provedbu zakona u BiH, poduzimati blagovremene poslove koordinacije putem agencija za provedbu zakona, te ostvarivati kontinuiranu suradnju sa stožerima akcije za sigurnost Lokalnih izbora u BiH koja su uspostavila entitetska/kantonalna ministarstava unutarnjih poslova i Policija Brčko distrikta BiH, a u cilju postizanja maksimalnog stupnja sigurnosnih uvjeta za neometano održavanje izbornog procesa u BiH 2024. godine.
224. Nadalje, sukladno članku 1.11 Izbornog zakona BiH, a na inicijativu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Radne skupine za praćenje realizacije zadataka u provedbi Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Ministarstva sigurnosti BiH je dana 4. 9. 2024. godine donijela Odluku o imenovanju Operativnog stožera akcije “Izbori 2024.” (u daljnjem tekstu Operativni stožer akcije)⁷³.

⁷² Odluka, broj: 12-01-04-7-3985-13/24 od 25.07.2024. godine.

⁷³ Operativni stožer akcije “Izbori 2024.” činili su predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela; Obavještajno-sigurnosne agencije BiH; Granične policije BiH; Državne agencije za istrage i

225. Operativni stožer akcije je bio zadužen za osiguranje realizacije svih zadataka i zakonitost izvršavanja svih poslova koji se odnose na sigurnost cjelokupnog izbornog ciklusa, što je između ostalog podrazumijevalo koordinaciju aktivnosti osiguranja kompletnog izbornog procesa, prikupljanja i analize informacija koje ukazuju na ugrožavanje sigurnosti izbornog procesa, osiguranje prijevoza osjetljivog glasačkog materijala, koordinaciju aktivnosti svih policijskih agencija na osiguranju kompletnog izbornog procesa do proglašenja konačnih rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, osiguranja sjedišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (31. 5. – 11. 12. 2024. godine), fizičko osiguranje objekata i osoba, osiguranje skladišta (6. 9. – 31. 12. 2024. godine) i Glavnog centra za brojanje (20. 9. – 15. 11. 2024. godine), poduzimanje svih potrebnih radnji na održavanju javnog reda i mira i drugih poslova za kojima se ukazala potreba.
226. Na dan održavanja izbora 6. 10. 2024. godine, od 07.00 sati u sjedištu Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH započele su aktivnosti Operativnog stožera akcije “Izbori 2024.”. Redovita izvješća dostavljena su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH sa stanjem u 8:00 sati, 11:00 sati, 14:00 sati, 16:00 sati, 20:00 sati i 23:00 sata, a izvanredni odmah. Do 24:00 sata Operativnom stožeru akcije i Središnjem izbornom povjerenstvu BiH policijska tijela u Bosni i Hercegovini prosljedila su ukupno 64 prijave o incidentima koji se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima, i to: 31 Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH i 33 MUP Republike Srpske.
227. Na dan održavanja odgođenih izbora u Konjicu, Kiseljaku, Fojnici i Kreševu 20. 10. 2024. godine i u Jablanici 3. 11. 2024. godine nije bilo prijave o incidentima koji se mogu dovesti u svezu s narušavanjem glasovanja na biračkim mjestima.

1.10. Rad Glavnog centra za brojanje

228. Postupajući prema odredbi članka 2.9 stavak (1) točka 2 i članka 5.22 stavak (2) i (3) Izbornog zakona BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 56. sjednici, održanoj 22. 8. 2024. godine, donijelo Odluku o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine.⁷⁴ Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine⁷⁵ usvojen je na 70. sjednici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanoj 27. 9. 2024. godine.
229. Središnje izorno povjerenstvo BiH je Izvješće o radu Glavnog centra za brojanje za Lokalne izbore u BiH 2024. godine usvojilo na 9. sjednici, održanoj 20. 2. 2025. godine.

zaštitu; Federalne uprave policije; Policije Brčko distrikta BiH i kantonalnih ministarstava unutarnjih poslova. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske nije imenovalo predstavnika u Operativnom stožeru akcije “Izbori 2024.”. Svu suradnju ostvarilo je preko predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske u Radnoj skupini za praćenje realizaciju zadataka iz mjerodavnosti institucija i policijskih tijela u Bosni i Hercegovini u provedbi Lokalnih izbora 2024. godine i izravno sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

⁷⁴ Odluka SIP-a BiH, broj: 05-1-07-1-1672-1/24 od 22. 8. 2024. godine

⁷⁵ Službeni glasnik BiH, broj: 66/24

230. Sukladno Izbornom zakonu BiH, provedbenim aktima i Pravilniku o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine, Glavni centar za brojanje obavljao je poslove iz svoje mjerodavnosti:
- a) organizacija i provedba mjera sigurnosti Glavnog centra za brojanje (članak 5.22 Izbornog zakona BiH),
 - b) poštivanje procedura i način brojanja glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasovanja (članak 5.22 stavak (1) Izbornog zakona BiH): nepotvrđenim glasačkim listićima, glasovanje u odsutnosti, putem mobilnog tima (birači koji su na izdržavanju kazne zatvora ili birači koji su vezani za ustanove ili nisu u mogućnosti doći na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta) (u daljnjem tekstu: Mobilni tim), putem posebnog mobilnog tima, poštom, u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH u inozemstvu (u daljnjem tekstu: DKP BiH),
 - c) provodio postupak ponovnog brojanja glasačkih listića (članak 5.31 Izbornog zakona BiH),
 - d) provodio postupak kontrole rezultata ručnog brojanja glasova o elektroničkog brojanja glasova putem elektroničkog skenera (članak 5.29, stavak (4) Izbornog zakona BiH)
 - e) organizirao promatranje rada Glavnog centra za brojanje (članak 17.5 stavak (2) Izbornog zakona BiH).
231. Glavni centar za brojanje bio je smješten u objektu „ZOI 84“ d.o.o. Olimpijski centar „Zetra“ u Sarajevu. U njegovom radu su, osim zaposlenika Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovali i vanjski suradnici. U najintenzivnijim razdobljima, tijekom ključnih aktivnosti poput brojanja glasova, verifikacije, kontrole i unosa izbornih rezultata, radilo se u tri smjene po 24 sata dnevno, a ovaj režim bio je primjenjivan tijekom cjelokupnog rada Glavnog centra za brojanje, s ciljem završetka svih aktivnosti u predviđenim rokovima. U razdobljima prije održavanja izbora, kao i dok su se čekali prvi preliminarni nepotpuni rezultati, rad je bio organiziran u obliku dežurstva u tri smjene.
232. Ravnatelj Glavnog centra za brojanje i njegovi zamjenici, glavni kontrolor, kontrolor za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala i kontrolori, imenovani su iz reda osoba koja su u stalnom radnom odnosu u Tajništvu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odnosno osoba s dugogodišnjim radnim iskustvom u izornoj administraciji, dok su vanjski suradnici angažirani putem Javnog oglasa za angažman osoblja za rad u Glavnom centru za brojanje koji je objavljen dva puta zbog lošeg odziva. Ukupan broj zaposlenih u sve tri smjene u GCB je bio 317 osoba, s tim da su u razdoblju od provedene obuke 25. 9. do 25. 10. 2024 od daljnjeg rada odustale 82 osobe. Zbog navedenog odustajanja Središnje izborno povjerenstvo BiH je na kolegiju održanom 15. 10. 2024. godine donijelo odluku o ponovnoj objavi oglasa. Tijekom sljedećih nekoliko dana uprava GCB je uspjela popuniti nedostajući broj radnih mjesta.
233. Prostornom organizacijom utvrđene su jasno definirane radne cjeline: prijem glasačkog materijala, verifikacija, kontrola i pakiranje te brojanje. Za potrebe praćenja glasačkog materijala kroz sve faze rada uporabljeni su za to posebno dizajnirani obrasci, čime se osigurala sljedivost glasačkog materijala (audit trail),

kao i sigurnost u njegovoj obradi. Također, razgraničenje odgovornosti među zaposlenicima i timovima, uz precizno praćenje vremena i izvršitelja, dodatno je podržalo učinkovitost u obavljanju svih postavljenih zadataka što je temeljno za sigurnost i učinkovitost rada.

234. Tijekom rada Glavnog centra za brojanje, ispoštovane su mjere sigurnosti izbornog materijala, utvrđene u članku 5. Pravilnika o radu GCB, odnosno:
- praćenje kretanje i primopredaje izbornog materijala vršena je uz odgovarajuću prateću dokumentaciju,
 - Glavni centar za brojanje je tijekom cijelog procesa bio pokriven videonadzorom (21 kamera) s arhiviranjem snimka do 45 dana,
 - organizirane su mjere fizičke kontrole i sigurnosti ulaza i izlaza u Glavnom centru za brojanje, kao i KDZ pregled,
 - vođena je evidencija svi posjetitelja i promatrača u GCB.
235. Opći sigurnosni aspekt Glavnog centra za brojanje predstavlja važan segment u njegovom radu, a isto se odnosi na mjere osiguranja u samom prostoru kao i u procesu prijevoza, distribucije i primopredaje izbornog materijala između skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Glavnog centra za brojanje. Sigurnosni aspekt u praktičnom smislu imalo je dvije sastavnice: 1. fizičko osiguranje prostora, osiguranje zaposlenih, osiguranje opreme i izbornog materijala, 2. proceduralne i normativne mjere sigurnosti u radu s izbornim materijalom.
236. Fizičko osiguranje je realizirano:
- angažiranjem posebne organizacijske jedinice sastavljene od zaposlenika na unutarnjem osiguranju, koja je obavljala poslove unutarnjeg osiguranja prostora, osiguranja zaposlenih i osiguranja opreme na lokaciji Glavnog centra za brojanje i skladišta izbornog materijala,
 - angažiranjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstva unutarnjih poslova Kantona Sarajevo i Federalne uprave policije, koji su bili angažirani na poslovima vanjskog i unutarnjeg osiguranja lokacija Glavnog centra za brojanje,
 - angažiranjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, angažirane na poslovima pratnje prijevoza i svih dostava glasačkog materijala i
 - angažiranjem pripadnika Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, Ministarstva unutarnjih poslova BiH, Federalne uprave policije na KDZ pregledu prostora i KDZ kontroli na ulazu u Glavnom centru za brojanje.
237. Svi prijevozi glasačkog materijala odvijali su se prema unaprijed utvrđenom planu i vremenskoj shemi dostave, koja je dogovorena s predstavnicima Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH. Tijekom cijelog razdoblja u kojem je vršena dostava izbornog materijala, oprema za kontradiverzijsku zaštitu, kao i osoblje Federalnog MUP-a, zaduženo za rad na ovoj opremi, bili su postavljeni na ulazu Glavnog centra za brojanje i vršili su stalnu kontrolu kretanja zaposlenih, posjetitelja i cjelokupnog materijala i opreme na ulazu i izlazu Glavnog centra za brojanje, 24 sata na dan.

1.10.1. Izborni materijal

238. Proces prijema i postupanja s izbornim materijalom u Glavnom centru za brojanje odvijao se sukladno članku 7., članku 8. i članku 9. Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje, odnosno, izborni materijal se nalazio u osiguranoj prostoriji do trenutka početka obrade.
239. U razdoblju od 15. 8. 2024. godine u Glavni centar za brojanje primljeno je, prema kategorijama, sljedeća količina biračkih kompleta⁷⁶ (omotnica):

Tablica 19. Pregled primljenih biračkih kompleta u Glavnom centru za brojanje

Kategorije biračkih kompleta	Broj vreća	Broj biračkih kompleta
Nepotvrđeni-kuvertirani birački kompleti	148	1151
Birački kompleti za glasovanje u odsustvu	118	2085
Birački kompleti za glasovanje putem mobilnog tima	403	15479
Birački kompleti za glasovanje putem pošte	95	33985⁷⁷
Birački kompleti za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	14	864
UKUPNO	778	53.564

240. U Glavni centar za brojanje dostavljeno je **3.350** biračkih kompleta – neuručena pošta, te je ista po prijemu evidentirana, obrađena i sortirana po državama i osnovnim izbornim jedinicama. U nastavku je pregled neuručene pošte po državama boravka.

Tablica 20. Pregled neuručених biračkih paketa po državama boravka

Država boravka	Broj neuručene pošte
Austrija	412
Belgija	10
Češka Republika	4
Crna Gora	7
Danska	78
Finska	1
Francuska	16
Hrvatska	487
Italija	119

⁷⁶ Birački komplet predstavlja omotnicu s biračkim materijalom i upisanim osobnim podacima birača za glasovanje: poštom ili nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima ili putem mobilnog tima.

⁷⁷ Ukupni broj: dostavljenih biračkih kompleta ne uključuje 3.350 neuručених omotnica.

Država boravka	Broj neuručene pošte
Katar	18
Mađarska	1
Nizozemska	32
Njemačka	1050
Norveška	19
Poljska	1
SAD	5
Saudijska Arabija	2
Slovačka	2
Slovenija	219
Srbija	606
Švedska	116
Švicarska	131
Turska	7
Velika Britanija	7
UKUPNO	3.350

241. Pored primljenog materijala za brojanje, iz skladišta SIP-a BiH preuzet je i evidentiran izborni materijal s biračkih mjesta koji se odnosi na Izvode iz Središnjeg biračkog popisa, Zapisnike o radu biračkih odbora (ZARBO) i Pomoćne obrasce.

1.10.2. Obrada izbornog materijala

242. Člankom 11. Pravilnika o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine propisan je način pripreme i provjere – materijala pristiglog putem pošte:
- jesu li birački kompleti (omotnice) pristigli iz inozemstva ili iz zemlje,
 - je li birački komplet koji je pristigao iz inozemstva ispravan na način da mora sadržavati:
 - a) omotnicu za glasačke listiće, koja osigurava tajnost glasa, s upakiranim glasačkim listićima i koja je zalijepljena kako bi se osigurala tajnost glasovanja;
 - b) preslik jednog od važećih identifikacijskih dokumenata, sukladno članku 5.12, odnosno članku 3.15 stavak (4) Izbornog zakona BiH;
 - c) potpisan obrazac s osobnim podacima birača, koji sadrži podatke navedene u članku 54. Pravilnika o provedbi izbora u BiH.
243. Navedene provjere ispravnosti biračkih kompleta za glasovanje putem pošte su obavljene dva (2) puta, i to na način da su izvršene provjere i pregled svih pristiglih kompleta za glasovanje putem pošte u Glavni centar za brojanje (33.985 biračkih kompleta), zatim se su se izdvajali birački kompleti koji ne

zadovoljavaju uvjete za slanje u fazu verifikacije. Ovi birački kompleti su označeni kao serija „A“.

244. Uprava Glavnog centra za brojanje je, dana 15. 10. 2024. godine, izdala nalog da se i serija „A“ pregleda ponovno kako bi se otklonile eventualne greške u obradi.
245. Nakon navedenih izvršenih radnji u Glavnom centru za brojanje, utvrđeno je da sljedeći broj biračkih kompleta ne ispunjava uvjete za upućivanje u sljedeću fazu

Tablica 21. Pregled biračkih paketa po kategorijama koji ne ispunjavaju uvjete za brojanje

R/B	Kategorija glasačkih paketa	Ne ispunjava uvjete u fazi pripreme za verifikaciju	Ne ispunjava uvjete u fazi verifikacije	UKUPNO
1.	Nepotvrđeni-kuvertirani glasački listići	0	193	193
2.	Glasački listići za glasovanje u odsustvu	0	1	1
3.	Glasački listići za glasovanje putem mobilnog tima	21	0	21
4.	Glasački listići za glasovanje poštom	8.023	179	8.202
5.	Glasački listići za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	0	0	0
	UKUPNO	8.044	372	8.417

246. Analiza biračkih kompleta **pristiglih putem pošte (4.787)** koji nisu ispunili uvjete za upućivanje u sljedeću fazu – fazu verifikacije kroz aplikaciju JIIS je dana u sljedećoj tablici.

Tablica 22. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijeni u pripremi verifikacije

R.br.	Razlog neispunjavanja uvjeta biračkog paketa pristiglog putem pošte	Broj biračkih paketa
1.	Nedostaje dokaz o identitetu – članak 3. točka b) Pravilnika	757
2.	Nedostaje instrukcijsko pismo – članak 3. točka c) Pravilnika	242
3.	Nedostaje potpis – članak 3. točka c) Pravilnika	168
4.	Nedostaje sigurnosna omotnica – članak 3. točka a) Pravilnika	91
5.	Unutar omotnice više glasačkih paketa – članak 3. točka c) Pravilnika	144
6.	Nema otisak pečata pošte – članak 5.28 stavak (1) IZ BiH	548
7.	Birački paket upućen iz Bosne i Hercegovine – članak 5.28 stavak (1) IZ BiH	94
8.	Nevaljan identifikacijski dokument – članak 3. točka b) Pravilnika	331

R.br.	Razlog neispunjavanja uvjeta biračkog paketa pristiglog putem pošte	Broj biračkih paketa
9.	Različiti potpis – članak 3. točka c) Pravilnika	825
10.	Upućeno nakon dana održavanja izbora – članak 5.28 IZ BiH	2
11.	Glasački listići izvan sigurnosne omotnice – članak 3. točka a) Pravilnika	80
12.	Ne ispunjava uvjete iz više razloga – članak 5.28 IZ BiH i članak 3. Pravilnika	1505
	UKUPNO	4.787

1.10.3. Odbijeni birački kompleti u fazi verifikacije – Aplikacija JIIS

247. Birački kompleti s odgovarajućim sadržajem unutar povratne omotnice proslijeđeni su u sljedeću fazu – provjeru kroz Aplikaciju JIIS (provjera podataka biračkog prava za glasovanje izvan BiH).

Tablica 23. Pregled biračkih kompleta pristiglih putem pošte odbijenih u verifikaciji

Razlozi odbijanja	Broj biračkih kompleta
Izgubili pravo glasa od registracije izvan BiH do zaključivanja SBP-a	3
Prijavljene zlouporabe – glasovali u BiH (glasovao Mobilnim timom)	1
Već skeniran/a (glasovao u BiH potvrđenim, a stigao birački komplet iz inozemstva)	175
Ukupno odbijeno u fazi verifikacije	179

1.10.4. Identificirane zlouporabe

248. Na temelju članka 5. Odluke o postupanju Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine s ciljem osiguranja točnosti, ažurnosti i integriteta izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan Bosne i Hercegovine, kao i sprječavanja zlouporaba u svezi s glasovanjem izvan Bosne i Hercegovine, Glavnom centru za brojanje dostavljene su 4 izjave birača koji su izjavili da se nikada nisu prijavili za glasovanje putem pošte.

1.10.5. Brojanje glasačkih listića

249. Proces kontrole, sortiranja i brojanja glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje odvijao sukladno Odjeljku B – kontrola i sortiranje i Odjeljku C – brojanje glasova u Glavnom centru za brojanje.

250. Glavni centar za brojanje, postupajući sukladno odredbama Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje, tijekom rada prebrojao je prema kategoriji glasača ukupno 88.806 glasačkih listića.

Tablica 24. Pregled prebrojanih glasačkih listića u Glavnom centru za brojanje

R/B	Kategorija biračkih kompleta	Nivo	Broj glasačkih listića
1.	Nepotvrđeni-kuvertirani glasački listići	Načelnik/Gradonačelnik	947
		OV/SO/GV/SG	962
2.	Glasački listići za glasovanje u odsustvu	Načelnik/Gradonačelnik	2079
		OV/SO/GV/SG	2090
3.	Glasački listići za glasovanje putem mobilnog tima	Načelnik/Gradonačelnik	14396
		OV/SO/GV/SG	16687
4.	Glasački listići za glasovanje poštom	Načelnik/Gradonačelnik	24028
		OV/SO/GV/SG	25895
5.	Glasački listići za glasovanje u diplomatsko-konzularnom predstavništvu BiH	Načelnik/Gradonačelnik	761
		OV/SO/GV/SG	961
	UKUPNO svi glasački listići		88806

1.10.6. Ponovna brojanja

251. U posljednjoj fazi operativnoga rada Glavnog centra za brojanje, na temelju dostavljenih odluka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sa sjednica koje su održane u razdoblju od 11. 10. 2024. do 28. 10. 2024. godine, Glavnom centru za brojanje naloženo je da izvrši ponovno brojanje glasačkih listića za 159 biračkih mjesta u 33 općine/grada.⁷⁸

Ponovna brojanja glasačkih listića provodila se po kandidatima političkih subjekta, po kandidatima i po političkim subjektima, po kandidatima za određenu razinu vlasti, po nacionalnim manjinama. Nadalje, Glavni centar za brojanje je u suradnji s USAID projektom „Podrška izbornom integritetu u BiH“, a sukladno naredbama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, broj: 05-1-07-11-3168-5/24 i 05-1-07-11-3168-7/24 izvršio kontrolu rezultata ručnog brojanja glasova i elektroničkog brojanja glasova putem elektroničkog skenera. Naredba, broj: 05-1-07-11-3168-7/24, djelomično je provedena (samo za Novi Grad), dok je po zaključku Ad.2 SIP BiH s kolegija održanog 17. 10. 2024. godine kontrola rezultata za Prijedor odložena. Proces uspoređivanja rezultata ručnog brojanja s elektroničkim rezultatima skeniranih imidža (slika) rađen je u svrhu realizacije pilot-projekta, edukacije i provjere funkcionalnosti uređaja i softvera.

⁷⁸ Mostar se računao kao jedna izborna jedinica.

252. Sve naredbe su se provodile u točno određeno vrijeme, o čemu su bili obaviješteni promatrači.

1.10.7. Ostale aktivnosti

253. Pored redovitih aktivnosti utvrđenih Pravilnikom o radu Glavnog centra za brojanje, tijekom razdoblja do zaključivanja Izvješća Glavni centar za brojanje radio je na sljedećim poslovima: skeniranje i umnažanje izvoda iz Središnjeg biračkog popisa, skeniranje i umnažanje Zapisnika o radu biračkih odbora, unošnje podataka o ostvarenom biračkom pravu redovitih birača, za potrebe izrade statistika iz članka 2.9 stavak (1) točka 4. a Izbornog zakona BiH.

1.10.8. Posjete Glavnom centru za brojanje

254. Člankom 36. Pravilnika o radu Glavnog centra za brojanje propisana je mogućnost promatranja brojanja i svih aktivnosti koje se odvijaju u Glavnom centru za brojanje od strane akreditiranih promatrača.
255. U razdoblju od 15. 8. – 15. 11. 2024. godine, Glavni centar za brojanje posjetilo je **233** promatrača akreditiranih ispred **15** različitih međunarodnih organizacija, političkih subjekata i udruga građana (MP,PS,UG).

Tablica 25. Pregled broja promatrača u Glavnom centru za brojanje

Vrsta promatrača	Broj MP, PS i UG	Broj promatrača
Međunarodni promatrači	3	61
Promatrači političkih subjekata	11	156
Promatrači udruga građana	1	16
UKUPNO	15	233

256. Za rad s promatračima u Glavnom centru za brojanje bilo je zaduženo osam osoba (tri u prvoj, tri u drugoj, te dvije u trećoj smjeni). Ove osobe su evidentirale sva pitanja i eventualne nejasnoće u svezi s radnim procesom i informirali rukovodstvo Glavnog centra za brojanje o istom.
257. Promatrači su imali i neposredan uvid u svaki dio procesa u Glavnom centru za brojanje. Uprava je u više navrata s nazočnim promatračima obišla sve prostore Glavnog centra za brojanje i pojasnila procedure rada.
258. Posebni postupci upoznavanja promatrača s radnim procesom u Glavnom centru za brojanje primjenjivani su u procesu ponovnog brojanja glasova po odlukama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, gdje im je omogućen neposredan uvid u svaki glasački listić.

1.10.9. Mediji

259. Sukladno odluci Središnjeg izbornog povjerenstva BiH uprava Glavnog centra za brojanje nije davala izjave o procesu rada u Centru. Mediji su upućivani na glasnogovornicu SIP-a BiH za sve dodatne informacije. Nadalje, medijima je bilo dopušteno da snime kadrove iz Centra radi uporabe pri izvješćivanju.

1.10.10. Primjedbe na rad Glavnog centra za brojanje

260. U razdoblju od 6. 10. 2024. godine do 1. 11. 2024. godine Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podneseno je ukupno pet primjedbi. Vidjeti Prilog 7 u nastavku.

1.10.11. PRILOZI

Prilog 1. Pregled neuručenih pošiljki po općinama^{*79}

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ OMOTNICA
001	VELIKA KLADUŠA	44
002	CAZIN	124
003	BIHAĆ	20
004	BOSANSKA KRUPA	5
005	BUŽIM	4
007	NOVI GRAD	7
008	KOZARSKA DUBICA	7
009	PRIJEDOR	30
010	GRADIŠKA	21
011	LAKTAŠI	3
012	SRBAC	7
013	PRNJAVOR	3
014	DERVENTA	81
016	BROD	28
017	ODŽAK	19
018	VUKOSAVLJE	12
020	DOMALJEVAC – ŠAMAC	30
021	ŠAMAC	75
022	ORAŠJE	1
024	MODRIČA	70
025	GRADAČAC	4
026	PELAGIĆEVO	39

⁷⁹ Neuručena pošta koja je pristigla u GCB. Pošiljke koje su pristigle nakon roka za prijem upućene su izravno u skladište SIP-a BiH.

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ OMOTNICA
029	BIJELJINA	60
030	BOSANSKI PETROVAC	1
031	PETROVAC	1
032	SANSKI MOST	14
033	OŠTRA LUKA	1
034	BANJA LUKA	38
035	ČELINAC	16
038	DOBOJ	38
039	TEŠANJ	7
040	STANARI	18
042	MAGLAJ	25
044	GRAČANICA	7
045	PETROVO	10
047	LUKAVAC	7
049	SREBRENİK	6
050	TUZLA	18
052	ČELIĆ	20
054	LOPARE	52
055	TEOČAK	1
056	UGLJEVIK	12
057	DRVAR	25
059	KLJUČ	75
061	RIBNIK	9
064	MRKONJIĆ GRAD	18
065	JAJCE	150
067	DOBRETIĆI	41
068	KNEŽEVO	1
070	KOTOR VAROŠ	74
074	TESLIĆ	135
075	ŽEPČE	102
077	ZAVIDOVIĆI	6
078	BANOVIĆI	7
079	ŽIVINICE	6
080	KALESİJA	17
081	OSMACI	9
082	SAPNA	9
083	ZVORNIK	16
084	BOSANSKO GRAHOVO	20
085	GLAMOČ	34
088	ŠIPOVO	58
089	DONJI VAKUF	5
091	TRAVNIK	59
093	ZENICA	11

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ OMOTNICA
094	KAKANJ	5
095	VAREŠ	5
098	KLADANJ	16
101	ŠEKOVIĆI	83
103	VLASENICA	153
104	BRATUNAC	66
105	SREBRENICA	55
106	LIVNO	74
107	KUPRES	14
109	BUGOJNO	14
110	GORNJI VAKUF - USKOPLJE	82
111	NOVI TRAVNIK	75
112	VITEZ	56
113	BUSOVAČA	51
114	FOJNICA	28
115	KISELJAK	9
116	VISOKO	4
117	BREZA	1
118	ILIJAS	5
121	SOKOLAC	2
123	HAN PIJESAK	1
124	TOMISLAVGRAD	187
125	PROZOR-RAMA	33
126	JABLANICA	4
127	KONJIC	4
129	KREŠEVO	23
130	HADŽIĆI	2
131	ILIDŽA	10
132	ISTOČNA ILIDŽA	7
133	NOVI GRAD SARAJEVO	17
135	VOGOŠĆA	3
136	CENTAR SARAJEVO	5
137	STARI GRAD SARAJEVO	5
139	NOVO SARAJEVO	10
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	2
141	TRNOVO (FBIH)	1
142	TRNOVO	1
144	PALE	10
146	ROGATICA	9
147	VIŠEGRAD	20
148	POSUŠJE	3
151	GRAD MOSTAR	6
152	GRAD MOSTAR	2

GLASA ZA	NAZIV OIJ	NEURUČENI BROJ OMOTNICA
153	GRAD MOSTAR	10
154	GRAD MOSTAR	19
155	GRAD MOSTAR	8
156	GRAD MOSTAR	10
161	NEVESINJE	31
163	KALINOVIK	2
164	GACKO	10
166	FOČA	4
167	GORAŽDE	5
168	NOVO GORAŽDE	3
169	ČAJNIČE	1
170	RUDO	11
173	ČAPLJINA	1
174	NEUM	1
176	STOLAC	39
179	LJUBINJE	6
180	BILEĆA	6
182	TREBINJE	72
183	USORA	19
184	KOSTAJNICA	9
185	MILIĆI	4
200	BRČKO DISTRIKT BIH	43
		3350

Prilog 2. Pregled odbijenih pristiglih biračkih kompleta izvan BiH

R/B	Razlog neispunjavanja uvjeta biračkih paketa pristiglog putem pošte	Broj biračkih paketa
1.	Nedostaje dokaz o identitetu – članak 3. točka b) Pravilnika	757
2.	Nedostaje instrukcijsko pismo – članak 3. točka c) Pravilnika	242
3.	Nedostaje potpis – članak 3. točka c) Pravilnika	168
4.	Nedostaje sigurnosna omotnica – članak 3. točka a) Pravilnika	91
5.	Unutar omotnice više glasačkih paketa – članak 3. točka c) Pravilnika	144
6.	Nema otisak pečata pošte – članak 5.28 stavak (1) IZ BiH	548
7.	Birački paket upućen iz Bosne i Hercegovine – članak 5.28 stavak (1) IZ BiH	94
8.	Nevaljan identifikacijski dokument – članak 3. točka b) Pravilnika	331
9.	Različiti potpis – članak 3. točka c) Pravilnika	825
10.	Upućeno nakon dana održavanja izbora – članak 5.28 IZ BiH	2

11.	Glasački listići izvan sigurnosne oмотnice – članak 3. točka a) Pravilnika	80
12.	Ne ispunjava uvjete iz više razloga – članak 5.28 IZ BiH i članak 3. Pravilnika	1505
	UKUPNO	4787

Prilog 3. Pregled verifikacije biračkih kompleta po državama

Država	Registrirani	Verificirani (Glasovali)	Postotak verificirani
AUSTRALIJA	274	78	28.47%
AUSTRIJA	5981	3399	56.83%
BELGIJA	153	72	47.06%
BUGARSKA	2	2	100.00%
ČESKA REPUBLIKA	47	24	51.06%
CRNA GORA	174	138	79.31%
DANSKA	664	395	59.49%
FINSKA	38	22	57.89%
FRANCUSKA	397	249	62.72%
GRČKA	13	8	61.54%
HRVATSKA	7046	3792	53.82%
INDONEZIJA	2	1	50.00%
IRSKA	30	12	40.00%
ISLAND	1	1	100.00%
ITALIJA	1166	738	63.29%
IZRAEL	1		0.00%
JAPAN	1	1	100.00%
JORDAN	4		0.00%
JUŽNA AFRIKA	3		0.00%
KANADA	289	187	64.71%
KATAR	26	2	7.69%
CIPAR	1	1	100.00%
KOSOVO (UNMIK)	7	5	71.43%
LIHTENŠTAJN	8	5	62.50%
LUKSEMBURG	137	94	68.61%
MAĐARSKA	6	1	16.67%
MALTA	26	17	65.38%
MAROKO	1		0.00%
NIZOZEMSKA	463	281	60.69%
NJEMAČKA	13311	7855	59.01%
NORVEŠKA	319	223	69.91%
NOVI ZELAND	1		0.00%
POLJSKA	7	4	57.14%
PORTUGAL	7	6	85.71%
RUMUNJSKA	1	1	100.00%
RUSIJA	30	5	16.67%
SAD	1178	458	38.88%
SAUDIJSKA ARABIJA	7	3	42.86%
SJEVERNA MAKEDONIJA	14	7	50.00%
SLOVAČKA	15	7	46.67%
SLOVENIJA	2483	1326	53.40%
ŠPANJOLSKA	42	25	59.52%

Država	Registrirani	Verificirani (Glasovali)	Postotak verificirani
SRBIJA	4159	2625	63.12%
ŠVEDSKA	1987	1283	64.57%
ŠVICARSKA	2810	1894	67.40%
TADŽIKISTAN	1		0.00%
TUNIS	1		0.00%
TURSKA	18	9	50.00%
UJEDINJENI ARAPSKI EMIRATI	13	4	30.77%
VELIKA BRITANIJA	169	116	68.64%
UKUPNO	43534	25376	58.29%

**Prilog 4. Pregled verifikacije biračkih kompleta po kombinacijama
(Osnovnim izbornim jedinicama)**

Glasa za	Naziv OIJ	Registrirano	Verificirani (Glasovali)	Odbijeni u verifikaciji
001	VELIKA KLADUŠA	719	394	0
002	CAZIN	1326	557	1
003	BIHAĆ	397	271	0
004	BOSANSKA KRUPA	142	93	1
005	BUŽIM	67	45	0
007	NOVI GRAD	210	138	0
008	KOZARSKA DUBICA	208	134	0
009	PRIJEDOR	854	599	0
010	GRADIŠKA	285	183	0
011	LAKTAŠI	65	42	0
012	SRBAC	72	39	0
013	PRNJAVOR	148	114	0
014	DERVENTA	1329	918	2
016	BROD	757	306	0
017	ODŽAK	375	201	0
018	VUKOSAVLJE	380	286	0
020	DOMALJEVAC – ŠAMAC	340	235	6
021	ŠAMAC	1048	687	2
022	ORAŠJE	77	54	0
023	DONJI ŽABAR	7	6	0
024	MODRIČA	746	403	3
025	GRADAČAC	127	73	0
026	PELAGIĆEVO	785	457	10
029	BIJELJINA	962	551	0
030	BOSANSKI PETROVAC	42	39	0
031	PETROVAC	15	7	0
032	SANSKI MOST	309	207	0
033	OŠTRA LUKA	8	5	0
034	BANJA LUKA	621	384	1
035	ČELINAC	274	171	0
036	DOBOJ – ISTOK	32	21	0
037	DOBOJ – JUG	3	2	0
038	DOBOJ	561	242	0
039	TEŠANJ	109	73	0
040	STANARI	303	212	2
042	MAGLAJ	210	98	0
044	GRAČANICA	126	69	0
045	PETROVO	117	76	0
047	LUKAVAC	126	90	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrirano	Verificirani (Glasovali)	Odbijeni u verifikaciji
049	SREBRENİK	106	64	0
050	TUZLA	238	131	0
052	ČELIĆ	315	166	0
054	LOPARE	496	303	2
055	TEOČAK	52	40	0
056	UGLJEVIK	179	107	0
057	DRVAR	229	137	3
058	ISTOČNI DRVAR	5	3	1
059	KLJUČ	1226	686	0
061	RIBNIK	56	30	0
064	MRKONJIĆ GRAD	240	158	2
065	JAJCE	1708	817	10
066	JEZERO	28	26	0
067	DOBRETIĆI	521	354	7
068	KNEŽEVO	65	30	0
070	KOTOR VAROŠ	1213	862	4
074	TESLIĆ	1691	993	14
075	ŽEPČE	798	399	0
077	ZAVIDOVIĆI	173	115	0
078	BANOVIĆI	66	39	0
079	ŽIVINICE	220	143	0
080	KALESİJA	345	253	0
081	OSMACI	208	169	0
082	SAPNA	213	146	0
083	ZVORNIK	272	129	0
084	BOSANSKO GRAHOVO	357	285	0
085	GLAMOČ	420	258	0
088	ŠİPOVO	184	87	8
089	DONJI VAKUF	66	30	0
091	TRAVNIK	636	354	0
093	ZENICA	198	129	0
094	KAKANJ	50	35	0
095	VAREŠ	44	23	0
096	OLOVO	13	4	0
098	KLADANJ	329	236	0
101	ŠEKOVIĆI	854	555	17
103	VLASENICA	364	126	1
104	BRATUNAC	828	546	21
105	SREBRENICA	1101	778	34
106	LIVNO	730	315	0
107	KUPRES	203	110	0
108	KUPRES (RS)	6	2	0
109	BUGOJNO	242	137	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrirano	Verificirani (Glasovali)	Odbijeni u verifikaciji
110	GORNJI VAKUF - USKOPLJE	1158	583	5
111	NOVI TRAVNIK	544	254	0
112	VITEZ	285	84	0
113	BUSOVAČA	410	178	0
114	FOJNICA	204	62	0
115	KISELJAK	99	60	0
116	VISOKO	56	27	0
117	BREZA	23	13	0
118	ILIJAS	129	76	2
121	SOKOLAC	22	15	0
123	HAN PIJESAK	23	12	0
124	TOMISLAVGRAD	1869	1104	11
125	PROZOR-RAMA	429	268	1
126	JABLANICA	58	39	0
127	KONJIC	104	85	0
129	KREŠEVO	103	28	0
130	HADŽIĆI	69	52	0
131	ILIDŽA	304	201	0
132	ISTOČNA ILIDŽA	66	35	0
133	NOVI GRAD SARAJEVO	334	205	0
135	VOGOŠĆA	94	56	0
136	CENTAR SARAJEVO	164	128	0
137	STARI GRAD SARAJEVO	81	48	0
139	NOVO SARAJEVO	203	142	0
140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	24	17	0
141	TRNOVO (FBIH)	6	4	0
142	TRNOVO	52	27	0
143	PALE (FBIH)	11	7	0
144	PALE	81	46	0
146	ROGATICA	90	62	1
147	VIŠEGRAD	210	141	1
148	POSUŠJE	12	6	0
149	GRUDE	10	7	0
150	ŠIROKI BRIJEG	7	1	0
151	GRAD MOSTAR	67	28	0
152	GRAD MOSTAR	57	41	0
153	GRAD MOSTAR	131	83	0
154	GRAD MOSTAR	177	95	0
155	GRAD MOSTAR	183	113	0
156	GRAD MOSTAR	131	58	0

Glasa za	Naziv OIJ	Registrirano	Verificirani (Glasovali)	Odbijeni u verifikaciji
158	ISTOČNI MOSTAR	1	1	0
161	NEVESINJE	170	72	4
163	KALINOVIK	31	21	0
164	GACKO	72	53	0
165	FOČA (FBIH)	7	5	0
166	FOČA	38	23	0
167	GORAŽDE	110	79	0
168	NOVO GORAŽDE	62	44	0
169	ČAJNIČE	75	60	1
170	RUDO	103	63	1
171	LJUBUŠKI	19	7	0
172	ČITLUK	12	5	0
173	ČAPLJINA	53	34	0
174	NEUM	9	4	0
176	STOLAC	917	252	0
177	BERKOVIĆI	12	9	0
179	LJUBINJE	26	16	0
180	BILEĆA	50	29	0
181	RAVNO	26	14	0
182	TREBINJE	552	315	0
183	USORA	227	116	0
184	KOSTAJNICA	90	66	0
185	MILIĆI	102	53	0
200	BRČKO DISTRIKT BIH	1120	752	0
	UKUPNO	43534	25376	179

Prilog 5. Kontrola rezultata ručnog brojanja glasova i elektroničkog brojanja glasova putem elektroničkog skenera

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Vrsta brojanja	Broj naredbe SIP-a BiH
1.	Mostar	153A013	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
2.	Mostar	153A014	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
3.	Mostar	153A036	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
4.	Mostar	154A007C	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
5.	Mostar	154A026	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
6.	Mostar	155A027	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
7.	Mostar	156A005	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
8.	Mostar	151A006	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1- 07-11-3168-5/24 od 11. 10. 2024. godine
9.	Novi Grad	007B024	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
10.	Novi Grad	007B040	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
11.	Novi Grad	007B042	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
12.	Novi Grad	007B043	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
13.	Novi Grad	007B047	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
14.	Novi Grad	007B051	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
15.	Novi Grad	007B052	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
16.	Novi Grad	007B007	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
17.	Novi Grad	007B009	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
18.	Novi Grad	007B015	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine
19.	Novi Grad	007B021	Kontrola rezultata ručnog brojanja i elektroničkog brojanja glasova	05-1-7-11-3168-7/24 od 14. 10. 2024. godine

Prilog 6. Brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata izbora u Glavnom centru za brojanje na temelju naredbi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
1.	Visoko	116A008	Gradsko vijeće	Svih glasačkih listića	05-1- 07-11-3168-11/24 od 22. 10. 2024. godine
2.	Vitez	112A013B	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
3.	Ilidža	131A002	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
4.	Ilidža	131A024	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
5.	Ilidža	131A030	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
6.	Ilidža	131A031	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
7.	Ilidža	131A038	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
8.	Ilidža	131A040	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
9.	Ilidža	131A042	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
10.	Ilidža	131A078	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
11.	Ilidža	131A089	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
12.	Ilidža	131A095	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
13.	Novi Grad Sarajevo	133A015	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
14.	Novi Grad Sarajevo	133A038	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
15.	Novi Grad Sarajevo	133A074	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
16.	Novi Grad Sarajevo	133A081	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
17.	Novi Grad Sarajevo	133A106	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
18.	Novi Grad Sarajevo	133A141	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
19.	Novi Grad Sarajevo	133A143	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
20.	Novi Grad Sarajevo	133A156	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
21.	Novi Grad Sarajevo	133A158	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
22.	Stari Grad Sarajevo	137A014	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
23.	Stari Grad Sarajevo	137A018	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
24.	Stari Grad Sarajevo	137A022	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
25.	Stari Grad Sarajevo	137A030	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
26.	Stari Grad Sarajevo	137A032	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
27.	Stari Grad Sarajevo	137A007	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
28.	Stari Grad Sarajevo	137A023	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
29.	Stari Grad Sarajevo	137A042	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
30.	Novo Sarajevo	139A071	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
31.	Novo Sarajevo	139A022	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
32.	Novo Sarajevo	139A044	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
33.	Novo Sarajevo	139A086	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
34.	Novo Sarajevo	139A041	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
35.	Novo Sarajevo	139A068	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
36.	Novo Sarajevo	139A061	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
37.	Zenica	093A007	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
38.	Zenica	093A100	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
39.	Zenica	093A135	Gradsko/općinsko vijeće	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-12/24 od 23. 10. 2024. godine
40.	Pelagićevo	026B001	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
41.	Pelagićevo	026B002	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
42.	Pelagićevo	026B003	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
43.	Pelagićevo	026B004	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
44.	Pelagićevo	026B005	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
45.	Pelagićevo	026B006	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
46.	Pelagićevo	026B007	Načelnik općine/SO	po političkim subjektima i kandidatima unutar političkih subjekata	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
48.	Bosanski Petrovac	030A001	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
47.	Bosanski Petrovac	030A002	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
48.	Bosanski Petrovac	030A003	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
49.	Bosanski Petrovac	030A004	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
50.	Bosanski Petrovac	030A005	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
51.	Bosanski Petrovac	030A006	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
52.	Bosanski Petrovac	030A007	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
53.	Bosanski Petrovac	030A008	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
54.	Bosanski Petrovac	030A009	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
55.	Bosanski Petrovac	030A010	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
56.	Bosanski Petrovac	030A011	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
57.	Bosanski Petrovac	030A012	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
57.	Bosanski Petrovac	030A013	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
58.	Bosanski Petrovac	030A014	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
59.	Sanski Most	032A006	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
60.	Sanski Most	032A041A	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
61.	Petrovo	045B005	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
62.	Petrovo	045B003A	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
63.	Ugljevik	056B003	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
64.	Ugljevik	056B020	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
65.	Ugljevik	056B021	SO	po kandidatima političkog subjekta SNSD	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
66.	Zavidovići	077A022	OV	po svim političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
67.	Živinice	079A012	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
68.	Živinice	079A013A	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
69.	Živinice	079A032	OV	po kandidatima političkog subjekta SDP	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
70.	Šipovo	088B003 088B004 088B005 088B007	Načelnik općine	Po kandidatima za općinskog načelnika	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine Ispravka naredbe od 27. 10. 2024.
71.	Travnik	091A031	OV	Po kandidatima političkog subjekta HDZ BiH, HSS Stjepan Radić	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
72.	Zenica	093A034 093A035 093A049 093A056 093A063 093A092 093A097 093A101 093A105 093A121 093A123 093A136	GV	Po kandidatima za nacionalnu manjinu	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine
73.	Vogošća	135A009 135A035 135A018 135A019 135A027 135A043	OV	Po svim političkim subjektima	05-1- 07-11-1934-10/20 od 9. 12. 2020. godine
74.	Goražde	167A008 167A009 167A011 167A012 167A013 167A016 167A019 167A020 167A023 167A024 167A025 167A015 167A029 167A030	OV	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine Ispravka naredbe od 27. 10. 2024. godine
75.	Bileća	180B001 180B002 180B003 180B004 180B005 180B006 180B012 180B014 180B019 180B022	SO	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-13/24 od 26. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
		180B023 180B024 180B025			
76.	Brod	016B001	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta SDS Volja naroda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
77.	Kneževo	068B018	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta SDS Volja naroda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
78.	Srbac	012B021 012B028	SO	po kandidatima unutar političkog subjekta Srbac-Naš grad	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
78.	Srebrenik	049A031 049A037 049A051 049A011 049A058 049A042 049A008B	GV	po kandidatima unutar političkog subjekta Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
79.	Banovići	078A003 078A006 078A007 078A019 078A027	OV	Po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
80.	Živinice	079A013B	OV	po kandidatima unutar političkog subjekta Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
81.	Ugljevik	056B021	SO	po kandidatima političkog subjekta Koalicija socijalistička partija i SNP	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
82.	Ugljevik	056B003	OV	po kandidatima političkog subjekta Republička stranka Srpske – RSS	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
83.	Bratunac	104A010	SO	po političkim subjektima	05-1- 07-11-3168-15/24 od 27. 10. 2024. godine
84.	Srebrenik	049A007 049A053	Gradsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta Demokratska fronta – DF	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28. 10. 2024. godine
85.	Višegrad	147B006	Skupština općine	po kandidatima političkog subjekta Narodna partija Srpske – Darko Banjac	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28. 10. 2024. godine
86.	Lukavac	047A018A 047A018B 047A18C	Gradsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta Naša stranka – Narod i pravda	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28. 10. 2024. godine
87.	Vitez	112A013B	Općinsko vijeće	po kandidatima političkog subjekta SDA Stranka demokratske akcije	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28. 10. 2024. godine

R/b	Osnovna izborna jedinica	Biračko mjesto	Razina	Brojanje po kandidatima, političkom subjektu/ po političkim subjektima i kandidatima	Broj naredbe SIP-a BiH
88.	Kostajnica	184B001 184B002 184B003 184B004 184B005 184B006 184B007 184B008 184B009 184B010 184B011 184B012 184B013	Načelnik općine	po kandidatima za načelnika općine	05-1- 07-11-3168-16/24 od 28. 10. 2024. godine
89.	Čapljina	173A018	GV	Po političkim subjektima i nevažeći glasački listići	05-1- 07-11-3168-17/24 od 7. 11. 2024. godine
90.	Čapljina	173A003	GV	Po političkim subjektima i nevažeći glasački listići	05-1- 07-11-3168-18/24 od 7. 11. 2024. godine

Prilog 7. Prigovori na rad Glavnog centra za brojanje u razdoblju od 6. 10. do 1. 11. 2024. godine

R/B	Navodi prigovora	Podnositelj prigovora	Izjašnjenje GCB
1.	Nemogućnost kompletnog uvida u rezultate brojanja uslijed fizičke nemogućnosti uvida, a imajući u vidu činjenicu da su različiti politički subjekti dobili po jedan glas za načelnika u odnosu na OV (030-Bosanski Petrovac –glasovanje putem mobilnog tima)	Amel Gušo – Stranka demokratske akcije (SDA)	Promatračima je omogućen pristup svim stolovima na kojima se vrši brojanje na način da su se promatrači mogli kretati oko stolova koji su bili pozicionirani uz fizičke pregrade.
2.	Prosudba tima u GCB-u o važećem listiću prilikom ponovnog brojanja za izbornu jedinicu Bosanski Petrovac (003A008). Oznaka X je stavljena izvan predviđenog kvadratića, a glas je priznat.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio je izjavu kojom su naglasili da je namjera birača bila jasna, pa su zato jednoglasno odlučili priznati glas.
3	Prosudba tima u GCB-u o važećem listiću prilikom ponovnog brojanja za izbornu jedinicu Bosanski Petrovac (003A005). Oznaka X je stavljena izvan predviđenog kvadratića, a glas je priznat.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio je izjavu kojom su naglasili da je namjera birača bila jasna, pa su zato jednoglasno odlučili priznati glas. Glasac je X stavio pored imena i prezimena kandidata.
4	Ponovno brojanje Bosanski Petrovac, biračko mjesto 030A002. Proglašavanje nevažećeg listića važećim iako je na njemu bilo crtano i dopisivano.	SNSD	Tim koji je bio zadužen za ponovno brojanje navedenog biračkog mjesta sačinio su izjavu da je bio nacrtan mali kružić, a birač je označio znakom X pored jednog kandidata. Njihova odluka je bila jednoglasna.
5	Tim broj 5 je prilikom ponovnog brojanja i utvrđivanja rezultata za razinu načelnika općine Bosanski Petrovac, biračko mjesto 030A006 važeći listić za kandidata SDA proglasio nevažećim.	Adil Macić, akreditirani promatrač za GCB	Tim je izjavio da je u kvadratiću pored prvog kandidata plavom kemijskom olovkom, a u kvadratiću pored drugog kandidata vide se dvije uspravne crte, dok treći kandidat nije označen. Tim je jednoglasno odlučio da glasački listić nije važeći.

1.11. Promatrači izbornog procesa

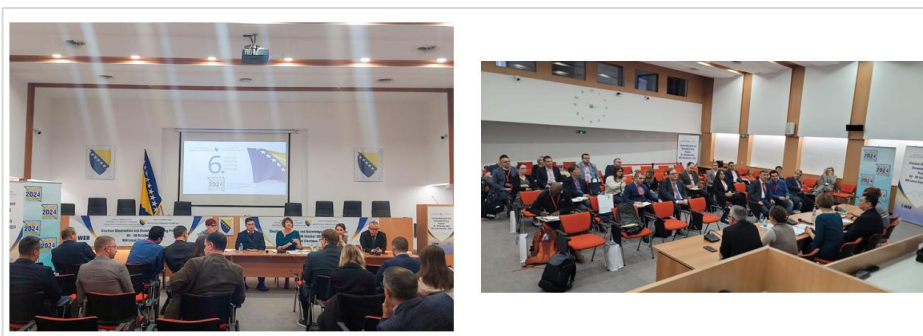
261. Sukladno člancima 17.3, 17.4 i 17.5 stavak (2) Izbornog zakona BiH i Uputa o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini,⁸⁰ Središnje izorno povjerenstvo BiH izvršilo je akreditiranje izbornih promatrača političkih subjekata, međunarodnih promatrača i promatrača udruga za promatranje izbora na temelju zahtjeva zainteresiranih promatrača i obrade istih.
262. Za promatranje izbornih aktivnosti 2024. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH akreditiralo je ukupno 1.992 promatrača ispred 12 udruga, 28 međunarodnih organizacija i 18 političkih stranaka. Pregled akreditiranih promatrača je dan u sljedećoj tablici.

Tablica 26. Pregled akreditiranih promatrača

Promatrači udruga		Međunarodni promatrači		Promatrači političkih subjekata	
Broj akreditiranih udruga	Broj akreditiranih promatrača	Broj akreditiranih međunarodnih organizacija	Broj akreditiranih promatrača	Broj akreditiranih političkih subjekata	Broj akreditiranih promatrača
12	1.548	28	354	18	90
Ukupno 58 organizacija i 1.992 akreditirana promatrača					1.992

Seminar za promatrače

263. Dana 5. 10. 2024. godine u Centru za edukaciju SIP-a BiH organiziran je seminar /brifing za promatrače. Na brifingu su sudjelovali akreditirani promatrači Svjetske udruge izbornih tijela A-WEB) koji su oformili svoju promatračku misiju sastavljenu od 24 sudionika iz 9 zemalja. Svrha promatračke misije A-WEB-a je olakšati razmjenu znanja i iskustava u svezi s provedbom izbora među članicama izbornih tijela. Na brifingu su također bili predstavnici Ambasade Japana i Glavni tim OEES/ODIHR-a.

Seminar za promatrače

⁸⁰ "Službeni glasnik BiH", broj: 27/22.

Izvješće Koalicije za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“

264. Koalicija „Pod lupom“ je akreditirala oko 1.000 promatrača za promatranje izbornih operacija na Lokalnim izborima. U Finalnom izvješću o građanskom, nestranačkom promatranju Lokalnih izbora 2024. godine u Bosni i Hercegovini, prosinac 2024. godine, ocijenjeno je da: „*Iako se zbog izmjena i dopuna Izbornog zakona BiH, SIP BiH našao u novoj situaciji s dodatnim zaduženjima, uz uzak vremenski okvir i ograničeno širenje njihovih kapaciteta, SIP BiH je uspješno proveo Lokalne izbore u BiH s tehničkog i organizacijskog aspekta.*”⁸¹ (...) „*Lokalni izbori u BiH 2024. godine provedeni su generalno uspješno. Zabilježeni su slučajevi kršenja izbornih pravila, kao i izolirani incidenti, koji zahtijevaju ozbiljnu analizu i mjere prevencije u budućnosti. Evidentirani su značajni izazovi u procesima glasovanja i brojanja glasova. Integritet izbora je unaprijeđen kroz izmjene i dopune Izbornog zakona BiH, što je već dalo ograničene rezultate. Pilotiranje novih tehnologija ocijenjeno je izuzetno uspješno. Odmah je potrebno početi raditi na uvođenju elektroničke identifikacije birača i skenera glasačkih listića na svim biračkim mjestima za Opće izbore u BiH 2026. godine. Potrebno je blagovremeno sankcionirati sve izborne nepravilnosti, a višestruke prekršitelje izbornih pravila najstrože kažnjavati. Ocjena izbornog dana za Lokalne izbore 2024. godine Koalicije „Pod lupom“ je da je izborni dan na najvećem broju biračkih mjesta protekao sukladno izbornim pravilima.*”⁸²

Izvješće promatračke misije OEES/ODIHR-a

265. Ured OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) uspostavio je 30. kolovoza 2024. godine Misiju za promatranje izbora (EOM) koja se sastojala od 14 članova glavnog tima sa sjedištem u Sarajevu i 20 dugoročnih promatrača (LTO) raspoređenih 6. rujna na 10 lokacija diljem zemlje. ODIHR EOM ostao je u zemlji do 13. listopada.
266. Na dan izbora raspoređeno je 240 promatrača iz 37 zemalja, uključujući 202 promatrača koje je rasporedio ODIHR, kao i 25-člano izaslanstvo Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe i 13-člano izaslanstvo Europskog parlamenta, a koji su zajedno činili Međunarodnu misiju za promatranje izbora (IEOM). Žene su činile 53% promatrača IEOM-a.
267. ODIHR EOM je procjenjivao usklađenost izbornih procesa s obvezama OEES - a, drugim međunarodnim obvezama i standardima za demokratske izbore kao i s domaćim zakonodavstvom.
268. U Završnom izvješću ODIHR-ove izborne promatračke misije utvrđeno je da je SIP na profesionalan način vodio tehnički aspekt izbornih priprema. Djelovao je učinkovito, unatoč izazovima koji su proizašli iz kasnog uvođenja izmjena i dopuna iz 2024., te je poštovao većinu zakonskih rokova. (...) Kasno uvođenje

⁸¹ Finalno izvješće o građanskom, nestranačkom promatranju Lokalnih izbora 2024. godine u Bosni i Hercegovini, prosinac 2024. godine, Koalicija za slobodne i poštene izbore „Pod lupom“, str. 23. <https://podlupom.org/biblioteka/izvjestaji-o-posmatranju-izbora/finalni-izvjestaj-o-gradanskom-nestranačkom-posmatranju-lokalnih-izbora-2024-godine-u-bih/>

⁸² Ibid., str. 8 i 9.

amandmana predstavljalo je značajan izazov za SIP, koji je morao imenovati i obučiti predsjednike biračkih odbora i njihove zamjenike. *Unatoč ovim izazovima, obuke za BO uglavnom su bile provedene na vrijeme, te su bile ocijenjene od strane promatrača ODIHR EOM-a kao praktične, jasne i koncizne...* Po pitanju provedbe pilot-projekata ODIHR je primijetio da: *„Postupno uvođenje tehnologije, kao i testiranje pilota prije dana izbora kao način rješavanja izazova prije potpune provedbe, su sukladne dobroj međunarodnoj praksi. ODIHR EOM primijetio je neke zabrinutosti u svezi s tajnošću glasovanja tijekom faze testiranja i na dan izbora.“* Jedna od preporuka koja se odnosi na nove tehnologije glasi: *„Kako bi se osigurala učinkovita provedba IKT-a u izborima, pilot-projekt treba nastaviti provoditi sukladno međunarodnoj dobroj praksi i popraćen pravovremenom dodjelom resursa, odgovarajućom obukom i revizijama upotrebljivosti i funkcionalnosti IKT-a nakon izbora.“*⁸³

Izvješće promatračke misije Svjetske udruge izbornih tijela (A-WEB)

269. Misija promatranja izbora održana je od 4. do 8. 10. 2024. godine. Sudionici su bili raspoređeni za promatranje otvaranja biračkih mjesta, glasovanja, zatvaranja i prebrojavanja glasova, kao i različitih pilot-projekata koji su provedeni. Ukupno 24 sudionika iz 9 zemalja članica A-WEB-a sudjelovalo je misiji. Sudionici, svi stručnjaci za izbore iz svojih zemalja, imali su mogućnost promatrati na slobodan i objektivan način. Nalazi izborne promatračke misije A-WEB prezentirani su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na debriefingu održanom 9. 10. 2024. godine. U Završnom izvješću izborne promatračke misije A-WEB-a dan je niz preporuka koje se odnose na izbornu administraciju, pravne izmjene i uporabu tehnologije u izbornom procesu.

1.12. Dan održavanja Lokalnih izbora 6. 10. 2024. godine

270. Za potrebe provedbe izbornog dana sačinjen je operativni plan predizbornih aktivnosti i izbornog dana te je rad bio raspoređen u dvije smjene. Nadalje, Središnje izborni povjerenstvo BiH je 4. 10. 2024. godine, donijelo Vremenski plan rada izbornih povjerenstava za Lokalne izbore 2024. godine (Izborni dan), kojim su utvrđene aktivnosti i okvirni rokovi za provedbu pojedinačnih izbornih aktivnosti i obvezno izvješćivanje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a koje se odnose na otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta, unos i obradu podataka o otvaranju biračkih mjesta i podataka o odzivu u 11, 15 i 19 sati, prebrojavanje glasačkih listića prema redoslijedu izbornih razina za koje se provode izbori i unos podataka o rezultatima prebrojavanja, te rokovi za dostavu izbornog materijala.

⁸³ Local Elections, 6 October 2024, ODIHR Election Observation Mission Final Report, 25 February 2025, pg. 5,9,10,29. Preuzeto s poveznice: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.osce.org/files/f/documents/7/3/586134.pdf](https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.osce.org/files/f/documents/7/3/586134.pdf), dana 3. 3. 2025.

271. Na dežurne telefonske linije u sjedištu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH zaprimane su poruke općinskih/gradskih izbornih povjerenstava u Bosni i Hercegovini prvenstveno o tehničkim i proceduralnim pitanjima kao i nedostacima druge vrste koje su uočene na dan izbora, te se po istim žurno reagiralo i vršene su intervencije.
272. Uz stalno osoblje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, dodatno je angažirano po 10 osoba u dvije smjene, a koje su pratile unos podataka o otvaranju biračkih mjesta i odzivu birača, te su bili raspoređene na dežurnim telefonima, a u slučaju bilo kakvih tehničkih nedostataka reagirale su prema koordinatorima za rad s općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima.
273. Također, angažirana su tri tima koja si bila podrška operaterima na biračkim mjestima koja su obuhvaćena Odlukom o određivanju biračkih mjesta za provedbu pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine.⁸⁴
274. Sva pitanja vezana za rad i pilot-projekte rješavala su se na liniji Predsjednik biračkog odbora – Izorno povjerenstvo – Središnje izorno povjerenstvo BiH, a u tehničkom smislu na liniji Operater – Glavni operater uz obavijesti izbornog povjerenstva – Središnje izorno povjerenstvo BiH.
275. **Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata** – nije bilo većih problema, sva biračka mjesta otvorena na vrijeme. OIJ Doboj, Domaljevac-Šamac, Stari Grad Sarajevo, Gradiška, Tešanj pojavio se problem otiska prsta, posebno kod starijih osoba koje imaju trajnu osobnu iskaznicu.
276. **Pilot-projekt 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića** – Tuzla je na dva biračka mjesta 050A018 i 050A143 prešla na redovito glasovanje bez upotrebe skenera. OIJ Prijedor prijavila je problem sa provlačenjem kroz skener, izvršena je zamjena skenera.
277. **Pilot-projekt 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača** – izvršena je promijenjena tri uređaja zbog tehničkih problema. Na jednom nije radio skener otiska, na jednom čitač dokumenata, a na jednom uređaju titrao je zaslon. Nakon toga nije bilo prijavljenih poteškoća u radu.
278. **Pilot-projekt 4 – Videonadzor na biračkim mjestima** – za ovaj projekt tijekom izbornog dana nije bilo poziva, niti poteškoća u radu koje su prijavljene Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.
279. Na dan održavanja Lokalnih izbora, 6. 10. 2024. godine, na dežurne info-linije 033 251 331 i 033 251 332, zaprimljen je ukupno 221 poziv, a većina poziva se odnosila na provjeru biračkog mjesta. Putem e-pošte odgovoreno je na 143 upita, a najviše pitanja se odnosilo na provjeru biračkog mjesta. Na sve poruke je blagovremeno odgovoreno. Zaprimljeno je i nekoliko poziva koji su se odnosili na mobilne timove koji su kasnili s dolaskom na adrese.

⁸⁴ „Sl. glasnik BiH“, br. 57/24.

280. Stručno osoblje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kontinuirano je pružalo informacije općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima, političkim subjektima i građanima koji su se obraćali putem telefona i e-pošte. Također, o svim značajnijim informacijama i podacima obavještavano je Središnje izorno povjerenstvo BiH za potrebe konferencija za medije.

1.13. Odgođeni Lokalni izbori 2024. godine u OIJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo, Konjic i Jablanica

281. Zbog poplava koje su zahvatile pojedine općine u Bosni i Hercegovini dva dana prije dana održavanja Lokalnih izbora 2024. godine na kolegiju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, održanom 4. 10. 2024. godine, donesen je zaključak da se kontaktiraju izborna povjerenstva koja su obuhvaćene vremenskim nepogodama, kako bi se sačinilo Izvješće i razmotrila mogućnost održavanja izbora.
282. Upućen je dopis izbornim povjerenstvima osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini da žurno dostave informacije o svim eventualnim problemima u svezi s organizacijom predstojećih Lokalnih izbora 2024. godine, zakazanih u nedjelju 6. 10. 2024. godine vezano za: prijevoz izbornog materijala, pristup biračkim mjestima, privatnim problemima članova biračkih odbora i dostupnost lokaciji mobilnih timova i sl.
283. Također, istog dana Upućen je dopis Vijeću ministara BiH, Vladi Federacije BiH, Vladi RS, svim kantonalnim vladama i Vladi Brčko distrikta BiH da sukladno članku 1.11 Izbornog zakona BiH dostave Središnjem izbornom povjerenstvu BiH sve informacije kojim raspolažu, a tiču se prirodnih nepogoda koje su zadesile Bosnu i Hercegovinu.
284. Središnje izorno povjerenstvo BiH uputilo je 4. 10. 2024. godine dopis Ministarstvu sigurnosti BiH, Federalnoj upravi civilne zaštite Federacije BiH i Republičkoj upravi Civilne zaštite Republike Srpske.
285. Od 4. 10. do 6. 10. 2024. godine, Središnje izorno povjerenstvo BiH je bilo u stalnom kontaktu s Federalnom upravom civilne zaštite Federacije BiH, dostavljana su izvanredna izvješća s terena više puta tijekom dana.
286. Nakon dostavljenih izvješća, kontakta s predsjednicima izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica koje su pogođene vremenskim nepogodama i izvješća dostavljenih iz Federalne uprave civilne zaštite, Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 75. sjednici, održanoj 5. 10. 2024. godine, donijelo Odluku o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće, kako slijedi: Jablanica, Konjic, Kiseljak, Kreševo, Fojnica – biračka mjesta, 114A009, 114A010, 114A011.

287. Dana 6. 10. 2024. godine, na 76. sjednici, Središnje izborno povjerenstvo BiH je dopunilo navedenu Odluku i odgodilo izbore na svim biračkim mjestima u OIJ Fojnica.⁸⁵
288. Članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH obišli su poplavljena područja i organizirali sastanke s članovima izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u cilju utvrđivanja stanja, uvjeta i nadnevka održavanja odgođenih izbora.
289. Dana 10. 10. 2024. godine, na 82. sjednici, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic, s nadnevkom održavanja izbora u nedjelju, 20. 10. 2024. godine.⁸⁶
290. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Plan provedbe odgođenih izbora u Općinama Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo. Planom su obuhvaćene aktivnosti od dana raspisivanja izbora 10. 10. 2024. godine do dana održavanja izbora 20. 10. 2024. godine: provjera izbornog materijala, izrada pečata "Odgođeni izbori" za osnovnu izbornu jedinicu Fojnica, popunjenost biračkih odbora, te obuka novoizabranih članova biračkih odbora. Također, planom su utvrđene aktivnosti i okvirni rokovi za provedbu pojedinačnih izbornih aktivnosti i obvezno izvješćivanje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a koje se odnose na otvaranje i zatvaranje biračkih mjesta, unos i obradu podataka o otvaranju biračkih mjesta i podataka o odzivu u 11, 15 i 19 sati, prebrojavanje glasačkih listića prema redoslijedu izbornih razina za koje se provode izbori i unos podataka o rezultatima prebrojavanja, te rokovi za dostavu izbornog materijala.
291. Nadalje, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 1., a u svezi s člankom 14.2 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 84. sjednici, održanoj 14. 10. 2024. godine, donijelo odluku kojom je imenovalo uposlenike ove institucije za koordinatore ispred Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koji su koordinirali i nadgledali provedbu odgođenih izbora za osnovne izborne jedinice Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo.
292. Nadalje, općinska izborna povjerenstva su imala podršku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ali su i sama ponudila konstruktivna rješenja o spajanju biračkih mjesta, glasovanju putem mobilnih timova te osiguranja pristupačnosti izbornog procesa za birače iz razgranatih i udaljenih područja općina obuhvaćenih poplavama.
293. Odgođeni izbori u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Konjic i Kreševo održani su **20. 10. 2024.** godine.

⁸⁵ Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće („Službeni glasnik BiH“, broj: 68/24)

⁸⁶ „Službeni glasnik BiH“, broj: 70/24.

11.19.1. Odgođeni Lokalni izbori u općini Jablanica, 3. 11. 2024. godine

294. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 89. sjednici, održanoj 22. 10. 2024. godine, donijelo Odluku o raspisivanju i održavanju odgođenih Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica⁸⁷ kojom je određen nadnevak održavanja izbora, nedjelja, 3. 11. 2024. godine.
295. Za potrebe provedbe odgođenih izbora u Jablanici usvojena je Instrukcija o načinu identifikacije i glasovanja birača na odgođenim izborima u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica, kojim je reguliran način identifikacije birača kojima je u elementarnim nepogodama uništen osobni dokument.⁸⁸
296. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku kojom je imenovalo uposlenike ove institucije za koordinate ispred Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koji su koordinirali i nadgledali provedbu odgođenih izbora u osnovnoj izbornoj jedinici Jablanica. Izborni materijal mobilnog tima, biračkog mjesta za glasovanje u odsustvu i biračkog mjesta ovlaštenog za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića uz policijsku pratnju dostavljen je u Glavni centar za brojanje u Sarajevu do 20:00 sati istog dana.

1.14. Potvrđivanje rezultata Lokalnih izbora 2024. godine

297. Dana 5. 11. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 100. sjednici donijelo Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine za 55 općinskih vijeća u Federaciji BiH, 51 skupštinu općina u Republici Srpskoj, 106 načelnika općina u Bosni i Hercegovini, 17 gradskih vijeća u Federaciji BiH, 9 skupština gradova u Republici Srpskoj, 27 gradonačelnika u Bosni i Hercegovini i Skupštinu Brčko distrikta BH,⁸⁹ a dana 15. 11. 2024. na 110. sjednici i Dopunsku Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine za Općinska vijeća Jablanica, Kiseljak i Prozor-Rama (FBiH), načelnike općina Jablanica, Kiseljak, i Prozor-Rama, skupštine općina Gacko i Foča (RS), načelnike općina Gacko i Foča (RS), Gradska vijeća Gradova Bihać, Čapljina i Konjic, gradonačelnike Gradova Bihać, Čapljina i Konjic, Skupštinu Grada Doboj (RS), gradonačelnika Grada Doboj i Gradsko vijeće Grada Mostara.⁹⁰
298. Ukupan broj izravno izabranih načelnika/gradonačelnika je 142: od čega 134 muškarca i 8 žena. Žene su izabrane na poziciju načelnik/gradonačelnik u sljedećim općinama: Zavidovići, Novo Sarajevo, Drvar, Čapljina, Bosansko Grahovo, Istočni Drvar, Jezero i Novo Goražde.
299. U općinska vijeća /skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH (OV/SO/GV/SG/SD) izabrano je 3.177 kandidata uključujući 23 pripadnika nacionalnih manjina. Spolna struktura izabranih kandidata u

⁸⁷ „Službeni glasnik BiH”, broj: 72/24.

⁸⁸ Akt SIP-a BiH, broj: 06-1-07-1-2865-9/24 od 24. 10. 2024. godine

⁸⁹ „Službeni glasnik BiH”, broj: 75/24.

⁹⁰ „Službeni glasnik BiH”, broj: 78/24.

OV/SO/GV/SG/SD je sljedeća: 2.454 muškarca i 723 žene (uključujući 21 muškarca predstavnika nacionalnih manjina i 2 žene predstavnice nacionalnih manjina u 21 općini).

300. Ukupan broj izabranih kandidata na poziciju načelnik/gradonačelnik i u općinska vijeća/skupštine općina/gradska vijeća/skupštine gradova/Skupštinu Brčko distrikta BiH iznosi 3.319, od čega 2.588 muškaraca (77,98%) i 731 (22,02%) žena.
301. Prema starosnoj strukturi izabranih kandidata njih 340 ili 10,24% imaju manje od 30 godina starosti, dok 2.979 ili 89,76% izabranih kandidata ima 30 i više godina.

Tablica 27. Izabrani kandidati na Lokalnim izborima 2024. godine

Utrka	Broj izabranih kandidata	>=30 godina	<30 godina	Muškarci	Žene	Muškarci >=30 godina	Muškarci <30 godina	Žene >=30 godina	Žene <30 godina
Načelnici/gradonačelnici	142	142	0	134	8	134	0	8	0
OV/SO/GV/SG/SD	3154	2817	337	2433	721	2212	221	605	116
Nacionalne manjine	23	20	3	21	2	18	3	2	0
OV/SO/GV/SG/SD ukupno s nacionalnim manjinama	3.177	2.837	340	2.454	723	2.230	224	607	116
Broj izabranih kandidata (načelnici/gradonačelnici + OV/SO/GV/SG/SD)	3.319	2.979	340	2.588	731	2.364	224	615	116
Postotak izabranih kandidata		89,76%	10,24%	77,98%	22,02%	79,36%	65,88%	20,64%	34,12%

1.15. Odziv birača

302. Odziv birača na Lokalnim izborima 2024. godine je bio 48,14%, što je u usporedbi s prethodnim Lokalnim izborima pad od 2,16% u odnosu na Lokalne izbore 2020. godine.

Tablica 28. Odziv birača

	Broj registriranih birača	Izašlo na izbore		Glasovalo muškaraca		Glasovalo žena	
		Broj birača	%	Broj	%	Broj	%
FBiH	2080622	937750	45.07%	473663	50,51%	464087	49,49%
RS	1234502	660535	53.51%	331363	50,17%	329172	49,083%
BD	87122	39562	45.41%	19805	50,06%	19757	49,94%
UKUPNO BiH	3402246	1637847	48.14%	824831	50,36%	813016	49,64%

1.16. Evaluacija provedenih pilot-projekata testiranja izbornih tehnologija

303. Na dan održavanja Lokalnih izbora 2024. godine (6. 10. 2024.), Središnje izborno povjerenstvo BiH je uz pomoć donatorskih organizacija i iz vlastitih izvora provelo četiri pilot-projekta uz testiranje različitih izbornih tehnologija⁹¹ i to: 1) Autentifikacija birača i transmisija rezultata; 2) Optički skeneri i prebrojavanje glasačkih listića; 3) Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača; 4) Videonadzor na biračkim mjestima, u 24 osnovne izborne jedinice na 456 od planiranih 458 biračkih mjesta. Ovo je prvi put da je na biračkim mjestima uporabljena napredna izborna tehnologija.
304. Pilot-projekti testiranja različitih izbornih tehnologija na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini dobar su primjer kako nove tehnologije mogu unaprijediti integritet, transparentnost i učinkovitost izbornog procesa, spriječiti prevare, osigurati automatsko brojanje glasova i rezultate izbora u vrlo kratkom vremenu nakon zatvaranja biračkih mjesta te dokumentirati putem audio i videozapisa operacije na biračkom mjestu.
305. Nakon izbora provedena je evaluacija i analiza pilot-projekata. Evaluacija je obuhvatila i anketiranje izborne administracije (članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica – OIP/GIP, predsjednika biračkih odbora), stručnog osoblja (operatera) i birača o njihovom iskustvu u uporabi novih tehnologija na biračkom mjestu. Prikupljene informacije i rezultati anketa su sumirani i prezentirani u evaluaciji i analizi svakog pilot-projekta.
306. Na temelju prikupljenih informacija Središnje izborno povjerenstvo BiH je pripremio **“Završno izvješće provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine”**⁹² koji su dostavljeni Parlamentarnoj skupštini BiH dana 3. 3. 2025. godine,⁹³ čime je realiziran Zaključak Zastupničkog doma PS BiH od 3. 12. 2024. godine kojim je Središnje izborno povjerenstvo BiH zaduženo u roku od 90 dana pripremiti i Parlamentarnoj skupštini BiH dostaviti Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine.
307. Analiza i evaluacija pilot-projekata obuhvatila je kombinaciju nekoliko metodoloških alata koji su različiti za svaki pilot-projekt. U **pilot-projektu 1** uporabljene su metode analize i komparacije podataka koji su dobiveni iz primarnih izvora (podatci iz baza podataka i aplikativnih rješenja koja nije moguće automatski konsolidirati) i sekundarnih izvora odnosno rezultata analize upitnika izborne administracije, operatera i birača. U **pilot-projektu 2** uporabljeni su podatci koji su dobiveni elektronički/automatski iz sustava optičkih skenera i preneseni su na sustav upravljanja rezultatima u okviru integralnog softverskog rješenja. Također su za određena biračka mjesta

⁹¹ Kolegij SIP-a BiH je 2. 7. 2024. godine imenovao četiri operativna tima za provedbu pilot-projekata (broj: 63/2024 od 2. 7. 2024. godine).

⁹² Akt SIP-a BiH, broj: 04-2-50-4-1192-89/20

⁹³ Akt SIP-a BiH, broj: 04-2-50-4-1192-91/20

uporabljene metode komparacije rezultata elektroničkog i ručnog brojanja. Sekundarni izvori su rezultati analize upitnika izborne administracije, operatera i birača. U **pilot-projektu 3** konsolidirane datoteke s uređaja koje sadrže sve revizijske tragove identifikacije i autentifikacije birača su prenesene i konsolidirane u Sustav za upravljanje identitetom koji omogućava pregled različitih kategorija podataka (statistika identifikacije i autentifikacije birača, informacije o biračima, status uređaja i druge podatke koje omogućava softver). Sekundarni izvor podataka za ovaj pilot-projekt su rezultati analize upitnika operatera i birača. U **pilot-projektu 4** izvršen je monitoring procedure javne nabave, poštovanje primjene i funkcionalnosti videoopreme na biračkom mjestu sukladno pravnim aktima i zaštiti tajnosti glasovanja, a sekundarni izvor podataka su rezultati provedene ankete za operatere, izbornu administraciju i birače.

308. **Ključni nalazi** – Pilot-projekti provedeni 2024. godine pokazali su značajna poboljšanja u autentifikaciji birača, brzini brojanja glasova, smanjenju ručnih grešaka, brzini prijenosa rezultata s biračkog mjesta do SIP-a BiH kao i zaštiti integriteta procesa glasovanja i brojanja primjenom videonadzora na biračkim mjestima. Sve ove tehnologije naišle su na dobar prijem od strane ispitanika i birača, kao i drugih sudionika na izborima, što ukazuje na visoku razinu zadovoljstva i povjerenja u ove sustave. Međutim, uočeni su neki tehnički i logistički izazovi, kao što su kvarovi na uređaju i problemi s unosom više glasačkih listića u skenere. Rješavanje ovih izazova kroz sveobuhvatne okvire podrške i kontinuirane programe obuke bit će od suštinskog značaja za uspješnu širu implementaciju.
309. **Ključne preporuke** uključuju intervencije u nekoliko oblasti 1.) Osiguranje proračuna prije izborne godine kako bi se omogućilo dovoljno vremena za nabavku, testiranje i prihvaćanje rješenja, 2.) Osigurati transparentnu komunikaciju i suradnju sa svim izbornim sudionicima kako bi se izgradila široka podrška i povjerenje u nove tehnologije, 3.) SIP BiH treba angažirati poseban tim za upravljanje tehnologijom i njenom primjenom na izborima. Postojeći ljudski resursi moraju u potpunosti razumjeti tehnologiju i njen utjecaj na njihove uloge, 4.) Uspostaviti namjenske pozivne centre i terenske tehničare na licu mjesta za podršku operacijama i brzo rješavanje svih tehničkih problema, 5.) Razviti i proširiti tekuće programe obuke za izborne službenike i sudionike kako bi se osigurala stručnost u uporabi novih tehnologija, 6.) Angažirati jednog specijaliziranog dobavljača sustava izborne tehnologije kako bi se pojednostavilo skladištenje, logistika i podrška, 7.) Unaprijediti infrastrukturu za sigurno pouzdano napajanje i osigurati učinkovitu logistiku za rukovanje opremom, 8.) Kontinuirano educirati birače kako bi se izgradilo povjerenje i razumijevanje novih sustava, 9.) Razviti i implementirati detaljne planove upravljanja rizicima kako bi se pripremili za potencijalne izazove i osiguralo neometano poslovanje i 10.) Pojednostaviti proces glasovanja uključivanjem svih utrka na jednom glasačkom listiću, što može zahtijevati zakonodavne reforme i moguće nove napore u obrazovanju birača.

Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata

310. Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata je testirao sustav elektroničke identifikacije birača i sustav mrežnog unosa i brzog transfera izbornih rezultata s biračkog mjesta do Središnjeg izbornog povjerenstva BiH radi utvrđivanja modaliteta tehnološkog jačanja izbornih institucija i procesa kako bi se minimizirale ili otklonile mogućnosti izbornih prevara.
311. Ukupna vrijednost pilot-projekta 1 koji je podržalo Izaslanstvo Europske unije je 639.991,00 EUR-a. Pilot-projektom je obuhvaćena nabavka i instalacija odgovarajućih hardvera, kao i razvoj, instalacija i testiranje softvera za proces autentifikacije birača, unosa i prijenosa izbornih rezultata s biračkog mjesta, stručnu obuku korisnika, kao i organiziranje i provedba pilot-projekta 1 na 165 biračkih mjesta u 11 osnovnih izbornih jedinica: Stari Grad Sarajevo, Domaljevac – Šamac, Bijeljina, Doboj, Goražde, Gradiška, Sanski Most, Srebrenica, Tešanj, Trebinje i Zvornik.
312. Za potrebe provedbe pilot-projekta razvijena je u okviru sastavnice 1. posebna aplikacija za autentifikaciju birača, te u okviru sastavnice 2. aplikacija za transmisiju rezultata instaliranih na prijenosna računala koja su postavljena na biračka mjesta na kojima se proveo pilot-projekt.

Slika 9. Set opreme za biračko mjesto: prijenosno računalo, bar kod skener za dokumente, skener otisaka prstiju

313. Sastavnicom 1. uspostavljen je Informacijski sustav identifikacije s uporabom biometrijskih podataka i otisaka prstiju birača uz uporabu skenera otisaka prsta i bar kod skenera osobnih dokumenata uz paralelnu redovitu registraciju birača na biračkom mjestu. Podatci koji su dobiveni osigurani su na temelju uzimanja otiska prsta birača na biračkom mjestu koji su pretvoreni u matematički algoritam, a koji su uspoređeni s algoritmom otiska prsta birača u evidencijama kojima raspolaže IDDEEA. Na temelju podataka povučenih iz baze IDDEEA-e na temelju mrežne provjere biometrijskih predložaka, utvrđeno je da je pilot-projektom 1 uspješno autentificirano 94.15% birača, da 2.58% birača nije moglo dati otisak prsta, te da je za 3.50% birača evidentirana greška prilikom identifikacije. Osobni podatci, koji su uporabljeni za potrebe pilot-projekata, identični su podacima sadržanim u evidencijama SIP-a BiH i IDDEEA i uporabljeni su isključivo za potrebe provedbe pilot-projekta. Zaštita osobnih

podataka u automatskoj obradi provedena je kroz tehničke mjere, organizacijske mjere, mrežne barijere, prava pristupa, sigurnosne kopije, pristup u telekomunikacijski, računalni i aplikacijski sustav, kroz uporabu jedinstvenih korisničkih imena i propusnica za pristup sustavu, praćenje pristupa i pokušaja neovlaštenog pristupa sustavu itd.

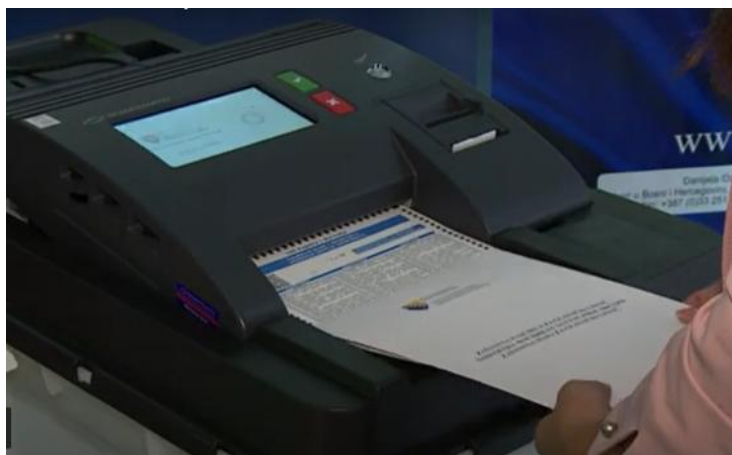
314. Za potrebe realizacije sastavnice 2. uspostavljen je Informacijski sustav za unos i prijenos rezultata s biračkih mjesta s ciljem bržeg dobivanja rezultata izbora putem mrežne aplikacije. Na dan izbora rezultati su se nakon ručnog prebrojavanja rezultata glasovanja na biračkim mjestima unijeli u aplikaciju, te s biračkih mjesta prenijeli putem sigurnog tunela telekom operatora na server SIP-a BiH. Rezultati su neovisno o JIIS sustavu bili objavljeni na mrežnoj stranici SIP-a pod nazivom „Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata“. Tehnički problemi koji su se pojavili na pojedinim biračkim mjestima, a koji su neznatni, odnose se na kratko „rušenje“ aplikacije za transmisiju, problem pokrivenosti signalom biračkog mjesta, zagušenja sigurnog tunela, greške u programu pri unosu pojedinačnih glasova, neuspješnog očitavanja otiska prsta kod osoba starije životne dobi, problem očitavanja osobnih dokumenata birača s trajnom osobnom iskaznicom, problemi s radom aplikacije za identifikaciju (blokiranje, usporen rad, *bag*), aplikacija nije dobro razvrstavala autentificirane i neautentificirane birače u krajnjem zbroju. Izuzev problema tehničke prirode ne bi trebalo izostaviti greške ljudskog čimbenika, kao što je pogrešno postavljanje vremena na laptopima, tipkovne greške koje su se u jednom slučaju odnosile na pogrešan unos glasova za kandidata, kao i pojavu da operateri uopće nisu unijeli rezultate u aplikaciju. Ocjena Pilot-projekta 1 temelji se na dobivenim aplikacijskim izvješćima, podacima iz baze podataka IDDEEA-e, JIIS-a, kao i operatera, članova izborne administracije i birača u BiH koji su sudjelovali u pilot-projektu.
315. Provedenim anketama, 85% ispitanika (predsjednika i članova biračkih odbora), 82% operatera, kao i 75% birača se u potpunosti slažu ili slažu da uređaji za autentifikaciju birača čine izborni proces transparentnijim. Doradom aplikacijskih rješenja bi se riješili prethodno navedeni problemi, te bi se uvođenjem izbornih tehnologija iz Pilot-projekta 1 omogućio brži proces identifikacije i autentifikacije birača, spriječilo bi se glasovanje u ime druge osobe, višestruko glasovanje, kao i glasovanje nakon zatvaranja biračkog mjesta, a rezultati glasovanja bi se odmah unijeli u aplikaciju i jednostavno prenijeli do servera SIP-a BiH, koji bi automatski bili objavljeni na mrežnoj stranici SIP-a BiH.

Pilot-projekt 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića

316. Pilot-projekt 2 – Optički skeneri i automatsko prebrojavanje glasačkih listića je testirao elektroničko prebrojavanja glasova putem optičkih skenera i automatskog prijenosa rezultata glasovanja s biračkog mjesta do Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Ciljevi pilot-projekta 2 bili su doprinijeti izravnom i bržem prijenosu, kao i obradi rezultata s biračkog mjesta, što može utjecati na povećanje povjerenja građana u izborni proces i sprječavanja manipulacija izbornih rezultata. U konačnici svrha ovog pilot-projekta je bila jačanje

kapaciteta izbornih tijela BiH za upravljanje i nadgledanje vjerodostojnih izbora i jačanje kapaciteta civilnog društva za vršenje izbornog nadzora i sudjelovanje građana kako bi se zahtijevala odgovornost i transparentnost.

317. Ukupna vrijednost nabavljene i donirane opreme (optičkih skenera) je 500.000 USD, a prema podacima USAID projekta „Podrška izbornom integritetu“ (SEI) koji je implementirao Democracy International (DI), za realizaciju svih aktivnosti pilot-projekta uključujući stručnu podršku za organizaciju izbora putem skenera, te identificiranje dobavljača, nabavku opreme i prateće opreme, razvoj softvera i obuku izborne administracije, USAID SEI tim od petoro ljudi, te tehničkog partnera za razdoblje od četiri mjeseca, osigurano je cca 1 milijun USD.

Slika 10. Glasovanje putem optičkog skenera

318. Optički skeneri s automatskim brojanjem glasova i izravnom transmisijom rezultata uspješno su testirani na 143 biračka mjesta od planiranih 145 biračkih mjesta u 7 osnovnih izbornih jedinica (Vogošća, Tuzla, Visoko, Stolac, Novi Grad, Prijedor i Mostar). Ova ocjena temelji se na nalazima i preporukama međunarodnih i domaćih promatrača izbora, kao i sudionika civilnog društva i birača u BiH. Također je sukladna zaključcima SIP-a BiH i općinskih/gradskih izbornih povjerenstava koji su sudjelovali u pilot-projektu. Od 145 optičkih skenera, 143 (98%) je funkcioniralo, dok dva skenera nisu bila uporabljena na dan izbora (jedan zbog tehničkog problema, a drugi zbog pogrešno pečatiranih glasačkih listića). Proces glasovanja uporabom optičkih skenera trajao je između 40 i 44,9 sekundi. Ukupno 98% rezultata je elektronički preneseno, dok je preostalih 2% preneseno fizički zbog opterećenja sigurne internetske mreže u minutama nakon glasovanja. 140 biračkih mjesta je zatvoreno na vrijeme što ukazuje da su skeneri ispravno radili, te da nije bilo pretjeranih gužvi. Skeneri su pomogli u smanjenju broja nevažećih listića na temelju usporedbe Lokalnih izbora 2020. i 2024. godine u kojoj je većina pilot-općina zabilježila smanjenje broja nevažećih listića.

Pilot-projekt 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača

319. Pilot-projekt 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača je imala za svrhu sprječavanje izbornih prevara, zlouporabe identiteta glasača, i višestrukog

glasovanja s ciljem unaprjeđenja integriteta izbornog procesa. Misija OESS-a u BiH je za potrebe ovog projekta izvršila koordinaciju između institucija mjerodavnih za provedbu pilot-projekta (SIP BiH i IDDEEA), isporučila uređaje za identifikaciju, osigurala potrebna aplikativna rješenja, te pružila podršku SIP-u BiH u provedbi obuke korisnika uređaja i provela edukativnu i informativnu kampanju u Brčko distriktu BiH. Vrijednost pilot-projekta je 400.000,00 EUR-a.

Slika 11. Demonstracija uređaja za identifikaciju i autentifikaciju birača

Identifikacija i autentifikacija na 138 biračkih mjesta je izvršena za ukupno 38.177 birača u Brčko distriktu BiH, od čega za 2.207 birača (5,78 %) nije bilo moguće izvršiti identifikaciju i autentifikaciju u odnosu na odziv birača. Više od 72% birača koji nisu mogli biti identificirani putem otiska prsta je starije od 65 godina. Prosječno potrebno vrijeme za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača u bazama Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA) iznosilo je 35 sekundi. Više od 75% biračkih mjesta ima vrijeme provjere identiteta birača ispod 40 sekundi. Uspoređivanjem ukupnih podataka odziva prema podacima za biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju u 67% slučajeva nema odstupanja u podacima, dok u 93% slučajeva odstupanje je ± 2 . Od ukupnog broja birača koji su pristupili biračkom mjestu (38.177), na pogrešno biračko mjesto je pristupilo 2.977 birača ili 3,48%. Nakon dobivene informacije o ispravnom biračkom mjestu, 1.945 birača ostvarilo je svoje biračko pravo na ispravnom mjestu, dok 132 birača nisu glasovali.

U 2,2% slučajeva izvršena je zamjena uređaja zbog tehničkih problema. Na 32% biračkih mjesta nije bilo moguće angažirati operatera s tog biračkog mjesta, te je bio potreban dodatni angažman osoblja. Na temelju provedene ankete, više od 96,3 % operatera i 90,1 % birača smatra da se povećava transparentnost izbornog procesa, 97% operatera i 88% birača daju prednost uporabi biometrijske identifikacije u odnosu na tradicionalni način identifikacije.

Pilot-projekt 4 – Videonadzor na biračkim mjestima

320. Pilot-projekt 4 – Videonadzor na biračkim mjestima je testirao mogućnosti uvođenja izbornih tehnologija na biračka mjesta u vidu nadzora nad procesom glasovanja i brojanja, putem snimanja audio i videotehnologijom u cilju zaštite integriteta procesa glasovanja i brojanja. Videonadzor je snimao samo glasačku kutiju, a tijekom brojanja glasačkih listića birački odbor je osigurao snimanje

glasačkih listića i čitao naglas rezultate glasovanja o čemu postoji audio i videozapis.

Slika 12. Snimci s videokamera

321. Pilot-projekt 4 proveden je na 10 biračkih mjesta u 5 osnovnih izbornih jedinica i to: Zenica, Centar Sarajevo, Banja Luka, Istočno Novo Sarajevo i Vlasenica. Ukupna vrijednost nabavke opreme iz ovog pilot-projekta bila je 29.652,00 KM i financiran je iz sredstava SIP-a BiH.
322. Evaluacija i analiza Pilot-projekta 4 pokazala je da je pilot-projekt proveden u okviru predviđenog financijskog okvira. Oprema je uporabljena sukladno propisanim pravnim aktima uz očuvanje tajnosti glasovanja. Birači su bili upoznati da se na biračkim mjestima rabi videonadzor, a ni birači niti promatrači izbornog procesa nisu iskazali zabrinutost zbog uporabe videonadzora. Iskustva glasovanja na biračkom mjestu uz uporabu videonadzora su ocijenjena zadovoljavajuće i u budućnosti se preferira uporaba ovih uređaja na biračkom mjestu. Pilot projekt 4 – Videonadzor je imao za cilj zaštitu integriteta procesa glasovanja i brojanja glasova – ova metoda je testirana i može se smatrati da se pokazala korisnom; povećana je svijest izbornih korisnika; postojanje audio i videozapisa procesa glasovanja i brojanja glasova dokumentiraju cijelu proceduru na biračkom mjestu i mogu biti vjerodostojan dokaz u slučaju izbornih nepravilnosti. Rezultati provedene ankete su pokazali da 89% ispitanika iz izborne administracije misli da je uporaba videoopreme očuvala tajnost glasovanja; 44% ispitanika iz izborne administracije i 75% birača smatra da je uporaba videoopreme spriječila potencijalne prevare; 100% birača smatra da je povećana transparentnost izbornog procesa, 67% ispitanika iz izborne administracije i 75% birača preferira uporabu videonadzora na biračkim mjestima u budućnosti.
323. Više informacija o provedenim pilot-projektima dostupno je u Završnom izvješću provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini koji je dostupan na mrežnoj stranici www.izbori.ba.⁹⁴

⁹⁴ <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1416&Lang=3>

1.17. Implementacija izbornih rezultata

1.17.1. Prestanci i dodjela mandata u 2024. godini

324. U smislu utvrđivanja prestanaka mandata na temelju zahtjeva izabranih članova tijela vlasti kojim mandat dodjeljuje Središnje izborno povjerenstvo BiH i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, odbijanja mandata i dodjele mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, te utvrđivanja prestanka mandata po službenoj dužnosti, u 2024. godini, obrađena su **323** predmeta.
325. Svi zahtjevi su blagovremeno i u zakonskom roku realizirani tako što su podneseni zahtjevi za prestanak mandata detaljno obrađeni i procesuirani, od službene provjere kandidata (dužnosti, članstvo u OIP-u, SBP, sankcije i sl.) do donošenja upravnih akata, odnosno do izdanih uvjerenja o dodjeli mandata, s po četiri popratna pisma po zaduženom predmetu.
326. Tijekom 2024. godine, od pokrenuta **323** upravna postupka, u smislu zahtjeva za utvrđivanje prestanka mandata, donesena su **323** upravna akta (odluke), **323** uvjerenja o dodijeljenim mandatima, te **1.292** popratna akata (pisma i obavijesti), koji su preporučenom poštom upućeni izabranim dužnosnicima, kao i tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Tablica 29. Pregled broja prestanaka mandata po razinama vlasti

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH	0
Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH	0
Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH	5
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH	1
Narodna skupština Republike Srpske	5
Vijeće naroda Republike Srpske	1
Skupštine kantona u Federaciji BiH	8
Načelnik/gradonačelnik općine/grada	2
Općinsko (gradsko) vijeće/skupština općine (grada)	115
Odbijanja mandata prije održanih Lokalnih izbora 2024. godine	8
Odbijanja mandata nakon održanih Lokalnih izbora 2024. godine	184
Zahtjev za stavljanje mandata u mirovanje	2
Ukupno	331

Napomena: Razlike u Tablici 30 (broj prestanak mandata 331) i broja upravnih odluka u 2024. godini (323) odnose se na postupak utvrđivanja prestanka/dodjele mandata/dodjele zamjenskih mandata. Naime, kada izabrani službenik podnese ostavku, ponekad nekolicina sljedećih kandidata odbije mandat. Također, pokrenuti postupak ne mora uvijek rezultirati upravnim aktom, jer nakon donošenja zaključka o pokretanju postupka utvrđivanja eventualne odgovornosti nekog izabranog službenika, nakon istražnih radnji, može se utvrditi da izabrani službenik ne postupa suprotno odredbama Izbornog zakona BiH.

327. Dužnosnicima kojima je prestao mandat, te sljedećim kvalificiranim kandidatima koji su prihvatili zamjenske mandate, dostavljene su i obavijesti o obvezi i načinu popunjavanja i dostave obrasca Izjave o imovinskom stanju, putem internetske aplikacije.
328. U smislu tehničke obrade navedenih aktivnosti, vođena je evidencija o stanju tijela vlasti u smislu prestanaka mandata, odbijanja mandata, te dodjele mandata sljedećim kandidatima, u elektroničkoj verziji u JIIS aplikaciji.
329. Prilikom obrade svakog predmeta o utvrđivanju prestanka mandata izabranog dužnosnika, vršene su provjere sljedećeg kvalificiranog kandidata i u smislu trenutnog prebivališta.

Tablica 30. Pregled broja prestanaka mandata po razlogu

Tijelo vlasti	Broj prestanaka mandata
Po osobnom zahtjevu stranke	308
Smrt	7
Po službenoj dužnosti	8
Ukupno	323

330. Na četiri (4) odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o prestanku mandata izabranim dužnosnicima u Bosni i Hercegovini, donesene po službenoj dužnosti, a nakon provedenih postupaka utvrđivanja odgovornosti iz razloga postupanja suprotno odredbama Izbornog zakona BiH, podnesene su žalbe. Apelacijsko vijeće Suda BiH je sve navedene žalbe odbilo i potvrdilo zakonitost žalbenih odluka.

1.17.2. Implementacija rezultata Lokalnih izbora 2024. godine

331. Nakon potvrđivanja i objavljivanja rezultata Lokalnih izbora 2024. godine, pripremljena su i izrađena **3353** uvjerenja o dodijeljenim mandatima, zatim 3353 obrazaca Izjave o prihvaćanju/odbijanju mandata, kao i 3353 obrasca Potvrde o prijemu uvjerenja o dodjeli mandata.
332. Uvjerenja o dodjeli mandata su skenirana za potrebe arhive, te su originali, zajedno s obrascima Izjave i Potvrde, uredno dostavljeni svim tijelima na svim razinama vlasti.
333. Popunjene i potpisane obrasce izjave i potvrde su sva tijela vlasti dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, te su isti evidentirani i propisno arhivirani.
334. Od 3353 mandata osvojena na Lokalnim izborima 2024. godine, 184 izabrana dužnosnika su odbila prihvatiti osvojeni mandat.

335. Navedeni predmeti su obrađeni, donesene su 184 odluke o dodjeli mandata sljedećim kvalificiranim kandidatima, te su, po pravomoćnosti navedenih odluka i popunjenim Izjavama o prihvatanju mandata, dodijeljena nova uvjerenja o dodjeli mandata sljedećim kandidatima s listi, o čemu su i obaviještena sva mjerodavna tijela vlasti.
336. Nakon potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora 2024. godine, sačinjena je analiza i utvrđeno je da je od 3353 dužnosnika izabrana na Lokalnim izborima 2024. godine, njih 72 imalo mandate osvojene na Općim izborima 2020. godine, te su sve nespojivosti riješene na temelju zahtjeva, odbijanja mandata ili po službenoj dužnosti.

Provjera prebivališta za izabrane službenike

337. Prije provedbe Lokalnih izbora 2024. godine, sukladno planiranim aktivnostima provjere svih izabranih dužnosnika koji su osvojili mandat ili koji su dobili zamjenski mandat na Lokalnim izborima 2020. godine i na Općim izborima 2022. godine, izvršena je analiza i provjere nalaze li se svi izabrani dužnosnici i dalje u okviru izborne jedinice u kojoj su izabrani, odnosno u kojoj su dobili zamjenski mandat.
338. Navedenom provjerom utvrđeno je da se nijedan izabrani dužnosnik ne nalazi izvan okvira izborne jedinice u kojoj je osvojio mandat, odnosno da je njegovo prebivalište izvan područja izborne jedinice u kojoj je upisan u Središnji birački popis za glasovanje i u kojoj je izabran, u trajanju dužem od 6 mjeseci, čime bi mu, prema odredbama članka 1.10 stavak (1) točka 7. Izbornog zakona BiH, bio utvrđen prestanak mandata po službenoj dužnosti.

Odgovori na upite i obavijesti

339. U svezi s različitim vrstama odgovora na upite, zahtjeva za mišljenje i sličnih akata upućenih Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a koji se odnose na predmetnu oblast, obrađeno je **178** akata (zahtjeva, odgovora, mišljenja i obavijesti).

1.18. Dostavljanje Obrazaca izjava o imovinskom stanju

1. Zakonski okvir

340. Člankom 15.7 stavak (1) Izbornog zakona BiH propisano je da kandidati izabrani na svim razinama vlasti, dužni su, *u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata u „Službenom glasniku BiH“*, na posebnom obrascu, predati Središnjem izbornom povjerenstvu BiH potpisanu izjavu o imovinskom stanju.
341. Člankom 15.8 stavak (1) Zakona propisano je da je izabrani član tijela vlasti na svim razinama dužan Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o imovinskom stanju *u roku od 30 dana nakon isteka mandata* na koji je izabran.

342. Člankom 19.10 Izbornog zakona BiH propisano je da će se novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM kazniti za povrede kandidat izabran na svim razinama vlasti, ako *u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata* u „Službenom glasniku BiH“, na posebnom obrascu, ne preda potpisanu izjavu o imovinskom stanju iz članka 15.7 ovog Zakona (članak 15.7 stavak (1)) *i u roku od 30 dana od dana prestanka mandata* na koji je izabran, *kao i u slučaju prestanka mandata u smislu članka 1. 10 stavak (1) točke 1., 3., 5., 6. i 7. ovog Zakona* u roku od 30 dana od dana prestanka mandata, ne podnese izvješće o imovinskom stanju (članak 15.8 stavak (1)).
343. U svrhu provedbe navedenih odredbi dana 8. 8. 2024. godine pripremljeno je Izvješće o izabranim dužnosnicima koji nisu dostavili obrazac izjave o imovinskom stanju s prijedlogom Odluka o sankcioniranju zbog nedostavljanja izjave o imovinskom stanju i prijedlog Zaključaka o obustavi postupka za izabrane dužnosnike koji su dostavili obrazac Izjave o imovinskom stanju.
344. Sukladno zakonski propisanom roku o dostavljanju izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju, od ukupno **35** izabranih dužnosnika, spomenutu dokumentaciju, odnosno izvješće o imovinskom stanju, dostavilo je **27** dužnosnika, te je donesen Zaključak o obustavi postupka za navedene.
345. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o izricanju novčane kazne zbog nedostavljanja izjašnjenja i izjave o imovinskom stanju u zakonski propisanom roku za **8** izabranih dužnosnika. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je navedenom Odlukom o sankcioniranju svim izabranim dužnosnicima izreklo sankciju od 800,00 KM.
346. Nakon primitka Odluke o izricanju novčane kazne, **5** izabranih dužnosnika je izvršilo uplatu na ime novčane sankcije u iznosu od 800,00 KM. Za **1** izabranu dužnosnicu nismo bili u mogućnosti dostaviti poštom dokumentaciju (dva neuspjela pokušaja, oglasna ploča) jer nismo u posjedu njene adrese prebivališta. Za preostala **2** dužnosnika će biti doneseni prijedlozi za izvršenje.
347. Zaključeno s 31. 12. 2024. godine, dostavljeno je ukupno **3.206** izjava o imovinskom stanju dužnosnika izabranih na Lokalnim izborima 2024. godine.

1.19. Povrat pristojbe

348. Člankom 4.16 Izbornog zakona BiH propisano je da politička stranka i neovisni kandidati prilažu uz prijavu za ovjeru dokaz o uplaćenju pristojbi u iznosu koji je odredilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, kao i uvjeti za povrat uplaćenog novčanog iznosa pristojbe kako slijedi:
349. Političkim strankama i neovisnim kandidatima koji su osvojili više od 3% od ukupnog broja važećih glasova u izbornim jedinicama za odbornike/vijećnike općina ili 1/3 glasova od ukupnog broja glasova koje je osvojio izabrani načelnik/gradonačelnik, odobrava se povrat novčanog iznosa uplaćenog na ime pristojbe za ovjeru prijave za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine.

350. Nadalje, člankom 4. stavak (1) Pravilnika o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine utvrđena je visina pristojbe za ovjeru, a u stavku (5) navedenog članka propisano je da će Središnje izborno povjerenstvo BiH pokrenuti proceduru povrata novca kod mjerodavnog tijela u roku od 15 dana od dana objave izbornih rezultata u službenim glasilima u BiH.
351. Uvidom u Odluku o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini, te izvješće o rezultatima glasovanja, utvrđeno je da je ukupno **91** politička stranaka i **107** neovisnih kandidata ispunilo uvjete iz članka 4.16 stavak (1) točka 4. i 5. Izbornog zakona BiH za povrat novčanog iznosa pristojbe za ovjeru.

1.20. Provedba posrednih izbora

1. Posredni izbori za izbor članova Gradskog vijeća Grada Sarajeva i Skupštine Grada Istočno Sarajevo

352. Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 6. Izbornog zakona BiH, potvrđuje i ovjerava kandidacijske liste i kandidate za sve razine neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH.
353. Nadalje, Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno članku 2.9 stavak (1) točka 11. Izbornog zakona BiH, utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih Izbornim zakonom BiH, ovjerava da su ti izbori provedeni sukladno ovom Zakonu i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom.

1.1. Izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva

354. Način izbora vijećnika Gradskog vijeća Grada Sarajeva utvrđen je člankom 13.10 i 13.5 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, člankom 27. i 28. Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 7/23) i Poglavljem V. Uputa o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Uputa).
355. Grad Sarajevo čine sljedeće općine: Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo, Novi Grad Sarajevo.
356. Gradske općine u sastavu Grada Sarajevo su dostavile kandidacijske liste na ovjeru i potvrđivanje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a u svezi s navedenim donesene su odluke, kako slijedi:
- Dana 9. 12. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **devet (9) kandidacijskih listi** na kojima se nalazi ukupno **25**

kandidata iz Općine **Stari Grad Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;

- Dana 20. 12. 2024. godine, dana 24. 12. 2024. godine i 27. 12. 2024. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri sedam (7) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 20 kandidata iz Općine **Centar Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;
- Dana 20. 12. 2024. godine i dana 24. 12. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri devet (9) kandidacijskih listi na kojima se nalazi ukupno 26 kandidata iz Općine **Novo Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva;
- Dana 6. 2. 2025. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri sedam (7) kandidacijskih listi na kojima se nalaze ukupno 24 kandidata iz Općine **Novi Grad Sarajevo** za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva.

1.1.1. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo

357. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo dostavilo je, dana 12. 12. 2024. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 02-45-833/24 od 12. 12. 2024. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
358. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Stari Grad Sarajevo, glasovali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih devet (9) kandidacijskih listi.
359. Na temelju uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH, dobila je šest (6) glasova,
 2. Kandidacijska lista skupine vijećnika „LER-VILIĆ“, dobila je nula (0) glasova,
 3. Kandidacijska lista skupine vijećnika: DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIĆ, ČENGIĆ, dobila je sedam (7) glasova,
 4. Kandidacijska lista skupine vijećnika "IŠERIĆ, SMAJOVIĆ", dobila je jedan (1) glas,
 5. Kandidacijska lista skupine vijećnika "ZAHIRAGIĆ, MEKIĆ", dobila je pet (5) glasova,
 6. Kandidacijska lista skupine vijećnika "BULJUGIĆ, MUHASILOVIĆ, AVDIĆ", dobila je pet (5) glasova,
 7. Kandidacijska lista skupine vijećnika „BIĆO, ARNAUTOVIĆ, IKOVIĆ, SMAILBEGOVIĆ“, dobila je sedam (7) glasova,
 8. Kandidacijska lista NAŠA STRANKA, dobila je nula (0) glasova,
 9. Kandidacijska lista SNAGA NARODA, dobila je nula (0) glasova.
360. Člankom 28. stavak (8) i stavak (9) Statuta Grada Sarajeva, propisano je da se mandati za Gradsko vijeće dodjeljuju kandidacijskim listama, prema broju

dobivenih glasova, po sustavu proporcionalne zastupljenosti kandidata s kandidacijskih lista, sukladno Izbornom zakonu BiH, odnosno, dijele se po redu, počevši od najvećeg količnika, dok se ne raspodjele svi mandati iz općinskog vijeća za Gradsko vijeće. Raspodjela mandata među kandidatima s iste kandidacijske liste vrši se prema redoslijedu kandidata na kandidacijskoj listi.

361. Odredbom članka 13.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH propisano je „da mandati za gradsko vijeće, odnosno skupštinu grada dodjeljuju se kandidacijskim listama po sustavu proporcionalne zastupljenosti političkih stranaka, koalicija, listi neovisnih kandidata ili skupina članova, kao što je utvrđeno u članku 13.5 ovog Zakona. Raspodjela mandata među kandidatima s iste liste vrši se prema redoslijedu na listi kandidata za ove izbore.
362. Imajući u vidu naprijed navedenu zakonsku odredbu, raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stavka (1) dispozitiva ove odluke, bilo bi delegirano šest vijećnika iz reda bošnjačkog naroda i jedan vijećnik iz kategorije ostalih, te nijedan vijećnik iz reda hrvatskog naroda i nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
363. Općinsko vijeće Stari Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika, nije delegiralo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije delegiran vijećnik iz reda hrvatskog naroda i vijećnik iz reda srpskog naroda.**
364. Odredbama članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajevo propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među sedam izabranih gradskih vijećnika, ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavku (5) ovog članka, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s najmanjim količnikom iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među izaslanicima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidacijskoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik. Ukoliko na toj kandidacijskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
365. Uvidom u ovjerene kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, utvrđeno je da se na kandidacijskoj listi SDP – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH na poziciji 2. nalazi neizabrani kandidat Duvnjak Dragan, iz reda srpskog naroda i na kandidacijskoj listi skupine vijećnika „DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIĆ, ČENGIĆ“ na poziciji 3. nalazi neizabrani kandidat Simonović Srđan iz reda srpskog naroda.
366. Nadalje, uvidom u ovjerene kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, utvrđeno je da se na kandidacijskoj listi skupine vijećnika „LER-VILIĆ“, na poziciji 1. i 2. nalaze dva neizabrana kandidata iz reda hrvatskog naroda.
367. Najmanji količnik je identičan za dvije kandidacijske liste (2,33), od kojih kandidacijska lista skupine vijećnika „DELJKOVIĆ, BAKIJA, SIMONOVIĆ,

ČENGIC“ na poziciji pod brojem 3. ima neizabranog kandidata iz reda srpskog naroda, te se primjenom članka 28. stavak (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele prvog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Alem Bakija (Bošnjak), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Simonović Srđanu, kandidatu iz reda srpskog naroda s iste kandidacijske liste, pod brojem 3.

368. Za preraspodjelu drugog mandata, izvršen je uvid u sljedeću kandidacijsku listu s najmanjim količnikom **(2,33)** kandidacijska lista skupine vijećnika „BIĆO, ARNAUTOVIĆ, IKOVIĆ, SMAILBEGOVIĆ“, koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda hrvatskog ni iz reda srpskog naroda, te se primjenom članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno, umjesto kandidatu pod brojem 2. Merima Arnautović (Bošnjak), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Željku Leru, neizabranom kandidatu iz reda hrvatskog naroda, s kandidacijske liste skupine vijećnika „LER-VILIĆ“, pod brojem 1, jedine kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, koja sadrži kandidate za Gradsko vijeće Grada Sarajeva iz reda hrvatskog naroda.

1.1.2. Općinsko vijeće Centar Sarajevo

369. Općinsko vijeće Centar Sarajevo dostavilo je, dana 6. 2. 2025. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-45-52/25 od 5. 2. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
370. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Centar Sarajevo, glasovali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih sedam (7) kandidacijskih listi.
371. Na temelju uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista skupine vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDIA HASANOVIĆ, dobila je šest (6) glasova,
 2. Kandidacijska lista skupine vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ, dobila je šest (6) glasova,
 3. Kandidacijska lista ADEMOVIĆ I OSTALI, dobila je sedam (7) glasova,
 4. Kandidacijska lista POG NAŠA STRANKA, dobila je sedam (7) glasova,
 5. Kandidacijska lista skupine vijećnika NS, dobila je nula (0) glasova,
 6. Kandidacijska lista skupine vijećnika NS 2, dobila je nula (0) glasova,
 7. Kandidacijska lista SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, dobila je pet (5) glasova.
372. Člankom 28. stavak (8) i stavak (9) Statuta Grada Sarajeva, propisano je da se mandati za Gradsko vijeće dodjeljuju kandidacijskim listama, prema broju dobivenih glasova, po sustavu proporcionalne zastupljenosti kandidata s kandidacijskih lista, sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine, odnosno, dijele se po redu, počevši od najvećeg količnika, dok se ne raspodjele svi mandati

iz općinskog vijeća za Gradsko vijeće. Raspodjela mandata među kandidatima s iste kandidacijske liste vrši se prema redoslijedu kandidata na kandidacijskoj listi.

373. Imajući u vidu zakonsku odredbu članka 13.10 stavak (2) Izbornog zakona BiH a u svezi s člankom 13.5 ovog Zakona raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stavka (1) dispozitiva ove odluke, bila bi ovlaštena tri vijećnika iz reda bošnjačkog naroda, dva vijećnika iz reda hrvatskog naroda i dva vijećnika iz kategorije ostalih, te nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
374. Općinsko vijeće Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika, nije ovlastilo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije ovlašten vijećnik iz reda srpskog naroda.**
375. Odredbama članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajeva propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među sedam izabranih gradskih vijećnika, ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavku (5) ovog članka, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s **najmanjim količnikom** iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među izaslanicima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidacijskoj listi kojoj pripada **sljedeći najveći količnik**. Ukoliko na toj kandidacijskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
376. Međutim, stavkom (4) istog članka Statuta propisano je da prilikom formiranja kandidacijske liste, predlagač iz stavka (3) ovog članka vodi računa o tome da općinsko vijeće ima obvezu ovlastiti u Gradsko vijeće najmanje po jednog kandidata iz reda svakog konstitutivnog naroda, a općinsko vijeće u kojem je, u usporedbi s drugim općinskim vijećima, **zastupljen veći broj općinskih vijećnika iz reda određenog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, ima obvezu delegirati u Gradsko vijeće, srazmjerno veći broj vijećnika pripadnika pojedinog konstitutivnog naroda, odnosno vijećnika iz reda ostalih.**
377. Imajući u vidu navedene odredbe, Općinsko vijeće Centar Sarajevo ima obvezu delegirati u Gradsko vijeće Grada Sarajeva tri kandidata iz reda srpskog naroda, budući da Općinsko vijeće Centar Sarajevo na ovjerenim kandidacijskim listama ima pet (5) kandidata iz reda srpskog naroda.
378. Uvidom u ovjerene kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo, utvrđeno je da se na četiri kandidacijske liste nalaze neizabrani kandidati iz reda srpskog naroda, i to:
- na kandidacijskoj listi skupine vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDIJA HASANOVIĆ, na poziciji broj 2, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, Sonja Mušić,
 - na kandidacijskoj listi POG NAŠA STRANKA, na poziciji broj 3, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, Zlatko Ilić,

- na kandidacijskoj listi skupine vijećnika NS, na poziciji broj 1, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, Sara Arslanagić i
 - na kandidacijskoj listi SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, na poziciji broj 2 i 3, nalaze se neizabrani kandidati iz reda srpskog naroda, Svjetlana Šošić i Dragan Stevanović.
379. Najmanji količnik je identičan za dvije kandidacijske liste **(2,33)**: kandidacijska lista ADEMOVIĆ I OSTALI i kandidacijska lista POG NAŠA STRANKA.
380. Na kandidacijskoj listi ADEMOVIĆ I OSTALI nema kandidata iz reda srpskog naroda.
381. Na kandidacijskoj listi POG NAŠA STRANKA, na poziciji broj 3, nalazi se neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, Zlatko Ilić.
382. Primjenom članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele mandata, odnosno, umjesto kandidatu s kandidacijske liste POG NAŠA STRANKA, pod brojem 2. Hena Fajić (Hrvatica), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira se Zlatku Iliću, neizabranom kandidatu iz reda srpskog naroda, s iste kandidacijske liste.
383. Nadalje, sljedeći najmanji količnik ima kandidacijska lista skupine vijećnika ADEMOVIĆ I OSTALI, koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda srpskog naroda, te se primjenom članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno, umjesto kandidatu pod brojem 2. Veliji Katici (Ostali), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira Sonji Mušić, neizabranoj kandidatkinji iz reda srpskog naroda, s kandidacijske liste skupine vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDİJA HASANOVIĆ, pod brojem 2.
384. Za preraspodjelu mandata iz reda srpskog naroda iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, izvršen je uvid u sljedeću kandidacijsku listu s najmanjim količnikom, te je utvrđeno da su dvije kandidacijske liste s identičnim najmanjim količnikom **(6)**, i to:
- kandidacijska lista skupine vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDİJA HASANOVIĆ i
 - kandidacijska lista skupine vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ.
385. Nadalje, sljedeća kandidacijska lista koja ima sljedeći najveći količnik **(5)**, a među kandidatima pod brojem 2. i pod brojem 3. ima neizabrane kandidate iz reda srpskog naroda, je kandidacijska lista SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH.
386. Slijedom navedenog, najmanji količnik je identičan za dvije kandidacijske liste **(6)**, te se primjenom članka 28. stavak (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku treće preraspodjele mandata, iz reda srpskog naroda, mandat dodjeljuje Svjetlani Šošić, neizabranoj kandidatkinji s kandidacijske liste SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, pod rednim brojem 2., a umjesto kandidata pod rednim brojem 1. na dvije kandidacijske liste s identičnim

količnikom, Amer Herenda (Bošnjak) s kandidacijske liste skupine vijećnika AMER HERENDA, SONJA MUŠIĆ, HAMDİJA HASANOVIĆ ili Mehmed Muharemović (Bošnjak) s kandidacijske liste skupine vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ, a nakon provedenog postupka ždrijebanja, sukladno Poglavlju II. Uputa o dodjeli i prestanku mandata ("Službeni glasnik BiH", broj: 31/24 i 13/25).

387. Sukladno navedenom, Središnje izborno povjerenstvo BiH je aktom, broj: 06-1-07-1-2990/24 od 3. 4. 2025. godine, dostavilo Općinskom vijeću Centar Sarajevo obavijest o potrebi provedbe postupka ždrijebanja za dvije kandidacijske liste sa dva identična količnika, a s kojih je potrebno izvršiti preraspodjelu mandata, a kako bi bilo moguće utvrditi posljednji mandat iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
388. Dana 8. 4. 2025. godine, u prostorijama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, proveden je postupak ždrijebanja, sukladno Poglavlju II. Uputa o dodjeli i prestanku mandata, za dvije kandidacijske liste s dva identična količnika, a s kojih je potrebno izvršiti preraspodjelu mandata, pri čemu je utvrđeno da se neizabranoj kandidatkinji s kandidacijske liste SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BIH, pod rednim brojem 2., Svjetlani Šošić, dodjeljuje mandat vijećnice za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, umjesto kandidata pod rednim brojem 1., Mehmeda Muharemovića (Bošnjak) s kandidacijske liste skupine vijećnika MUHAREMOVIĆ, KARAČIĆ I ZAČINOVIĆ.

1.1.3. Općinsko vijeće Novo Sarajevo

389. Općinsko Vijeće Novo Sarajevo dostavilo je, dana 17. 1. 2025. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 02OV-01-1-331/25 od 17. 1. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
390. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Novo Sarajevo, glasovali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih devet (9) kandidacijskih listi.
391. Na osnovu uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista skupine vijećnika "BALIĆ, SRDIĆ, DELIĆ, SPAHIĆ", **dobila je osam (8) glasova,**
 2. Kandidacijska lista skupine vijećnika "AVDIĆ I BERKOVIĆ", **dobila je nula (0) glasova,**
 3. Kandidacijska lista skupine vijećnika "IMAMOVIĆ I OSTALI", **dobila je sedam (7) glasova,**
 4. Kandidacijska lista skupine vijećnika "KAMBEROVIĆ, ROŽAJAC TURKOVIĆ", **dobila je nula (0) glas,**
 5. Kandidacijska lista skupine vijećnika "RAMIĆ, PEZO, BEGOVIĆ", **dobila je šest (6) glasova,**
 6. Kandidacijska lista skupine vijećnika "KOSOVAC, DŽEHVEROVIĆ, ŠEHOVIĆ", **dobila je nula (0) glasova,**

7. Kandidacijska lista POLITIČKA ORGANIZACIJA GRAĐANA NAŠA STRANKA, **dobila je četiri (4) glasa,**
8. Kandidacijska lista SDP - SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE, **dobila je šest (6) glasova,**
9. Kandidacijska lista skupine vijećnika MALIĆA HEĆE I ADNANA ZEKOVIĆA, **dobila je nula (0) glasova.**

392. Raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stavka (1) dispozitiva ove odluke, delegirana su: dva vijećnika iz reda bošnjačkog naroda, tri vijećnika iz reda hrvatskog naroda, jedan vijećnik iz reda srpskog naroda i jedan iz reda Ostalih.

1.1.4. Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo

393. Općinsko Vijeće Novi Grad Sarajevo dostavilo je, dana 27. 2. 2025. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-02-3530/25 od 27. 2. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
394. U postupku izbora vijećnika za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od 31 vijećnika u Općinskom vijeću Novi Grad Sarajevo, glasovali su svi vijećnici za prethodno ovjerenih sedam (7) kandidacijskih listi.
395. Na temelju uvida u dostavljeni materijal utvrđeni su sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista političke stranke BOSANSKA STRANKA MIRNES AJANOVIĆ, **dobila je jedan (1) glas,**
 2. Kandidacijska lista političke stranke DEMOKRATSKA FRONTA, **dobila je jedan (1) glas,**
 3. Kandidacijska lista skupine vijećnika "DŽANKO ZUKOBAŠIĆ I OSTALI", **dobila je pet (5) glasova,**
 4. Kandidacijska lista skupine vijećnika "KEČ I OSTALI", **dobila je pet (5) glasova,**
 5. Kandidacijska lista skupine vijećnika "OKERIĆ I OSTALI", **dobila je šest (6) glasova,**
 6. Kandidacijska lista skupine vijećnika "SMJEČANIN I OSTALI", **dobila je šest (6) glasova,**
 7. Kandidacijska lista skupine vijećnika "ŠEHOVIĆ - ČOMOR", **dobila je sedam (7) glasova.**
396. Ukoliko se za određivanje posljednjeg, sedmog mandata dobije isti količnik, mandat se dodjeljuje ždrijebanjem (članak 28. stavak (10) Statuta Grada Sarajeva). Ždrijebanje se provodi odmah po objavi rezultata u nazočnosti svih vijećnika općinskog vijeća, na način kako o tome odluči općinsko vijeće.
397. Sukladno navedenom, identičan posljednji količnik za dodjelu sedmog mandata imaju:
1. **Aida Ožegović (Bošnjak)** – Kandidacijska lista skupine vijećnika "OKERIĆ I OSTALI",,

2. Edita Šandal (Bošnjak) – Kandidacijska lista skupine vijećnika "SMJEČANIN I OSTALI".

398. Središnje izborno povjerenstvo BiH je aktom, broj: 06-1-07-1-47/25 od 5. 3. 2025. godine, dostavilo Općinskom vijeću Novi Grad Sarajevo obavijest o potrebi provedbe postupka ždrijebanja za dva posljednja identična količnika, a kako bi bilo moguće utvrditi posljednji mandat iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
399. Dana 28. 3. 2025. godine, Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo je dostavilo Središnjem izbornom povjerenstvu BiH zaključak, broj: 01-02-5780/25 od 27. 3. 2025. godine, te obavijest, broj: 01-02-3530/25 od 27. 3. 2025. godine, o provedenom ždrijebanju za dva posljednja identična količnika, pri čemu je utvrđeno da je posljednji mandat osvojila: **Aida Ožegović (Bošnjak) – Kandidacijska lista skupine vijećnika "OKERIĆ I OSTALI",,**
400. Imajući u vidu naprijed navedene zakonske odredbe, raspodjelom mandata u Gradsko vijeće Grada Sarajeva, prema utvrđenim rezultatima iz stavka (1) dispozitiva ove odluke, bilo bi delegirano šest vijećnika iz reda bošnjačkog naroda i jedan vijećnik iz reda Ostalih, te nijedan vijećnik iz reda hrvatskog naroda i nijedan vijećnik iz reda srpskog naroda.
401. Općinsko vijeće Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, od sedam izabranih gradskih vijećnika, nije delegiralo najmanje jednog kandidata iz reda konstitutivnih naroda, **odnosno nije delegiran vijećnik iz reda hrvatskog naroda i vijećnik iz reda srpskog naroda.**
402. Odredbama članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajevo propisano je da ukoliko se ovako provedenim izborima u općinskom vijeću za Gradsko vijeće, među 7 izabranih gradskih vijećnika, ne dobije minimalno potrebna zastupljenost vijećnika iz pojedinog konstitutivnog naroda, kako je to navedeno u stavku (5) ovog članka, umjesto izabranog vijećnika, za Gradsko vijeće s najmanjim količnikom iz reda naroda za koji je i bez tog vijećnika zadovoljena minimalna zastupljenost, delegira se općinski vijećnik pripadnik naroda koji nije zastupljen u potrebnom broju među izaslanicima iz tog općinskog vijeća, a koji je na kandidacijskoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik. Ukoliko na toj kandidacijskoj listi nema kvalificiranog kandidata, utvrđuje se sljedeći najveći količnik, i tako sve dok se ne dođe do kvalificiranog kandidata.
403. Uvidom u ovjerene kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo, utvrđeno je da se na kandidacijskoj listi skupine vijećnika „KEČ I OSTALI“ na poziciji 2. nalazi neizabrani kandidat Damir Filipović, iz reda hrvatskog naroda i na kandidacijskoj listi skupine vijećnika „OKERIĆ I OSTALI“ na poziciji 3. nalazi neizabrani kandidat Bojan Vučković iz reda srpskog naroda.
404. Najmanji količnik je osvojila kandidacijska lista skupine vijećnika "OKERIĆ I OSTALI" (**2,00**), gdje se na poziciji pod brojem 3. nalazi neizabrani kandidat iz reda srpskog naroda, te se primjenom članka 28. stavak (11) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele prvog mandata, odnosno umjesto kandidatu pod brojem 2. Aida Ožegović (Bošnjakinja), mandat u Gradskom vijeću Grada

Sarajeva delegira Bojanu Vučkoviću, kandidatu iz reda srpskog naroda s iste kandidacijske liste.

405. Za preraspodjelu drugog mandata, izvršen je uvid u sljedeću kandidacijsku listu s najmanjim količnikom **(2,33)** kandidacijska lista skupina vijećnika „ŠEHOVIĆ-ČOMOR“ koja na svojoj listi nema neizabranog kandidata iz reda hrvatskog naroda, te se primjenom članka 28. stavak (11) i stavak (12) Statuta Grada Sarajeva, u postupku preraspodjele drugog mandata, odnosno, umjesto kandidatu pod brojem 2. Haris Alihodžić (Ostali), mandat u Gradskom vijeću Grada Sarajeva delegira se Damiru Filipoviću, neizabranom kandidatu iz reda hrvatskog naroda, s kandidacijske liste skupine vijećnika „KEČ I OSTALI“, jedine kandidacijske liste iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo, na kojoj se nalazi neizabrani kandidat iz reda hrvatskog naroda.
406. Na temelju svega navedenog, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 18. sjednici, održanoj 8. 4. 2025. godine, donijelo četiri odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo, Općinskog vijeća Centar Sarajevo, Općinskog vijeća Novo Sarajevo i Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo za Gradsko vijeće Grada Sarajeva.
407. Na navedene odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH uloženo je pet žalbi, od kojih je jedna odbačena, a četiri je Središnje izborno povjerenstvo BiH skupa s izjašnjenjima uputilo Apelacijskom odjelu Suda BiH, koje su odbijene kao neutemeljene.
408. Slijedom svega navedenog, te na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 11. i 14., a u svezi s člankom 13.10 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 23. sjednici, održanoj 23. 4. 2025. godine, donijelo odluku, broj: 06-1-07-1-176/25, o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Gradsko vijeće Grada Sarajeva,⁹⁵ a na temelju utvrđenih rezultata posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, provedenih u općinskim vijećima Stari Grad Sarajevo, Centar Sarajevo, Novo Sarajevo i Novi Grad Sarajevo, Središnje izborno povjerenstvo BiH potvrđuje rezultate posrednih izbora i dodjeljuje mandate za Gradsko vijeće Grada Sarajeva, kako slijedi:
- **Vijećnici iz Općinskog vijeća Stari Grad Sarajevo:** Muamer Mekić, Vedad Deljković, Adi Zahiragić, Emir Bićo, Armin Buljugić, Srđan Simonović i Željko Ler.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Centar Sarajevo:** Jasmin Ademović, Alen Girt, Zvonko Ivišić, Zlatko Ilić, Sonja Mušić, Svjetlana Šošić i Amer Herenda.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Novo Sarajevo:** Kerim Balić, Srđan Srdić, Edhem Imamović, Edison Pavlović, Mirza Ramić, Dragana Bogdanović i Armin Handžar.
 - **Vijećnici iz Općinskog vijeća Novi Grad Sarajevo:** Nejra Džanko Zukobašić, Hana Keč, Dino Okerić, Jasmin Smječanin, Azra Čomor, Damir Filipović i Bojan Vučković.

⁹⁵ „Službeni glasnik BiH”, broj: 24/25.

409. Konstituirajuća sjednica Gradskog vijeća Grada Sarajeva i dodjela mandata izabranim vijećnicima održana je 27. 5. 2025. godine.

1.2. Izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo

410. Postupak izbora odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo utvrđen je člankom 13.10 Izbornog zakona BiH, Izbornim zakonom Republike Srpske,⁹⁶ Statutom Grada Istočno Sarajevo⁹⁷ i Poglavljem VI. Uputa o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine⁹⁸ (u daljnjem tekstu: Uputa).
411. Grad Istočno Sarajevo čine sljedeće općine: Istočno Novo Sarajevo, Istočna Ilidža, Pale, Sokolac, Trnovo i Istočni Stari Grad.
412. Sukladno naprijed navedenom, gradske općine u sastavu Grada Istočno Sarajevo su dostavile kandidacijske liste na ovjeru i potvrđivanje Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a u svezi s navedenim donesene su odluke, kako slijedi:
- Dana 27. 12. 2024. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **tri (3) kandidacijske liste** na kojima se nalazi ukupno **10** kandidata iz Općine **Trnovo** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 31. 12. 2024. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **tri (3) kandidacijske liste** na kojima se nalazi ukupno **12** kandidata iz Općine **Istočni Stari Grad** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 10. 1. 2025. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **osam (8) kandidacijskih listi** na kojima se nalaze ukupno **24** kandidata iz Općine **Pale** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 16. 1. 2025. godine, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **sedam (7) kandidacijskih listi** na kojima se nalaze ukupno **22** kandidata iz Općine **Istočna Ilidža** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 23. 1. 2025. godine, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **šest (6) kandidacijskih listi** na kojima se nalazi ukupno **21** kandidat iz Općine **Istočno Novo Sarajevo** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo;
 - Dana 29. 2. 2025. godine i dana 26. 2. 2025. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je odluke o ovjeri **sedam (7) kandidacijskih listi**

⁹⁶ „Službeni glasnik RS“, broj: 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12, 109/12, 15/18 i 18/20.

⁹⁷ „Službene novine Grada Istočno Sarajevo“, broj: 20/17.

⁹⁸ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24.

na kojima se nalazi ukupno **20** kandidata iz Općine **Sokolac** za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.

1.2.1. Skupština općine Istočni Stari Grad

413. Skupština općine Istočni Stari Grad je dana 17. 1. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: A03-013-932-3/24 od 17. 1. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočni Stari Grad (*zapisnik Povjerenstva za izbor i imenovanja, birački popis i glasačke listiće*).
414. U postupku izbora odbornika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od 13 odbornika u Skupštini općine Istočni Stari Grad glasovali su svi odbornici, za tri (3) prethodno ovjerene kandidacijske liste. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je trinaest (13).
415. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočni Stari Grad provedeni su dana 17. 1. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista skupine odbornika „Za bolji Istočni Stari Grad“ dobila je **5** glasova,
 2. Kandidacijska lista skupine odbornika „Pravi izbor“ dobila je **4** glasa,
 3. Kandidacijska lista skupine odbornika „Ostajte ovdje“ dobila je **4** glasa.
416. Odredbom članka 13.10 Izbornog zakona BiH propisano je da se mandati raspodjeljuju jedan po jedan po listama ili kandidatima s najvećim količnicima koji su rezultirali iz formule za proporcionalnu raspodjelu predviđenu člankom 13.5 ovog Zakona. Kada jedna lista osvoji mandat, taj mandat se dodjeljuje s vrha liste.
417. Ukupni broj odbornika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je člankom 50. Izbornog zakona RS i isti je za Skupštinu općine Istočni Stari Grad tri (3) odbornika.

1.2.2. Skupština općine Pale

418. Skupština općine Pale je dana 27. 1. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-022/3/25 od 27. 1. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Pale (*zapisnik Povjerenstva o provedenoj proceduri i rezultatima glasovanja, rješenje o izboru Povjerenstva za utvrđivanje rezultata glasovanja, popis odbornika i glasačke listiće*).
419. U postupku izbora odbornika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset pet (25) odbornika u Skupštini općine Pale glasovalo je dvadeset četiri (24) nazočna odbornika, za osam (8) prethodno ovjerenih kandidacijskih listi. Nevažećih

glasačkih listića nije bilo. Neuporabljenih glasačkih listića je ostalo dva (2). Broj važećih glasačkih listića je dvadeset četiri (24).

420. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Pale provedeni su dana 24. 1. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista skupine članova odbornika – 001 dobila je **3** glasa,
 2. Kandidacijska lista skupine članova odbornika – 002 dobila je **3** glasa,
 3. Kandidacijska lista skupine članova odbornika "Pale – MM" dobila je **3** glasa,
 4. Kandidacijska lista skupine odbornika – Pale 101 dobila je **3** glasa,
 5. Kandidacijska lista skupine odbornika – Pale 102 dobila je **3** glasa,
 6. Kandidacijska lista skupine odbornika – Pale 103 dobila je **3** glasa,
 7. Kandidacijska lista skupine odbornika "Pale NN" dobila je **3** glasa,
 8. Kandidacijska lista skupine odbornika "Pale" dobila je **3** glasa.
421. Ukupni broj odbornika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je člankom 50. Izbornog zakona RS i isti je za Skupštinu općine Pale osam (8) odbornika.

1.2.3. Skupština općine Istočno Novo Sarajevo

422. Skupština općine Istočno Novo Sarajevo je dana 29. 1. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-022-4-1-/25 od 29. 1. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo (*zapisnik o primopredaji glasačkih listića, zapisnik o provedenom tajnom glasovanju za izbor odbornika, utvrđeni rezultati glasovanja, popis odbornika i glasačke listiće*).
423. U postupku izbora odbornika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset i jednog (21) odbornika u Skupštini općine Istočno Novo Sarajevo glasovalo je dvadeset (20) odbornika, za šest (6) prethodno ovjerenih kandidacijskih listi. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Neuporabljenih glasačkih listića je ostalo tri (3). Broj važećih glasačkih listića je dvadeset (20).
424. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo provedeni su dana 29. 1. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista 1 – Marko Pandurević dobila je 4 glasa,
 2. Kandidacijska lista II. Stefana Ignjatovića dobila je 3 glasa,
 3. Kandidacijska lista III. Vedran Jovančić dobila je 4 glasa,
 4. Kandidacijska lista IV. Miljan Sladoje dobila je 4 glasa,
 5. Kandidacijska lista V. Dejan Kulina dobila je 3 glasa,
 6. Kandidacijska lista VI. Marina Mičić dobila je 2 glasa.
425. Ukupan broj odbornika koji se biraju iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo za skupštinu grada je šest (6) (sukladno članku 50. Izbornog zakona RS).

1.2.4. Skupština općine Trnovo

426. Skupština općine Trnovo je dana 17. 2. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-013-26/24 od 13. 2. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Trnovo (*Odluku o imenovanju Povjerenstva za provedbu procedure izbora odbornika, popis odbornika, glasačke listiće i neuporabljene glasačke listiće i Zapisnik s provedenih izbora s utvrđenim rezultatima glasovanja*).
427. U postupku izbora odbornika u Skupštini grada Istočno Sarajevo od trinaest (13) odbornika u Skupštini općine Trnovo glasovalo je dvanaest (12) nazočnih odbornika, za tri (3) prethodno ovjerene kandidacijske liste. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Neuporabljenih glasačkih listića je ostalo jedan (1). Broj važećih glasačkih listića je dvanaest (12).
428. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Trnovo provedeni su dana 13. 2. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista skupine članova odbornika „Trnovo A“ dobila je 4 glasa,
 2. Kandidacijska lista skupine članova odbornika „Trnovo B“ dobila je 4 glasa,
 3. Kandidacijska lista skupine odbornika "Trnovo NN" dobila je 4 glasa.
429. Iz Skupštine općine Trnovo za skupštinu grada se biraju tri (3) odbornika (*sukladno članku 50. Izbornog zakona RS*).

1.2.5. Skupština općine Sokolac

430. Skupština općine Sokolac je dana 10. 3. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 01-052-102/25 od 10. 3. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Sokolac (*birački popis za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Općine Sokolac, glasačke listiće, evidenciju izrađenih glasačkih listića, zapisnik o provedbi izbora za izbor odbornika, Odluku o usvajanju Izvješća o provedbi izbora za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo i Odluku o imenovanju Povjerenstva za tajno glasovanje*).
431. U postupku izbora odbornika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset i jednog (21) odbornika u Skupštini općine Sokolac glasovalo je dvadeset i jedan (21) odbornik, za sedam (7) prethodno ovjerenih kandidacijskih listi. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je dvadeset i jedan (21).
432. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Sokolac provedeni su dana 10. 3. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista "Sokolac NN" Skupina odbornika dobila je 0 glasova,
 2. Kandidacijska lista Skupina odbornika "E" dobila je 4 glasa,
 3. Kandidacijska lista Skupina odbornika "F" dobila je 4 glasa,
 4. Kandidacijska lista Skupina odbornika "H" dobila je 4 glasa,
 5. Kandidacijska lista Skupina odbornika 1 dobila je 3 glasa,

6. Kandidacijska lista Skupina odbornika 2 dobila je 3 glasa,
7. Kandidacijska lista Skupina odbornika D dobila je 3 glasa.
433. Ukupan broj odbornika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je člankom 50. Izbornog zakona Republike Srpske i isti je za Skupštinu općine Sokolac pet (5) odbornika, uvažavajući navedene odredbe članka 42b stavak 1. istog Zakona koji propisuje da „broj odbornika skupštine općina, odnosno grada je 19 odbornika za općine koje imaju od 8.001 do 11.000 birača upisanih u Središnji birački popis“.
434. Također, člankom 13.2 Izbornog zakona BiH određeno je da se za općine s brojem birača registriranih u Središnji birački popis između 8.000 i 20.000 broj članova skupštine općine iznosi između 17 i 25.
435. Uvidom u Odluku o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 22. 8. 2024. godine u 24.00 sata, broj: 06-1-07-1-2-620-3/24 od 26. 8. 2024. godine, utvrđeno je da je u osnovnoj izornoj jedinici Sokolac došlo do promjene u broju upisanih birača koji je manji od prethodnog, koji je iznosio 10.682, te sad iznosi ukupno 10.465 birača.
436. S obzirom na navedeni broj birača, prema odredbama Izbornog zakona Republike Srpske, Skupština općine Sokolac bi trebala imati 19 odbornika, te sukladno članku 49. Izbornog zakona Republike Srpske birati pet (5) odbornika iz Skupštine općine Sokolac.
437. Sukladno naprijed navedenom, Skupština općine Sokolac bila je dužna izvršiti izmjene Statuta općine Sokolac i o istom obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH, ali isto nije učinjeno.
438. Imajući u vidu zakonske odredbe valjalo je primijeniti relevantne odredbe zakona koji ima veću snagu od Statuta općine.
439. Sukladno članku 13.10, a u svezi s člankom 13.5 Izbornog zakona BiH i Poglavljem II. Uputa o dodjeli i prestanku mandata, izvršeno je ždrijebanje za dodjelu mandata kandidacijskim listama koje su prilikom raspodjele mandata dobile isti broj glasova, odnosno identičan količnik za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Sokolac.

1.2.6. Skupština općine Istočna Ilidža

440. Skupština općine Istočna Ilidža je dana 27. 3. 2025. godine dostavila Središnjem izbornom povjerenstvu BiH akt, broj: 02-sl/25 od 27. 3. 2025. godine, te u prilogu istog cjelokupan materijal o provedenim posrednim izborima iz Skupštine općine Istočna Ilidža (*birački popis za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Općine Istočna Ilidža, glasačke listiće, Izvešće Povjerenstva za provedbu tajnog glasovanja za izbor odbornika Skupštine općine Istočna Ilidža za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo*).

441. U postupku izbora odbornika u Skupštini Grada Istočno Sarajevo od dvadeset i tri (23) odbornika u Skupštini općine Istočna Ilidža glasovalo je dvadeset i dva (22) odbornika, za sedam (7) prethodno ovjerenih kandidacijskih listi. Nevažećih glasačkih listića nije bilo. Broj važećih glasačkih listića je dvadeset i dva (22).
442. Posredni izbori za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočna Ilidža provedeni su dana 27. 3. 2025. godine, te su utvrđeni sljedeći rezultati:
1. Kandidacijska lista odbornika "S" dobila je 4 glasa,
 2. Kandidacijska lista Skupina odbornika – DNS dobila je 3 glasa,
 3. Kandidacijska lista odbornika "SD" dobila je 3 glasa,
 4. Kandidacijska lista SDS – Skupina odbornika 1 dobila je 3 glasa,
 5. Kandidacijska lista SDS – Skupina odbornika 2 dobila je 3 glasa,
 6. Kandidacijska lista SDS – Skupina odbornika 3 dobila je 3 glasa,
 7. Kandidacijska lista Srpska demokratska stranka – Volja naroda dobila je 3 glasa.
443. Ukupan broj odbornika koji se biraju iz općina u skupštinu grada utvrđen je člankom 50. Izbornog zakona Republike Srpske i isti je za Skupštinu općine Istočna Ilidža šest (6) odbornika.
444. Sukladno članku 13.10, a u svezi s člankom 13.5 Izbornog zakona BiH i Poglavljem II. Uputa o dodjeli i prestanku mandata, izvršeno je ždrijebanje za dodjelu mandata kandidacijskim listama koje su prilikom raspodjele mandata dobile isti broj glasova, odnosno identičan količnik za izbor odbornika u Skupštinu Grada Istočno Sarajevo iz Skupštine općine Istočna Ilidža.
445. Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 18. sjednici, održanoj 8. 4. 2025. godine, donijelo odluke o utvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata iz sljedećih općina: Skupštine općine Trnovo, Skupštine općine Ilidža, Skupštine općine Pale, Skupštine općine Sokolac, Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo i Skupštine općine Istočni Stari Grad za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo.
446. Slijedom svega navedenog, te na temelju članka 2.9 stavak (1) točka 11. i 14, a u svezi s člankom 13.10 Izbornog zakona BiH, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 21. sjednici, održanoj 16. 4. 2025. godine, donijelo Odluku, broj: 06-1-07-1-171/25, o potvrđivanju i objavljivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Skupštinu Grada Istočno Sarajevo, a koja je objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj: 23/25, kako slijedi:
- **Odbornici iz Skupštine općine Trnovo:** Vitković Dragan; Elez Predrag i Golijanin Siniša.
 - **Odbornici iz Skupštine općine Istočna Ilidža:** Šešlija Nebojša, Močević Slaviša, Lučić Miroslav, Dubovina Slaven, Golijanin Aleksandar i Šarović Predrag.
 - **Odbornici iz Skupštine općine Istočno Novo Sarajevo:** Pandurević Marko, Ignjatović Stefan, Jovančić Vedran, Sladoje Miljan, Kulina Dejan i Mičić Marina.

- **Odbornici iz Skupštine općine Pale:** Čvoro Bojan, Butulija Srđan, Brezo Slavka, Stajčić Stefan, Jugović Boško, Gajović Marko, Vukašinović Miloš i Blagojević Nikola
- **Odbornici iz Skupštine općine Istočni Stari Grad:** Šućur Aleksandar, Jovičić Nemanja i Derikonja Pavle
- **Odbornici iz Skupštine općine Sokolac:** Radić Đorđe, Golijan Jovan, Kosorić Goran, Borovina Veljko i Zekić Miladinka.

2. Zaštita izbornog prava

447. U svim fazama izbornih aktivnosti poduzetih od strane Središnjeg izbornog povjerenstva BiH s ciljem pripreme i održavanja Lokalnih izbora 2024. godine, sudionici u izbornom procesu su podnosili prigovore i žalbe i druga pravna sredstva propisana Izbornim zakonom BiH za zaštitu izbornih prava. Na temelju odredbi Izbornog zakona BiH zaštitu izbornog prava osiguravaju izborna povjerenstva (općinska izborna povjerenstva, gradska izborna povjerenstva, Izorno povjerenstvo Brčko distrikta BiH i Središnje izorno povjerenstvo BiH) i Apelacijski odjel Suda Bosne i Hercegovine. Svi prigovori podnose se u pisanoj formi na obrascu koji propisuje Središnje izorno povjerenstvo BiH. Izorno povjerenstvo u svojoj općini/gradu/distriktu ima prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o svim pitanjima koja nisu eksplicitno dodijeljena Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i Apelacijskom odjelu Suda BiH. Središnje izorno povjerenstvo BiH ima drugostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje o uložnim žalbama na odluke svih izbornih povjerenstava.
448. Središnje izorno povjerenstvo BiH ima i prvostupanjsku mjerodavnost za odlučivanje po prigovorima uložnim zbog povrede pravila izbornog procesa, izbornih prava, povrede pravila Poglavlja 16. Izbornog zakona BiH, učinjene od političkog subjekta. Apelacijski odjel Suda BiH mjerodavan je za rješavanje žalbi na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Žalbe se podnose Apelacijskom odjelu Suda BiH u roku od dva dana od dana prijema odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Žalba se podnosi putem Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH dužan je donijeti odluku po žalbi u roku od tri dana od dana prijema žalbe.
449. Središnje izorno povjerenstvo BiH ukupno je zaprimilo 2.977 prigovora/žalbi od trenutka raspisivanja izbora do završetka izbornog procesa, a odnosili su se na vođenje preuranjene izborne kampanje koja je zabranjena, na govor mržnje, na zlouporabu djece u političke svrhe, na zlouporabu javnih resursa, lažno predstavljanje, plakatiranje, širenje lažnih informacija, plaćenu izbornu kampanju, kršenje izborne šutnje, obećavanje novčane nagrade, žalbe na rad OIP-a, žalbe na odluke o ovjeri/odbijanju ovjere prijave političkih subjekata i kandidacijskih listi, žalbe na odluke o odbijanju upisa u Središnji birački popis, žalbe na odluku o utvrđivanju kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora, prigovori na ždrijebanje biračkih odbora, žalbe na odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine.

Za kršenje odredbi Izbornog zakona BiH, za koje se može izreći sankcija, izrečeno je ukupno 1.328,100 KM.

Doneseno je 219 odluka o izricanju novčanih kazni, ali je broj izrečenih novčanih kazni veći od broja donesenih odluka, jer su u jednom dijelu odluka izricane novčane kazne za više političkih subjekata, odnosno kandidata političkih subjekata na proteklim izborima.

Najviše izrečenih novčanih kazni izrečeno je za kršenje odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji, jer je i najveći broj prigovora uložen zbog kršenja odredbi o preuranjenoj izbornoj kampanji (izrečeno 800,500 KM).

Najviši iznosi novčanih kazni izrečeni su političkim strankama i kandidatima za kršenje odredbi koje zabranjuju govor mržnje.

450. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u razdoblju izvješća izjavljeno je ukupno 547 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Sud BiH u postupku odlučivanja po izjavljenim žalbama 510 žalbi je odbio (93,3%), 22 žalbe (4%) su odbačene, a 15 žalbi (2,7%) je usvojeno što znači da je Sud BiH u skoro 98% predmeta po žalbama potvrdio odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
451. Ukupno je zaprimljeno 166 prigovora iz mjerodavnosti općinskih/gradskih izbornih povjerenstava i isti su proslijeđeni na mjerodavnost općinskim/gradskim izbornim povjerenstvima.
452. **Žalbe na rješenja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojim se daje/ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornog povjerenstva** – Na rješenja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojim se daje/ne daje suglasnost na imenovanje članova izbornog povjerenstva podneseno je 20 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Apelacijski odjel Suda BiH je u postupku odlučivanja, 6 žalbi odbacio kao nedopuštene, 14 žalbi odbio kao neutemeljene.
453. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o ovjeri ili odbijanju ovjere prijave političkih subjekata** – Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o ovjeri, odnosno odbijanju ovjere prijave političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine ukupno je izjavljeno 9 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, a Apelacijski odjel Suda BiH je svih 9 žalbi odbio kao neutemeljene.
454. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o odbijanju ovjere kandidacijskih listi** – Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o odbijanju ovjere kandidacijske liste za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Sarajeva izjavljena je jedna (1) žalba Suda BiH koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljenu.
455. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o odbijanju upisa u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH** – U 2024. godini ukupno je uloženo 266 žalbi, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene ili odbacio kao nedopuštene.
456. **Žalbe na odluke Središnjeg izborne povjerenstva BiH u svezi s dodjelom i prestankom mandata** – Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o prestanku mandata podneseno je 5 žalbi, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene.

457. **Žalbe na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH radi kršenja odredbe članak 15.8 stavak (1) i (2) Izbornog zakona BiH** – Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o sankcioniranju radi nepodnošenja izjave o ukupnom imovinskom stanju u roku od 30 dana od dana objave ovjere mandata/prestanka mandata na koji je kandidat izabran podnesene su 3 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH. U postupku odlučivanja Apelacijski odjel Suda BiH je 3 žalbe odbio kao neutemeljene.
458. **Postupci u svezi s povredom članka 16.14 stavak (3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine – Plaćena izborna kampanja** – Najveći broj prigovora i žalbi vezan je za razdoblje prije službenog početka izborne kampanje. Člankom 16.14 stavak (3) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno vođenje plaćene izborne kampanje putem elektroničkih i tiskanih medija, ili bilo kojeg oblika plaćenog javnog oglašavanja, osim održavanja internih skupova tijela i statutarne tijela političkih subjekata, u razdoblju od dana raspisivanja izbora do dana službenog početka izborne kampanje. Središnje izorno povjerenstvo BiH je zaprimilo 145 prigovora u svezi s plaćenom izbornom kampanjom. U predmetima kršenja odredbi Izbornog zakona BiH, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je ukupno 8 odluka kojima je izreklo novčane sankcije. Na te odluke uloženo je 5 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Sud BiH je 3 odbio kao neutemeljene, 2 žalbe je usvojio i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Središnje izorno povjerenstvo BiH je jedan prigovor odbilo kao neutemeljen, a za drugi opet izreklo novčanu sankciju s većim iznosom. Na tu Odluku opet je uložena žalba Apelacijskom odjelu Suda BiH, koju je Sud BiH odbio kao neutemeljenu. Isto tako, Središnje izorno povjerenstvo BiH je donijelo jedan (1) zaključak kojim se postupak obustavlja, jedan (1) predmet je dostavljen na mjerodavnost RAK-u, u 3 predmeta je dostavljen odgovor podnositelju. Ostali predmeti su još uvijek u radu.
459. **Postupci u svezi s povredom članka 7.1. Izbornog zakona BiH – Preuranjena izborna kampanja** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 603 prigovora/prijave u svezi s kršenjem članka 7.1 Izbornog zakona BiH. U postupcima rješavanja po prigovorima/prijavama, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 103 odluke o izricanju novčane sankcije, 15 odluka kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, 3 zaključka o odbacivanju prigovora, 37 zaključaka o obustavi postupka, 241 odgovor podnositeljima prigovora, 8 prigovora prosljedio na mjerodavnost (Vijeće za tisak, RAK i Tužiteljstvo BiH), 4 zaključka kojima se spaja više predmeta, 5 zaključaka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, te 6 službenih zabilješki. Ostali predmeti su u radu. Na Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u svezi s kršenjem odredbe članka 7.1 Izbornog zakona BiH podneseno je 77 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 69 žalbi odbio kao neutemeljene, jednu (1) odbacio kao nedopuštenu, jednu (1) odbacio kao neblagovremenu, jednu (1) djelomično uvažio i preinačio iznos novčane kazne, dok je 5 žalbi uvažio te vratio na ponovni postupak.
460. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.2a Izbornog zakona BiH – Zloupotreba javnih sredstava i resursa** – Odredbom članka 7.2a stavak (1) Izbornog zakona BiH je propisano da nositeljima izvršne funkcije utvrđenim u članku 1.8 stavak (6) ovog zakona i nositelja mandata zabranjena je zloupotreba javnih sredstava,

dok je stavkom (2) istog članka propisano da zlouporabu javnih sredstava iz stavka (1) ovog članka čine sljedeće radnje: a) uključivanje državnih službenika koji su podređeni kandidatu u obavljanju poslova u radnom vremenu u cilju promocije kandidata ili političkih subjekata; b) uporaba prostorija javnih ustanova i tijela za obavljanje predizbornih aktivnosti ako uporaba istih prostorija nije zajamčena drugim kandidatima i političkim subjektima pod istim uvjetima; c) uporaba sredstava komunikacije, informacijskih usluga, uredske opreme javnih ustanova i tijela za izbornu kampanju; d) uporaba sredstava prijevoza u vlasništvu državnih, entitetskih, gradskih, kantonalnih ili općinskih tijela i organizacija bez naknade ili po sniženim naknadama za aktivnosti kampanje. Ova odredba se ne odnosi na prijevoz osoba koje se posebno štite sukladno zakonu koji se obavlja kao dio sigurnosnih mjera koje se primjenjuju u odnosu na visoke dužnosnike koji podliježu službenoj zaštiti koju pružaju mjerodavna tijela prilikom obavljanja službene dužnosti ili postupanja po službenoj dužnosti; e) prikupljanje potpisa ili izborna kampanja koju provode osobe koje obavljaju izabrane funkcije ili su državni službenici, tijekom službenih aktivnosti ili događaja koje organizira javna ustanova ili tijelo.

Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je 202 prigovora/prijave u svezi s kršenjem članka 7.2a Izbornog zakona BiH. U postupcima rješavanja po prigovorima/prijavama, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 13 odluka o izricanju novčane sankcije, 43 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 31 zaključak o obustavi postupka, 2 zaključka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, 4 zaključka o spajanju predmeta, 3 prigovora su otpremljena OIP-u na mjerodavnost, 1 službena zabilješka da se neće po prigovoru postupati, jer je nerazumljiv i nepotpun, te 89 odgovora/obavijesti podnositeljima prigovora/prijave. Ostali predmeti su u radu.

Na Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u svezi s kršenjem odredbe članka 7.2a Izbornog zakona BiH podnesene su 23 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH. Od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 17 žalbi odbio kao neutemeljene, 1 žalbu djelomično uvažio, i to na način da je promijenjen iznos kazne i 5 žalbi odbacio kao nedopuštene.

461. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (2) Izbornog zakona BiH – Lažno predstavljanje** – Člankom 7.3 stavak (2) Izbornog zakona BiH propisano je da je zabranjeno lažno predstavljanje u ime bilo koje političke stranke, koalicije, liste neovisnih kandidata ili neovisnog kandidata, kao i zlouporaba zakonskog prava na sudjelovanje u radu biračkog odbora ispred jednog političkog subjekta protivno odredbi članka 2.19 ovog zakona i to fiktivnim predstavljanjem u ime političkog subjekta kojem je mjesto u biračkom odboru pripalo s ciljem pogodovanja drugom političkom subjektu kojem to mjesto u biračkom odboru nije pripalo. Ova zabrana primjenjuje se i na članove biračkog odbora. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je 17 prigovora/prijava koje se odnose na lažno predstavljanje. U postupanju po prigovorima/prijavama, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 2 odluke o izricanju novčane sankcije, 4 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 8 zaključaka o obustavi postupka, te 3 odgovora podnositeljima prigovora.

Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljene su 4 žalbe Apelacijskom odjelu Suda BiH, koje je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene.

462. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (1) točka 7) Izbornog zakona BiH – Govor mržnje** – Odredbom članka 7.3 stavak (1) točka 7) propisano je da kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi neovisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i neovisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te zaposlenima ili na drugi način angažiranim u izbornoj administraciji nije dozvoljeno između ostalog koristiti se govorom mržnje, i/ili objaviti ili upotrijebiti slike, simbole, audio i videozapise, SMS poruke, internetske komunikacije, društvene mreže i mobilne aplikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati. Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 57 prigovora/prijava koje se odnose na kršenje odredbe članka 7.3 stavak (1) točka 7). Doneseno je 6 odluka o izricanju novčane kazne, 15 odluka kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 16 zaključaka o obustavi postupka, 1 (jedan) zaključak kojim se prigovor odbacuje kao da nije ni podnesen, 3 zaključka kojim se spajaju predmeti, 1 službena zabilješka da je Središnje izorno povjerenstvo BiH utvrdilo kako se objava dogodila prije raspisivanja Lokalnih izbora 2024. godine, te 15 odgovora podnositeljima prigovora. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 14 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od toga je Apelacijski odjel Suda BiH 11 žalbi odbio kao neutemeljene, a 2 uvažio, poništio odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i predmet vratio na ponovni postupak. Na odluke u ponovnom postupku ponovo su uložene 2 žalbe, koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene, a 1 žalbu je djelomično uvažio i smanjio iznos kazne. Središnje izorno povjerenstvo BiH u ponovnom postupku donijelo je odluku kojom je smanjilo novčanu kaznu.
463. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (1) točka 8) Izbornog zakona BiH – Zlouporaba djece** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 41 prigovor/prijavu u svezi s zlouporabom djece. Postupajući po istim, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 16 odluka o izricanju novčane sankcije, 1 odluku kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, 4 zaključka o obustavi postupka, 1 zaključak kojim se podnesak smatra da nije podnesen, 3 zaključka o spajanju predmeta, te 16 odgovora podnositeljima prijava. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 13 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od čega je svih 13 žalbi Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene.
464. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.2 stavak (2) i (4) Izbornog zakona BiH – Plakatiranje** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 78 prigovora. Svi prigovori proslijeđeni su općinskim izbornim povjerenstvima (OIP) na mjerodavnost.
465. **Postupci u svezi s kršenjem članka 7.3 stavak (1) točka 7) Izbornog zakona BiH – Obećavanje novčane nagrade** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 7 prigovora. Svi prigovori proslijeđeni su OIP-ima na mjerodavnost.
466. **Postupci u svezi s kršenjem članka 16.17 Izbornog zakona BiH – Širenje dezinformacija** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 4 prigovora.

Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 1 odluku kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, 2 zaključka o obustavi postupka, 1 odgovor podnositelju. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljena je 1 žalba Apelacijskom odjelu Suda BiH, koju je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljenu.

467. **Postupci u svezi s kršenjem izborne šutnje** – U razdoblju koji počinje 24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i traje do njihovog zatvaranja, političkim strankama, koalicijama, listama neovisnih kandidata i neovisnim kandidatima i kandidatima na listama pripadnika nacionalnih manjina zabranjeno je sudjelovanje u javnim političkim aktivnostima što uključuje, ali se ne ograničava samo na sljedeće: uporaba domaćih i međunarodnih sredstava komunikacije s ciljem utjecaja na birače. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je 151 prigovor/prijavu u svezi s kršenjem izborne šutnje. Postupajući po istim, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 11 odluka o izricanju novčane sankcije, 4 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 13 zaključaka o obustavi postupka, 35 zaključaka kojima se podnesak smatra da nije podnesen, 10 prijava je proslijeđeno na mjerodavnost Vijeću za tisak, dok je 7 OIP-u, sačinjene su 2 službene zabilješke, te 59 odgovora podnositeljima prijava. Ostali predmeti su u radu.

Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 14 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od čega je 13 žalbi Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljene, a 1 žalbu uvažio, zaključak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH poništio i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je zaključak kojim se smatra da prigovor nije ni podnesen.

468. **Povrede biračkog prava na dan izbora** – Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je ukupno 153 prijave u svezi s učinjenim povredama na biračkim mjestima na dan izbora, te iste u smislu odredbe članka 6.4 stavak (1) Izbornog zakona BiH proslijedilo OIP-u/GIP-u na mjerodavnost.

469. **Žalbe na prvostupanske odluke izbornih povjerenstava (Drugostupanska mjerodavnost Središnjeg izbornog povjerenstva BiH)** – Središnjem izbornom povjerenstvu BiH se sukladno odredbi članka 6.6 stavak (2) može uložiti žalba na odluke izbornih povjerenstava (drugostupanska mjerodavnost SIP-a BiH). Na prvostupanske odluke izbornih povjerenstava, kojima je odlučeno po podnesenim prigovorima, uloženo je 90 žalbi. Odlučujući po žalbama, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je 43 odluke kojima se žalba odbija kao neutemeljena, 36 odluka kojima se žalba uvažava i predmet vraća na ponovni postupak, 5 odluka kojima se odluka OIP-a poništava i predmet se vraća na ponovni postupak, 1 zaključak o obustavi postupka, te 5 odluka kojima se žalba odbacuje kao neblagovremena.

Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljeno je 18 žalbi Apelacijskom odjelu Suda BiH, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 16 žalbi odbio kao neutemeljene, a 1 žalbu odbacio kao nedopuštenu, 1 žalbu usvojio, poništio Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i predmet vratio na ponovni postupak. U ponovnom postupku Središnje izborno povjerenstvo BiH žalbu je odbacilo kao neutemeljenu.

470. **Prigovori na kršenje članka 2.3 (izbor članova biračkih odbora i izbornih povjerenstava)** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 81 prigovor. Svi prigovori su proslijeđeni OIP-u na mjerodavnost.
471. **Žalbe na rad OIP-a** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 5 prigovora i donijelo 5 odluka kojima se prigovori odbijaju kao neutemeljeni. Na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH izjavljena je 1 žalba Apelacijskom odjelu Suda BiH, koju je Apelacijski odjel Suda BiH odbio kao neutemeljenu.
472. **Prigovori na ždrijebanje biračkih odbora** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 3 prigovora i donijelo 3 odluke kojima se prigovori odbijaju kao neutemeljeni.
473. **Prigovori na članak 1.8 (Nespojivost funkcija)** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 8 prigovora. Postupajući po istim, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 1 odluku o izricanju novčane sankcije, 5 odluka kojom se prigovor odbija kao neutemeljen, 1 zaključak o obustavi postupka i 1 odgovor podnosiocu.
474. **Žalbe na Odluku o utvrđivanju kandidata za predsjednike/zamjenike biračkih odbora** – Središnje izorno povjerenstvo BiH je na predmetnu odluku zaprimilo 492 prigovora. Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 84 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 284 odluke kojima se prigovor uvažava, 48 odluka kojima se prigovor odbacuje kao neblagovremen, 11 odluka kojima se postupak obustavlja, 29 odluka kojima se s liste uklanjaju imena kandidata, 32 odgovora podnosiocu i 4 proslijeđena na mjerodavnost OIP-u. Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 102 prigovora na odluku o imenovanju predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora od 27. 9. 2024. godine. Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 54 odluke kojima se prigovor odbija kao neutemeljen, 42 odluke kojima se prigovor odbacuje kao nedopušten i 6 odluka kojima se s liste uklanjaju imena kandidata.
475. **Postupci u rješavanju zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 164 preuranjena zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića i donijelo 164 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao preuranjeni. Na zaključke su uložene dvije žalbe, koje je Sud BiH odbio kao neutemeljene. Nakon donošenja Odluke o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH ukupno je podneseno 279 zahtjeva za ponovno brojanje glasačkih listića. Središnje izorno povjerenstvo BiH, odlučujući po zahtjevima, donijelo je 260 odluka kojima se odbija zahtjev kao neutemeljen, te 15 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao neblagovremeni. Osim toga, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 6 odluka kojima se odbija zahtjev kao neutemeljen po prigovorima akreditiranih promatrača. Na odluke i zaključke SIP-a BiH vezano za ponovno brojanje glasačkih listića, izjavljeno je 57 žalbi Sudu BiH. Sud BiH je 55 žalbi odbio kao neutemeljene, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 1 odbacio kao nedopuštenu.

476. **Žalbe na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine** – Na Odluku o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine, broj: 05-1-07-1-3423-1/24 od 24. 10. 2024. godine, kojom se utvrđuju i objavljuju rezultati Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, izjavljeno je 8 žalbi Sudu BiH, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 5 odbio kao neutemeljene, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 2 odbacio kao nedopuštene.
477. **Zahtjevi za poništenje i ponavljanje izbora** – Središnje izborno povjerenstvo BiH zaprimilo je ukupno 12 zahtjeva. Od toga je donijelo 12 zaključaka kojima se zahtjevi odbacuju kao nedopušteni. Na zaključke su izjavljene 4 žalbe Sudu BiH, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 2 odbio kao neutemeljene, 1 odbacio kao neblagovremenu, a 1 žalbu uvažio, poništio se zaključak Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i predmet vratio na ponovni postupak. Središnje izborno povjerenstvo BiH u ponovnom postupku opet je zahtjev odbacilo kao nedopušten.
478. **Postupci potvrđivanja rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine** – Na 100. sjednici, održanoj 5. 11. 2024. godine, Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku, broj 05-1-07-1-3497-1/22 od 5. 11. 2024. godine, o potvrđivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine za sve razine vlasti. Na ovu odluku uložene su 4 žalbe, koje je Sud BiH odbacio kao nedopuštene.
479. **Apelacije/zahtjevi podneseni Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine** – Ustavnom sudu BiH, u razdoblju izvješća, podneseno je 9 apelacija od strane:
1. PROJEKTANTSKI ZAVOD "TRASER" d.d. U MJEŠOVITOJ SVOJINI SA POTPUNOM ODGOVORNOŠĆU, **AP-599/22 od 16. 1. 2024. godine**, Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 U 040372 21 U od 26. 10. 2021. godine, kojim se odbija žalba protiv Zaključka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojim se smatra da zahtjev za pristup informacijama nije ni podnesen, te protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 U 040372 21 Uvp od 15. 12. 2021. godine, kojim se zahtjev apelanta za izvanredno preispitivanje sudske odluke odbija – **Nije riješeno.**
 2. SDS, AP-2540/22 od 18. 6. 2024. godine, Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048216 24 iŽ od 7. 6. 2024. godine, kojim se odbija žalba apelantice na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kojom im je odbijena prijava za ovjeru za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine. Ustavni sud BiH Odluka od 27. 6. 2024. godine o privremenoj mjeri – usvaja se zahtjev SDS-a za donošenje privremene mjere, nalaže se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da ovjeri sudjelovanje SDS-a na Lokalnim izborima 2024. godine uz jamčenje svih pratećih prava. Ustavni sud BiH Odluka od 19. 9. 2024. godine usvaja se apelacija, ukida se Rješenje Suda BiH i predmet vraća Sudu BiH koji je dužan po žurnom postupku donijeti nove odluke i u roku od tri mjeseca obavijestiti Ustavni sud BiH o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove Odluke.
- Naime, Odlukom SIP-a BiH, broj: 05-1-07-3-398/24 od 31. 5. 2024. godine, odbijena je prijava političke stranke Srpska demokratska stranka – SDS za ovjeru sudjelovanja na Lokalnim izborima 2024. godine, iz razloga što je uz prijavu za sudjelovanje na izborima dostavljen ugovor o otvaranju i vođenju platnog računa

na ime generalnog tajnika stranke, kao fizičke osobe, a ne račun otvoren na ime političke stranke.

Odlučujući po žalbi SDS-a na navedenu odluku, Sud BiH je rješenjem odbio žalbu cijeneći da prilikom dostave prijave za ovjeru nije dostavljen poseban račun za financiranje stranke, a zaključivanje ugovora o komisijama s generalnim tajnikom stranke, ne može se smatrati da politička stranka ima svoj račun za financiranje.

Na odluku Suda BiH uložena je apelacija Ustavnom sudu BiH koji je odlukom od 27. 6. 2024. godine, usvojio zahtjev SDS-a za donošenjem privremene mjere i naložio SIP-u BiH da ovjeri sudjelovanje SDS-a na Lokalnim izborima 2024. godine do donošenja odluke po apelaciji, a odlukom od 19. 9. 2024. usvojio apelaciju SDS-a, ukinuo rješenje Suda BiH, te predmet vratio Sudu BiH da donese novu odluku. U odluci Ustavnog suda BiH se kao razlog usvajanja apelacije između ostalog navodi da se zabranom ovjere SDS-a za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine, ograničava njena politička aktivnost i pravo na slobodne izbore, da joj nije zabranjen rad, a da iz objektivnih razloga nije mogla dostaviti vlastiti račun u banci za potrebe sudjelovanja na Lokalnim izborima 2024. godine zbog sankcija od strane Ureda za kontrolu strane imovine (OFAC) pri Ministarstvu financija SAD-a, a da se financijska kontrola rada stranke može ostvariti i kontrolom otvorenog računa na ime generalnog tajnika stranke.

Sud BiH je rješenjem od 25. 9. 2024. godine, a postupajući po odluci Ustavnog suda BiH usvojio žalbu SDS-a, poništio rješenje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH od 31. 5. 2024. godine, i predmet vratilo SIP-u BiH na ponovno odlučivanje donošenja odluke.

Odmah nakon što je Ustavni sud BiH odlukom o privremenoj mjeri od 27. 6. 2024. godine, naložio ovjeru sudjelovanja SDS-a na Lokalnim izborima 2024. godine, SIP BiH je donio odluku od 25. 7. 2024. godine, kojom je ovjerena prijava SDS-a za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine

3. Snježana Novaković Bursać, AP-3115/24 od 22. 7. 2024. godine. Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048560 24 iŽ od 11. 7. 2024. godine, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048242 24 iŽ od 19. 6. 2024. godine, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048789 24 iŽ od 18. 4. 2024. godine, Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH (DN PS BiH) iz Republike Srpske (RS), Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH br.: 05-1-07-1-998-1/24 od 4. 7. 2024. godine i 05-1-07-1-4815/22 – **Nije riješeno.**
4. SNSD, AP-3179/24 od 22. 7. 2024. godine, Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048560 24 iŽ od 11. 7. 2024. godine, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048242 24 iŽ od 19. 6. 2024. godine, Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048789 24 iŽ od 18. 4. 2024. godine, Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda PS BiH iz RS-a, Odluke Središnjeg izbornog povjerenstva BiH br.: 05-1-07-1-998-1/24 od 4. 7. 2024. godine i 05-1-07-1-4815/22 – **Nije riješeno.**
5. DENIS ZVIZDIĆ, U-12/24 od 17. 7. 2024. godine, Zahtjev za ocjenu ustavnosti Izbornog zakona RS. – **Nije riješeno.**
6. JEDNA ČETVRTINA IZASLANIKA U DOMU NARODA PS BIH, U-15/24 od 30. 7. 2024. godine, Zahtjev za ocjenu usklađenosti s Ustavom BiH pojedinih odredbi članaka 9., 13., 29., 101., 102., 105., 117., 121. i 241. Izbornog zakona RS. – **Nije riješeno.**

7. JEDNA ČETVRTINA IZASLANIKA U DOMU NARODA PS BIH, U-13/24 od 30. 7. 2024. godine, Zahtjev za ocjenu usklađenosti s Ustavom BiH Zakonom o referendumu i građanskoj inicijativi RS. – **Nije riješeno.**
8. BOSS – Bosanska stranka – Mirnes Ajanović, AP-3506/24 OD 26. 8. 2024. godine, Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048726 24 iŽ od 1. 8. 2024. godine, na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, br.: 05-1-07-5-833/24, zbog povrede osnovnih ljudskih prava i sloboda, prava na pravedno suđenje i prava na imovinu zbog izrečene kazne i zabrane kritike vlasti – Ustavni sud BiH Odluka od 23. 1. 2025. godine – Apelacija se odbacuje kao nedopuštena.
9. SNSD, AP-3647/24 od 9. 9. 2024. godine, Apelacija protiv Rješenja Suda BiH, br. S1 3 iŽ 048558 24 iŽ od 11. 7. 2024. godine, na Odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, br.: 05-1-07-1-998-1/24 o utvrđivanju rezultata dodjele mandata putem ždrijebanja za jednog izaslanika u Dom naroda PS BiH iz Narodne skupštine RS – **Nije riješeno.**

480. **Odgođeni izbori u osnovnim izbornim jedinicama Konjic, Kreševo, Kiseljak i Fojnica** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 4 prigovora u svezi s **kršenjem izborne šutnje** u OIJ Fojnica. Postupajući po istim, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 4 Zaključka kojima se prigovori odbacuju kao nedopušteni.

Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 7 prigovora **zbog povreda na biračkim mjestima** i to 5 u IJ Konjic, 1 u IJ Trnovo i 1 u IJ Fojnica. Svih 7 prigovora je dostavljeno na mjerodavnost OIP-ima.

481. **Odgođeni izbori u osnovnoj izornoj jedinici Jablanica** – Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 2 prigovora **u svezi s izbornom šutnjom**. Za jedan je upućen odgovor podnositelju, a jedan predmet je u radu (05-1-07-5-2683/24). Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 1 prigovor zbog **Zlouporebe resursa**, koji je odlukom odbio kao neutemeljen. Na odluku je uložena žalba koju je Sud BiH odbacio kao nedopuštenu.

Središnje izorno povjerenstvo BiH zaprimilo je 1 prigovor koji se odnosi na **Obećavanje novčane nagrade**, koji je prosljeđen OIP-u Jablanica na mjerodavnost.

482. **Odluka u svezi s izborom izaslanika u Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske (Opći izbori 2022. godine)**

Ustavni sud BiH je odlučujući po apelaciji Partije demokratskog progresa – PDP, odlukom, AP-81/23 od 21. 3. 2024. godine, djelomično usvojio apelaciju, ukinuo rješenja Suda BiH, od 4. 1. 2023. godine i od 11. 1. 2023. godine, a predmet vratio Sudu BiH na ponovno odlučivanje. Sud BiH je dana 19. 4. 2024. godine, dostavio Središnjem izbornom povjerenstvu BiH rješenje od 18. 4. 2024. godine, kojim se žalba političke stranke Partija demokratskog progresa uvažava, poništava odluka Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i predmet vraća na ponovni postupak. Imajući u vidu stavove suda, Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je Odluku o utvrđivanju rezultata posrednih izbora u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske, broj: 05-1-07-1-4815/22 od 30. 5. 2024. godine. Nakon pravosnažnosti predmetne odluke donesen je Zaključak o provedbi postupka ždrijebanja za dodjelu mandata izaslanicima u Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz

Republike Srpske iz reda srpskog naroda, od 27. 6. 2024.godine, a ždrijebanje je obavljeno 1. 7. 2024. godine, nakon čega je donesena Odluka o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH iz Republike Srpske, sukladno ždrijebu.

483. **Aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u svezi s primjenom Zakona o financiranju političkih stranaka** – Središnje izorno povjerenstvo BiH je, sukladno članku 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, novčano sankcioniralo 67 političkih stranaka zbog kršenja Zakona o financiranju političkih stranka. Na navedene odluke izjavljeno je ukupno 20 žalbi, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH 19 žalbi odbio kao neutemeljene. Središnje izorno povjerenstvo BiH je 1 žalbu uvažilo i obustavilo postupak. Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je i 19 Odluka o izricanju administrativne mjere radi kršenja odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka, te 6 Zaključaka o obustavi postupka. Na navedene odluke izjavljene su 2 žalbe, od kojih je Apelacijski odjel Suda BiH obje žalbe odbio kao neutemeljene.
484. **Zastupnička pitanja** – Središnje izorno povjerenstvo BiH je u razdoblju izvješća zaprimilo ukupno 8 zastupničkih pitanja, na koje je odgovoreno u zakonom propisanom roku. Zastupnička pitanja su postavljena od strane Edina Ramića, Šerifa Špage, Mije Karamehić-Abazović, Šemsudina Mehmedovića, Rejhane Dervišević i Saše Magazinovića.

3. Financijske aktivnosti

485. Redovite aktivnosti SIP-a BiH u oblasti materijalno-financijskih poslova u razdoblju siječanj – prosinac 2024. godine uključuju: vođenje poslovnih knjiga: glavne knjige i dnevnika (redovitog proračuna, programa posebne namjene Lokalni izbori 2024. godine i pomoćnih knjiga (knjiga osnovnih sredstva, sitnog inventara i materijala u skladištu, knjiga putnih naloga, evidencije prihoda, evidencije reprezentacije, evidencije usluga fiksnih i usluga mobilnih telefona i dr.), praćenje izvršenja proračuna, vođenje blagajničkog poslovanja; obračuni i isplate plaća i naknada, refundacija na temelju bolovanja; izrade izvješća mjerodavnim tijelima porezne uprave (specifikacije obračuna poreza i doprinosa, MIP, MOP, GOP i GIP 1022 obrasci) fondovima, SIP BiH i sl.).

3.1. Proračun Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za 2024. godinu

486. Sukladno Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza za 2024. godinu,⁹⁹ Središnjem izbornom povjerenstvu BiH odobren je ukupan proračun u iznosu od 15.877.000,00 KM, od čega za neposrednu

⁹⁹ “Službeni glasnik BiH”, broj: 50/24.

potrošnju iznos od 4.286.000,00 KM, a za održavanje Lokalnih izbora 2024. godine iznos od 11.591.000,00 KM.

487. Ukupni troškovi organizacije i održavanja Lokalnih izbora 2024. godine, koji su financirani iz proračuna dodijeljenog Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, iznose 6.441.919,75 KM. Troškove naknada članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava i biračkih odbora snosile su lokalne zajednice, a značajan dio aktivnosti su financirale donatorske organizacije.

488. U tablici u nastavku prezentirana je struktura naloga tijekom 2024. godine.

Tablica 31. Struktura naloga tijekom 2024. godine

	Nalozi za knjiženje	Računi	Izvjeshće o plaćenim računima	Nalozi za plaćanje (blagajna)	Prijave dobavljača/izvanjskih suradnika	Ugovori o djelu	Povjerenstva
Neposredna potrošnja	190	609	315	125	30	3	8
PPN: Lokalni izbori 2024.	93	260	158	65	1127	1227	-
UKUPNO	283	875	473	190	1157	1230	8

489. Pored redovitih aktivnosti, realizirani su i drugi značajni poslovi, kako slijedi:

- a. završne radnje popisa/inventariranja na dan 31. 12. 2023. godine, priprema elaborata o popisu/inventariranju na dan 31. 12. 2023. godine,
- b. izrada Godišnjeg financijskog izvješća o izvršenju proračuna za razdoblje 1. 1 – 31. 12. 2023. godine sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH,¹⁰⁰
- c. Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, koje je sačinjeno na obrascu prema Odluci Središnje harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine o objavljivanju forme i sadržaja Godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2023. godinu i sukladno Uputi za izradu godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine.
- d. Izrada operativnih/dinamičkih planova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sukladno instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova proračunskih korisnika sukladno: Instrukciji o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje siječanj – ožujak 2024. godine (broj 05-16-2-9002-1/23 od 28. 12. 2023. godine); Instrukciji o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje travanj – lipanj 2024.

¹⁰⁰ "Službeni glasnik BiH" br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13 i 38/22.

godine (broj: 05-02-2-2499-1/24 od 26. 3. 2024. godine), Instrukciji o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje srpanj – rujan 2024. godine (broj: 05-02-2-4285-1/24 od 25. 6. 2024. godine).

- a) Aktivnosti na osiguranju sredstva za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine:
- Zahtjev za otvaranje programa posebnih namjena Lokalni izbori 2024. godine sukladno usvojenom Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza za 2024. godinu¹⁰¹ gdje su odobrena sredstva za financiranje Lokalnih izbora 2024. godine u iznosu od 11.591.000,00KM.
 - Priprema Operativnog plana za program posebnih namjena Lokalni izbori 2024. godine.
- a) Izrada akata obvezujućih po Zakonu o financiranju institucija BiH i Zakonu o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu:
- Izrada operativnih/dinamičkih planova Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sukladno instrukcijama o sačinjavanju operativnih/dinamičkih planova za razdoblje siječanj – prosinac 2024. godine,
 - Namjenska struktura programa posebne namjene – Lokalni izbori 2024. godine,
 - Namjenska struktura kapitalnih izdataka za 2024. godinu.
- b) Sukladno Zakonu o financiranju institucija BiH i Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH¹⁰² izrada i dostava Ministarstvu financija i trezora BiH:
- 1) Tromjesečnog financijskog izvješća o izvršenju proračuna za razdoblje 1. 1. – 31. 3. 2024. godine – Instrukcija, broj: 05-02-2-2584-1/24 od 2. 4. 2024. godine,
 - 2) Polugodišnjeg financijskog izvješća o izvršenju proračuna za razdoblje 1. 1 – 30. 6. 2024. godine – Instrukcija, broj: 05-02-2-4381-2/24 od 1. 7. 2024. godine,
 - 3) Devetomjesečnog financijskog izvješća o izvršenju proračuna za razdoblje 1. 1. – 30. 9. 2024. godine – Instrukcija, broj: 05-02-2-6100-1/24 od 2. 10. 2024. godine,
 - 4) Tromjesečna izvješća dinamike zapošljavanja,
 - 5) Pripremne radnje popisa/inventariranja na dan 31. 12. 2024. godine i pripremne radnje za izradu Godišnjeg financijskog izvješća o izvršenju proračuna za 2024. godinu.

¹⁰¹ "Službeni glasnik BiH", broj: 50/24.

¹⁰² "Službeni glasnik", br. 25/15 i 91/17.

- c) Tablice prioriteta Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od 2025. do 2027. godine sukladno Instrukciji za proračunske korisnike br. 1 (priprema Dokumenta okvirnog proračuna za razdoblje od 2025. do 2027. godine) broj: 05-16-2-966-1/24 od 30. 1. 2024. godine,
- d) Izrada i dostava Ministarstvu financija i trezora BiH projekcije proračuna Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za 2025. godinu, zahtjev za dodjelu sredstava iz proračuna za 2025. godinu sukladno Instrukciji za proračunske korisnike Ministarstva financija i trezora BiH br. 2, Instrukciji s uputama za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstva iz proračuna za 2025. godinu (projekcija proračuna za 2025. godinu), broj: 05-16-2-4773-1/24 od 19. 7. 2024. godine,
- e) Izrada Srednjoročnog plana rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za razdoblje 2025. – 2027. godine,¹⁰³
- f) Praćenje troškova reprezentacije i troškova telefonskih usluga i tromjesečno izvješćivanje,
- g) Praćenje naplate prihoda od kazni koje izriče SIP BiH, kao i pristojbi za sudjelovanje na izborima i izvješćivanje o istim,
- h) Aktivnosti na rješavanju skladišnog prostora,
- i) Rad sa internom i eksternom revizijom.

3.2. Logističko-operativne aktivnosti i personalne aktivnosti

3.2.1. Opće informacije i normativi

- 490. U razdoblju siječanj – prosinac 2024. godine SIP BiH je realizirao značajne logističke poslove, redovite nabave potrebne za redovito izvršavanje poslova iz mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te nabave potrebne za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine.
- 491. Nabave provedene tijekom 2024. godine su bile predviđene Privremenim Planom nabavki Središnjeg izborne povjerenstva Bosne i Hercegovine za razdoblje siječanj – ožujak 2024. godine, broj: 07-2-16-3-78-1/24 od 25. 1. 2024. godine, Privremenim planom nabava za 2024. godinu, broj: 07-2-16-3-78-2/24 od 4. 4. 2024. godine, Odlukom o izmijeni i dopuni Plana nabava Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za 2024. godinu. broj: 07-2-16-3-78-3/24 od 9. 5. 2024. godine, Odlukom o izmjenama Privremenog Plana nabava Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za 2024. godinu, broj: 07-2-16-3-78-4/24 od 30. 5. 2024. godine, Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-5/24 od 6. 6. 2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopunama Privremenog

¹⁰³ Akt SIP-a BiH, broj: 07-1-02-2-1921-1/24.

Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-6/24 od 19. 6. 2024. godine, Odlukom o izmjenama i dopunama Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-7/24 od 25. 7. 2024. godine, Planom nabava Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine za razdoblje srpanj – prosinac 2024. godine, broj: 07-2-16-3-78-8/24 od 8. 8. 2024. godine, Odlukom o izmjenama Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-9/24 od 16. 8. 2024. godine, Posebnom Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-10/24 od 6. 9. 2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-11/24 od 10. 9. 2024. godine, Odlukom o dopunama Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-12/24 od 19. 9. 2024. godine, Odlukom o dopuni Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva, broj: 07-2-16-3-78-13/24 od 27. 9. 2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni Privremenog Plana nabava za 2024. godinu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-14/24 od 17. 10. 2024. godine, Odlukom o izmjeni i dopuni privremenog plana nabava Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, broj: 07-2-16-3-78-14/24 od 17. 10. 2024. godine.

492. Pravni okvir za provedbu postupaka javnih nabava čine sljedeći zakoni i propisi sukladno kojima je Središnje izborno povjerenstvo BiH izvršilo nabave: Zakon o javnim nabavama Bosne i Hercegovine,¹⁰⁴ Uputa za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda,¹⁰⁵ Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine,¹⁰⁶ Instrukcija Vijeća ministara BiH o privremenom financiranju institucija Bosne i Hercegovine za razdoblje siječanj – ožujak 2023. godine, broj: 05-16-2-9002-1/23 od 28. 12. 2023. godine, Zakon o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu,¹⁰⁷ Pravilnik o uspostavljanju i radu povjerenstva za javne nabave,¹⁰⁸ svi podzakonski akti doneseni od strane Vijeća ministara BiH i Agencije za javne nabave, Zakon o obligacijskim odnosima,¹⁰⁹ Zakon o zakupu poslovnih zgrada i prostorija,¹¹⁰ Zakon o građenju,¹¹¹ Posebne uzanse o građenju,¹¹² Pravilnik o javnim nabavama Središnjeg izbornog povjerenstva BiH¹¹³ i drugi zakoni i propisi.
493. S Agencijom za javne nabave i Pravobraniteljstvom Bosne i Hercegovine, kao kontrolnim i koordinacijskim tijelima za oblast javnih nabava, stalno je kontaktirano, razmjenjivana pisana komunikacija i praćena realizacija zakonskih odredaba kojima se regulira oblast javnih nabava. Sve ostvarene nabave i provedeni postupci kvalitetno su dokumentirani uz pribavljanje i evidentiranje

¹⁰⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 39/14 i 59/22.

¹⁰⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 90/14 i 20/15.

¹⁰⁶ „Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14.

¹⁰⁷ „Službeni glasnik BiH“, broj: 50/24 od 23.07.2024.

¹⁰⁸ „Službeni glasnik BiH“, br. 103/14 i 49/23.

¹⁰⁹ „Službeni list SFRJ“, br. 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94.

¹¹⁰ „Sl. list SRBiH“, br. 33/1977, 30/1990 i 7/1992 i „Sl. list RBiH“, br. 3/1993 - dr. uredba.

¹¹¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj: 55/02.

¹¹² „Službeni list SFRJ“, broj: 18/77.

¹¹³ Akt SIP-a BiH, broj: 07-2-02-2-846-1/23 od 20. 7. 2023. godine

potrebnih mišljenja, informativnih ponuda, suglasnosti, zapisnika povjerenstava i druge potrebne dokumentacije. Postupak nabave čija je vrijednost bila procijenjena na iznos veći od 6.000,00 KM provodila su povjerenstva za javne nabave koja su imenovana odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (rad ovih povjerenstava reguliran je Pravilnikom o načinu glasovanja i odlučivanja Povjerenstva za javne nabave Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ¹¹⁴). Povjerenstvo donosi Poslovnik Povjerenstva za javnu nabavu.

3.2.2. Javne nabave

494. U razdoblju izvješća provedena su ukupno 334 postupaka, od čega 18 otvorenih postupka, 10 konkurentskih postupaka, 2 pregovaračka postupka bez objave obavijesti o nabavci i 304 izravna sporazuma.
495. **Redovite godišnje nabave provedene u 2024. godini su uključivale:** nabava oglašavanja – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava papira – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava tonera za pisač i faks aparate – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava usluga razvoja novih modula informacijskog sustava – otvoreni postupak, nabava zakupa licenci za serversku i *backup* opremu, lot 1 – otvoreni postupak, nabava zakupa licenci za serversku i *backup* opremu, lot 2 – dell infrastruktura – otvoreni postupak, nabava podrške za Wmware Cloud foundation, otvoreni postupak, nabava tehničke podrške u održavanju informacijskog sustava, otvoreni postupak, nabava tehničke podrške za mrežnu opremu (4 lota), otvoreni postupak, nabava fortigate UTP licenci, otvoreni postupak, nabava računalne opreme (LOT1) – otvoreni postupak, nabava elektroničke opreme (LOT2) – otvoreni postupak, nabava službenog motornog vozila – otvoreni postupak, nabava usluga izdavanja avionskih karata – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava usluga lektoriranja teksta na tri jezika koji su u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini – konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava usluga interneta, konkurentski zahtjev, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 2 godine, nabava usluga održavanja informacijskog sustava SIP-a BiH, konkurentski zahtjev, nabava usluga pretplate na Microsoft platformu, lot 1, konkurentski zahtjev, nabava usluga pretplate na Microsoft platformu, lot 2 – Dev express asp.net, konkurentski zahtjev, nabava adobe softvera – licenci, konkurentski zahtjev, nabava uredskog namještaja – konkurentski zahtjev.
496. **Javne nabave za potrebe provedbe Lokalnih izbora 2024. godine su uključivale:** Nabava uredskog materijala za biračka mjesta (BM) – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava pečata za biračka mjesta – otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava ambalažnog materijala (pvc vreće), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava ambalažnog materijala (kartonske kutije), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, tiskanje i pakiranje izbornog materijala (5 lotova),

otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, zakup računalne opreme (računalna i elektronička oprema) (2 lota), otvoreni postupak, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabava izrade videospota i audio-jingle, (2 lota), konkurentski zahtjev, nabava tiskanja i pakiranja glasačkih listića, pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavci, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 2 godine, nabava poštanske dostave izbornog materijala, pregovarački postupak bez objave obavijesti o nabavci, zaključen okvirni sporazum na razdoblje do 1 godine, nabavka bar kod skenera, konkurentski postupak.

Nabava usluga prijevoza glasačkog materijala je nakon odluke Ureda za razmatranje žalbi Bosne i Hercegovine, a nakon dvije žalbe na tendersku dokumentaciju, kojim je usvojena žalba ponuđača, poništena. Zbog prekratkih vremenskih rokova nije bilo moguće provesti novu javnu nabavu. Prijevoz osjetljivog izbornog materijala izvršen je uz pomoć Ministarstva obrane BiH.

497. **Nabave provedene putem izravnog sporazuma:** nabava usluga održavanja softvera i hardvera za skladišnu evidenciju, nabava usluga registracije i osiguranja motornih vozila, nabava usluga servisiranja razvodnih ormara, nabava usluga montaže i demontaže pregradnih zidova u Glavnom centru za brojanje, nabava usisivača, nabava usluga servisa toplotne pumpe u dvorani Centra za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, nabava usluga rekonfiguracije mrežne infrastrukture, nabava optika za ždrijebanje, nabava usluga interneta, nabava klima uređaja, nabava usluga održavanja elektroinstalacija u zakupljenom prostoru u „Zetri“, nabava zakupa motornog vozila, nabava usluga press clippinga, nabava usluga servisiranja rashladnih uređaja, klima sustava i klima uređaja, nabava usluga snimanja montaže i presnimavanja TV telopa „Upis birača u Središnji birački popis koji žive izvan Bosne i Hercegovine“ i „Upis birača u Središnji birački popis koji imaju status raseljene osobe“ za Lokalne izbore 2024. godine, nabava usluga tiskanja izvoda iz Privremenog biračkog popisa za Lokalne izbore 2024. godine, nabava usluga montaže i demontaže privremene računalne mreže u zakupljenom prostoru u „Zetri“ radi prilagođavanja namjeni za Glavni centar za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine, nabava usluga lektoriranja teksta.

498. Ostale nabave koje su realizirane primjenom postupka izravnog sporazuma su: usluge servisiranja i tekućeg održavanja opreme, nabava sitnog inventara; usluge medija (preplate i oglašavanja oglasa za zapošljavanje u dnevnom tisku); kupovina cestarine ACC taga i ostale nabave jer je vrijednost nabave bila manja od 6.000,00 KM, dok je nabava uredskog i administrativnog materijala vršena zaključivanjem pojedinačnih ugovora na temelju zaključenih okvirnih sporazuma.

3.2.2. Redovite operativne aktivnosti

499. Redovite operativne aktivnosti obuhvatile su i personalne poslove i zapošljavanje državnih službenika i zaposlenika, odnosno obradu podataka za sve službenike i zaposlenike koji su bili zaposleni u prethodnoj godini u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH (broj radnih sati provedenih na poslu; broj sati provedenih na

bolovanju, godišnjem odmoru, porodiljnom odsustvu itd.; pregled plaćenih doprinosa i poreza iz plaće i na plaću).

500. Personalni poslovi u 2024. godini realizirani su kroz sljedeće aktivnosti:

- Priprema podataka za mjesečno i godišnje izvješće Zavodu za statistiku.
- Kontinuirana prijava novih zaposlenika i državnih službenika tijekom cijele godine u porezne uprave, slanje upita i odgovora na upite Agenciji za državnu službu BiH, dostavljanje odjelu za MFP podataka o zaposlenim i sve promjene koje su značajne za obračun plaće, kao i pripremanje zbrojnih radnih listi iz svih organizacijskih jedinica radi obračuna plaća,
- Izvršena je i kompletna procedura zapošljavanja i popuna radnih mjesta na određeno vrijeme,
- Redovite mjesečne aktivnosti vezane za obračun plaća i kompletiranje zbrojnih radnih listi,
- Evidentiranje i popis akata svih primljenih poziva za seminare zaprimljenih u instituciji,
- Praćenje troškova telefonskih usluga mobilnih i fiksnih telefona, kao i izrada rješenja za sva prekoračenja godišnjeg iznosa troškova telefonskih usluga,
- Aktivnosti u svezi s izradom ugovora o djelu o angažiranju izvršitelja radi izvršenja poslova u svezi s provedbom prijevremenih izbora i izvršenja poslova iz mjerodavnosti Glavnog centra za brojanje uspostavljenog za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine,
- Izrada rješenja za godišnje odmore, za plaćena odsustva, za naknade za slučaj ostvarivanja prava na naknadu u slučaju teške povrede na radu zaposlenog, teške bolesti i invalidnosti zaposlenog ili člana njegove uže obitelji i smrti člana uže obitelji zaposlenog, rješenja o napredovanju državnih službenika i zaposlenika u viši platni razred, potvrde o radnom iskustvu i drugih akata,
- Poslovi vezani za obračun plaća i kompletiranje radnih listi zaposlenika na određeno vrijeme za sve sektore u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH kao i obračunavanje svih ugovora o djelu računajući i Glavni centar za brojanje;
- Poslovi vezani za dodatno osoblje u pojedinim sektorima Tajništva SIP-a BiH i u Skladištu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za vrijeme održavanja i Lokalnih izbora, uključujući i obračun za ugovore od djelu,
- Poslovi vezani za prijave novih zaposlenika na poreznu upravu.

3.2.3. Aktivnosti iz oblasti rada i radnih odnosa

501. U 2024. godini internim oglasom je unaprijeđeno pet državnih službenika, na pozicije: 1. voditelj Odsjeka za operativne i zajedničke poslove, 2. voditelj Odsjeka za poslove informiranja, međunarodne suradnje i protokola, 3. voditelj Odsjeka za poslove upravnog rješavanja, 4. voditelj Odsjeka za predrevizorske i administrativne poslove i 5. stručni savjetnik za normativno pravne poslove.

502. Javnim oglasom, koji je provela Agencija za državnu službu BiH, zaposlen je jedan državni službenik na poziciji Stručni savjetnik za upis birača u Središnji birački popis.

503. Zbog odlaska u mirovinu radni odnos je prestao za dva uposlenika Tajništva SIP-a BiH: jednom državnom službeniku na poziciji voditelj Odsjeka za operativne i zajedničke poslove i jednom zaposleniku na poziciji: referent za administrativne i tehničke poslove.
504. U razdoblju izvješća izvršen je prijem 3 zaposlenika u radni odnos na neodređeno vrijeme na poslove: 1. referent za tehničku provedbu i analizu izbora, 2. referent za prijem i otpremu pošte i 3. koordinator za rad s izbornim povjerenstvima.
505. Izvršen je prijem 24 zaposlenika na određeno vrijeme sukladno Pravilniku o načinu i trajanju angažiranja dodatnog osoblja za pripremu i provedbu Lokalnih izbora 2024. godine.¹¹⁵
506. Za potrebe provedbe Lokalnih izbora angažirano je 1.168 osoba na temelju ugovora o djelu: 507 ugovora za operatere koji su radili na provedbi pilot-projekata na Lokalnim izborima 2024. godine; 325 ugovora za instruktore za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora za svaku izbornu jedinicu u BiH; 336 ostalih ugovora za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine uključujući osoblje angažirano u Glavnom centru za brojanje.
507. Po prvi put se dogodilo da je Središnje izborno povjerenstvo BiH imalo problem s popunjavanjem pozicija u Glavnom centru za brojanje što je utjecalo na manje trošenje planiranih sredstava za edukaciju.
508. U razdoblju izvješća nije bilo disciplinskih postupaka protiv zaposlenika i državnih službenika.
509. Procedure prijema državnih službenika putem Javnog oglasa koji provodi Agencija za državnu službu BiH koje su u tijeku i nisu okončane do kraja 2024. godine se odnose na radna mjesta državnih službenika: Stručni savjetnik za razvoj aplikacija i baza podataka, Viši stručni suradnik za poslove upravnog rješavanja, Stručni savjetnik za softver inženjering, Stručni suradnik za analizu i održavanje baza podataka i lektor.

3.2.5. Aktivnosti koje se odnose na protokol

510. Redovite aktivnosti su i poslovi prijema, razvrstavanja, dostavljanja pošte na signiranje, zavođenje, otprema i arhiviranje dokumentacije i korespondencije predmeta (upis, sređivanje i čuvanje dokumenata koji se arhiviraju), vođenje evidencije pečata Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i kurirski poslovi.
511. Aktivnosti u razdoblju izvješća uključivale su i poslove vođenja skladišne kartoteke i druge odgovarajuće evidencije, skupljanje papira za reciklažu i reciklaža istog i izlaz osnovnih sredstava iz magazina i drugog materijala, slaganje arhivske građe.

¹¹⁵ Akt, broj: 07-2-02-2-469-2/24 od 9. 4. 2024.

512. U razdoblju siječanj – prosinac 2024. godine na protokolu u pisarnici u djelovodnik predmeta i akata, zaključen na kraju 2024. godine, a koji se vodi u elektroničkom obliku, zavedeno je 3.731 predmet; u upisnik prvostupanjskih predmeta upravnog postupka zavedeno je 3.013 predmeta; u upisnik drugostupanjskih predmeta upravnog postupka zavedena su 93 predmeta; u djelovodnik za povjerljivu i strogo povjerljivu poštu vršeno je zavođenje akata, te je vršeno zavođenje akata u interne knjige organizacijskih jedinica Tajništva.

3.2.6. Aktivnosti koje se odnose na poslove u skladištu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

513. Skladište Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nalazi se na posebnoj lokaciji, na adresi Kasindolskog bataljona broj 14 u Istočnom Sarajevu. U redovitom radu skladište služi za smještaj zaliha izbornog materijala, opreme i inventara, redovite arhive, izborne dokumentacije i uporabljenog glasačkog materijala s prethodnih izbora koji se čuvaju sukladno odobrenoj listi kategorija registratorske građe s rokovima čuvanja i odlukama koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.
514. Sukladno ugovoru o otkupu i uništenju bezvrijedne regulatorne građe zaključenim s „Eko sirovina“ d.o.o. Tuzla izvršeno je preuzimanje i uništavanje dijela bezvrijedne regulatorne građe, koje je završeno dana 17. 7. 2024. godine.
515. U 2024. godini u skladištu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, pored redovitih aktivnosti, obavljane su dodatne aktivnosti i to: priprema i organiziranje Lokalnih izbora 2024. godine; prijem i kontrola uredskog materijala; prijem i kontrola obrazaca za biračka mjesta; prijem i kontrola glasačkih listića koji su distribuirani iz tiskare u skladište; distribucija materijala za izborna povjerenstva i povrat i skladištenje kompletnog materijala u skladištu iz kojeg je distribuiran izborni materijal u Glavni centar za brojanje gdje se vršilo brojanje neprebrojanih glasačkih listića.

3.2.6.1. Aktivnosti na rješavanju trajnog smještaja skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

516. U 2024. godini su nastavljene aktivnosti na rješavanju pitanja osiguranja trajnog smještaja skladišta izbornog materijala i opreme. Središnje izborno povjerenstvo BiH je sačinilo *Informaciju o trajnom rješavanju skladišnog prostora za potrebe Središnjeg izbornog povjerenstva BiH s prijedlogom Zaključka*,¹¹⁶ koja je nakon zaprimanja pozitivnog mišljenja iz Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH¹¹⁷ i Ministarstva financija i trezora BiH,¹¹⁸ 7. 5. 2024. godine upućena Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

¹¹⁶ Akt, broj: 07-2-50-4-1008-20/21

¹¹⁷ Akt, broj: 03-02-4-1005-1/23 od 21. 3. 2024. godine

¹¹⁸ Akt, broj: 05-02-2-82/4/24 od 14. 3. 2024. godine

517. Predmetnu Informaciju Vijeće ministara BiH je usvojilo na 67. sjednici, održanoj 20. 1. 2025. godine. Središnje izborno povjerenstvo BiH zaduženo je da sačini idejni projekt objekta i procjenu finansijskih sredstava i rokova za završetak projekta, Vijeću ministara BiH dostavi prijedlog odluke za predmetni projekt te izradi i dostavi radi razmatranja i odlučivanja prijedlog odluke o odobravanju višegodišnjeg projekta za predmetni projekt.¹¹⁹

4. Informatičko-tehnička podrška radu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

518. U 2024. godini aktivnosti u oblasti informatičko-tehničke podrške radu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH su bile usmjerene na pripremu i provedbu Lokalnih izbora 2024. godine. Realizirane su sljedeće aktivnosti: održavanje aplikativnog softvera, izrada analiza statistika, razvoj novog aplikativnog softvera, održavanje sustavnog softvera, izrada dokumentacije, sudjelovanje u javim nabavama, održavanje SQL servera, održavanje i razvoj mrežne stranice www.izbori.ba, održavanje korisničke opreme, održavanje LAN mreže i VOIP sustava, evidencija incidenata, aktivnosti po zahtjevu – izvješća, aktivnosti po zahtjevu – hardver, Lokalni izbori 2024. godine, pilot-projekti i stručno usavršavanje IKT osoblja.

4.1. Održavanje aplikacijskog softvera Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

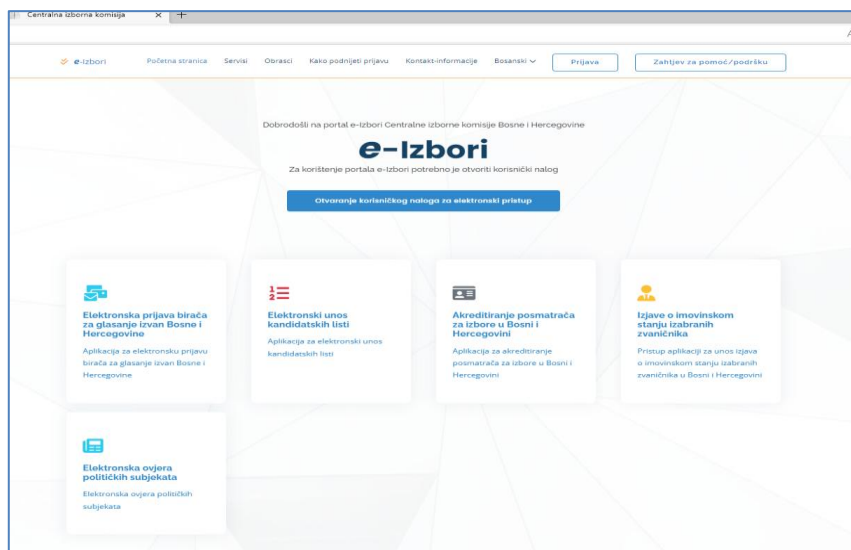
519. Održavanje korisničkog aplikacijskog softvera je podrazumijevalo modifikaciju softverskog proizvoda nakon razvoja radi otklanjanja eventualnih grešaka u cilju poboljšanja performanse softvera ili druge attribute proizvoda.
520. Aktivnosti održavanja su podijeljene u četiri klase: **Adaptivna** – mijenjanje sustava kako bi se nosio s promjenama u okruženju softvera (DBMS, OS); **Perfektna** – implementacija novih ili izmijenjenih potreba korisnika koje se tiču funkcionalnog poboljšanja softvera; **Korektivna** – dijagnoze i ispravljanje grešaka, eventualno one koje pronađu korisnici i **Preventivna** – povećanje održavanja softvera i pouzdanosti kako bi se spriječili problemi u budućnosti.
521. U razdoblju izvješća neke od osnovnih intervencija na održavanju aplikacijskog softvera su uključivale: izbornu aplikaciju Jedinostveni izborni informacijaki sustav (JIIS BiH), aplikaciju Središnji birački popis, aplikaciju Imovinski kartoni, ER aplikaciju, OIP baze podataka, aplikaciju za upravljanje dokumentacijom (DMS), aplikaciju za ždrijebanje političkih subjekata, aplikacija e-Izbori i portal e-Izbori.

¹¹⁹ Akt Vijeća ministara BiH, broj: 05-07-1-26-20/25 od 24. 1. 2025. godine

522. Intervencije na portalu e-Izbori su uključivale sljedeće: otključano je 254 korisnika, dano je 168 uputa za dopunu dokumenata, prijava greške aplikacija 81, problem s Iphone uređajima 24 i ostali problemi 201.

4.1.1. Razvoj novog aplikacijskog softvera

523. Izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH iz 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 24/24) Središnje izborno povjerenstvo BiH dobilo je nove mjerodavnosti u izbornom procesu stoga je bilo neophodno omogućiti njihovu realizaciju putem mrežnog servisa. Uz pomoć Misije OEES u BiH razvijen je set mrežnih aplikacija.
524. Razvoj novih i nadogradnja postojećih projekata se odnosi na rješenja unutar platforme e-Izbori, uključujući doradu i razvoj novih aplikacija: e-Administracija; e-PolitičkiSubjekti; e-Kandidati; e-Predsjednici BO-Online prijava; e-Biračiodbori i Aplikacija za skladište. Razvoj i nadogradnja podrazumijevaju kompletnu analizu, dizajn, implementaciju, testiranje i puštanje u rad u produkcijskom okruženju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Slika 13. Portal e-Izbori

Aplikacija e-PolitičkiSubjekti

525. Središnje izborno povjerenstvo BiH je za Lokalne izbore 2024. godine pripremilo mrežni portal e-Izbori čija je funkcija omogućiti sudionicima izbornog procesa jednostavniji pristup podacima i podnošenje prijava elektroničkim putem. Mrežni portal e-Izbori – Modul politički subjekti je bio dostupan za podnošenje prijava na službenoj mrežnoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH www.izbori.ba od dana raspisivanja izbora pa do krajnjeg roka za podnošenje prijava.
526. Aplikacijski softver je omogućio unos, obradu i provjeru podataka o političkom subjektu, preuzimanje/izradu odgovarajućih obrazaca za prijavu sudjelovanja na

izborima – obrazac za prikupljanje potpisa podrške i prijavni obrazac, i prilaganje dokumentacije u elektroničkom formatu neophodne za prijavu političkog subjekta za sudjelovanje na izborima.

527. Osnovne funkcije koje sustav podržava su sljedeće: (*search, update, add*), pretraga postojeće evidencije političkih subjekata, upis novih političkih subjekata, promjena statusa političkog subjekta – automatska izmjena nakon obrade zahtjeva, izmjene podatka od strane korisnika, i kontrolu i odobrenje od strane obrađivača podnesenih zahtjeva političkog subjekata.
528. Osigurana je opcija „odabir pristupa“ za generiranje različitih vrsta statistika i izvješća iz ove evidencije (pregled ovjerenih/neovjerenih političkih subjekata s razlozima odbijanja, pregled političkih subjekata po razinama ovjere, pregled razina koji sadrži ovjerene političke subjekte, ukupne zbrojeve broja ovjerenih političkih subjekata po razini ovjere, odluke o ovjeri/odbijanju političkih subjekata za sudjelovanje na izborima, opći podatci o političkim subjektima).

03119 - POLITIČKA STRANKA

OPĆE INFORMACIJE

Izborne jedinice

Poljosi

Statutarna tijela

Dokumenti

Naziv političkog subjekta - glasački listić

Adresa

Telefon

Jezik

Broj transakcijskog računa

Mjesto

Fax

PTT broj

Email

Pismo

Ažurirali ste izborne jedinice i nivoe vlasti. Spasite promjene!

Kod	Izborna jedinica	Načelnik	Opštinsko vijeće	Nacionalna manjina	Status
001	VELIKA KLADUŠA	☐	☐		
002	CAZIN	☐	☐		
003	BIHAĆ	☒	☐		
004	BOSANSKA KRUPA	☐	☐	☐	
005	BUŽIM	☐	☒		
006	KRUPA NA UNI	☒	☐		
007	NOVI GRAD	☐	☐	☐	
008	KOZARSKA DUBICA	☐	☐		

Slika 14. Aplikacija e-PolitičkiSubjekti

Aplikacija e- Kandidati

529. Za potrebe podnošenja kandidacijskih listi za Lokalne izbore 2024. godine izvršena je prilagodba aplikacije e-Kandidati koja je razvijena za potrebe Općih izbora 2022. godine. Za potrebe Lokalnih izbora je potrebno kroz sve kontrolere i *view* implementirati i izbornu utrku (*Race*) pored lozinke razine (*levelCode*) što je predstavljalo visoki prioritet.
530. Pored nacionalne pripadnosti dodatno je razvijen odabir kategorije nacionalne manjine, te prerađeni svi obrasci, izvješća za valjane i nevaljane kandidacijske liste, forme za obavijesti o nedostacima kao i odluke o ovjeri i odbijanju kandidacijskih listi. Implementirana je autentifikacija korisnika u okviru projekta e-Kandidati.

Aplikacija e-Predsjednici biračkih odbora-Online prijava

531. Za potrebe provedbe mrežnog natječaja i prijave kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora razvijena je aplikacija za mrežnu prijavu istih. Aplikacija je razvijena u okruženju e-Izbora s pripadajućim modelom podataka (SQL server) i ASP:NET MVC aplikacijom (.NET CORE 8).

Slika 15. Aplikacija za mrežnu prijavu predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora

Aplikacija e-Birački odbori

532. Aplikacija eBoardMembers je razvijena za potrebe održavanja evidencije predsjednika i članova biračkih odbora. Aplikacijski pristup je podijeljen po rolama.

eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BOO_Korisnik
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Korisnik
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Admin
eBoardMembersOnline	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BOO_Admin
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	MEC_BO_Unos
eBoardMembers	Prijava za rad u biračkim odborima (predsjednici/zamjenici)	BO_Obrada

Slika 16. Aplikacijski pristup po rolama

The screenshot shows the 'e-Birački odbori' application interface. At the top, there's a header with the application name, a language dropdown set to 'Bosanski', and a user profile for 'Dobrodošla, BO_Admin@izbori.ba'. Below the header, a section titled 'Pregled članova biračkih odbora' (Overview of members of electoral bodies) displays statistics for the 'Lokalni izbori 2024' (Local elections 2024). These statistics include: Ukupno (Total) 47638 / 46830, Predsjednik (Chairman) 6586 / 5806, Zamjenik predsjednika (Deputy chairman) 4497 / 4491, Član biračkog odbora (Member of electoral body) 20127 / 20107, and Zamjenik člana biračkog odbora (Deputy member of electoral body) 16428 / 16426. Below this, a table titled 'Biračka mjesta' (Electoral bodies) is shown, with an 'Excel Export' button and a search bar. The table lists four constituencies with their respective members.

Kod BM	Biračko mjesto	Total	Predsjednik	Zamjenik Predsjednik	Član BO	Zamjenik član BO
002A013	SKOKOVI 1	690	1	1	4	3
002A014	SKOKOVI 2	923	1	1	4	1
002A015	LISKOVAC 1	956	1	1	4	1
002A016	ČORALIĆI 1	642	1	1	4	3

Slika 17. Aplikacija e-Birački odbori

533. Aplikacija e-Birački odbori ima sljedeće funkcionalnosti: automatska provjera mandata ovjerenih političkih subjekata na proteklm izborima; unos rezultata ždrijeba političkog subjekta na izornoj jedinici; automatska raspodjela biračkih mjesta po političkom subjektu; raspodjela funkcija po biračkom mjestu od strane političkog subjekta, OIP-a i SIP-a; automatsko generiranje certifikata; Odluka o članovima biračkih odbora; i pregledano izvješće.

Aplikacija za skladište Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

534. Tijekom 2024. godine izvršena je analiza, urađen dizajn i implementacija aplikacije za skladište Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Implementirani su sljedeći procesi: zaduženje OIP-a s materijalom od strane skladišta, zaduženje biračkog mjesta i razduženje OIP-a (terenska aplikacija), zaduženje skladišta – Proces skladištenja (od ulaza do izlaza); inventura (početna, djelomična i cijela). Aplikacija koristi dvije baze podataka 1. glavna baza za WMS i 2. baza matičnih podataka.

4.2. Održavanje sustavnog softvera

535. Tijekom 2024. godine izvršene su brojne intervencije na incidente. Tijekom godine urađeno je više standardnih zadataka, kao što su ažuriranje (update), nadogradnja (upgrade) i *patch*: Pregled i brisanje nepotrebnih računa iz AD; Provjera rada Backup sustava; dodatno podešavanje SSL certifikata i podržanih enkripcijskih shema na serverima koji opslužuju internet klijente (Web01 i eIzbiri-App); Izvršen Upgrade Virtual Center s verzije 6.5 na verziju 6.7, odnosno s verzije 7 na verziju 8; Izvršen upgrade svih G8 i G9 HP Blade servera na vSphere verziju 6.7; Izvršen upgrade svih VxRail servera s verzije 7 na verziju 8.
536. Održavanje sustavnog softvera uključivalo je sljedeće aktivnosti: Izmjene Infrastrukture; Update Servera: Migracija Exchange 2016 s operativnog sustava 2012R2 -> 2016; Čišćenje Servera.

4.3. Održavanje SQL servera

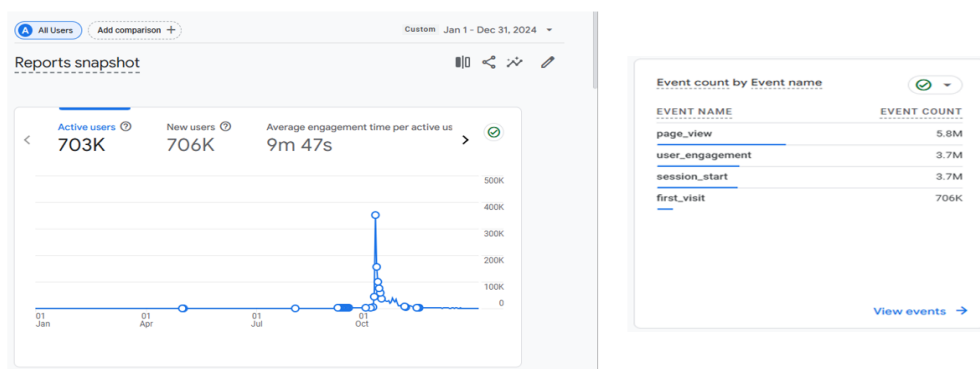
537. Održavanje SQL servera u 2024. godina je uključivalo sljedeće aktivnosti: Brisanje starih nepotrebnih baza, Brisanje „visećih objekata“, Izrada plana backupovanja, kao i restore plana, Monitoring i profiliranje servera kao i glavne produkcijske JIISdb baze podataka, Onemogućavanje SA korisnika za aplikativni pristup, Upgrade na MS SQL server 2019, Planirati troškove obnove licenci za MS SQL server, Čišćenje logova s Virtual-Center servera (napunjen disk).

4.4. Izrada statističkih analiza

538. Sukladno odredbama članka 2.9 točka 4a. Izbornog zakona BiH, izrađene su statističke evidencije razvrstane po spolu, starosti, razvrstani po izbornim jedinicama i to: Statistika biračkog tijela (starosna, spolna, po entitetima, OIJ, po kategorijama birača), Statistika o izlaznosti birača (starosna, spolna, po entitetima, OIJ), Statistika ovjerenih političkih subjekata (po kategorijama i ukupno), Statistika koalicija (sastav), Statistika ovjerenih kandidacijskih listi, Statistika ovjerenih kandidata (starosna, spolna), Statistika izabranih kandidata (starosna, spolna) i Statistika biračkih mjesta. Poveznica za pristup Izbornim pokazateljima: [zbirna_statistika_2024.pdf](#)

4.5. Održavanje i razvoj mrežne stranice Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

539. U razdoblju izvješća na mrežnoj stranici www.izbori.ba objavljeno je 2.889 dokumenata, 566 priopćenja za javnost na 4 jezika (3 jezika u službenoj uporabi u BiH i na engleskom jeziku); dnevni redovi sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (na 3 jezika u službenoj uporabi u BiH i na engleskom jeziku), YouTube prijenos uživo 125 sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
540. U razdoblju izvješća putem mrežne stranice www.izbori.ba evidentirano je 685.165 upita za provjeru Središnjeg biračkog popisa (SBP).
541. Prema statistici posjećenosti na Google mrežnom servisu, ukupan broj pregleda (*page views*) na mrežnoj stranici u 2024. godini iznosio je 5.8 milijuna.

Slika 18. Broj pregleda (*page views*) na mrežnoj stranici www.izbori.ba u 2024. godini

4.6. Grafička priprema

542. U razdoblju izvješća pripremljeni su različiti grafički dizajni: logo Lokalnih izbora 2024. godine; dizajn pečata za apliciranje na glasački listić; grafička priprema i podrška za konferenciju o umjetnoj inteligenciji u izbornom procesu; događaje u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstvo BiH (Press konferencije, obuke, priopćenja), grafički dizajn i cjelokupna priprema za tisak, puni kolor, poster KAKO GLASOVATI (dva pisma, tri jezika – tri pripreme), poster BIRAČKO PRAVO (dva pisma, tri jezika – tri pripreme), priprema za tisak GLASAČKIH LISTIĆA, obrazac za brojno stanje (mobilni tim, nepotvrđeni, redoviti), izrada akreditacija za promatrače; grafička podrška Glavnom centru za brojanje (poster, akreditacije, logo, natpisi, oznake); pripremljen je dizajn 6 priručnika za izbornu administraciju i promatrače izbornog procesa; izrađeni su certifikati za izabrane službenike na Lokalnim izborima 2024. godine, kao i 301 certifikat za imenovane instruktore za obuku predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora za Lokalne izbore 2024. godine.

Slika 19. Grafički dizajn

5. Zaključna razmatranja

543. Fokus aktivnosti u području provedbe izbora u 2024. godini bio je na: organizaciji i provedbi Lokalnih izbora 2024. godine, organizaciji i pripremi za provedbu četiri pilot-projekta uvođenja izbornih tehnologija u izborni proces, implementaciji rezultata izbora, provedbi posrednih izbora za Gradsko vijeće Grada Sarajeva i Skupštinu Grada Istočno Sarajeva, aktivnostima za pripremu izbora za tijela lokalne uprave i samouprave; vođenju i ažuriranju Središnjeg biračkog popisa; popunjavanju izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica, imenovanju i razrješenju članova izbornih povjerenstava, analizi rada općinskih/gradskih izbornih povjerenstava; edukaciji izborne administracije; imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora, imenovanju operatera na pilot-projektima, aktivnosti u svezi s dostavom i objavljivanjem imovinskih kartica izabranih službenika, provjeri prebivališta za izabrane službenike, utvrđivanju prestanka mandata i dodjeli zamjenskih mandata, ažuriranju evidencije o uplaćenim kaznama, provedbi javnih nabava, zaštiti izbornog prava, tehničkoj provedbi i analizi izbora, grafičkoj pripremi i dizajnu.

II. DIO - PROVEDBA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

1. Godišnje izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka

1.1. Uvod

544. Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno odredbama članka 14. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH”, broj: 95/12 i 41/16), ima mjerodavnost za provedbu odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o financiranju).
545. Sukladno članku 10. stavak (1) Zakona o financiranju Središnje izborno povjerenstvo BiH uspostavilo je Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju), koja pregleda i kontrolira financijska izvješća koja podnose političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovom Zakonu.
546. Služba je uspostavljena Odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH o uspostavljanju Službe za reviziju financijskog poslovanja, broj: 01-07-653/05 od 10. 3. 2005. godine („Službeni glasnik BiH“, broj: 20/05), sukladno tada važećem Zakonu o financiranju političkih stranaka.¹²⁰ Naknadnom izmjenom Zakona o financiranju političkih stranaka 2010. godine, promijenjen je naziv Službe za reviziju financijskog poslovanja u Službu za reviziju financiranja političkih stranaka.
547. Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješća sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske cjeline koje odabere Služba za reviziju.
548. Središnje izborno povjerenstvo BiH mjerodavno je za odlučivanje je li politička stranka ili druga osoba prekršila odredbe ovog Zakona, kao i za izricanje sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja njegovih odredbi ili poduzimanje odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće mjerodavnosti, sukladno zakonu.
549. Svaku sumnju o kaznenom djelu, koje se može dovesti u svezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje, Središnje izborno

¹²⁰ „Službeni glasnik BiH“, br. 22/00

povjerenstvo BiH, sukladno članku 14. stavak (4) ovog Zakona, obvezno je prijaviti mjerodavnom tužiteljstvu i drugim tijelima mjerodavnim za provedbu zakona.

550. Na temelju provedenih aktivnosti u području pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, te izrečenih sankcija političkim strankama, pripremljeno je izvješće o implementaciji odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka u 2024. godini.

1.2. Pravni okvir za financiranje političkih stranaka

551. Financiranje političkih stranaka u Bosni i Hercegovini uređeno je: a) Zakonom o financiranju političkih stranaka i b) Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH, financiranje izborne kampanje.
552. Sukladno odredbama članka (3) stavak (1) Zakona o financiranju, politička stranka može se financirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba, izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, proračuna BiH sukladno članku 7. ovog zakona, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu i dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke.
553. Poduzeće u vlasništvu političke stranke može baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.
554. Godišnji prihod političke stranke ostvaren od imovine u vlasništvu političke stranke i dobiti od poduzeća koja su u vlasništvu političke stranke ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.
- (1) Političke stranke financiraju se iz proračuna Bosne i Hercegovine sukladno članku 7. Zakona o financiranju političkih stranaka, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu.

Sukladno odredbama članka 7. Zakona o financiranju političkih stranaka u proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine sredstva se osiguravaju za financiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Ukupna sredstva koja se izdvajaju za financiranje spomenutih političkih subjekata ne mogu prelaziti iznos od 0,2% proračuna Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini. Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva se raspodjeljuju na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,

- 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,
- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama razmjerno broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH svojim će aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog članka, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u svezi s provedbom ovog zakona.

(2) U Republici Srpskoj, sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine („Službeni glasnik RS“, broj 65/08), sredstva se izdvajaju iz proračuna za:

- financiranje dijela troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno odbornika,
- pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno odbornika i
- pokriće dijela troškova rada zastupničkih, izaslaničkih, odnosno odborničkih klubova i skupina.

a) Sredstva izdvojena za financiranje troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno odbornika, ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine, a raspoređuju se na način:

- 20% sredstava se raspoređuju u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i neovisnim poslanicima i
- 80% se raspoređuje razmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, neovisni zastupnik, odnosno odbornik ima u skupštini.

b) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u proračunu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine. Način raspodjele sredstava vrši se sukladno izbornim propisima.

c) Sredstva za rad zastupničkih, izaslaničkih, odnosno odborničkih klubova i skupina, dodjeljuju se radi pokrića:

- paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno odbornika,
- putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,
- troškova nabavke materijala – goriva, tiska, službenih glasnika i publikacija,
- troškova smještaja i ishrane zastupnika, izaslanika, odnosno odbornika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i
- ostale troškove u vezi s radom zastupnika, izaslanika, odnosno odbornika u klubovima i skupinama.

(3) Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna, pa sredstva za financiranje političkih subjekata izdvaja sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, kao “tekuće transfere neprofitnim organizacijama – za političke stranke i koalicije”, koji se donosi svake godine.

Sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2024. godinu sredstva su se izdvajala u iznosu od 0,07% u odnosu na ukupne prihode, bez primitaka i rabila su se po programu koji donosi Vlada.

Sredstva namijenjena za financiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da:

- 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima, koji su zastupljeni u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, u jednakim iznosima, a
- 60% prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije reguliran način raspodjele novčanih sredstava koja pripadaju koaliciji, Vlada sredstva raspoređuje na temelju odredbi ugovora.

- (4) Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 29/04 i 14/07) propisano je da se sredstva iz proračuna Brčko distrikta BiH izdvajaju za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko distrikta BiH i
 - redoviti rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko distrikta BiH.
- a) Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranka osiguravaju u godini u kojoj se održavaju redoviti izbori za Skupštinu Brčko distrikta BiH i to u iznosu 0,03% prihoda u proračunu Brčko distrikta BiH ili 60.000 KM, ovisno o tome koji je iznos niži.
- b) Sredstva za redoviti rad političkih stranaka izdvajaju se na godišnjem temelju od 0,1% od prihoda u proračunu Brčko distrikta BiH ili 200.000 KM, ovisno o tome koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redoviti rad političkih stranka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko distrikta BiH, a
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje razmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko distrikta BiH u trenutku raspodjele.

1.3. Pravni okvir za finansijsko izvješćivanje političkih stranaka

555. U Zakonu o financiranju političkih stranaka, u članku 12. stavak (1), propisano je da političke stranke vode evidenciju o svojim prihodima i rashodima i dužne su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti finansijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
556. Političke stranke, sukladno odredbi članka 12. stavak (3) ovog Zakona, podnose posebno finansijsko izvješće za razdoblje izborne propagande na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom BiH.
557. Političke stranke i neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su, sukladno članku 15.1a stavak (1) Izbornog zakona BiH, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti finansijsko izvješće za razdoblje

koje počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH“.

558. Izvješća koja podnose političke stranke i neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti sadrže:
- sve gotovinske transakcije i raspoloživu gotovinu;
 - sve prihode i rashode, utemeljene na članarini, priložima fizičkih i pravnih osoba transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih osoba, priložima u obliku robe i usluga (prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za razdoblje izvješća koje odredi SIP BiH;
 - identitet osobe ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet osobe koja je primila takvu uplatu zajedno s nadnevkom i iznosom takve uplate;
 - ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglaša, priopćenja i sl. u javnim i mrežnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
 - iznos i vrstu neizmirenih dugova i obveza kojeuguje podnositelj izvješća ili koje treća osobauguje podnositelju izvješća, a u slučaju da su takvi dugovi i obveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obveze otpisani.
559. Sukladno odredbama iz članka 15.1 b Izbornog zakona BiH politička stranka i neovisni kandidat koji sudjeluje na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su otvoriti poseban račun za financiranje troškova izborne kampanje. Sredstva koja politička stranka i neovisni kandidat namjeravaju utrošiti za izbornu kampanju moraju biti unaprijed uplaćena na poseban račun za financiranje izborne kampanje.
560. Sukladno odredbama iz članka 15.1 d Izbornog zakona BiH politička stranka i neovisni kandidat koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o prometu posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje za razdoblje od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore.
561. Tri dana prije dana održavanja izbora, unosom u elektroničku aplikaciju podnosi se izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje. Izvješće sadrži sve izvore novčanih i nenovčanih donacija, nadnevak i iznos takve uplate; izvješće o svim troškovima (rashodima) izborne kampanje, kao i računima dobavljača i izvršitelja usluga, s ažuriranim podacima do dana podnošenja izvješća.
562. U roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH unosom u elektroničku aplikaciju podnosi se financijsko izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje. Izvješće sadrži sve izvore financiranja izborne kampanje, troškove (rashode) izborne kampanje za razdoblje od dana podnošenja prijave

za ovjeru za izbore do dana podnošenja izvješća, kao i iznos i vrstu neizmirenih dugova za troškove izborne kampanje i vrijeme potrebno za njihovo plaćanje.

563. Politička stranka je, sukladno odredbi iz članka 12. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka, obvezna u svom financijskom izvješću uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njenom kontrolom.
564. Sukladno odredbama članka 13. stavak (6) Zakona o financiranju, politička stranka je dužna javno prikazati porijeklo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i financijsko izvješće u kojem se podrobno navode izvori prihoda, podatci o fizičkim i pravnim osobama koje su dale dobrovoljne priloge te podatci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na mrežnoj stranici političke stranke.
565. Središnje izborno povjerenstvo BiH donosi propise za provedbu odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja.
566. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je podzakonske akte, kojima je utvrdilo sadržaj, formu, način i druge detalje financijskog izvješćivanja: Pravilnik o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka,¹²¹ Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje političkih stranaka¹²² i Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje neovisnih kandidata.¹²³
567. Kontrola i revizija financiranja političkih stranaka uređena je: Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka,¹²⁴ koji je također donijelo Središnje izborno povjerenstvo BiH.
568. Središnje izborno povjerenstvo BiH donijelo je dvije upute: Uputa o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje¹²⁵ i Uputa o donošenju financijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.¹²⁶
569. Uputom o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje propisano je da su politička stranka i neovisni kandidat koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni otvoriti poseban račun koji će namjenski rabiti za financiranje troškova izborne kampanje.
570. Račun za financiranje izborne kampanje otvara središnjica, odnosno glavni odbor političke stranke putem ovlaštene osobe političke stranke. Poseban račun za financiranje izborne kampanje neovisnog kandidata otvara neovisni kandidat. Poseban račun za financiranje troškova izborne kampanje, politička stranka i neovisni kandidat dužni su otvoriti najkasnije s danom podnošenja prijave za ovjeru za

¹²¹ „Službeni glasnik BiH“, bro: 96/13, 89/16, 5/22 i 21/24

¹²² „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

¹²³ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24

¹²⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08 i 5/22

¹²⁵ „Službeni glasnik BiH“ broj: 31/24

¹²⁶ „Službeni glasnik BiH“ broj: 5/22

sudjelovanje na izborima, a najranije ga mogu otvoriti tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima.

Politička stranka i neovisni kandidat dužni su ugasiti poseban račun za financiranje troškova izborne kampanje u roku od tri dana od dana povrata pristojbe ili dijela pristojbe uplaćene za ovjeru za sudjelovanje na izborima, sukladno Odluci Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Ukoliko politička stranka i neovisni kandidat nisu osvojili mandate i nisu ostvarili pravo na povrat pristojbe ili dijela pristojbe uplaćene za ovjeru za sudjelovanje na izborima, poseban račun za financiranje troškova izborne kampanje dužni su zatvoriti u roku od 15 dana od dana objave rezultata izbora u Službenom glasniku BiH.

Politička stranka i neovisni kandidat koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su u pisanoj formi obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo BiH o zatvaranju posebnog računa u roku od 15 dana od dana zatvaranja računa.

571. Uputom o donošenju financijskog plana i programa utroška sredstava propisan je postupak donošenja programa utroška sredstava, te rokovi za dostavljanje plana i programa utroška financijskih sredstava Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Ovom uputom je propisano da je politička stranka dužna do kraja tekuće godine donijeti financijski plan i utvrditi program utroška sredstava za sljedeću kalendarsku godinu, kao i da program utroška sredstava treba biti izrađen na način da se osigura potpuna transparentnost planiranog trošenja sredstava.

Program utroška sredstava treba obuhvatiti troškove svih aktivnosti političke stranke u kalendarskoj godini, uključujući i troškove izborne kampanje, ukoliko se u toj godini provode izbori.

Uputom je, također, propisano da politička stranka ne može planirati utrošak sredstava za osobne potrebe članova stranke, kao i za druge aktivnosti koje nisu sukladne programu rada i statutom stranke, te da ne može planirati troškove u iznosima koji nisu stvarni za njene izvore financiranja i opseg poslovanja.

Politička stranka je obvezna program utroška sredstava za tekuću godinu Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostaviti do 31. 3. tekuće godine, skupa s godišnjim financijskim izvješćem za prethodnu godinu.

Politička stranka je financijska sredstva obvezna rabiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, a sukladno financijskom planu.

2. Aktivnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u razdoblju izvješća

572. U okviru provedbe Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2024. godini poduzelo niz aktivnosti i realiziralo ključne zadatke kojima je utvrđivana zakonitost financiranja političkih stranaka, postignuta transparentnost financiranja i realiziralo je ključne radnje koje reguliraju legalitet financiranja političkih stranaka.

2.1. Prijem finansijskih izvješća političkih stranaka

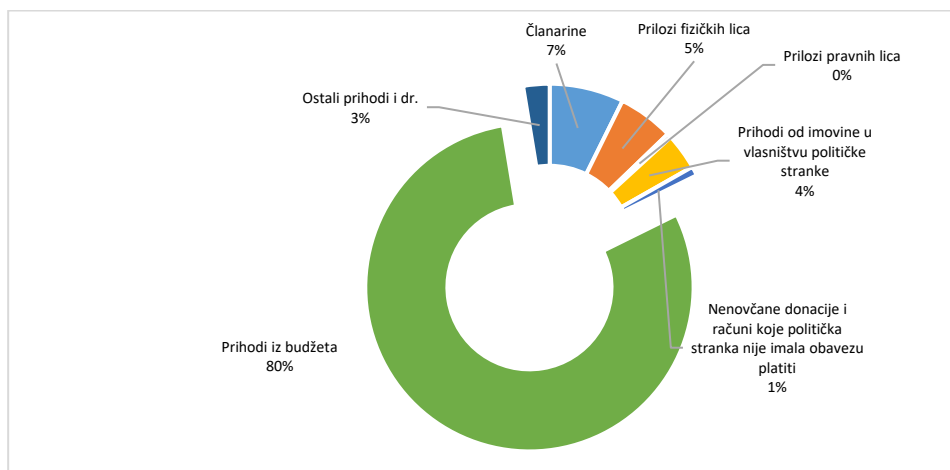
2.1.1. Izvori financiranja političkih stranaka

573. Političke stranke, sukladno odredbi iz članka 12. stavak (4) Zakona o financiranju, finansijsko izvješće podnose do 31. 3. sljedeće godine, u formi koju je propisalo Središnje izborno povjerenstvo BiH.
574. Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo aplikaciju „FI SIP BiH“, putem koje političke stranke finansijska izvješća podnose u elektroničkoj formi.
575. Sukladno svojim ovlastima iz članka 12. Zakona o financiranju, da provodi i izvršava odredbe ovog Zakona, Središnje izborno povjerenstvo BiH izvršilo je prijem godišnjih finansijskih izvješća za 2023. godinu koje je podnijelo 150 političkih stranaka, što čini 79,37% od ukupno 189 političkih stranaka s evidencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. U zakonom propisanom roku finansijsko izvješće je podnijelo 136 političkih stranaka, a 14 političkih stranaka finansijsko izvješće je podnijelo nakon urgencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
576. Godišnje finansijsko izvješće za 2023. godinu nije podnijelo 39 političkih stranaka, što čini 20,63% od ukupnog broja političkih stranaka s evidencije Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
577. Među političkim strankama, koje nisu podnijele godišnje finansijsko izvješće za 2023. godinu je i 18 stranaka koje nisu podnijele godišnje finansijsko izvješće ni za 2022. godinu, zbog čega im je Središnje izborno povjerenstvo BiH 9. 4. 2024. godine izreklo administrativnu mjeru kojom im se uskraćuje pravo kandidiranja za sudjelovanje na sljedećim izborima, odnosno izborima 2024. godine.
578. Političke stranke u 2023. godini financirale su se iz sljedećih izvora: članarina u postotku od 5,74%, priloga fizičkih osoba u postotku 19,92%, priloga pravnih osoba u postotku 2,09%, prihoda od imovine političkih stranaka u postotku 2,14%, prihoda od darova i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti u postotku 0,97%, prihoda iz proračuna u postotku 65,61% i ostalih prihoda u postotku 3,54% od ukupno ostvarenih prihoda, kao što je prikazano u sljedećim tablicama i grafikonima:

Tablica 32. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u 2023. godini

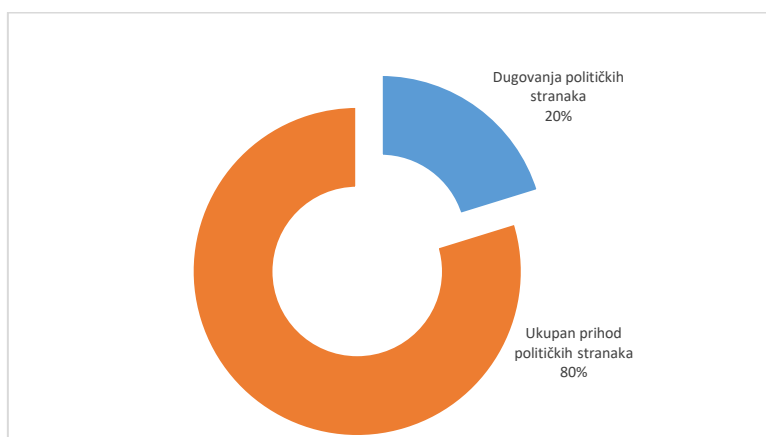
(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
Članarina	1,806,262.60	7,32 %
Prilozi fizičkih osoba	1,349,309.41	5,47 %
Prilozi pravnih osoba	103,450.00	0,42 %
Prihodi od imovine političkih stranaka	880,899.66	3,57 %
Prihodi od darova i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti	226,178.98	0,92 %
Prihodi iz proračuna	19,658,723.73	79,70%

(1) Prihodi	Iznos u KM	Struktura
(2) Ostali prihodi i drugo	640,810.07	2,60%
UKUPNI IZVORI FINANCIRANJA	24,665,634.45	100,00 %

Grafikon 1. Prikaz strukture izvora financiranja političkih stranka u 2023. godini

579. Političke stranke su na dan razdoblja izvješća imale dugovanja u iznosu od 6,253,195.53 KM, što je prikazano u tablici koja slijedi:

Grafikon 2. Prikaz dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2023. godine

580. U sljedećoj tablici prikazana je struktura izvora financiranja svake od političkih stranaka, koje su podnijele izvješće Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Tablica 33. Struktura ukupnog prihoda političkih stranaka ostvarenog u 2023. godini
(Prema podacima koje su stranke iskazale u godišnjim financijskim izvješćima)

Redni broj	Lozinka	Naziv političke stranke	Članarine	Prilozi fizičkih osoba	Prilozi pravnih osoba	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti	Prihodi iz proračuna	Ostali prihodi i dr.	Ukupan prihod političke stranke (obrazac 3)	Dugovanja političke stranke (obrazac 5)	Struktura prihoda								
												Članarine	Prilozi fizičkih osoba	Prilozi pravnih osoba	Prihodi od imovine u vlasn. pol. stranke	Nenovčane donacije	Prihodi iz proračuna	Prihodi od izdavačke djelatnosti	Ostali prihodi i dr.	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	22	19	20
1.	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	376,218.21	339,637.07	20,500.00	49,200.00	28,742.01	3,012,469.55	201,452.42	4,028,219.26	788,237.41	9%	8%	1%	1%	1%	75%	0%	5%	100%
2.	8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	244,571.77	19,450.00	2,000.00	452,349.00	10,573.67	1,921,635.29	58,410.53	2,708,990.26	1,167,743.46	9%	1%	0%	17%	0%	71%	0%	2%	100%
3.	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	507,725.14	270.00	0.00	3,600.00	495.67	2,003,703.44	38,944.13	2,554,738.38	188,200.41	20%	0%	0%	0%	0%	78%	0%	2%	100%
4.	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	148,486.84	108,022.10	30,400.00	340.82	2,008.00	2,250,060.45	13,661.99	2,552,980.20	272,446.13	6%	4%	1%	0%	0%	88%	0%	1%	100%
5.	2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	14,835.70	34,886.05	0.00	0.00	7,177.84	1,146,836.18	0.00	1,203,735.77	226,850.32	1%	3%	0%	0%	1%	95%	0%	0%	100%
6.	18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	157,631.43	9,262.00	500.00	10,200.00	30,603.92	886,893.78	13,266.72	1,108,357.85	319,608.94	14%	1%	0%	1%	3%	80%	0%	1%	100%
7.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	40.00	20,570.00	0.00	348,815.37	1,181.00	646,887.97	106.44	1,017,600.78	278,079.11	0%	2%	0%	34%	0%	64%	0%	0%	100%
8.	1698	DEMOKRATSKA FRONTA	2,380.63	70,450.66	0.00	0.00	10,080.00	842,794.92	1,400.00	927,106.21	51,838.47	0%	8%	0%	0%	1%	91%	0%	0%	100%
9.	877	NAŠA STRANKA	12,448.13	50,858.12	0.00	0.00	5,849.62	664,028.54	31,912.02	765,096.43	73,552.69	2%	7%	0%	0%	1%	87%	0%	4%	100%
10.	74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	38,637.51	41,600.00	0.00	0.00	28,845.85	446,111.46	8,796.22	563,991.04	192,809.76	7%	7%	0%	0%	5%	79%	0%	2%	100%
11.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	17,952.65	0.00	0.00	0.00	0.00	494,750.23	5,391.32	518,094.20	720,239.86	3%	0%	0%	0%	0%	95%	0%	1%	100%
12.	4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	16,655.58	2,000.00	0.00	0.00	190.00	483,817.10	209.70	502,872.38	320,889.86	3%	0%	0%	0%	0%	96%	0%	0%	100%
13.	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	20,931.02	1,067.00	0.00	0.00	0.00	437,134.25	5,994.75	465,127.02	14,667.74	5%	0%	0%	0%	0%	94%	0%	1%	100%
14.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	831.00	17,200.00	5,000.00	16,149.00	6,934.00	403,688.06	4,198.67	454,000.73	318,625.35	0%	4%	1%	4%	2%	89%	0%	1%	100%
15.	1972	UJEDINJENA SRPSKA	39,090.00	0.00	0.00	0.00	0.00	374,772.33	0.80	413,863.13	61,734.27	9%	0%	0%	0%	0%	91%	0%	0%	100%
16.	3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	67,508.31	110,400.00	0.00	0.00	0.00	219,105.14	0.00	397,013.45	4,397.08	17%	28%	0%	0%	0%	55%	0%	0%	100%

17.	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	4,799.00	11,800.00	0.00	0.00	0.00	296,425.46	6,895.40	319,919.86	1,113.68	2%	4%	0%	0%	0%	93%	0%	2%	100%
18.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	0.00	0.00	0.00	0.00	440.00	307,446.55	0.00	307,886.55	1,590.13	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
19.	1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	0.00	10.00	0.00	0.00	0.00	287,586.86	0.00	287,596.86	6,163.18	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
20.	3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	150.00	51,039.36	0.00	0.00	0.00	203,952.61	0.00	255,141.97	84.51	0%	20%	0%	0%	0%	80%	0%	0%	100%
21.	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	8,571.60	0.00	0.00	0.00	8,206.00	194,777.17	0.02	211,554.79	27,106.09	4%	0%	0%	0%	4%	92%	0%	0%	100%
22.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	1,818.30	4,559.00	0.00	0.00	2,793.76	198,954.73	1,725.06	209,850.85	209,994.05	1%	2%	0%	0%	1%	95%	0%	1%	100%
23.	70025	NARODNI FRONT	11,850.00	188,105.07	5,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	204,955.07	13,217.98	6%	92%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
24.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	190,700.50	0.00	190,800.50	16,971.12	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
25.	3056	ZA NOVE GENERACIJE	0.00	72,000.00	0.00	0.00	0.00	115,194.51	0.10	187,194.61	594.92	0%	38%	0%	0%	0%	62%	0%	0%	100%
26.	2320	PLATFORMA ZA PROGRES	11,809.25	13,472.92	0.00	0.00	0.00	124,680.23	2,465.32	152,427.72	10,244.40	8%	9%	0%	0%	0%	82%	0%	2%	100%
27.	3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	127,551.40	23,926.63	151,478.03	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	84%	0%	16%	100%
28.	2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	139,944.00	6.00	139,950.00	1,915.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
29.	2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	0.00	1,825.00	13,000.00	0.00	0.00	124,102.81	3.83	138,931.64	4,204.69	0%	1%	9%	0%	0%	89%	0%	0%	100%
30.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	2,702.00	8,640.00	0.00	0.00	0.00	98,468.76	2.40	109,813.16	10,257.51	2%	8%	0%	0%	0%	90%	0%	0%	100%
31.	513	STRANKA PENZIONERA / UMIROVLJENIKA BOSNE I HERCEGOVINE	74,915.10	0.00	0.00	0.00	300.00	27,032.73	0.93	102,248.76	9,556.31	73%	0%	0%	0%	0%	26%	0%	0%	100%
32.	2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	1,993.68	100.00	0.00	0.00	3,600.00	95,571.37	0.00	101,265.05	5,561.91	2%	0%	0%	0%	4%	94%	0%	0%	100%
33.	3037	REPUBLIČKA STRANKA SRPSKE	4,000.00	80,107.50	7,000.00	0.00	0.00	0.00	7,822.08	98,929.58	12,119.66	4%	81%	7%	0%	0%	0%	0%	8%	100%
34.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	7,123.00	10,000.00	0.00	0.00	34,381.00	29,009.00	790.00	81,303.00	9,627.47	9%	12%	0%	0%	42%	36%	0%	1%	100%
35.	3066	NOVI POČETAK	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	78,023.00	0.00	78,023.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
36.	3055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	3,600.00	700.00	0.00	0.00	0.00	73,223.00	0.00	77,523.00	0.00	5%	1%	0%	0%	0%	94%	0%	0%	100%
37.	2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ	0.00	2,000.00	0.00	0.00	1,200.00	72,240.94	0.00	75,440.94	0.00	0%	3%	0%	0%	2%	96%	0%	0%	100%
38.	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	75,127.78	75,127.78	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
39.	2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBİH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	73,222.79	73,222.79	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
40.	1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	70,822.78	0.00	70,822.78	42,691.58	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
41.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	59,663.19	0.00	59,663.19	66.23	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

42.	1270	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	0.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00	49,985.80	83.94	57,269.74	359.67	0%	0%	0%	0%	13%	87%	0%	0%	100%
43.	2426	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA-MIČO MIČIĆ	1,228.75	3,940.00	0.00	0.00	0.00	38,748.36	0.00	43,917.11	9,147.41	3%	9%	0%	0%	0%	88%	0%	0%	100%
44.	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	43,486.56	0.00	43,486.56	199.44	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
45.	28	DEMOKRATSKA NARODNA ZAJEDNICA BIH-KRAJIŠKA STRANKA	0.00	5,700.00	0.00	0.00	9,000.00	14,571.42	5,000.00	34,271.42	4,561.84	0%	17%	0%	0%	26%	43%	0%	15%	100%
46.	17	HRVATSKA STRANKA PRAVA BiH (017)	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	30,276.26	0.00	33,276.26	256.16	0%	0%	0%	0%	9%	91%	0%	0%	100%
47.	36	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,379.45	2,637.34	33,016.79	9,947.25	0%	0%	0%	0%	0%	92%	0%	8%	100%
48.	2072	GRAĐANSKI SAVEZ	40.00	0.00	0.00	0.00	0.00	31,007.00	0.00	31,047.00	46,463.16	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
49.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH USD BH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,379.45	0.00	30,379.45	181.75	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
50.	2314	NEZAVISNI BLOK	0.00	2,500.00	0.00	0.00	2,136.64	24,874.39	0.44	29,511.47	63,839.45	0%	8%	0%	0%	7%	84%	0%	0%	100%
51.	2622	POLITIČKA ORGANIZACIJA "ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK"	0.00	4,650.00	3,000.00	0.00	0.00	20,033.41	1,521.76	29,205.17	29.14	0%	16%	10%	0%	0%	69%	0%	5%	100%
52.	3045	STRANKA ŽIVOT	0.00	26,430.00	0.00	0.00	1,080.00	0.00	0.00	27,510.00	1,335.41	0%	96%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	100%
53.	1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	0.00	200.00	0.00	0.00	0.00	27,140.00	0.00	27,340.00	0.00	0%	1%	0%	0%	0%	99%	0%	0%	100%
54.	2418	POKRET ZA BIJELJINU	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	20,984.64	0.00	21,944.64	466.79	0%	0%	0%	0%	4%	96%	0%	0%	100%
55.	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,907.91	11.46	20,919.37	826.92	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
56.	1872	POKRET USPIJEŠNA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	20,411.43	20,411.43	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
57.	1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,995.45	0.00	17,995.45	11,470.30	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
58.	2765	NEZAVISNI-NEOVISNI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	17,111.90	0.00	17,111.90	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
59.	70024	RAMSKA NARODNA STRANKA	0.00	0.00	16,350.00	0.00	0.00	0.00	0.00	16,350.00	0.00	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
60.	2460	NARODNI POKRET BANJALUKA ZOVE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,818.19	0.00	13,818.19	174.51	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
61.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,750.00	12,750.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
62.	5	HRVATSKA KRŠĆANSKA DEMOKRATSKA UNIJA BOSNE I HERCEGOVINE-HKDU BIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,275.80	0.00	10,275.80	8,668.49	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

63.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr VOJISLAV SEŠELJ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,969.53	4,498.88	9,468.41	133.19	0%	0%	0%	0%	0%	52%	0%	48%	100%
64.	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	9,000.00	400.00	0.00	9,400.00	543.95	0%	0%	0%	0%	96%	4%	0%	0%	100%
65.	70006	NOVI EUROPSKI SAVEZ	0.00	8,322.56	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8,322.56	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
66.	2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA - BRAČA RADIĆ	0.00	7,400.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,400.00	6,951.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
67.	3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,200.00	134.00	7,334.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	98%	0%	2%	100%
68.	3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	7,230.00	7,230.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
69.	2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI-DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	2,500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,395.00	0.00	6,895.00	43,593.09	36%	0%	0%	0%	0%	64%	0%	0%	100%
70.	2497	NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,047.02	0.00	6,047.02	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
71.	366	HRVATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,892.00	0.00	4,892.00	1,438.22	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
72.	1290	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,800.00	0.00	4,800.00	1,458.38	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
73.	2455	POLITIČKA ORGANIZACIJA "GLAS NARODA" BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,800.00	0.00	4,800.00	1,278.50	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
74.	70022	STRANKA KRAJIŠKOG JEDINSTVA BIH	0.00	4,566.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,566.00	48.50	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
75.	2527	REGIONALNA DEMOKRATSKA STRANKA GRADAČAC	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,999.99	0.00	3,999.99	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
76.	2044	NEZAVISNA LISTA	12.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,960.00	0.29	3,972.29	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
77.	3065	BOSANSKA NARODNA STRANKA BNS-VND	0.00	3,959.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,959.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
78.	1706	SAVEZ ZA NOVU POLITIKU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,527.21	2,206.40	3,733.61	62,420.48	0%	0%	0%	0%	0%	41%	0%	59%	100%
79.	2078	ČAPLJINSKA NEOVISNA STRANKA-ČAPLJINA U SRCU	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,600.00	0.00	3,600.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
80.	3046	POTKOZARSKI NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,535.00	3,535.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
81.	2421	POKRET VOLIMO SRPSKU	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	2,086.07	0.00	3,286.07	0.00	0%	0%	0%	0%	37%	63%	0%	0%	100%
82.	502	NARODNA STRANKA RADOM ZA BOLJITAK	0.00	3,200.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.45	3,202.45	137,079.24	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
83.	2322	ŽUPANIJSKA NEOVISNA LISTA	96.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,073.55	0.57	3,170.12	0.00	3%	0%	0%	0%	0%	97%	0%	0%	100%
84.	521	HRVATSKA DEMOKRATSKA UNIJA BIH	0.00	0.00	0.00	0.11	0.00	3,000.00	0.00	3,000.11	91,670.27	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
85.	2747	SAVEZ PENZIONERA I POTOMAKA	2,130.00	0.00	700.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,830.00	2,559.55	75%	0%	25%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
86.	1179	SAVEZ ZA DEMOKRATSKU SRPSKU	0.00	2,000.00	0.00	0.00	600.00	0.00	115.00	2,715.00	10,637.13	0%	74%	0%	0%	22%	0%	0%	4%	100%

87.	1804	STRANKA ZA NAŠ GRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,339.62	0.00	2,339.62	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
88.	1776	HRVATSKA STRANKA PRAVA-PRAVAŠI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,992.26	0.00	1,992.26	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
89.	2499	SLOBODNA STRANKA SRPSKE	0.00	1,980.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,980.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
90.	2479	POKRET ZA VIŠEGRAD	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	844.16	0.00	1,804.16	0.00	0%	0%	0%	0%	53%	47%	0%	0%	100%
91.	1217	STRANKA ZA OPĆINU OLOVO	0.00	0.00	0.00	0.00	1,800.00	0.00	0.02	1,800.02	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
92.	1247	NEOVISNA LISTA "ZA KUPRES"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,758.82	1,758.82	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
93.	1694	NAPREDNA SRPSKA-NS	0.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	616.89	0.00	1,616.89	45,770.00	0%	62%	0%	0%	0%	38%	0%	0%	100%
94.	20	GRAĐANSKA DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	1,299.99	0.00	1,539.99	0.00	0%	0%	0%	16%	0%	84%	0%	0%	100%
95.	2324	NAŠA PRIČA REPUBLIKA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,437.72	1,437.72	95.42	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
96.	279	PARTIJA UJEDINJENIH PENZIONERA	0.00	1,310.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,310.00	14,980.14	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
97.	70002	POKRET OSNIVANJA KNEŽEVINE SRPSKE	0.00	1,300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,300.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
98.	1722	SNAGA NARODA (KOD 1722)	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	19,300.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
99.	2062	SPAS, NEZAVISNIH LISTA DOBOJ	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
100.	2756	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA "1999"	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	20.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
101.	1200	SRPSKA NAPREDNA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	844.16	0.00	844.16	88,169.35	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
102.	2734	OTADŽBINSKA STRANKA	0.00	170.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	770.00	0.00	0%	22%	0%	0%	78%	0%	0%	0%	100%
103.	77	PATRIOTI SRPSKE	650.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	650.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
104.	49	ZAVIČAJNI SOCIJALDEMOKRATI - MILE MARČETA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	600.00	9,000.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
105.	725	PARTIJA PRIVREDNOG PROGRESA	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	600.00	627.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
106.	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	600.00	5,430.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
107.	3047	ZELENI BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	450.00	450.00	9,600.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
108.	2326	HRVATSKI BLOK	0.00	340.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	340.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
109.	2855	SRPSKA NAPREDNA STRANKA RS-FBIH	0.00	260.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	260.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
110.	2771	SRPSKA NAPREDNA STRANKA 2020	0.00	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	0.00	240.00	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%
111.	2020	NARODNA STRANKA ZA GRAHOVO	230.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	230.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
112.	2327	LIJEVO KRILO	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%

113.	2743	NOVO DOBA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
114.	2501	POLITIČKA ORGANIZACIJA "KRUG"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	190.00	190.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
115.	3054	REPUBLIKANSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	100.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
116.	2620	POKRET PRAVDE	0.00	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
117.	1188	POSAVSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	5.36	0.00	0.00	0.00	5.36	568.83	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
118.	1977	RAMSKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.50	0.50	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
119.	16	SRPSKA RADIKALNA STRANKA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,216.06									
120.	73	SELJAČKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,015.66									
121.	574	RADNIČKO-KOMUNISTIČKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
122.	724	POKRET ZA TREBINJE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
123.	879	EKOLOŠKA PARTIJA REPUBLIKE SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	59,152.00									
124.	1190	STRANKA DIJASPORE BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
125.	1250	STRANKA SOCIJALNE SIGURNOSTI SRPSKIH BORACA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
126.	1257	HRVATSKA ČISTA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	750.00									
127.	1264	NAPREDNA SRPSKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
128.	1269	RADNIČKA PARTIJA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
129.	1271	STRANKA MLADIH ZA PROMJENE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
130.	1291	REFORMSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
131.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU - HRAST	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	27,071.54									
132.	1950	BRČANSKI DEMOKRATSKI POKRET BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11,787.00									
133.	2313	POKRET MOST 21	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,300.52									
134.	2316	BOŠNJAČKI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
135.	2323	DEMOKRATSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
136.	2496	POLITIČKA STRANKA RE-BALANS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
137.	2534	STRANKA ZA BOLJE VUČKOVCE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
138.	2682	VAŠ POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									

139.	2737	SRPSKA RADIKALNA STRANKA SRPSKE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00									
140.	3051	NEZAVISNA LISTA-HRVATSKA ZVONA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
141.	3061	POLITIČKA ORGANIZACIJA ZELENI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,748.00								
142.	3058	SRPSKI NARODNI POKRET	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
143.	70007	DEMOKRATSKA BRANITELJSKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
144.	26	STRANKA SPAS	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,658.00								
145.	70023	POLITIČKA ORGANIZACIJA SNAGA NARODA (PK 70023)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
146.	996	EKOLOŠKA DEMOKRATSKA STRANKA	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,195.54								
147.	1973	POLITIČKA ORGANIZACIJA "NAŠA HERCEGOVINA"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
148.	2791	SNAGA OMLADINSKE SVIJESTI	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
149.	732	SRPSKA RADIKALNA STRANKA "9.JANUAR"	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
150.	3306	HOĆEMO EKO BUDUĆNOST	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
UKUPNO			1,806,262.60	1,349,309.41	103,450.00	880,899.66	226,178.98	19,658,723.73	640,810.07	24,665,634.45	6,253,195.53	7%	5%	0%	4%	1%	80%	0%	3%	100%

581. Uvidom u podatke iz prethodne tablice, vidljivo je da 33 političke stranke (22,00%) nisu ostvarile nikakav prihod u 2023. godini, 16 političkih stranka (10,67%) je ostvarilo prihod manji od 1.000,00 KM, dok je 39 stranaka (26,0%) ostvarilo prihod ispod 10.000,00 KM. Prihod od 10.000,00 do 50.000,00 KM ostvarile su 22 stranke (14,67%), te je 9 stranaka ostvarilo prihod od 50.000,00 do 100.000,00 KM (6,00%). Prihod od 100.000,00 do 500.000,00 KM ostvarilo je 20 političkih stranaka (13,33%). Prihod od 500.000,00 KM do jedan milijun KM ostvarile su četiri stranke. Šest stranaka je ostvarilo prihod od 1 do 2,7 milijuna KM, dok je jedna stranka ostvarila prihod od četiri milijuna KM.
582. Uvidom u izvore financiranja političkih stranaka u posljednje tri godine, utvrđen je pad prihoda u 2023. godini od 17,55% u odnosu na prihode koje su političke stranke ostvarile 2022. godine. Zabilježen je drastičan pad priloga od fizičkih i pravnih osoba i to priloga fizičkih osoba za 77,66% i priloga pravnih osoba za 83,45% u odnosu na priloge koje su političke stranke ostvarile 2022. godine.

Tablica 34. Izvori financiranja političkih stranaka u razdoblju od 2021. do 2023. godine (prema podacima koje su stranke iskazale u svojim financijskim izvješćima)

(1) Prihodi	Prihod 2021.	Prihod 2022.	Prihod 2023.
Članarina	1.589.875,83	1.717.697,86	1,806,262.60
Prilozi fizičkih osoba	1.842.790,24	5.959.264,26	1,349,309.41
Prilozi pravnih osoba	68.950,00	625.117,59	103,450.00
Prihodi od imovine političkih stranaka	532.032,58	639.303,41	880,899.66
Prihodi od darova i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti	245.710,86	289.033,98	226,178.98
Prihodi iz proračuna	19.118.161,44	19.626.403,77	19,658,723.73
Ostali prihodi	525.637,71	1.058.895,26	640,810.07
Ukupan prihod	23.923.158,66	29.915.716,13	24,665,634.45
(2) Dugovanja političkih stranaka	7.223.930,13	9.930.363,70	6.253.195,53

2.1.2. Financiranje političkih stranka iz proračuna

583. Središnje izborno povjerenstvo BiH prikupilo je podatke o sredstvima koja su iz proračuna svih razina izvršne vlasti isplaćena političkim subjektima u 2023. godini, osim Srednjobosanskog kantona, koji Središnjem izbornom povjerenstvu BiH nije dostavio podatke. Prema podacima, prikupljenim od mjerodavnih tijela i institucija na svim razinama u Bosni i Hercegovini, za financiranje političkih subjekata u 2023. godini planirana su sredstva u iznosu od 20.996.233,43 KM. Od planiranog iznosa isplaćeno je

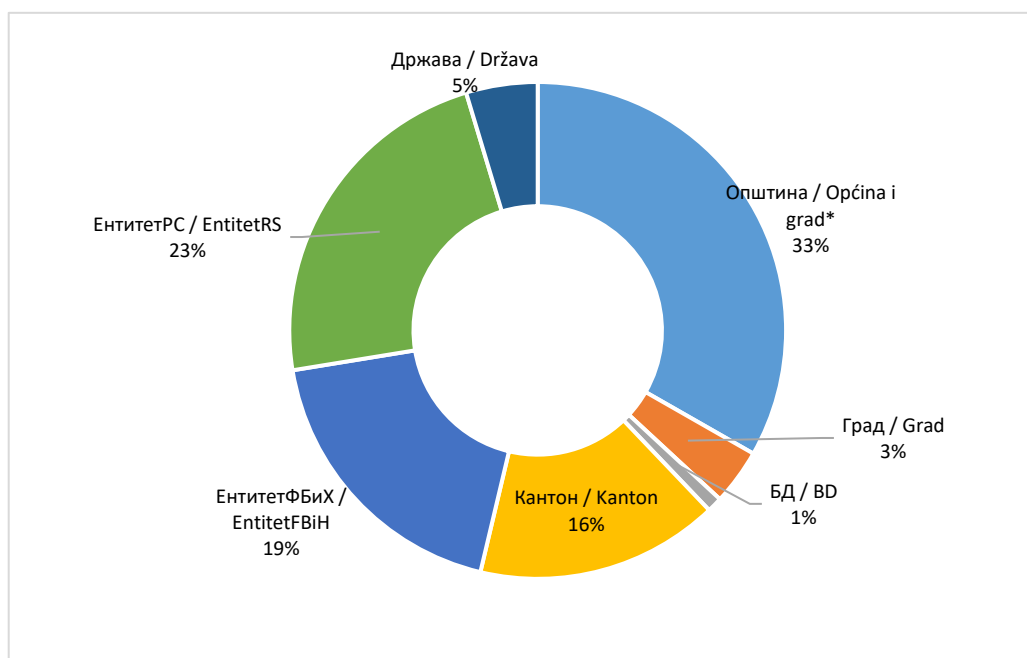
96,65%, odnosno političkim subjektima su isplaćena sredstva u iznosu od 20.293.347,55 KM, kao što je prikazano u sljedećim tablicama i na grafikonu.

Tablica 35. Planirana i isplaćena proračunska sredstva političkim subjektima u 2023.godini

Red. broj	Naziv razine vlasti		Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2		3	4	5	6
1.	Općina i grad*		7,455,755.31	6,759,244.71	-696,510.60	90.66%
2.	Grad		748,210.09	736,498.17	-11,711.92	98.43%
3.	BD		200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
4.	Kanton		3,203,129.49	3,213,217.49	10,088.00	100.31%
5.	Entitet FBiH		3,800,006.00	3,800,006.00	0.00	100.00%
6.	Entitet RS		4,648,800.06	4,648,800.00	-0.06	100.00%
7.	Država	Utrošeno za rad klubova	950,000.00	391,818.74	-4,751.30	99.50%
		Uplaćeno strankama		553,429.96		
	UKUPNO:		21,005,900.95	20,303,015.07	-702,885.88	96.65%

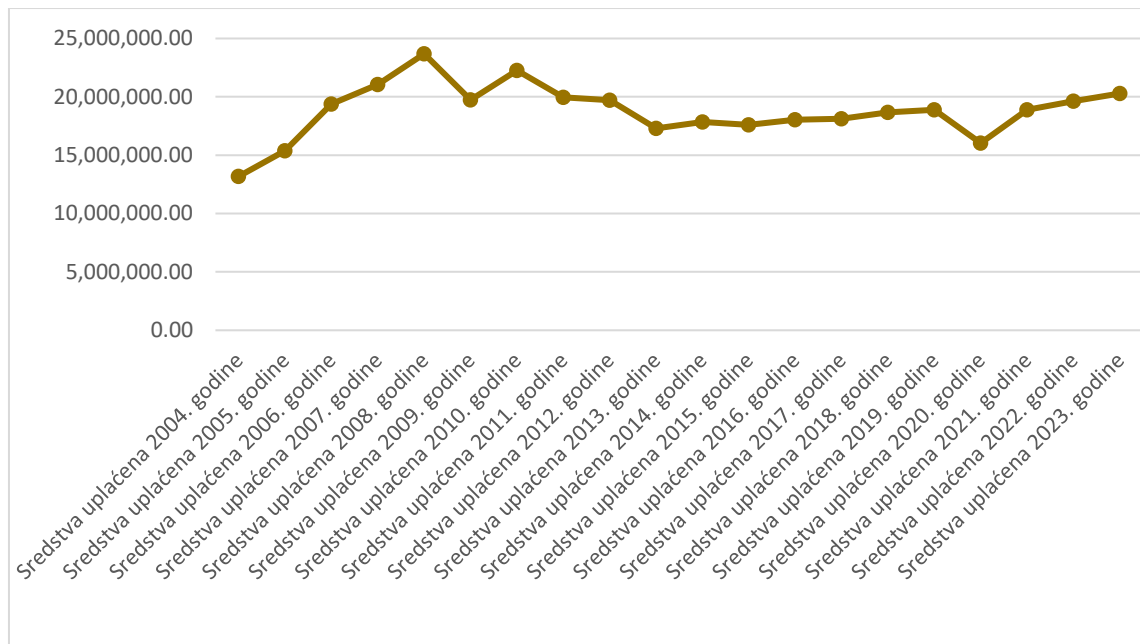
Tablica 36. Isplaćena proračunska sredstva političkim subjektima u 2023. godini po razinama vlasti

Red. Broj	Naziv razine vlasti	Ukupno uplaćena sredstva	Struktura financiranja
1	2	3	4
1.	Općina i grad*	6,759,244.71	33.29%
2.	Grad	736,498.17	3.63%
3.	BD	200,000.00	0.99%
4.	Kanton	3,213,217.49	15.83%
5.	Entitet FBiH	3,800,006.00	18.72%
6.	Entitet RS	4,648,800.00	22.90%
7.	Država	945,248.70	4.66%
UKUPNO:		20,303,015.07	100.00%

Grafikon 3. Prikaz strukture proračunskih izdvajanja za političke subjekte u 2023. godini

584. U razdoblju od 2004. do 2023. godine iz proračuna svih razina vlasti političkim subjektima je isplaćeno 375,65 milijuna KM i to: 2004. godine 13,2 milijuna, 2005. godine 15,4 milijuna, 2006. godine 19,4 milijuna, 2007. godine 21,1 milijun, 2008. godine 23,7 milijuna, 2009. godine 19,7 milijuna, 2010. godine 22,2 milijuna, 2011. godine 19,96 milijuna, 2012. godine 19,7 milijuna, 2013. godine 17,3 milijuna, 2014. godine 17,9 milijuna, 2015. godine 17,6 milijuna, 2016. godine 18 milijuna KM, 2017. godine 18,1 milijun KM, 2018. godine 18,7 milijuna KM, 2019. godine 18,9 milijuna KM, 2020. godine 16,04 milijuna KM, 2021. godine 18,9 milijuna KM, 2022. godine 19,6 milijuna KM i 2023. godine 20,3 milijuna KM..
585. Od 2004. do 2008. godine proračunska izdvajanja su konstantno rasla, razdoblje od 2009. do 2012. godine karakteriziraju oscilacije iznosa proračunskih sredstava izdvojenih političkim strankama, da bi 2013. godine ta izdvajanja pala za 12,27%. Od 2014. do 2018. godine proračunska izdvajanja ponovo rastu u postotcima 2,5 – 3% godišnje, dok su 2019. godine porasla za 1,08%, da bi 2020. godine izdvajanja pala za 15,04% u odnosu na proračunska sredstva izdvojena političkim subjektima 2019. godine. Proračunska izdvajanja za političke subjekte u 2021. godini porasla su za 17,78% u odnosu na izdvajanja 2020. godine. U 2022. godini rast proračunskih izdvajanja za političke stranke ostvaren je u postotku od 3,82 %, a u 2023. godini za 3,45%, u odnosu na prethodnu godinu, bez podataka za Srednjobosanski kanton.
586. Trend proračunskih izdvajanja za političke subjekte u razdoblju od 2004. do 2023. godine je prikazan na sljedećem grafikonu.

Grafikon 4. Trend prihoda koje su političke stranke ostvarile iz proračuna u razdoblju od 2004. do 2023. godine

Tablica 37. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna političkim strankama po razinama vlasti u razdoblju 2004. – 2023. god.

Razina vlasti		Uplaćeno u razdoblju 2004. – 2014. godine	Uplaćeno 2015. godine	Uplaćeno 2016. godine	Uplaćeno 2017. godine	Uplaćeno 2018. godine	Uplaćeno 2019. godine	Uplaćeno 2020. godine	Uplaćeno 2021. godine	Uplaćeno 2022. godine	Uplaćeno 2023. godine	Uplaćeno u razdoblju 2004. – 2023. godine
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Općine i gradovi		85,954,013.63	7,024,248.93	6,645,104.11	6,468,241.93	6,621,622.04	6,549,924.36	6,062,001.45	6,982,871.72	7,379,079.74	7,495,742.88	147,182,850.79
Brčko distrikt BiH		2,314,285.05	199,999.97	258,019.03	199,999.96	200,000.00	200,000.00	259,999.99	199,999.99	199,999.94	200,000.00	4,232,303.93
Kantoni		44,849,857.22	3,540,079.76	3,414,923.62	3,543,989.16	3,802,581.96	3,955,578.57	3,226,702.28	3,345,484.07	3,632,237.13	3,213,217.49	76,524,651.26
Federacija BiH		33,138,464.50	2,775,000.03	3,600,000.03	3,799,999.00	3,800,000.00	3,713,004.00	1,954,211.00	3,757,323.00	3,800,000.00	3,800,006.00	64,138,007.56
Republika Srpska		36,728,199.49	3,129,999.96	3,180,000.00	3,180,000.00	3,342,440.06	3,531,916.65	3,597,915.93	3,669,999.84	3,669,999.93	4,648,800.00	68,679,271.86
Država BiH	<i>Uplaćeno strankama</i>	3,195,997.17	570,281.47	534,224.00	375,797.80	548,300.00	579,151.71	580,218.13	573,440.12	568,835.47	553,429.96	8,079,675.83
	<i>Utrošeno za rad klubova</i>	3,285,423.46	359,120.86	406,721.19	561,730.00	368,133.19	354,457.82	361,940.44	366,626.64	366,834.44	391,818.74	6,822,806.78
UKUPNO:		209,466,240.52	17,598,730.98	18,038,991.98	18,129,757.85	18,683,077.25	18,884,033.11	16,042,989.22	18,895,745.38	19,616,986.65	20,303,015.07	375,659,568.01

587. U okviru proračunskih sredstva izdvojenih političkim strankama u 2023. godini, iz proračuna u Federaciji BiH isplaćena su sredstva u iznosu od 12.987.853,77 KM ili 63,97%, iz proračuna Republike Srpske 6.169.912,60 KM ili 30,39%, iz proračuna Brčko distrikta BiH 200.000,00 KM ili 0,98%, dok su iz proračuna Bosne i Hercegovine izdvojena sredstva u iznosu od 945.248,70 KM ili 4,66%.

Tablica 38. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna 2023. godine političkim subjektima po razinama vlasti (državna razina, entitetske razine i Brčko distrikt BiH)

Red. broj	Naziv razine vlasti	Ukupno uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1	2	4	6
I.	Federacija BiH	12,987,853.77	63.97%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	5,254,435.11	40.46%
2.	Gradovi	720,195.17	5.55%
3.	Kantoni	3,213,217.49	24.74%
4.	Proračun FBiH	3,800,006.00	29.26%
II.	Republika Srpska	6,169,912.60	30.39%
1.	Općine i gradovi osnovne izborne jedinice	1,504,809.60	24.39%
2.	Gradovi	16,303.00	0.26%
3.	Proračun RS	4,648,800.00	75.35%
III.	Brčko distrikt BiH	200,000.00	0.98%
IV.	Državna razina BiH	945,248.70	4.66%
	UKUPNO:	20,303,015.07	100.00%

588. Iz proračuna općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, u Federaciji BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 5.254.435,11 KM, dok su iz proračuna općina i gradova u Republici Srpskoj isplaćena sredstva u iznosu 1.504.809,60 KM.¹²⁷

589. Iz proračuna gradova u Federaciji BiH (Grad Sarajevo i Grad Mostar) političkim subjektima isplaćena su sredstva u iznosu 720.195,17 KM, a iz Grada Istočno Sarajevo političkim strankama su isplaćena sredstva u iznosu od 16.303,00 KM.¹²⁸

590. Iz proračuna devet kantona u Federaciji BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 1.504.809,60 KM.¹²⁹

¹²⁷ Prilog 1. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna općina i gradova, osnovnih izbornih jedinica, političkim subjektima u 2023. godini

¹²⁸ Prilog 2. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim subjektima u 2022. godini

¹²⁹ Prilog 3. Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna kantona političkim subjektima u 2022. godini

591. Iz proračuna Federacije BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 3.800.006,00 KM, dok su iz proračuna Republike Srpske isplaćena sredstva u iznosu od 4.648.800,00 KM. Iz proračuna Bosne i Hercegovine političkim subjektima u 2023. godini izdvojena su sredstva u iznosu od 945.278,70 KM, od kojih je za rad parlamentarnih skupina utrošeno 391.818,74 KM, dok je iznos od 553.429,96 KM uplaćen političkim strankama. Iz proračuna Brčko distrikta BiH političkim subjektima u 2023. godini isplaćena su sredstva u iznosu 200.000,00 KM.¹³⁰

2.2. Revizija i kontrola finansijskih izvješća

592. Služba za reviziju financiranja političkih stranaka koju je, sukladno članku 10. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, uspostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH, izvršila je pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvješća, koja su podnijele političke stranke.
593. Sukladno odredbi iz Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka,¹³¹ pregled, kontrolu i reviziju finansijskih izvješća političkih stranaka čiji su ukupni prihodi iskazani u godišnjim finansijskim izvješćima manji od 10.000,00 KM, Služba za reviziju obavlja najmanje jedanput u četiri godine, a sukladno svom planu, koji odobrava Središnje izborno povjerenstvo BiH.
594. Revizija finansijskih izvješća političkih stranaka uključuje izvješća iz državnog i entitetskog sjedišta, uključujući i Brčko distrikt BiH, i najmanje dva regionalna ureda koja izabere služba za reviziju financiranja političkih stranaka.
595. Služba za reviziju financiranja političkih stranaka je okončala postupak pregleda, kontrole i revizije godišnjeg finansijskog izvješća za 2021. godinu, te izdala revizijska izvješća za 70 političkih stranaka, s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka. Izvješća revizije Središnje izborno povjerenstvo BiH dalo je na uvid javnosti putem svoje mrežne stranice.¹³² Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno odredbi iz članka 17. Zakona o financiranju političkih stranaka, Parlamentarnoj skupštini BiH podnijelo Izvješće o pregledanom stanju finansijskog poslovanja političkih stranaka u 2021. godini.¹³³
596. Služba za reviziju financiranja političkih stranaka je, sukladno odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka i odredbama Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka provela pregled, kontrolu i reviziju godišnjeg finansijskog izvješća za 2022. godinu 101 političke stranke i postizbornih finansijskih izvješća za Opće izbore 2022. godine 90 političkih stranaka, te 2024. godine izdala izvješća revizije za 58 političkih stranaka. U tijeku je izdavanje izvješća revizije za 43 političke stranke. Nakon što Služba za reviziju izda izvješća o pregledu i izvješća o reviziji godišnjeg finansijskog izvješća za 2022. godinu za 101 političku stranku i postizbornog finansijskog izvješća 90 političkih stranaka, kako je Središnje izborno povjerenstvo BiH utvrdilo svojim

¹³⁰ Prilog 4. Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2022. godini iz proračuna BiH, entitetskih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH

¹³¹ „Službeni glasnik BiH“, broj: 5/22

¹³² <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1315&Lang=3>

¹³³ Izvješće, broj: 03-07-6-512-3/24 od 18. 4. 2024. godine

zaključkom, broj: 03-07-6-1217-1/23 od 7. 12. 2023. godine, revizijska izvješća će u prvom polugodištu 2025. godine biti dana na uvid javnosti putem mrežne stranice www.izbori.ba. Središnje izborno povjerenstvo BiH će, sukladno svojim mjerodavnostima, poduzeti aktivnosti protiv političkih stranaka, za koje je revizijom utvrđeno da su prekršile odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka.

597. Služba za reviziju provela je aktivnosti na pregledu i kontroli godišnjeg financijskog izvješća političkih stranaka za 2023. godinu za 30 političkih stranaka, te pribavila revizijske dokaze koji su potrebni za izdavanje revizijskih izvješća s mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka.

2.2.1. Nalazi revizije

598. Pregledom, kontrolom i revizijom financijskih izvješća političkih stranaka za 2021. godinu, utvrđeno je da je 47 političkih stranaka, što čini 67,14% kontroliranih stranaka, prekršilo odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka. Političke stranke su prekršile i odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH tijekom provedbe prijevremenih izbora za načelnike/gradonačelnike 2021. godine.

599. Političke stranke su kršile odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka na način:
- Financijska sredstva osigurana za financiranje političkih stranaka, uglavnom sredstva iz proračuna, nisu rabile isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom, čime su prekršile odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.
 - Stranke nisu vodile evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, nisu izdavale potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te priloge nisu prijavile u financijskim izvješćima, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) Zakona.
 - Sredstva od članarina i dobrovoljnih priloga, koja su primana u gotovini, nisu uplaćivana na transakcijski račun političke stranke, iako je Zakonom o financiranju propisano da ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun središnjice političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate, čime su prekršile odredbe članka 5. stavak (4) i članka 6. stavak (2) Zakona.
 - Tri političke stranke su ostvarile priloge iznad limita utvrđenog u članku 6. stavak (4) i (5) Zakona.
 - Znatno broj stranaka, suprotno odredbama članka 8. Zakona, financirao se iz zabranjenih izvora.
 - Poslovne knjige političke stranke nisu vodile sukladno važećim propisima, nisu uspostavile pravovremene i točne evidencije o svojim prihodima, rashodima, obvezama i novčanim tokovima putem transakcijskih računa i blagajne, financijska izvješća nisu podnijele u zakonom propisanim rokovima i na način kako je propisalo Središnje izborno povjerenstvo BiH, čime su prekršile odredbe članka 11. i članka 12. Zakona o financiranju političkih stranaka.
 - Znatno je broj političkih stranaka koje nisu prijavile transakcijske račune kod poslovnih banaka, putem kojih su obavljale financijske transakcije.
 - Dvije političke stranke su prekoračile limit na troškove izborne kampanje na prijevremenim izborima za načelnike/gradonačelnike, propisan člankom 15.10 Izbornog zakona BiH.

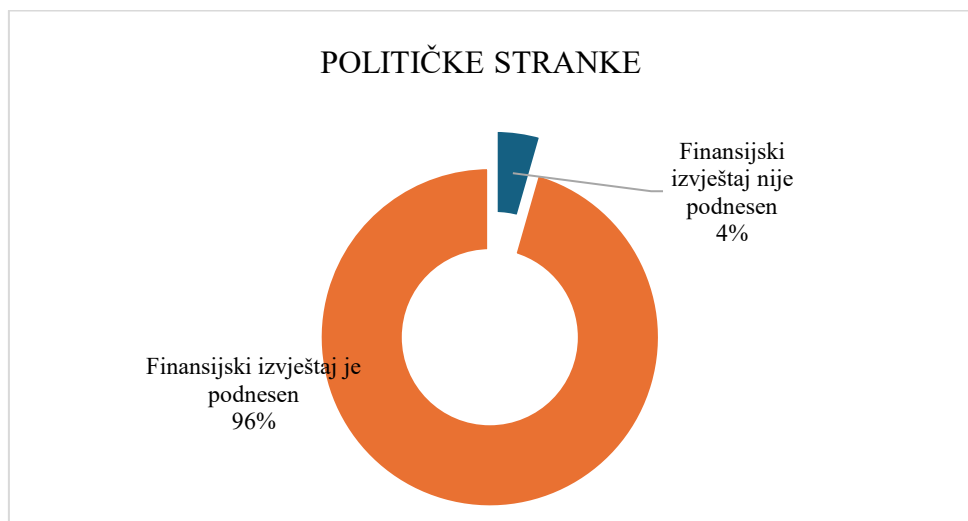
600. Služba za reviziju je, sukladno odredbama članka 15. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, a u svezi s člankom 12. stavak (6) i člankom 18. stavak (6) Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijela informaciju o nepravilnostima koje su utvrđene kontrolom i revizijom financijskih izvješća političkih stranaka, a koje su navedene u izvješćima o pregledu i izvješćima o reviziji političkih stranaka za 2021. godinu.
601. Središnje izorno povjerenstvo BiH je, sukladno svojim mjerodavnostima utvrđenim u članku 14. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, donijelo zaključak, broj: 03-07-6-512-1/24 od 18. 4. 2024. godine, kojim će se pokrenuti postupak protiv 47 političkih stranaka, za koje je pregledom i revizijom njihovih financijskih izvješća utvrđeno da postoji osnovana sumnja da su u 2021. godini prekršile odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka.

2.2.2. Prijem i kontrola posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje i postizbornog financijskog izvješća Lokalni izbori 2024. godine

602. Sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka i Izbornom zakonu BiH, izvršena je preliminarina kontrola izvješća o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje i financijskog izvješća za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana objave rezultata izbora (postizbornih financijskih izvješća) za Lokalne izbore 2024. godine i izdane su Informacije o dostavljenim izvješćima s: pregledom prometa posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje, pregledom troškova izborne kampanje, analizom troškova koje su politički subjekti mogli ostvariti sukladno odredbama članka 15.1a stavak (2) i članka 15.10 Izbornog zakona BiH i pregledom izvora financiranja političkih subjekata u vrijeme izborne kampanje.
603. Sve političke stranke i neovisni kandidati koji su sudjelovali na Lokalnim izborima 2024. godine, imali su obvezu tri dana prije dana održavanja izbora Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje. Izvješće je obuhvatilo razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do 2. 10. 2024. godine, a političke stranke i neovisni kandidati bili su dužni podnijeti ga 3. 10. 2024. godine.
604. Središnje izorno povjerenstvo BiH ovjerilo je 116 političkih stranaka koje su na Lokalnim izborima 2024. godine sudjelovale samostalno ili u koalicijama s drugim političkim strankama (110 stranaka je sudjelovalo samostalno i šest političkih stranaka samo u okviru koalicija). Za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine ovjereno je 189 neovisnih kandidata, od kojih se 70 kandidata nalazilo na listama neovisnih kandidata, dok su 43 kandidata sudjelovala na izborima kao nacionalna manjina. Sukladno navedenom, 116 političkih stranaka i 189 neovisnih kandidata bili su obvezni podnijeti izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje.
605. Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje podnijelo je 111 političkih stranaka u elektroničkoj formi putem aplikacije FI SIP BiH i putem e-pošte, kako je propisano u članku 3. stavak (3) Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje političkih stranaka.¹³⁴

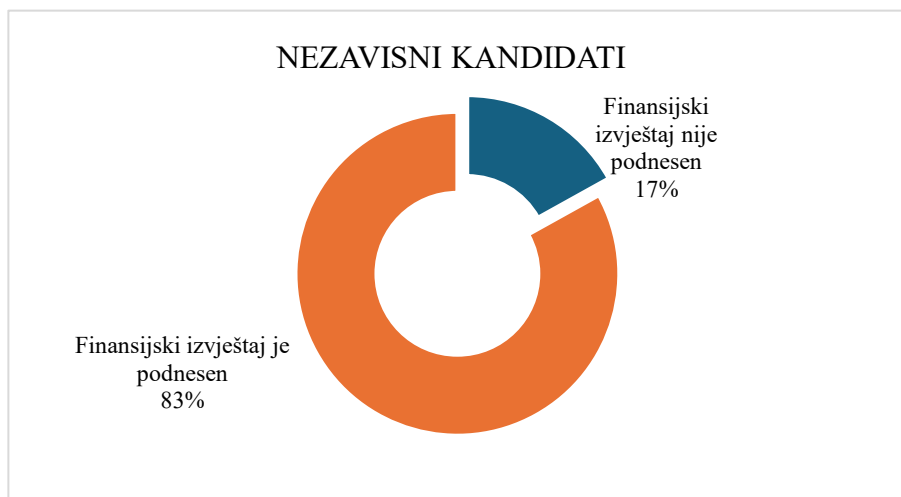
¹³⁴ „Službeni glasnik BiH“, broj: 31/24.

Financijsko izvješće nije podnijelo pet (5) političkih stranaka što čini 4,31% od ukupnog broja stranaka koje su bile obvezne podnijeti izvješće, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu:

Grafikon 5. Grafički prikaz podnesenih financijskih izvješća od strane političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

606. Od ukupno 189 neovisnih kandidata koji su ovjereni za sudjelovanje na izborima, izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje je podnijelo 157 kandidata, dok izvješće nisu podnijela 32 kandidata, što čini 16,93% od ukupnog broja neovisnih kandidata koji su bili obvezni podnijeti izvješće, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu:

Grafikon 6. Grafički prikaz podnesenih financijskih izvješća od strane neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

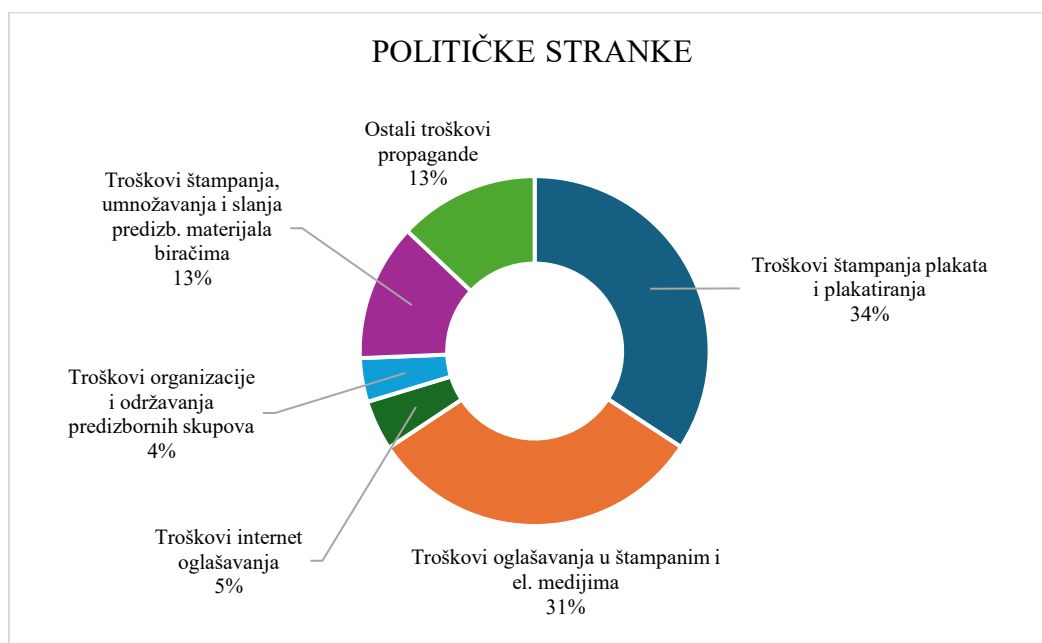
607. Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje sukladno odredbi iz članka 7. Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje političkih stranaka sadrži: opće podatke o političkoj stranci, pregled prometa posebnog računa za financiranje izborne kampanje, priloge fizičkih i pravnih osoba, nenovčane donacije i račune koje politička stranka

nije imala obvezu plaćati, troškove izborne kampanje i podatke o računima dobavljača i izvršiteljima usluga, koji su nastali u svrhu izborne kampanje.

608. Strukturu troškova izborne kampanje političkih stranaka, koje su podnijele izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje, čine:

Tablica 39. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi tiskanja plakata i plakativiranja	2.833.197,71	34,44 %
Troškovi oglašavanja u tisku i el. medijima	2.601.964,80	31,44 %
Troškovi mrežnog oglašavanja	382.596,89	4,62 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	335.270,95	4,05 %
Troškovi tiskanja, umnažanja i slanja predizbornog materijala biračima	1.048.816,22	12,67 %
Ostali troškovi propagande	1.073.079,36	12,97 %
UKUPNO	8.274.925,93	100,00 %

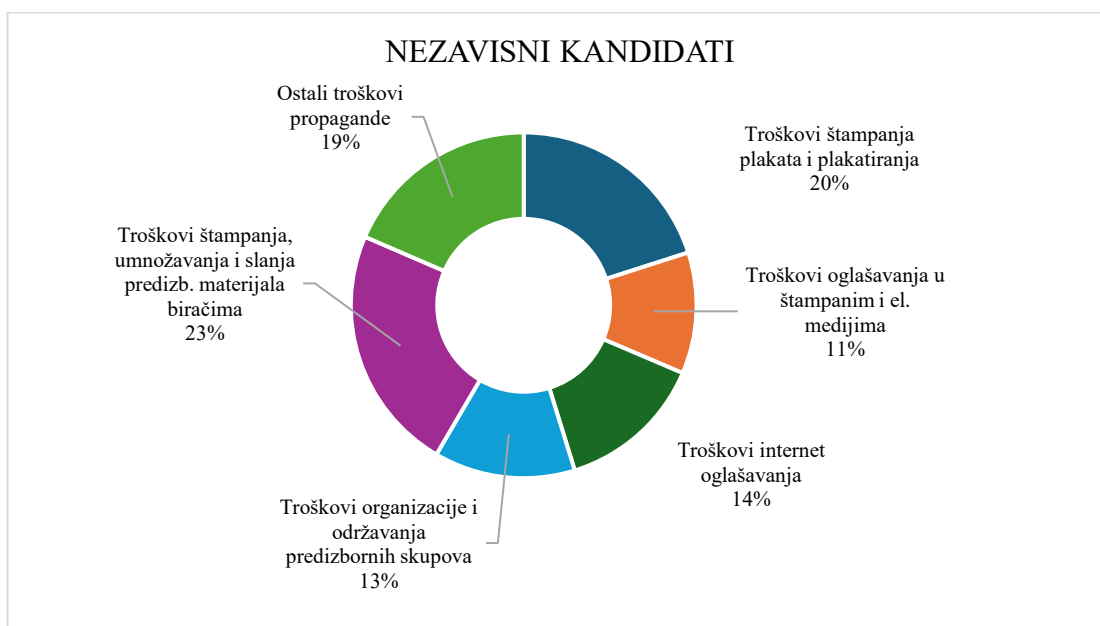
Grafikon 7. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka tri dana prije dana održavanja izbora

609. U svojim finansijskim izvješćima 54,05% političkih stranka je iskazalo priloge fizičkih i pravnih osoba, dok 45,95 % stranaka nije iskazalo ovu vrstu prihoda. Od 111 političkih stranaka, koje su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijele finansijsko izvješće, 60 stranaka je iskazalo priloge i to: novčane priloge fizičkih osoba u iznosu od 2.227.842,99 KM, novčane priloge pravnih osoba u iznosu od 359.056,68 KM i nenovčane donacije u iznosu od 118.544,58 KM.

610. Strukturu troškova izborne kampanje neovisnih kandidata, koji su podnijeli izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje, čine:

Tablica 40. Struktura troškova izborne kampanje neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi tiskanja plakata i plakatiranja	15.087,03	20,06 %
Troškovi oglašavanja u tiskanim i el. medijima	8.944,68	11,35 %
Troškovi mrežnog oglašavanja	10.883,51	13,81 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	10.402,71	13,20 %
Troškovi tiskanja, umnažanja i slanja predizb. materijala biračima	18.164,41	23,05 %
Ostali troškovi propagande	14.587,84	18,51 %
UKUPNO	78.790,18	100,00%

Grafikon 8. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje neovisnih kandidata tri dana prije dana održavanja izbora

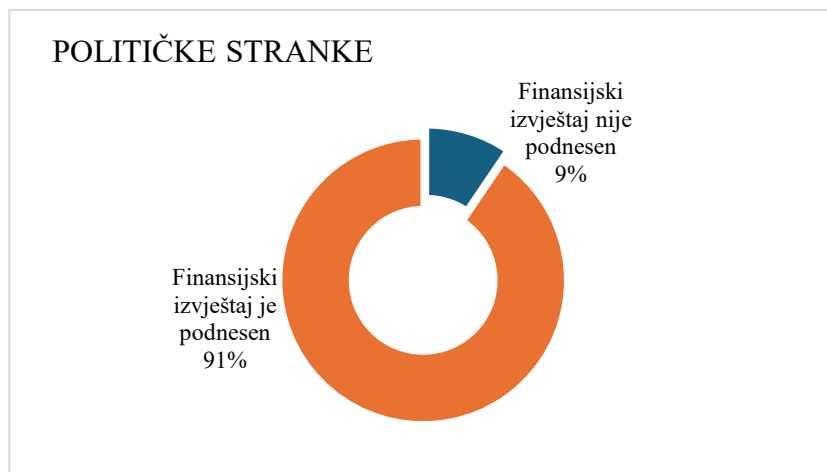
611. Od ukupno 157 neovisnih kandidata, koji su podnijeli financijsko izvješće, priloge fizičkih i pravnih osoba iskazalo je 68 neovisnih kandidata, dok 89 kandidata nije iskazalo nikakve priloge.

Neovisni kandidati su u svojim financijskim izvješćima iskazali novčane priloge fizičkih osoba u iznosu od 107.096,28 KM, novčane priloge pravnih osoba u iznosu od 5.420,00 KM i nenovčane donacije u iznosu od 3.660,72 KM.

612. Političke stranke i neovisni kandidati koji su sudjelovali na Lokalnim izborima 2024. godine imali su obvezu, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u "Službenom glasniku BiH", SIP-u BiH podnijeti financijsko izvješće za razdoblje od

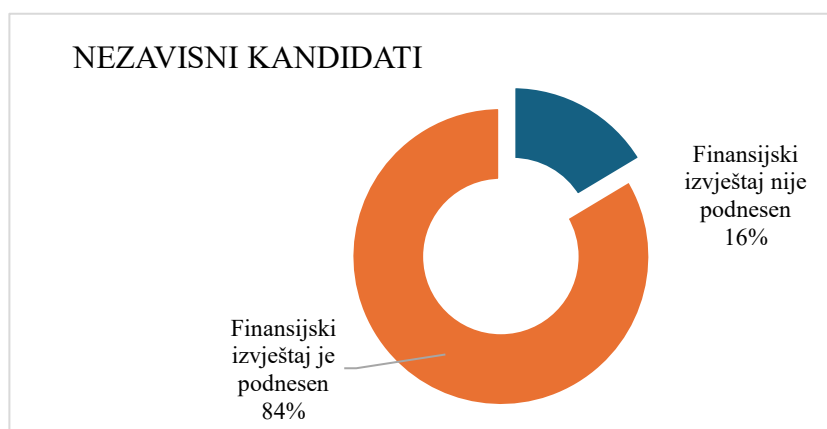
dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora (postizborno finansijsko izvješće), koje obuhvaća razdoblje od 1. 5. 2024. godine do 5. 11. 2024. godine.

Središnjem izbornom povjerenstvu BiH postizborno finansijsko izvješće podnijelo je 105 političkih stranaka, što čini 90,52% od broja stranaka koje su sudjelovale na izborima. Finansijsko izvješće nije podnijelo 11 političkih stranaka ili 9,48%.

Grafikon 9. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvješća političkih stranaka

613. Od ukupno 189 neovisnih kandidata koji su imali obvezu podnijeti postizborno finansijsko izvješće, izvješće je podnijelo 158 kandidata. Finansijsko izvješće nije podnio 31 neovisni kandidat, što čini 16,40% od ukupnog broja neovisnih kandidata, koji su sudjelovali na izborima.

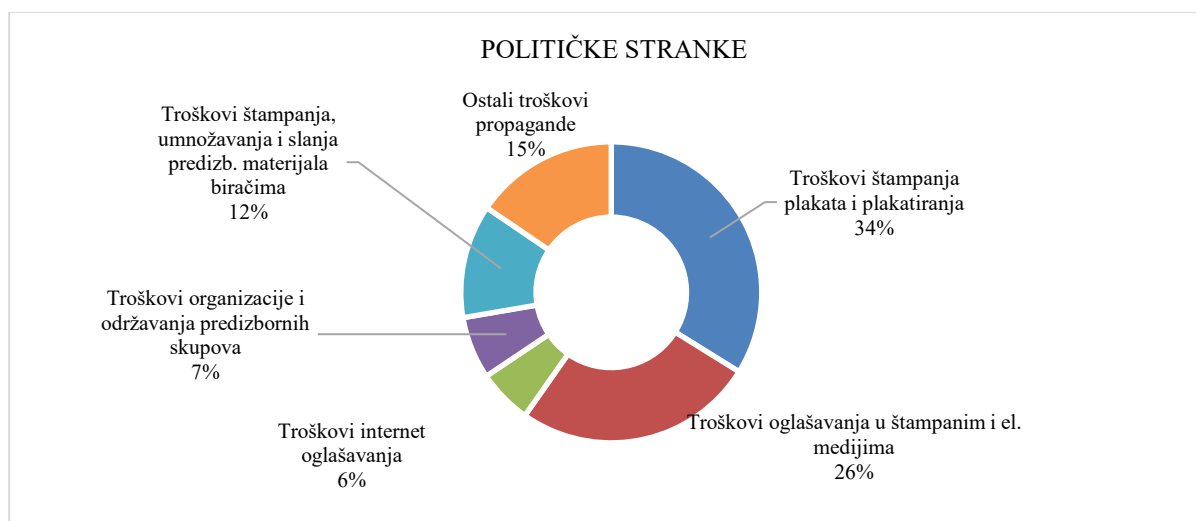
Grafikon 10. Grafički prikaz podnesenih postizbornih finansijskih izvješća neovisnih kandidata

614. Za financiranje izborne kampanje sukladno članku 15.10 Izbornog zakona BiH politički subjekti u okviru zakonom propisanog limita mogli su potrošiti 16.830.173,90 KM, od čega političke stranke 15.191.691,90 KM (13.897.809,60 KM samostalno i 1.293.882,30 KM u okviru koalicija) i neovisni kandidati 1.638.482,00 KM.
615. Političke stranke, koje su podnijele postizborno finansijsko izvješće, prijavile su troškove izborne kampanje u iznosu od 9.744.418,40 KM.

616. Neovisni kandidati su u svojim finansijskim izvješćima prijavili troškove izborne kampanje u iznosu od 75.834,10 KM.
617. Prema podacima o troškovima izborne kampanje, koje su političke stranke i neovisni kandidati prijavili u postizbornim finansijskim izvješćima, 12 političkih stranaka je prekoračilo limit propisan u članku 15.10 Izbornog zakona BiH.
618. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka, koje su podnijele postizborno finansijsko izvješće, prikazana je u sljedećoj tablici:

Tablica 41. Struktura troškova izborne kampanje političkih stranaka iz postizbornih finansijskih izvješća

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi tiskanja plakata i plakatiranja	3,298,462.80	33,85 %
Troškovi oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima	2,521,675.46	25,87 %
Troškovi mrežnog oglašavanja	571,913.42	5,87 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	653,804.78	6,71 %
Troškovi tiskanja, umnažanja i slanja predizbornog materijala biračima	1,188,492.8779	12,20 %
Ostali troškovi propagande	1,510,069.07	15,50 %
UKUPNO	9,744,418.40	100,00%

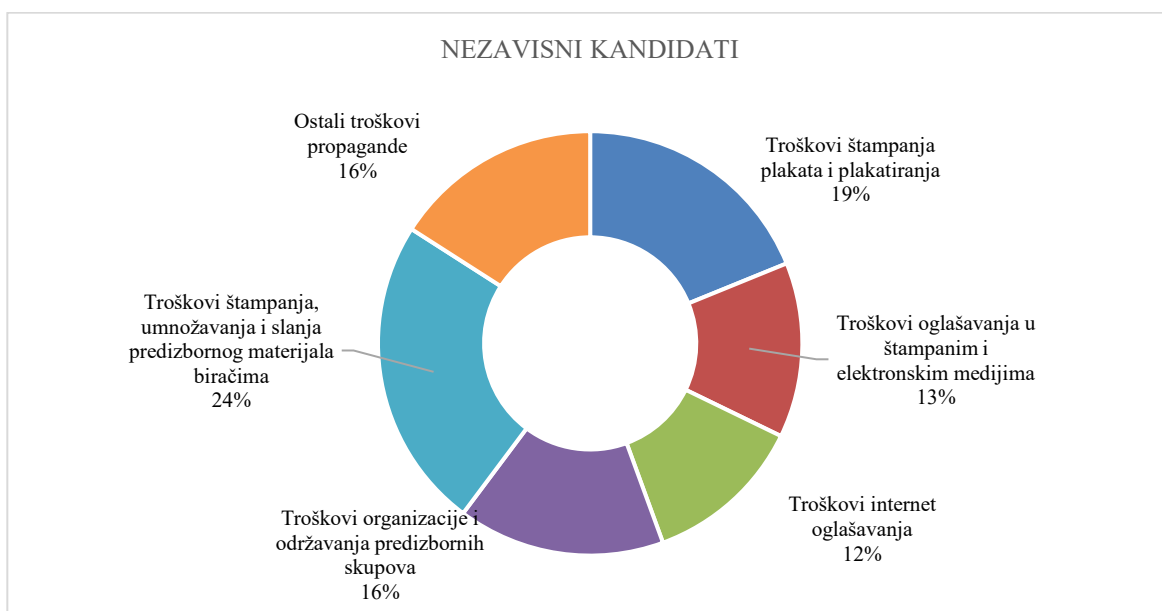

Grafikon 11. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje političkih stranaka

619. Struktura troškova izborne kampanje neovisnih kandidata, koji su podnijeli postizborno finansijsko izvješće, prikazana je u sljedećoj tablici:

Tablica 42.Struktura troškova izborne kampanje neovisnih kandidata iz postizbornih financijskih izvješća

Vrsta troška	Iznos	Struktura
Troškovi tiskanja plakata i plakatiranja	14,291.56	18,84 %
Troškovi oglašavanja u tiskanim i elektroničkim medijima	10,124.68	13,35 %
Troškovi mrežnog oglašavanja	9,274.15	12,23 %
Troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova	11,979.03	15,80 %
Troškovi tiskanja, umnažanja i slanja predizbornog materijala biračima	18,077.05	23,84 %
Ostali troškovi propagande	12,088.13	15,94 %
UKUPNO	75,834.10	100,00%

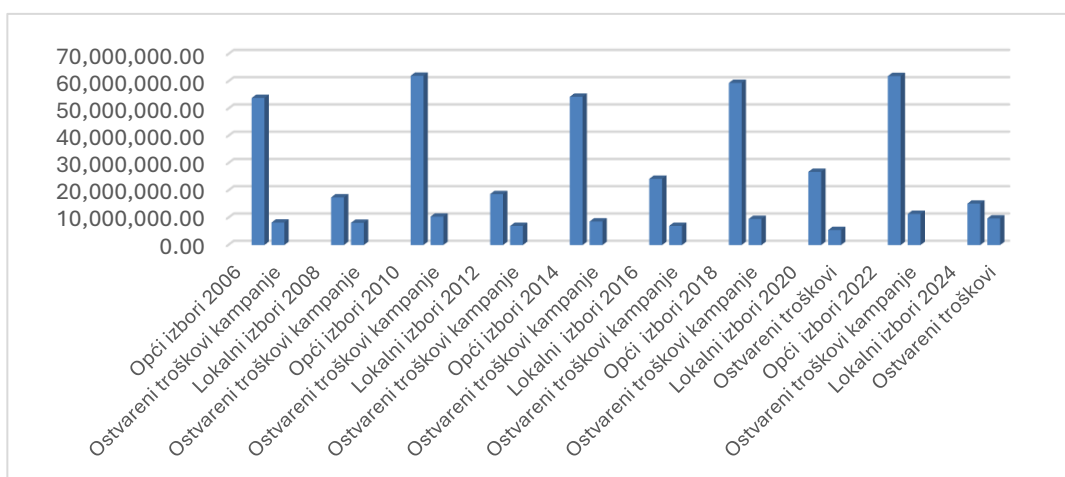
Grafikon 12. Grafički prikaz strukture troškova izborne kampanje neovisnih kandidata

620. Za financiranje troškova izborne kampanje, za izbore koji su provedeni od 2006. do 2024. godine, političke stranke su utrošile sredstva u iznosu od 85.714.833,39 KM.

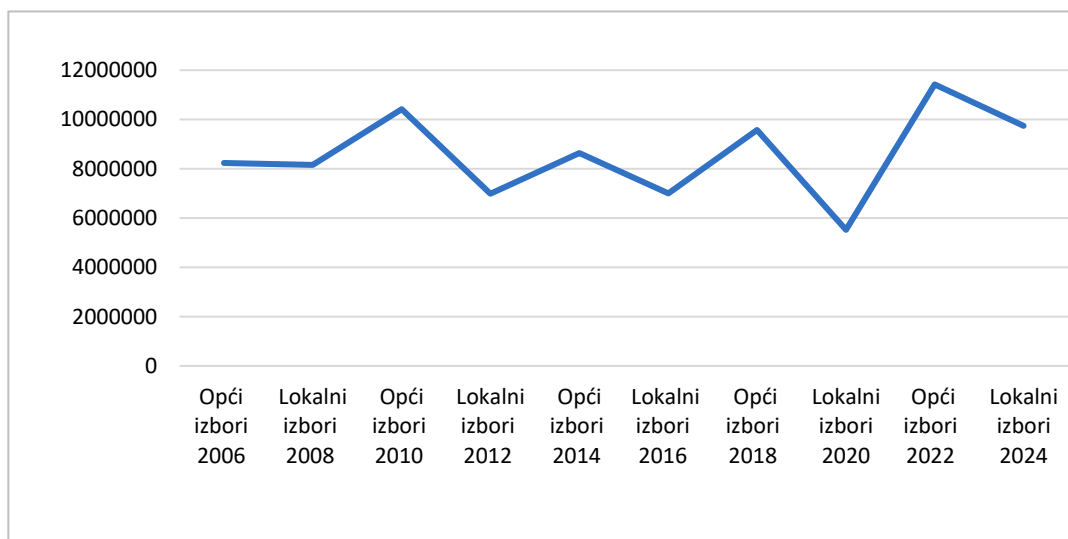
Tablica 43.Pregled troškova izborne kampanje političkih stranaka u razdoblju 2006. – 2024. godine

IZBORI	Dozvoljeni troškovi izborne kampanje – sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH (KM)	Ostvareni troškovi izborne kampanje (KM)
Opći izbori 2006.	53.921.265,49	8.236.564,58
Lokalni izbori 2008.	17.471.224,39	8.156.606,92
Opći izbori 2010.	62.056.017,60	10.423.425,31
Lokalni izbori 2012.	18.675.372,71	6.994.309,42
Opći izbori 2014.	54.370.031,43	8.632.256,37

IZBORI	Dozvoljeni troškovi izborne kampanje – sukladno članku 15.10. Izbornog zakona BiH (KM)	Ostvareni troškovi izborne kampanje (KM)
Lokalni izbori 2016.	24.273.008,14	7.004.404,78
Opći izbori 2018.	59.455.478,60	9.577.347,57
Lokalni izbori 2020.	26.818.297,20	5.522.686,13
Opći izbori 2022.	61.967.700,30	11.422.813,91
Lokalni izbori 2024.	15.191.691,90	9,744,418.40

Grafikon 11. Grafički prikaz troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2024. godine

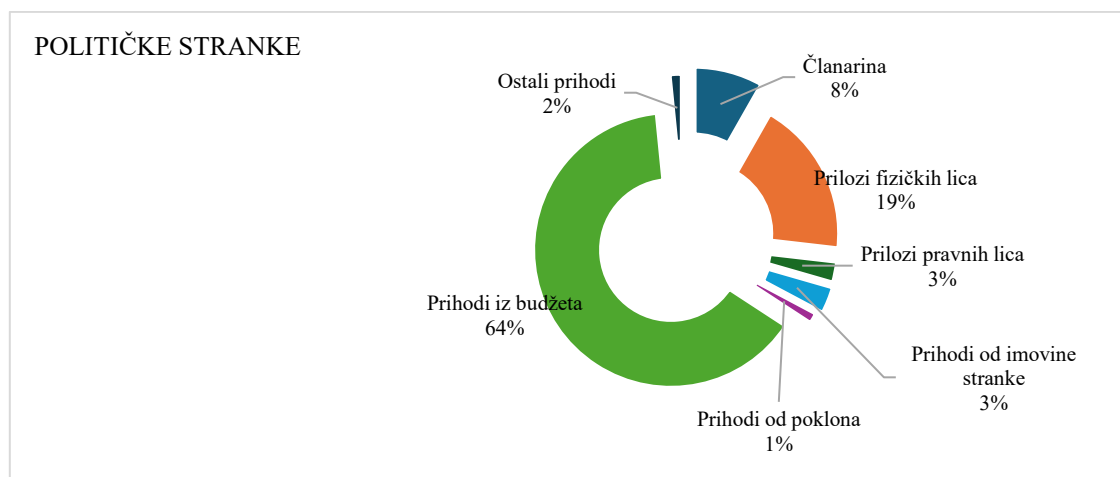

Grafikon 12. Trend troškova izborne kampanje u razdoblju 2006. – 2024. godine

621. U razdoblju od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2024. godine političke stranke su u financijskim izvješćima iskazale ukupne prihode u iznosu od 16.290.934,94 KM, čiju strukturu čine:

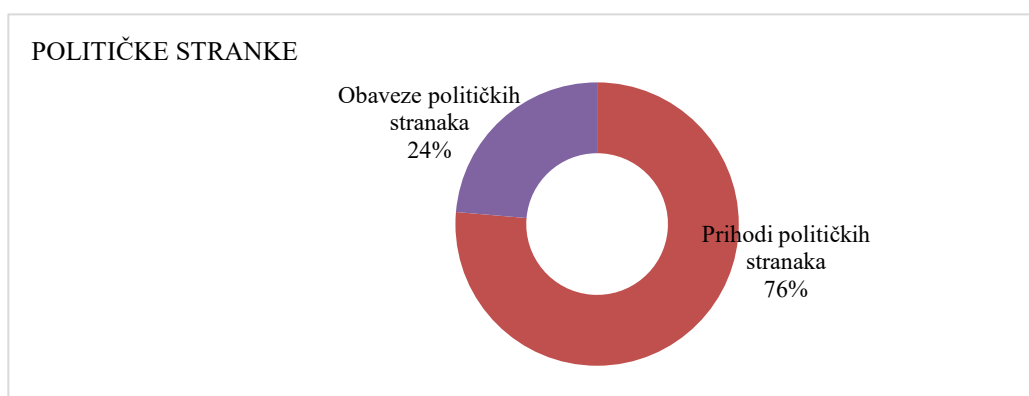
Tablica 44. Pregled izvora financiranja političkih stranaka u razdoblju izborne kampanje

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Članarina	1,337,788.57	8,21 %
Prilozi fizičkih osoba	3,053,446.25	18,74 %
Prilozi pravnih osoba	427,362.49	2,62 %
Prihodi od imovine stranke	541,299.17	3,32 %
Dobit od prav. lica u vlasništvu stranke	0,00	0,00 %
Prihodi od darova	232,351.76	1,43 %
Prihodi iz proračuna	10,442,123.22	64,10 %
Prihodi od izd. djelatnosti, prodaje prop. materijala i org. stranačkih manifestacija	0,00	0,00 %
Ostali prihodi	256,563.48	1,58 %
UKUPNO	16,290,934.94	100,00 %

Grafikon 13. Grafički prikaz izvora financiranja političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje

622. Političke stranke su na dan razdoblja izvješća (5. 11. 2024. godine) iskazale obveze u iznosu od 5.045.023,34 KM. Na temelju podataka iz financijskih izvješća političkih stranaka, u ovom razdoblju izvješća stranke su se financirale iz vlastitih izvora (prihoda političkih stranaka) u postotku od 76,35%, dok su za financiranje rabile tuđe izvore u postotku od 23,65%, kao što je predstavljeno na sljedećem grafikonu.

Grafikon 14. Odnos prihoda i dugova političkih stranaka u vrijeme izborne kampanje

623. U razdoblju od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora 2024. godine neovisni kandidati su u financijskim izvješćima iskazali ukupne prihode u iznosu od 208.666,05 KM, čiju strukturu čine:

Tablica 45. Pregled izvora financiranja izborne kampanje neovisnih kandidata

Vrsta prihoda	Iznos	Struktura
Prilozi fizičkih osoba	119,605.61	57,32 %
Prilozi pravnih osoba	7,800.00	3,74 %
Prihodi od darova	3,850.82	1,85 %
Prihodi iz proračuna	77,403.44	37,09 %
Ostali prihodi	6.18	0,00 %
UKUPNO	208,666.05	100,00%

624. Prema evidenciji Središnjeg izbornog povjerenstva BiH od 116 političkih stranaka koje su sudjelovale na izborima, 79 stranaka je dostavilo potvrde o zatvaranju posebnog računa za financiranje izborne kampanje, a od 189 neovisnih kandidata ovjerenih za izbore, 139 je dostavilo potvrde o zatvaranju posebnog računa.

2.3. Sankcioniranje političkih stranaka¹³⁵

625. U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, Središnje izorno povjerenstvo BiH mjerodavno je za izricanje novčane kazne sukladno ovom Zakonu i Izbornom zakonu BiH (članak 15. stavak (2) Zakona o financiranju političkih stranaka).
626. Središnje izorno povjerenstvo BiH je 9. 4. 2024. godine za 18 političkih stranaka, koje nisu podnijele godišnje financijsko izvješće za 2022. godinu i revizorima Službe za reviziju su uskratile pristup svojim prostorijama radi obavljanja revizije, izreklo administrativnu mjeru kojom je političkim strankama uskraćeno pravo kandidiranja za sudjelovanje na sljedećim izborima.
627. Središnje izorno povjerenstvo BiH je 14. 3. 2024. godine novčanim kaznama sankcioniralo 66 političkih stranaka radi kršenja odredaba Zakona o financiranju političkih stranaka i Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH – Financiranje kampanje, a koja su utvrđena revizijom financijskih izvješća političkih stranaka za 2020. godinu.
628. U razdoblju od 2005. do 2024. godine Središnje izorno povjerenstvo BiH donijelo je 776 odluka o sankcioniranju političkih stranaka i 66 odluka o sankcioniranju fizičkih osoba (ukupno 842 odluke). Od navedenog broja sankcija političkim strankama 602 su novčane

¹³⁵ Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka

kazne, 172 administrativne mjere uskraćivanja prava političkim strankama da se kandidiraju na sljedećim izborima i dvije administrativne mjere kojima je političkim strankama naloženo da dio svojih sredstava uplate u dobrotvorne svrhe.

629. Središnje izborno povjerenstvo BiH provodi postupak utvrđivanja odgovornosti i sankcioniranja 47 političkih stranaka, za koje je revizijom njihovih finansijskih izvješća utvrđeno da postoji utemeljena sumnja da su u 2021. godini počinile prekršaje za koje su Zakonom o financiranju političkih stranaka i Izbornim zakonom BiH propisane novčane sankcije.

2.4. Ostale aktivnosti

630. Osim provedbe ključnih aktivnosti iz djelokruga Zakona o financiranju političkih stranaka (prijem i kontrola godišnjih finansijskih izvješća političkih stranaka, uredske revizije, terenske revizije i sankcioniranje političkih stranaka), Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 2024. godini provodilo i druge aktivnosti i radnje, koje također definiraju područje financiranja političkih stranaka, kao što su: stalna koordinacija s političkim strankama i davanje pismenih odgovora na njihove upite, uz nastojanje da se u potpunosti ispoštuju načela informiranja javnosti o financiranju političkih stranaka; suradnja s NVO i drugim organizacijama koje prate primjenu Zakona o financiranju političkih stranaka, kao i suradnja s međunarodnim stručnjacima.
631. Središnje izborno povjerenstvo BiH je tijekom 2024 godine nastojalo pismeno odgovoriti na sve upite političkih stranaka, koji su se odnosili na primjenu odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbi Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH – Financiranje izborne kampanje, kao i na upite svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini, otklanjajući time nedoumice u svezi s primjenom navedenih zakona.
632. Također, Središnje izborno povjerenstvo BiH je, poštujući ključna načela informiranja javnosti, a posebno načelo otvorenosti, kada su u pitanju modaliteti financiranja političkih stranaka, ostvarilo dobru suradnju i s medijima u Bosni i Hercegovini, u pogledu davanja značajnih informacija koje definiraju područje financiranja političkih stranaka i financiranja izborne kampanje.

2.4.1. Međunarodna suradnja

633. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, nastojeći stvoriti zakonske i institucijske pretpostavke za uređenje tzv. političkog financiranja, u 2024. godini, ostvarilo suradnju i s međunarodnim organizacijama iz područja antikorupcijskih zakona u koje spada i Zakon o financiranju političkih stranaka.
634. U okviru međunarodne suradnje, Središnje izborno povjerenstvo BiH poduzima aktivnosti iz svoje mjerodavnosti, a koje se odnose na implementaciji preporuka Skupine zemalja Vijeća Europe za borbu protiv korupcije – GRECO, iz Evaluacijskog izvješća za Bosnu i Hercegovinu iz trećeg kruga evaluacije Bosne i Hercegovine – Transparentnost financiranja političkih stranaka.
- U okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – područje Transparentnost financiranja političkih stranaka, nakon Evaluacijskog izvješća za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka (usvojen na 51. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strassbourg, 23. – 27. svibnja 2011. godine, GRECO je donio četiri privremena izvješća o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a, dva izvješća o usklađenosti

Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO i dva dodatka Drugom izvješću o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a.¹³⁷

U Drugom dodatku Drugom izvješću o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strassbourgu, 21. – 25. ožujka 2022. g.) GRECO navodi da je proces reformi potrebno energično provoditi kako bi se dodatno povećala transparentnost političkog financiranja i uloga političkih stranaka kao temeljnog elementa demokratskog sustava. GRECO je još jednom pozvao Bosnu i Hercegovinu da u potpunosti provede osam (od devet) preporuka.

635. U listopadu 2024. godine GRECO-u je, putem Ministarstva sigurnosti BiH, dostavljen dokument, u kome je prezentiran napredak u nadzoru nad financiranjem izbornih kampanja, koji je postignut donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH. Novim odredbama Zakona unaprjeđena je transparentnost troškova izbornih kampanja i izvora financiranja izbornih kampanja političkih stranka i neovisnih kandidata koji sudjeluju na izborima, te iste doprinose realizaciji preporuka GRECO-a.
636. Središnje izborno povjerenstvo BiH je kroz pisani dokument dalo doprinos za izradu Dokumenta za diskusiju na 8. sastanku Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, koji je održan 10. – 11. prosinca 2024. godine, u dijelu koji se odnosi na borbu protiv korupcije, a vezan je za realizaciju preporuka ODIHR-a i GRECO-a o financiranju političkih stranaka, poboljšanju kapaciteta Službe za reviziju kako bi se učinkovitije pratilo poštivanje propisa o financiranju političkih stranaka.
- Preporuke iz izvješća Europske unije s 8. sastanka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost, održanog 10. – 11. prosinca 2024. godine su:
- *usvojiti Proračun institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2025. godinu, čime bi se osigurala neophodna sredstva za Središnje izborno povjerenstvo BiH kako bi se angažiralo novo osoblje u Službi za reviziju te bi se pratilo poštivanje propisa o financiranju političkih stranaka, sukladno preporukama ODIHR-a /GRECO-a (rok 1. tromjesečje 2025. godine) i*
 - *usvojiti novi Zakon o financiranju političkih stranaka sukladno preporukama ODIHR-a /GRECO-a (rok 4. tromjesečje 2025. godine).*
637. Predstavници Središnjeg izbornog povjerenstva BiH su u 2024. godini sudjelovali i u događajima koji su posvećeni financiranju političkih stranaka. Dana 30. i 31. siječnja 2024. godine, na poziv Vijeća Europe predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sudjelovali su na radionici pod nazivom „Pregled zakonskih odredbi o političkom financiranju u Bosni i Hercegovini i analiza nacrtu izmjena i dopuna Zakona o financiranju političkih stranaka”; zatim u razdoblju od 21. 2. do 22. 2. 2024. godine u Varšavi, Republika Poljska, na poziv OEES/ODIHR-a sudjelovanje na radionici na temu „Kako osigurati pravovremeni nadzor nad financiranjem izborne kampanje i koje strategije primjenjivati da se pojača učinkovitost nadzora; te dana 25. i 26. travnja 2024. godine, u Pragu, Češka Republika, na poziv Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES) sudjelovanje na radionici pod

¹³⁷ Izvješće o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka (usvojeno na 61. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strassbourg, 14. – 18. listopada 2013. godine), Privremeno izvješće o usklađenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka (usvojeno na 64. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strassbourg, 16. – 20. lipnja 2014.), Drugo privremeno izvješće o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a “Transparentnost financiranja političkih stranaka” (usvojeno na 68. plenarnoj sjednici GRECO-a, Strassbourg, 15. – 19. lipnja 2015.), Treće privremeno izvješće o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojeno na 72. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strassbourgu, 27. lipnja – 1. srpnja 2016.), Četvrto privremeno izvješće o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojeno na 76. plenarnoj sjednici u Strassbourgu, 19. – 23. lipnja 2017.), Drugo izvješće o usklađenosti Bosne i Hercegovine s preporukama GRECO-a (usvojeno na 81. plenarnoj sjednici u Strassbourgu, 3 – 7. prosinca 2018.), i Dodatak Drugom izvješću o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 85. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strassbourgu, 21. – 25. rujna 2020. g.) i Drugi dodatak Drugom izvješću o usklađenosti Bosne i Hercegovine (usvojen na 90. plenarnoj sjednici GRECO-a u Strassbourgu, 21. – 25. ožujka 2022. g.)

nazivom „Javni nadzor nad uporabom javnih resursa na izborima“. Radionici su nazočili predstavnici nadzornih institucija iz 12 država, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Više informacija o ovim događajima je dostupno u V. DIO – Međunarodna suradnja, seminari i obuke.

2.4.2. Reforme izbornog zakonodavstva

638. Središnje izborno povjerenstvo BiH pripremio je tehnički dokument o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka, koji će uputiti Parlamentarnoj skupštini BiH. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka unaprijeđuje se pravni okvir koji omogućava implementaciju preporuka GRECO-a i OEES/ODIHR-a.
639. Središnje izborno povjerenstvo BiH uputilo je Ministarstvu financija i trezora BiH inicijativu za izmjene i dopune Zakona o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine, kako bi se revizorima Službe za reviziju financiranja političkih stranaka, koji obavljaju specifične i složene poslove za koje treba osigurati funkcionalnu neovisnost prilikom obavljanja poslova revizije financiranja političkih stranaka, propisao dodatak na plaću, a sve s namjerom da se ispoštuje preporuke GRECO-a, OEES/ODIHR-a i Europske unije, iznesene u Izvješćima sa sastanaka Pododbora za pravdu, slobodu i sigurnost.

3. Zaključna razmatranja

640. Središnje izborno povjerenstvo BiH je, sukladno odredbama članka 14. stavak 2. Zakona o financiranju političkih stranaka, mjerodavno za provedbu odredbi Zakona o financiranju političkih stranaka. U 2024. godini Središnje izborno povjerenstvo BiH provodilo je sve aktivnosti koje su propisane odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i odredbama poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, koje se mogu grupirati na sljedeći način: prijem godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka, prikupljanje podataka o sredstvima koja su iz proračuna svih razina isplaćena političkim subjektima, prikupljanje podataka od Centralne banke BiH o transakcijskim računima svih političkih stranaka, prikupljanje podataka o općinskim prostorima koje političke stranke rabe uglavnom bez naknade, kontrola i revizija financijskih izvješća, izdavanje revizijskih izvješća s nalazima revizije i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, sankcioniranje političkih stranaka.

Putem svoje službene mrežne stranice Središnje izborno povjerenstvo BiH dalo je na uvid javnosti godišnja financijska izvješća svih političkih stranaka za 2023. godinu, izvješća o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje i postizborna financijska izvješća za Lokalne izbore 2024. godine, kao i brojne informacije i izvješća o izvorima financiranja političkih stranaka, podatke o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz proračuna svih razina vlasti, izvješća revizije svih političkih stranaka, s nalazima i mišljenjem revizora o financiranju političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka. Revizijska mišljenja iz izvješća o pregledu i izvješća o reviziji financijskih izvješća političkih stranaka objavljena su u Službenom glasniku BiH.

PRILOZI

Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz proračuna općina i gradova osnovnih izbornih jedinica.....	189
Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim subjektima u 2023. godini.....	194
Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna kantona političkim subjektima u 2023. godini.....	195
Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz proračuna BiH, entitetskih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH	199
Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka 2024. godine	202

**Prilog 1 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini iz
proračuna općina i gradova osnovnih izbornih jedinica**

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Federaciji Bosne i Hercegovine

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
1.	50	TUZLA	652,000.00	589,183.40	-62,816.60	90.37%
2.	136	CENTAR SARAJEVO	336,427.20	336,427.20	0.00	100.00%
3.	133	NOVI GRAD SARAJEVO	300,000.00	292,015.42	-7,984.58	97.34%
4.	91	TRAVNIK	288,245.40	288,245.40	0.00	100.00%
5.	1	VELIKA KLADUŠA	199,999.88	199,999.88	0.00	100.00%
6.	131	ILIDŽA	182,280.00	182,280.00	0.00	100.00%
7.	127	KONJIC	176,538.84	176,538.84	0.00	100.00%
8.	137	STARI GRAD SARAJEVO	163,195.46	163,195.46	0.00	100.00%
9.	79	ŽIVINICE	160,000.84	160,000.84	0.00	100.00%
10.	115	KISELJAK	146,087.00	146,087.00	0.00	100.00%
11.	112	VITEZ	141,000.00	141,000.00	0.00	100.00%
12.	126	JABLANICA	121,799.70	121,799.70	0.00	100.00%
13.	125	PROZOR - RAMA	119,999.96	119,999.96	0.00	100.00%
14.	32	SANSKI MOST	119,999.88	115,107.29	-4,892.59	95.92%
15.	135	VOGOŠĆA	106,627.92	106,627.92	0.00	100.00%
16.	65	JAJCE	105,000.00	105,000.00	0.00	100.00%
17.	2	CAZIN	150,000.00	105,000.00	-45,000.00	70.00%
18.	75	ŽEPČE	100,000.00	100,000.00	0.00	100.00%
19.	110	GORNJI VAKUF-USKOPLJE	99,820.00	99,820.00	0.00	100.00%
20.	109	BUGOJNO	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
21.	118	ILJAŠ	97,500.00	97,500.00	0.00	100.00%
22.	130	HADŽIĆI	95,856.72	95,856.68	-0.04	100.00%
23.	111	NOVI TRAVNIK	90,000.00	90,000.00	0.00	100.00%
24.	139	NOVO SARAJEVO	86,399.99	86,399.99	0.00	100.00%
25.	22	ORAŠJE	76,000.08	76,000.08	0.00	100.00%
26.	172	ČITLUK	69,999.96	69,999.96	0.00	100.00%
27.	39	TEŠANJ	65,710.77	65,033.19	-677.58	98.97%
28.	42	MAGLAJ	62,499.99	62,499.99	0.00	100.00%
29.	49	SREBRENİK	90,000.01	57,958.16	-32,041.85	64.40%
30.	3	BIHAĆ	54,816.90	54,916.90	100.00	100.18%
31.	44	GRAČANICA	57,763.00	52,260.00	-5,503.00	90.47%

32.	4	BOSANSKA KRUPA	60,000.00	51,600.00	-8,400.00	86.00%
33.	94	KAKANJ	50,000.00	50,000.03	0.03	100.00%
34.	114	FOJNICA	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
35.	124	TOMISLAVGRAD	41,840.00	41,832.00	-8.00	99.98%
36.	113	BUSOVAČA	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
37.	171	LJUBUŠKI	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
38.	77	ZAVIDOVIĆI	69,599.64	45,919.80	-23,679.84	65.98%
39.	149	GRUDE	35,000.00	37,800.00	2,800.00	108.00%
40.	176	STOLAC	46,941.18	35,205.18	-11,736.00	75.00%
41.	141	TRNOVO (FBIH)	34,628.40	34,628.40	0.00	100.00%
42.	129	KREŠEVO	34,000.00	33,999.60	-0.40	100.00%
43.	17	ODŽAK	36,000.00	33,786.00	-2,214.00	93.85%
44.	47	LUKAVAC	35,000.00	32,145.20	-2,854.80	91.84%
45.	59	KLJUČ	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
46.	148	POSUŠJE	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
47.	150	ŠIROKI BRIJEG	50,000.00	24,000.00	-26,000.00	48.00%
48.	106	LIVNO	24,000.00	24,000.00	0.00	100.00%
49.	173	ČAPLJINA	30,000.00	22,500.00	-7,500.00	75.00%
50.	174	NEUM	20,000.00	20,000.00	0.00	100.00%
51.	25	GRADAČAC	137,498.84	18,833.16	-118,665.68	13.70%
52.	167	GORAŽDE	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
53.	36	DOBOJ ISTOK	14,280.00	14,280.00	0.00	100.00%
54.	183	USORA	12,000.00	12,000.00	0.00	100.00%
55.	181	RAVNO	11,200.00	11,200.00	0.00	100.00%
56.	20	DOMALJEVAC - ŠAMAC	11,000.00	11,000.00	0.00	100.00%
57.	117	OPĆINA BREZA	9,667.52	9,667.52	0.00	100.00%
58.	98	KLADANJ	9,500.00	8,879.71	-620.29	93.47%
59.	5	BUŽIM	9,999.98	8,294.10	-1,705.88	82.94%
60.	107	KUPRES (FBIH)	0.00	7,741.18	7,741.18	
61.	67	DOBRETIĆI	4,000.00	4,000.00	0.00	100.00%
62.	55	TEOČAK	3,870.00	3,870.00	0.00	100.00%
63.	52	ČELIĆ	7,000.00	3,500.00	-3,500.00	50.00%
64.	3	DOBOJ JUG	3,000.00	2,999.97	-0.03	100.00%
65.	6	VAREŠ	5,499.92	0.00	-5,499.92	0.00%
66.	85	GLAMOČ	2,000.00	0.00	-2,000.00	0.00%
67.	93	ZENICA	1.50	0.00	-1.50	0.00%
68.	78	BANOVIĆI	0.00	0.00	0.00	
69.	82	SAPNA	0.00	0.00	0.00	
70.	203	BOSANSKI PETROVAC	0.00	0.00	0.00	

71.	57	DRVAR	0.00	0.00	0.00	
72.	96	OLOVO	0.00	0.00	0.00	
73.	116	VISOKO	0.00	0.00	0.00	
74.	84	BOSANSKO GRAHOVO	0.00	0.00	0.00	
75.	165	FOČA (FBIH)	0.00	0.00	0.00	
76.	80	KALESIJA	0.00	0.00	0.00	
77.	89	DONJI VAKUF	0.00	0.00	0.00	
78.	143	PALE (FBIH)	0.00	0.00	0.00	
79.	117	BREZA	np	np	np	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U FEDERACIJI BiH:			5,617,096.48	5,254,435.11	-362,661.37	93.54%

Općine i gradovi osnovne izborne jedinice u Republici Srpskoj

Red. br.	Kod	Naziv općine/grada	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstva
1.	034 B	BANJA LUKA	331,796.88	331,796.88	0.00	100.00%
2.	29	BIJELJINA	259,999.68	259,999.68	0.00	100.00%
3.	9	PRIJEDOR	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
4.	74	TESLIĆ	90,000.00	77,113.00	-12,887.00	85.68%
5.	14	DERVENTA	64,999.90	64,993.20	-6.70	99.99%
6.	182	TREBINJE	0.00	56,999.10	56,999.10	
7.	64	MRKONJIĆ GRAD	48,600.00	48,600.00	0.00	100.00%
8.	185	MILIĆI	41,996.36	41,996.36	0.00	100.00%
9.	11	LAKTAŠI	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
10.	70	KOTOR VAROŠ	35,000.00	35,000.00	0.00	100.00%
11.	13	PRNJAVOR	34,000.00	32,639.98	-1,360.02	96.00%
12.	166	FOČA (RS)	31,626.70	31,626.70	0.00	100.00%
13.	38	DOBOJ	80,000.00	30,121.86	-49,878.14	37.65%
14.	7	NOVI GRAD	29,506.95	27,878.27	-1,628.68	94.48%
15.	35	ČELINAC	26,000.00	26,000.00	0.00	100.00%
16.	88	ŠIPOVO	25,371.21	25,371.21	0.00	100.00%
17.	24	MODRIČA	24,999.99	24,999.99	0.00	100.00%
18.	40	STANARI	29,999.93	23,129.36	-6,870.57	77.10%
19.	164	GACKO	22,592.00	22,592.00	0.00	100.00%

20.	104	BRATUNAC	22,000.00	22,000.00	0.00	100.00%
21.	10	GRADIŠKA	60,000.00	20,000.04	-39,999.96	33.33%
22.	132	ISTOČNA ILIDŽA	23,919.02	19,613.60	-4,305.42	82.00%
23.	147	VIŠEGRAD	15,000.04	15,000.04	0.00	100.00%
24.	161	NEVESINJE	15,000.01	15,000.01	0.00	100.00%
25.	56	UGLJEVIK	27,067.76	14,636.00	-12,431.76	54.07%
26.	140	ISTOČNO NOVO SARAJEVO	34,770.00	14,578.76	-20,191.24	41.93%
27.	68	KNEŽEVO	11,999.96	11,999.96	0.00	100.00%
28.	61	RIBNIK	11,175.00	11,175.00	0.00	100.00%
29.	170	RUDO	10,000.00	10,000.00	0.00	100.00%
30.	144	PALE (RS)	15,000.00	9,996.00	-5,004.00	66.64%
31.	123	HAN PIJESAK	7,373.35	7,373.40	0.05	100.00%
32.	83	ZVORNIK	49,500.11	6,642.17	-42,857.94	13.42%
33.	45	PETROVO	5,100.00	5,100.00	0.00	100.00%
34.	142	TRNOVO (RS)	4,099.68	4,099.68	0.00	100.00%
35.	54	LOPARE	9,000.00	3,743.48	-5,256.52	41.59%
36.	105	SREBRENICA	20,255.92	3,058.91	-17,197.01	15.10%
37.	177	BERKOVIĆI	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
38.	179	LJUBINJE	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
39.	33	OŠTRA LUKA	1,980.00	1,980.00	0.00	100.00%
40.	26	PELAGIĆEVO	7,500.00	1,500.00	-6,000.00	20.00%
41.	12	SRBAC	15,000.00	970.00	-14,030.00	6.47%
42.	101	ŠEKOVIĆI	6,999.92	484.96	-6,514.96	6.93%
55.	21	ŠAMAC	41,378.68	0.00	-41,378.68	0.00%
57.	16	BROD	25,999.93	0.00	-25,999.93	0.00%
50.	146	ROGATICA	21,100.00	0.00	-21,100.00	0.00%
61.	8	KOZARSKA DUBICA	15,000.00	0.00	-15,000.00	0.00%
45.	180	BILEĆA	13,999.98	0.00	-13,999.98	0.00%
58.	121	SOKOLAC	13,000.00	0.00	-13,000.00	0.00%
59.	103	VLASENICA	8,000.03	0.00	-8,000.03	0.00%
44.	169	ČAJNIČE	5,949.84	0.00	-5,949.84	0.00%
43.	138	ISTOČNI STARI GRAD	0.00	0.00	0.00	
46.	18	VUKOSAVLJE	0.00	0.00	0.00	
47.	108	KUPRES (RS)	0.00	0.00	0.00	
48.	23	DONJI ŽABAR	0.00	0.00	0.00	

49.	184	KOSTAJNICA	0.00	0.00	0.00	
51.	158	ISTOČNI MOSTAR	0.00	0.00	0.00	
52.	168	NOVO GORAŽDE	0.00	0.00	0.00	
53.	81	OSMACI	0.00	0.00	0.00	
54.	58	ISTOČNI DRVAR	0.00	0.00	0.00	
56.	6	KRUPA NA UNI	0.00	0.00	0.00	
60.	66	JEZERO	0.00	0.00	0.00	
62.	31	PETROVAC	0.00	0.00	0.00	
63.	163	KALINOVIK	0.00	0.00	0.00	
UKUPNO OPĆINE I GRADOVI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE U REPUBLICI SRPSKOJ:			1,838,658.83	1,504,809.60	-333,849.23	81.84%

**Prilog 2 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna gradova političkim subjektima u
2023. godini**

Kod	Naziv grada	Kod pol. subj.	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
199A	GRAD MOSTAR	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	520,000.00	154,867.80	-14.92	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE		92,135.28		
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE		67,905.72		
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA		52,788.00		
		2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA		42,945.00		
		80021	KLUB SAMOSTALNIH VIJEĆNIKA		34,891.20		
			BH BLOK MOSTAR-Naša stranka		20,591.28		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		15,391.44		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		14,034.84		
		80000	FIZIČKO LICE-NEZAVISNI KANDIDAT		14,034.84		
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU		5,199.84		
		1	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ		5,199.84		
UKUPNO GRAD MOSTAR				520,000.00	519,985.08	-14.92	100%
666	GRAD SARAJEVO	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	55,466.72	55,466.72	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	39,783.75	39,783.75	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	19,046.01	19,046.01	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	18,014.28	18,014.28	0.00	100.00%
		36	BOSS - BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	13,423.05	13,423.05	0.00	100.00%
		2328	NEZAVISNA BOSANSKOHERCEGOVAČKA LISTA	12,030.18	12,030.18	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
		2320	PLATFORMA ZA PROGRES	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
UKUPNO GRAD SARAJEVO				200,210.09	200,210.09	0.00	100.00%

888	GRAD ISTOČNO SARAJEVO	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	8,648.00	5,040.00	-3,608.00	58.28%
		18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	7,203.00	4,200.00	-3,003.00	58.31%
		461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	4,312.00	2,513.00	-1,799.00	58.28%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	2,145.00	1,246.00	-899.00	58.09%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
		2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
		2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	1,423.00	826.00	-597.00	58.05%
UKUPNO ISTOČNO SARAJEVO				28,000.00	16,303.00	-11,697.00	58.23%
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA GRADOVA:				748,210.09	736,498.17	-11,711.92	98.43%

Prilog 3 – Pregled isplaćenih sredstava iz proračuna kantona političkim subjektima u 2023. godini

Kod	Naziv razine vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirano	Ukupno uplaćeno	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
209	KANTON SARAJEVO	2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	137,112.69	137,112.69	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	133,074.52	133,074.52	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	122,690.16	122,690.16	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	105,704.65	105,704.65	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	97,630.71	97,630.71	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	94,103.56	94,103.56	0.00	100.00%
		3056	ZA NOVE GENERACIJE	45,133.20	45,133.20	0.00	100.00%
UKUPNO KANTON SARAJEVO:				735,449.49	735,449.49	0.00	100.00%
201	UNSKO-SANSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	110,643.34	110,643.34	0.00	100.00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	81,817.68	81,817.68	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	51,325.74	51,325.74	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	41,326.08	41,326.08	0.00	100.00%
		1701	LABURISTIČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	31,325.52	31,325.52	0.00	100.00%

		3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	27,575.68	27,575.68	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	26,667.24	26,667.24	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	26,667.24	26,667.24	0.00	100.00%
UKUPNO UNSKO-SANSKI KANTON:				500,000.00	500,000.00	0.00	100.00%
203	TUZLANSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	149,326.00	136,801.00	-12,525.00	91.61%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	99,720.00	91,512.00	-8,208.00	91.77%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	61,302.00	56,282.00	-5,020.00	91.81%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	48,597.00	44,581.00	-4,016.00	91.74%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	40,025.00	36,724.00	-3,301.00	91.75%
		2711	SOCIJALDEMOKRATE BOSNE I HERCEGOVINE	35,893.00	32,901.00	-2,992.00	91.66%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	35,893.00	32,901.00	-2,992.00	
		877	NAŠA STRANKA	29,244.00	26,646.00	-2,598.00	91.12%
UKUPNO TUZLANSKI KANTON:				500,000.00	458,348.00	-41,652.00	91.67%
207	HERCEGOVAČKO- NERETVANSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	124,417.00	124,417.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	80,363.00	80,363.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	43,775.00	43,775.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	43,775.00	43,775.00	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	35,561.00	35,556.00	-5.00	99.99%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	35,561.00	35,556.00	-5.00	99.99%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	23,614.00	23,614.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	23,614.00	23,614.00	0.00	100.00%
UKUPNO HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON:				410,680.00	410,670.00	-10.00	100.00%
204	ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	104,146.52	104,146.52	0.00	100.00%
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	56,849.83	56,849.83	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	50,695.95	50,695.95	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		90085	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HDZ90, HNP	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		90086	ŽELJKO KOMŠIĆ ZA GRAĐANSKU DRŽAVU DF/GS	36,981.69	36,981.69	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	30,124.55	30,124.55	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	27,047.65	27,047.65	0.00	100.00%

		877	NAŠA STRANKA	20,190.43	20,190.43	0.00	100.00%
UKUPNO ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON:				400,000.00	400,000.00	0.00	100.00%
208	ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	126,000.00	159,100.00	33,100.00	126.27%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	36,000.00	44,200.00	8,200.00	122.78%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	18,000.00	22,500.00	4,500.00	125.00%
		734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	9,000.00	11,250.00	2,250.00	125.00%
		1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA DR. ANTE STARČEVIĆ BOSNE I HERCEGOVINE	9,000.00	11,250.00	2,250.00	125.00%
		1241	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH I HERCEG-BOSNE	9,000.00	10,450.00	1,450.00	116.11%
UKUPNO ZAPADNOHERCEGOVAČKI KANTON:				207,000.00	258,750.00	51,750.00	125.00%
210	LIVANJSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		3055	SRPSKI NACIONALNI POKRET FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
UKUPNO LIVANJSKI KANTON:				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
202	POSAVSKI KANTON	27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	72,857.13	72,857.13	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	19,285.71	19,285.71	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		2765	NEZAVISNI-NEOVISNI	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	10,714.29	10,714.29	0.00	100.00%
UKUPNO POSAVSKI KANTON:				150,000.00	150,000.00	0.00	100.00%

205	BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	20,000.00	20,000.00	0.00	100.00%
		3066	NOVI POČETAK	12,800.00	12,800.00	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	10,800.00	10,800.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		3048	NOVA POLITIČKA INICIJATIVA	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	7,200.00	7,200.00	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	5,600.00	5,600.00	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI-DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		3050	NEZAVISNA GRAĐANSKA LISTA	3,600.00	3,600.00	0.00	100.00%
		UKUPNO BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON:		100,000.00	100,000.00	0.00	100.00%
206	SREDNJOBOSANSKI KANTON			n/p	n/p	n/p	n/p
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA KANTONA:				3,203,129.49	3,213,217.49	10,088.00	100.31%

**Prilog 4 – Pregled isplaćenih sredstava političkim subjektima u 2023. godini
iz proračuna BiH, entitetskih proračuna i proračuna Brčko distrikta BiH**

Bosna i Hercegovina

Kod	Naziv razine vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno isplaćena sredstva iz proračuna	Ukupno uplaćena sredstva na račune stranaka	Utrošena sredstva za rad klubova
1	2	3	4	5	6	7	8
1000	DRŽAVA	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	113,306.68	112,857.31	87,357.12	25,500.19
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA	96,190.47	95,626.13	33,957.12	61,669.01
		027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	68,273.80	67,959.10	20,357.12	47,601.98
		018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	118,988.08	118,613.54	22,857.12	45,042.18
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA			27,357.12	
		1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA			23,357.12	
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	58,273.81	57,730.96	31,857.16	25,873.80
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	50,357.14	50,302.42	24,057.16	26,245.26
		008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	83,240.93	83,143.73	60,217.16	22,926.57
		70006	NOVI EUROPSKI SAVEZ	48,273.82	47,991.66	46,357.16	1,634.50
		877	NAŠA STRANKA	86,547.63	86,498.06	48,257.16	13,283.78
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD			24,957.12	
		80017	SRPSKI KLUB U PD PSBIH DEMOKRATSKI SAVEZ DEMOS	60,714.30	60,707.81	20,357.16	19,993.49
			SRPSKI KLUB U PD PSBIH UJEDINJENA SRPSKA			20,357.16	
		80014	KLUB DELAGATA HRVATSKOG NARODA U DN PSBIH ZA NOVE GENERACIJE	57,916.67	57,877.00	6,570.00	51,307.00
		80012	KLUB DELAGATA SRPSKOG NARODA U DN PSBIH SNSD	57,916.67	56,577.76	12,000.00	44,577.76
		80013	KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDA	50,000.00	49,363.22	17,400.00	6,163.22
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SDP BIH			8,600.00	
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH NIP			8,600.00	
			KLUB DELAGATA BOŠNJAČKOG NARODA U DN PSBIH SZBIH			8,600.00	
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA BOSNE I HERCEGOVINE				950,000.00	945,248.70	553,429.96	391,818.74

Federacija Bosne i Hercegovine

Kod	Naziv razine vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
A	ENTITET FBiH	90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	555,167.00	555,167.00	0.00	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	443,088.00	443,088.00	0.00	100.00%
		90086	ŽELJKO KOMŠIĆ ZA GRAĐANSKU DRŽAVU DF/GS	298,987.00	298,987.00	0.00	100.00%
		90090	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HNL	244,549.00	244,549.00	0.00	100.00%
		877	NAŠA STRANKA	177,301.00	177,301.00	0.00	100.00%
		90091	POVJERENJE (NAROD I PRAVDA, SPU)	142,077.00	142,077.00	0.00	100.00%
		2317	Politička organizacija NAROD I PRAVDA	129,268.00	129,268.00	0.00	100.00%
		4	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	119,661.00	119,661.00	0.00	100.00%
		769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		3038	NARODNI EUROPSKI SAVEZ BOSNE I HERCEGOVINE	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		90092	HDZ BIH, HSP BIH, HDU, HSP AS, HRAST, HSP HB	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		90093	HDZ BIH, HDU, HSS, HKDU	116,459.00	116,459.00	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		90094	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HRAST	90,841.00	90,841.00	0.00	100.00%
		515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	78,032.00	78,032.00	0.00	100.00%
		1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		1728	LIBERALNA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3044	BOSANSKOHERCEGOVAČKA INICIJATIVA-KASUMOVIĆ FUAD	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3056	ZA NOVE GENERACIJE	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		3066	NOVI POČETAK	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		90085	HDZ BIH, HSSSR, HSS, HSP BIH, HKDU, HSPAS, HDU, HSPHB, HRAST, HDZ90, HNP	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%

		90095	HDZ 1990-HSP HB I BIH	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		90096	SRPSKA SLOGA-SNS FBIH-SP-DNS-PDP-SDS	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
		90097	SRPSKO JEDINSTVO (SNPFBIH-SPS)	65,223.00	65,223.00	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA FEDERACIJE BIH:				3,800,006.00	3,800,006.00	0.00	100.00%

Republika Srpska

Kod	Naziv razine vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
B	ENTITET RS	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA - SNSD	1,383,947.25	1,383,947.28	0.03	100.00%
		18	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	667,023.88	667,023.84	-0.04	100.00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	442,985.33	442,985.28	-0.05	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	308,562.19	308,562.24	0.05	100.00%
		2420	DEMOKRATSKI SAVEZ	308,562.19	308,562.24	0.05	100.00%
		461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		1702	ZA PRAVDU I RED-LISTA NEBOJŠE VUKANOVIĆA	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	263,754.48	263,754.48	0.00	100.00%
		2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE-SPS	218,946.77	218,946.72	-0.05	100.00%
		3035	NARODNA PARTIJA SRPSKE-DARKO BANJAC	218,946.77	218,946.72	-0.05	100.00%
		8	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BOSNE I HERCEGOVINE	123,425.04	123,425.04	0.00	100.00%
		90	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
		1698	DEMOKRATSKA FRONTA	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
		2495	BOSANSKOHERCEGOVAČKI BH ZELENİ	61,712.40	61,712.40	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA REPUBLIKE SRPSKE:				4,648,800.06	4,648,800.00	-0.06	100.00%

Brčko distrikt BiH

Kod	Naziv razine vlasti	Kod pol. subjekta	Naziv političkog subjekta	Ukupno planirana sredstva	Ukupno uplaćena sredstva	Više/ manje uplaćeno	% uplate planiranih sredstava
200C	BRČKO DISTRIKT BIH	90087	SDA I A.DENJAGIĆ	33,096.77	33,096.77	0.00	100.00%
		90081	SNSD-DEMOS-Đ.POPOVIĆ	28,580.64	28,580.64	0.00	100.00%
		74	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	24,064.51	24,064.51	0.00	100.00%
		27	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BOSNE I HERCEGOVINE	19,548.39	19,548.39	0.00	100.00%
		90088	SBIH I A.ILJAZOVIĆ	19,548.39	19,548.39	0.00	100.00%
		440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST BIH	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		1972	UJEDINJENA SRPSKA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		90080	SDS I M.ŠEČIĆ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		90089	BH BLOK-SDP BIH I NS BIH I NAROD I PRAVDA	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
UKUPNA SREDSTVA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BIH				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%

Prilog 5 – Pregled sankcioniranih političkih stranaka 2024. godine

Novčane sankcije

Red.br.	Kod stranke	Politička stranka	Broj i nadnevak odluke	Iznos kazne
1.	2320	PLATFORMA ZA PROGRES	05-1-07-6-465/23 od 14. 3. 2024. g	29,000.00
2.	008	SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA BIH	05-1-07-6-466/23 od 14. 3. 2024. g	20,500.00
3.	018	SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	05-1-07-6-467/23 od 14. 3. 2024. g	12,000.00
4.	2767	PJEŠČIĆ DEJAN predsjednik stranke HERCEGOVAČKI NARODNI POKRET-RODOLJUB DRAŠKOVIĆ	05-1-07-6-468/23 od 14. 3. 2024. g	2,000.00
5.	027	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA BIH	05-1-07-6-469/23 od 14. 3. 2024. g	12,000.00

6.	2527	REGIONALNA DEMOKRATSKA STRANKA GRADAČAC	05-1-07-6-470/23 od 14. 3. 2024. g	21,000.00
7.	2325	SAVEZ MLADIH SNAGA	05-1-07-6-471/23 od 14. 3. 2024. g	20,000.00
8.	074	SOCIJALISTIČKA PARTIJA	05-1-07-6-472/23 od 14. 3. 2024. g	6,500.00
9.	090	STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE-SDA	05-1-07-6-473/23 od 14. 3. 2024. g	10,500.00
10.	440	PARTIJA DEMOKRATSKOG PROGRESA	05-1-07-6-475/23 od 14. 3. 2024. g	43,000.00
11.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-476/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
12.	461	DEMOKRATSKI NARODNI SAVEZ	05-1-07-6-480/23 od 14. 3. 2024. g	13,500.00
13.	502	NS RADOM ZA BOLJITAK	05-1-07-6-482/23 od 14. 3. 2024. g	2,000.00
14.	515	SAVEZ NEZAVISNIH SOCIJALDEMOKRATA-SNSD	05-1-07-6-483/23 od 14. 3. 2024. g	54,000.00
15.	2319	BOSANSKA NARODNA STRANKA	05-1-07-6-484/23 od 14. 3. 2024. g	7,000.00
16.	769	HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA 1990	05-1-07-6-485/23 od 14. 3. 2024. g	21,500.00
17.	1972	UJEDINJENA SRPSKA	05-1-07-6-486/23 od 14. 3. 2024. g	28,500.00
18.	2328	NEZAVISNA BOSANSKO-HERCEGOVAČKA LISTA	05-1-07-6-487/23 od 14. 3. 2024. g	11,500.00
19.	1728	LIBERANA STRANKA BIH	05-1-07-6-488/23 od 14. 3. 2024. g	7,000.00
20.	004	STRANKA ZA BOSNU I HERCEGOVINU	05-1-07-6-489/23 od 14. 3. 2024. g	19,500.00
21.	877	NAŠA STRANKA	05-1-07-6-490/23 od 14. 3. 2024. g	16,500.00
22.	2420	DEMOKRATSKI SAVEZ-DEMOS	05-1-07-6-491/23 od 14. 3. 2024. g	5,500.00
23.	1003	NEZAVISNA STRANKA dr: MIHAJLO TOVIRAC	05-1-07-6-492/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
24.	2314	NEZAVISNI BLOK	05-1-07-6-493/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
25.	1718	NARODNI DEMOKRATSKI POKRET	05-1-07-6-494/23 od 14. 3. 2024. g	5,500.00
26.	2697	SRPSKA NAPREDNA STRANKA FBIH	05-1-07-6-495/23 od 14. 3. 2024. g	11,500.00
27.	1182	SAVEZ ZA BOLJU BUDUĆNOST	05-1-07-6-496/23 od 14. 3. 2024. g	12,500.00
28.	882	STRANKA DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI	05-1-07-6-497/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00

29.	2321	POKRET DEMOKRATSKE AKCIJE	05-1-07-6-499/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00
30.	1701	LABURISTIČKA STRANKA BIH	05-1-07-6-500/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00
31.	1720	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA STJEPANA RADIĆA	05-1-07-6-501/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
32.	513	STRANKA PENZIONERA/UMIROVLJENIKA BIH	05-1-07-6-502/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
33.	1705	HRVATSKA REPUBLIKANSKA STRANKA	05-1-07-6-503/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
34.	001	BOSANSKOHERCEGOVAČKA PATRIOTSKA STRANKA-SEFER HALILOVIĆ	05-1-07-6-504/23 od 14. 3. 2024. g	7,000.00
35.	366	HRVATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-505/23 od 14. 3. 2024. g	5,500.00
36.	1989	UNIJA SOCIJALDEMOKRATA BH	05-1-07-6-506/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
37.	036	BOSS-BOSANSKA STRANKA-MIRNES AJANOVIĆ	05-1-07-6-507/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00
38.	1694	NAPREDNA SRPSKA-NS	05-1-07-6-509/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
39.	1688	DEMOKRATSKA FRONTA	05-1-07-6-510/23 od 14. 3. 2024. g	7,000.00
40.	1714	HRVATSKI SAVEZ HKDU-HRAST	05-1-07-6-511/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00
41.	2317	POLITIČKA ORGANIZACIJA NAROD I PRAVDA	05-1-07-6-512/23 od 14. 3. 2024. g	2,000.00
42.	017	HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	05-1-07-6-513/23 od 14. 3. 2024. g	2,500.00
43.	1730	SRPSKA RADIKALNA STRANKA dr. VOJISLAV ŠEŠELJ	05-1-07-6-514/23 od 14. 3. 2024. g	4,500.00
44.	1872	POKRET USPJEŠNA SRPSKA	05-1-07-6-515/23 od 14. 3. 2024. g	5,000.00
45.	1703	HRVATSKA NEZAVISNA LISTA	05-1-07-6-516/23 od 14. 3. 2024. g	3,500.00
46.	1882	TUZLANSKA ALTERNATIVA	05-1-07-6-517/23 od 14. 3. 2024. g	6,500.00
47.	2010	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA-BRAĆA RADIĆ BRČKO DISTRIKT BIH	05-1-07-6-518/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
48.	1178	HRVATSKA STRANKA PRAVA dr. ANTE STARČEVIĆ	05-1-07-6-519/23 od 14. 3. 2024. g	3,500.00
49.	2622	ZAJEDNO ZA BOLJI SREBRENİK	05-1-07-6-520/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
50.	2072	GRAĐANSKI SAVEZ	05-1-07-6-521/23 od 14. 3. 2024. g	6,500.00
51.	1973	NAŠA HERCEGOVINA	05-1-07-6-522/23 od 14. 3. 2024. g	2,500.00

52.	2311	PRVA SRPSKA DEMOKRATSKA STRANKA	05-1-07-6-523/23 od 14. 3. 2024. g	1,000.00
53.	2798	BOSANSKOHERCEGOVAČKI DEMOKRATI- DŽEBRAIL BAJRAMOVIĆ	05-1-07-6-524/23 od 14. 3. 2024. g	4,000.00
54.	2292	PRVA MOSTARSKA PARTIJA	05-1-07-6-526/23 od 14. 3. 2024. g	1,500.00
55.	2423	POKRET ZA MODERNU I AKTIVNU KRAJINU	05-1-07-6-527/23 od 14. 3. 2024. g	4,300.00
56.	2426	STRANKA DEMOKRATSKE SRPSKE SEMBERIJA-MIĆO MIĆIĆ	05-1-07-6-528/23 od 14. 3. 2024. g	5,500.00
57.	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-529/23 od 14. 3. 2024. g	1,000.00
58.	2447	SOCIJALISTIČKA PARTIJA SRPSKE	05-1-07-6-530/23 od 14. 3. 2024. g	3,000.00
59.	2734	OTADŽBINSKA STRANKA	05-1-07-6-531/23 od 14. 3. 2024. g	1,000.00
60.	2620	POKRET PRAVDE	05-1-07-6-532/23 od 14. 3. 2024. g	2,000.00
61.	2455	GLAS NARODA BIH	05-1-07-6-533/23 od 14. 3. 2024. g	300.00
62.	016	SRPSKA RADIKALNA STRANKA RS	05-1-07-6-534/23 od 14. 3. 2024. g	2,000.00
63.	2711	SOCIJALDEMOKRATE BIH	05-1-07-6-536/23 od 14. 3. 2024. g	1,000.00
64.	2743	NOVO DOBA	05-1-07-6-537/23 od 14. 3. 2024. g	1,500.00
65.	2803	SOCIJALISTI-SPS	05-1-07-6-538/23 od 14. 3. 2024. g	1,000.00
66.	2802	HRVATSKI NACIONALNI POMAK	05-1-07-6-539/23 od 14. 3. 2024. g	2,100.00
UKUPNO				537,200.00

Administrativna mjera – uskraćivanje prava političkim strankama kandidiranja za sudjelovanje na sljedećim izborima

Red.br.	Kod	Politička stranka	Broj i nadnevak odluke
1.	455	LIBERALNO DEMOKRATSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-34/24 od 9. 4. 2024. g.
2.	734	HRVATSKA STRANKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-36/24 od 9. 4. 2024. g.
3.	762	BH SLOBODNI DEMOKRATI	05-1-07-6-40/24 od 9. 4. 2024. g.
4.	1262	PRIVREDNI NARODNI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-43/24 od 9. 4. 2024. g.
5.	1272	LISTA ZA BUGOJNO	05-1-07-6-45/24 od 9. 4. 2024. g.
6.	1711	DEMOKRATSKA OBITELJSKA STRANKA	05-1-07-6-46/24 od 9. 4. 2024. g.
7.	1719	UDAR LJEVICE	05-1-07-6-47/24 od 9. 4. 2024. g.
8.	7007	DEMOKRATSKA BRANITELJSKA STRANKA BIH	05-1-07-6-48/24 od 9. 4. 2024. g.
9.	1971	SAVEZ ZA STARI GRAD	05-1-07-6-51/24 od 9. 4. 2024. g.
10.	2092	NOVA PARTIJA	05-1-07-6-51/24 od 9. 4. 2024. g.
11.	2094	AUTOHTONA HRVATSKA STRANKA PRAVA BIH	05-1-07-6-52/24 od 9. 4. 2024. g.
12.	2097	HRVATSKA SELJAČKA STRANKA BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-27/24 od 9. 4. 2024. g.
13.	2419	SAVEZ KOMUNISTA JUGOSLAVIJE	05-1-07-6-29/24 od 9. 4. 2024. g.
14.	2695	NEZAVISNA LISTA-POZITIVNA ŽIVINIČKA PRIČA	05-1-07-6-32/24 od 9. 4. 2024. g.
15.	2731	DEMOKRATSKI CENTAR REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-35/24 od 9. 4. 2024. g.
16.	3034	HRVATSKI DOMOVINSKI POKRET BOSNE I HERCEGOVINE	05-1-07-6-37/24 od 9. 4. 2024. g.
17.	70011	SAVEZ DEMOKRATSKIH SNAGA-SAVEZ	05-1-07-6-53/24 od 9. 4. 2024. g.
18.	069	SRPSKI POKRET OBNOVE REPUBLIKE SRPSKE	05-1-07-6-28/24 od 9. 4. 2024. g.

III. DIO – PROVEDBA ZAKONA O VIJEĆU MINISTARA BIH

1. Provjera kandidata za Vijeće ministara BiH

641. Sukladno Zakonu o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine,¹³⁸ Središnje izbornog povjerenstvo BiH mjerodavno je za ocjenjivanje, na temelju dostavljenih informacija i podataka iz službene evidencije, ispunjava li kandidat za predsjedavajućeg, ministra i zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH uvjete za imenovanje i potvrdu o tome dostavlja tijelu mjerodavnom za imenovanje.
642. Na temelju članka 10c. i 10d, točka b) Zakona o Vijeću ministara BiH i članaka 1.6, 1.7, 1.8, stavak (4) i članka 4.2 Izbornog zakona BiH, Središnje izbornog povjerenstvo BiH vrši provjere kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH.
643. U razdoblju izvješća nije bilo provjera kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara BiH.

2. Provjera kandidata za pozicije ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije

644. Sukladno članku 10c. i 10d, točka b) Zakona o Vijeću ministara BiH, a u svezi s člankom 13, stavak (1) Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Središnje izbornog povjerenstvo BiH vrši provjeru kandidata za ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije.
645. U razdoblju izvješća nije bilo provjera kandidata za funkciju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

3. Zaključna razmatranja

646. Tijekom 2024. godine nije bilo provjera kandidata za funkciju ministra ili zamjenika ministra u Vijeću ministara Bosne i Hercegovine niti kandidata za funkciju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije.

¹³⁸ "Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 i 24/08.

IV. DIO – AKTIVNOSTI CENTRA ZA EDUKACIJU SIP-A BiH

1. Aktivnosti Centra za edukaciju

647. Centar za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH utemeljen je odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 103/13) s ciljem edukacije tijela za provedbu izbora i svih sudionika iz područja izbora i financiranja političkih stranaka, kako na razini Bosne i Hercegovine, tako i na regionalnoj i međunarodnoj razini.
648. Osnivanjem Centra za edukaciju Središnje izborne povjerenstvo BiH osiguralo je stalan i primjeren prostor za ispunjenje zakonom utvrđene obveze kontinuirane obuke članova tijela za provedbu izbora. Organiziranjem edukativnih radionica, seminara i predavanja istaknutih izbornih, domaćih i međunarodnih stručnjaka, kako za članove izborne administracije, tako i za predstavnike političkih subjekata, medije, nevladine organizacije i sl., omogućit će se kvalitetnija i kontinuirana obuka, trening i profesionalno usavršavanje svih sudionika u izbornom procesu u BiH.
649. Centar za edukaciju koji je otvoren 9. listopada 2017. godine raspolaže konferencijskom dvoranom kapaciteta 70 mjesta, opremom za videoprojekcije i ozvučenje i pogodan je za organiziranje konferencija, seminara, okruglih stolova, radionica i predavanja.
650. Nastavni plan i program Centra za edukaciju pripremljen je u okviru projekta podrške Vijeća Europe aktivnostima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a predviđen je program obveznih i fakultativnih obuka, te katalogizacija tema i oblasti edukacije, prilagođenih specifičnim potrebama i namjeni ovog centra, među kojima su:
- usko specijalizirane obuke i treninzi za članove izbornih povjerenstava u BiH, prilagođene vremenskom planu izbornih aktivnosti,
 - obuke predstavnika političkih subjekata iz područja primjene Zakona o financiranju političkih stranaka i područja financiranja izborne kampanje,
 - obuke za predstavnike političkih stranaka iz područja prijave i ovjere za sudjelovanje na izborima,
 - obuke za predstavnike elektroničkih i tiskanih medija o izbornom procesu u BiH,
 - treninzi trenera za predstavnike nevladinog sektora iz područja edukacije birača,
 - održavanje postizbornih konferencija.¹³⁹
651. U cilju boljeg razumijevanja i primjene Plana i programa edukacije članova tijela za provedbu izbora, koji je donijelo Središnje izborne povjerenstvo BiH u prosincu 2017. godine, kao i olakšanu izradu operativnog plana i programa edukacije tijela za provedbu izbora u BiH, kao obveznog dijela dokumentacije svakog predavača u

¹³⁹ Plan i program edukacije članova tijela za provedbu izbora dostupan je na mrežnoj stranici www.izbori.ba na poveznici https://www.izbori.ba/Documents/2018/01/09/Plan_i_program_edukacije-bos.pdf

2018. godini, uz podršku Misije OEES-a BiH pripremljena je Jedinstvena metodologija za izradu nastavnog plana i programa obuke članova biračkih odbora u Bosni i Hercegovini koja je namijenjena prvenstveno predavačima/trenerima.
652. U nastavku je dan pregled aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koje su realizirane u razdoblju izvješća.

1.1. Promoviranje inicijative za obilježavanje Svjetskog dana izbora

653. Na konferenciji Udruga izbornih službenika Europe (ACEEEO) održanoj 2005. godine, više od 20 zemalja članica dogovorilo se o pokretanju inicijative da se prvi četvrtak u mjesecu veljači utemelji kao dan, koji bi u cijelom svijetu predstavljao zaštitni znak demokratskih izbora, odnosno kao **Svjetski dan izbora**.
654. Povodom promocije inicijative za proglašenje „Svjetskog dana izbora“ prvog četvrtka u veljači, 1. 2. 2024. godine u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održano je interaktivno predavanje za profesore, studente, učenike srednjih škola, članove i Upravni odbor Udruge izbornih službenika u BiH na temu „Izbori: zakonodavstvo, proces i institucije u BiH“. Uvodni govor je održala dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica, a tematsko predavanje dr. Suad Arnautović, član SIP-a BiH. Sudionici ove manifestacije imali su priliku o ovim temama razgovarati s predsjednicom i članovima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
- Poslana je zajednička poruka kako je potrebno u kontinuitetu raditi na unaprjeđenju izbornog zakonodavstva i izbornog procesa.
655. Prvi četvrtak u veljači predložen je kao nadnevak obilježavanja Svjetskog dana izbora jer je većina međunarodnih sporazuma u području izbora potpisana na ili oko tog nadnevk.
656. Središnje izorno povjerenstvo BiH pozvalo je i općinska/gradska izborna povjerenstva da na prigodan način promoviraju inicijativu za obilježavanje Svjetskog dana izbora.

*Promocije
inicijative za
proglašenje
„Svjetskog
dana izbora“
1. 2. 2024. godine*

1.2. Obuke izborne administracije

657. Sukladno članku 2.2 stavak (5) Izbornog zakona BiH Središnje izborno povjerenstvo BiH ima obvezu i potrebu educirati članove tijela za provedbu izbora i sudionike iz područja izbora. Planom i programom edukacije tijela za provedbu izbora za 2024. godinu definirane su teme, nadnevc i mjesta održavanja obuka tijela za provedbu izbora. Edukacije obuhvaćene Planom i programom su: "Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora", "Obuka kontrolora izbornih rezultata", "Elektronička prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine", „Izmjene podzakonskih akata", "Obuka potencijalnih predsjednika biračkih odbora", "Procedure glasanja i brojanja na dan izbora – Lokalni izbori 2024." i "Edukacija zaposlenih u centrima za birački popis".

a) Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora

658. U razdoblju od 29. 1. 2024. do 9. 2. 2024. godine, uz podršku misije OESS-a u BiH, provedena je edukacija na temu „Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora“.

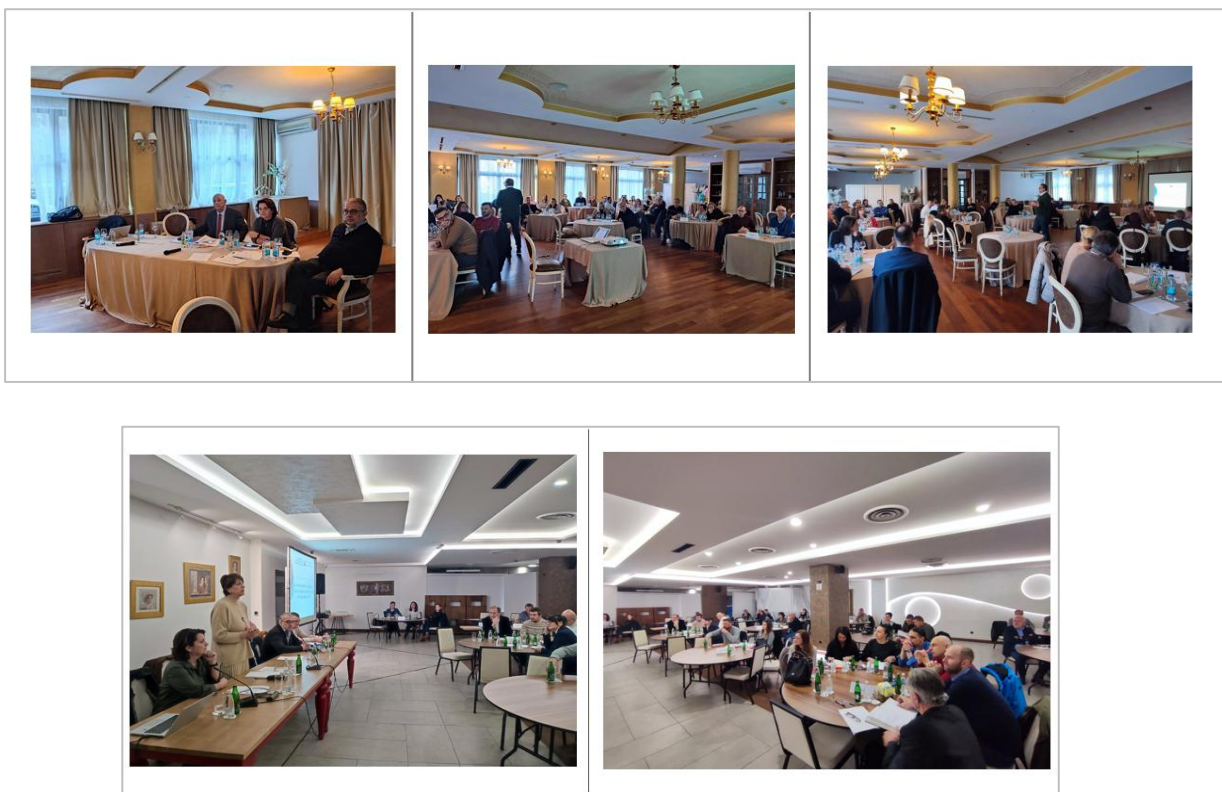
Tablica 46. Pregled regionalnih edukacija na temu

„Organizacija rada izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica na dan izbora“

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Bihać	29. 1. 2024.
2.	Banja Luka	30. 1. 2024.
3.	Teslić	31. 1. 2024.
4.	Bijeljina	1. i 2. 2. 2024.
5.	Mostar	5. i 6. 2. 2024.
6.	Sarajevo	7., 8., i 9. 2. 2024.

659. Obuke su proveli članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i uposlenici Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Na edukaciju su pozvani članovi svih izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborna povjerenstva, obuci se nisu odazvali članovi izbornih povjerenstava Oštra Luka, Maglaj, Srebrenik, Ključ, Trnovo FBiH i Ravno. Od nazočnih izbornih povjerenstava, neki su se odazvali u punom sastavu, neki djelomično. Ukupan broj nazočnih na edukaciji je bio **482**.

660. Sudionicima je predstavljena prezentacija „Organizacija rada izbornih povjerenstava na izborni dan.“ Potom su sudionici popunjavali upitnik (jedan upitnik za jedno izborno povjerenstvo), a nakon toga je uslijedila interaktivna diskusija tijekom koje je svako izborno povjerenstvo trebalo predstaviti ono što je traženo u upitniku. Teme koje su sudionici predstavljali su: Aktivnosti izbornog povjerenstva na izborni dan, Unos izbornih rezultata – tehnički aspekt, Prikupljanje izbornih rezultata s biračkih mjesta, Podzakonski akti – prijedlozi za unaprjeđenje, Prijedlozi izbornih povjerenstava za poboljšanje izbornog procesa. Diskusije i komentare iznesene tijekom 10 dana edukacije Središnje izborno povjerenstvo BiH razmotrilo je prilikom ažuriranja podzakonskih akata.

Obvezna edukacija članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava

661. Nakon edukacije pripremljen je dokument s najčešćim pitanjima koja su postavljena od strane sudionika tijekom edukacije. Pitanja i odgovori objavljeni su na mrežnoj stranici www.izbori.ba.¹⁴⁰

b) Obuka kontrolora izbornih rezultata izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – “Priprema za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine“

662. U razdoblju od 26. 2. do 12. 3. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH u suradnji s Misijom OEES-a u BiH, a sukladno članku 69. stavak (6) Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini, organiziralo je obvezne edukacije kontrolora izbornih rezultata. Pozivi su upućeni kontrolorima izbornih rezultata iz svih izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Edukaciji je nazočilo ukupno **246 kontrolora**. Iz sljedećih izbornih povjerenstava edukaciji nije nazočio niti jedan kontrolor; Vukosavlje, Domaljevac – Šamac, Pelagićevo, Oštra Luka, Kladanj, Šekovići, Kupres RS, Bugojno, Kreševo, Pale FBiH, Široki Brijeg, Kalinovik, Gacko, Ljubuški, Čapljina, Berkovići, Ljubinje, Ravno i Kostajnica. Edukacije su održane u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u Sarajevu.

663. Fokus edukacije je bio na mjerodavnosti kontrolora, unos podataka o otvaranju/zatvaranju biračkih mjesta i odzivu birača, unos rezultata – većinski glas, unos rezultata – proporcionalna zastupljenost i rješavanje validacija. U okviru ove

¹⁴⁰ chrome-extension://efaidnbmnnnibpcapggilefindmkaj/https://www.izbori.ba/Documents/2024/06/odgovori_na_pitanja_o_birackim_odborima-bos.pdf

višednevne edukacije urađeno je i testiranje onih kontrolora koji do tada nisu certificirani.

*Obvezne
edukacije
kontrolora
izbornih
rezultata
„Priprema za
provedbu
Lokalnih izbora
2024. godine“*

c) Obuka uposlenika centara za birački popis u razdoblju od 15. – 18. 4. 2024. godine

664. U razdoblju od 15. do 18. 4. 2024. godine u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održane su edukacije uposlenika općinskih/gradskih centara za birački popis u cilju njihovog osposobljavanja za provedbu Lokalnih izbora 2024. godine.

665. Ova petodnevna edukacija u fokus je stavila upoznavanje s obvezama uposlenika Centra za birački popis, upoznavanje s važećim podzakonskim aktima, praktičan rad na aplikaciji za Pasivnu registraciju birača i praktičan rad na aplikaciji za konsolidaciju Središnjeg biračkog popisa.

666. Obuci je nazočilo 37 uposlenika centara za birački popis iz 23 osnovne izborne jedinice i četiri (4) člana izbornog povjerenstva.

*Edukacije uposlenika
općinskih/gradskih
centara za birački
popis*

d) Upoznavanje izbornih povjerenstava s podzakonskim aktima

667. Sukladno članku 2.2 stavak (5) Izbornog zakona BiH u razdoblju od 20. do 31. 5. 2024. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s Misijom OEES-a u BiH organiziralo edukaciju članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava.

Desetodnevna edukacija na temu „*Upoznavanje izbornih povjerenstava s podzakonskim aktima*“ održana je Banjoj Luci, Tuzli, Mostaru i Sarajevu.

668. Fokus edukacije je bio na upoznavanju članova općinskih/gradskih izbornih povjerenstava s izmjenama Izbornog zakona BiH, novinama u svezi s imenovanjem predsjednika i članova biračkih odbora, izmjenama Pravilnika o provedbi izbora, načinom primopredaje i pakiranja izbornog materijala te uputama za određivanje lokacija biračkih mjesta.
669. Sve obuke su proveli članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i uposlenici Tajništva SIP-a BiH. Na obukama u Banjoj Luci i Mostaru bila je nazočna i predstavnik Misije OEES-a u BiH.

Tablica 47. Pregled regionalnih edukacija na temu
“Upoznavanje izbornih povjerenstava s podzakonskim aktima”

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Banja Luka	20., 21. i 22. 5. 2024.
2.	Tuzla	23. i 24. 5. 2024.
3.	Mostar	27. i 28. 5. 2024.
4.	Sarajevo	29., 30. i 31. 5. 2024.

670. Na ovu edukaciju pozvani su članovi svih izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborna povjerenstva obuci se nisu odazvali članovi izbornih povjerenstava Oštra Luka, Pelagićevo, Ljubinje i Ravno. Ukupno je nazočilo 499 članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini.

*Obvezna edukacija
članova
OIP-a/GIP-a*

671. Nakon edukacije sačinjen je dokument s najčešćim pitanjima i odgovorima, te objavljen na mrežnoj stranici SIP-a BiH.

e) Edukacija instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora

672. U razdoblju od 22. 6. do 7. 7. 2024. godine održane su regionalne edukacije instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih

odbora. Sve obuke su proveli članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i uposlenici Tajništva SIP-a BiH.

Tablica 48. Pregled regionalnih edukacija instruktora za obuku kandidata za predsjednike/zamjenike predsjednika biračkih odbora

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Teslić	22. i 23. 6. 2024.
2.	Tuzla	22. i 23. 6. 2024.
3.	Zenica	29. i 30. 6. 2024.
4.	Sarajevo	29. i 30. 6. 2024.
5.	Mostar	6. i 7. 7. 2024.
6.	Bihać	6. i 7. 7. 2024.

673. Teme koje su obrađene na navedenim edukacijama odnosile su se na rad biračkog odbora dan uoči izbora i na sam dan izbora: Radnje biračkog odbora na dan uoči izbora; Radnje biračkog odbora sat vremena prije otvaranja biračkih mjesta; Izborni dan – procedure glasovanja; Zatvaranje biračkih mjesta; Radnje biračkog odbora nakon otvaranje glasačke kutije; Brojanje – većinski glas; Brojanje – proporcionalna zastupljenost prvi krug; Brojanje – proporcionalna zastupljenost drugi krug; Pakiranje izbornog materijala; Predaja izbornog materijala izbornom povjerenstvu; biračko mjesto za glasovanje u odsustvu i Glasovanje birača putem mobilnog tima.

f) Edukacija „Upoznavanje izbornih povjerenstava s radom biračkog odbora“

674. U srpnju i kolovozu 2024. godine, uz podršku Misije OEES-a u BiH provedene su obuke na temu „Upoznavanje izbornih povjerenstava s radom biračkog odbora“. Predavači su bili članovi Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i uposlenici Tajništva SIP-a BiH. Na ovu edukaciju pozvani su članovi svih izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini. Od ukupno 143 izborna povjerenstva obuci se nisu odazvali članovi izbornih povjerenstava Velika Kladuša, Petrovo, Dobretići, Olovo, Novi Travnik, Trnovo (RS) i Foča (FBiH). Edukaciji je nazočilo 509 članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica. Obukama su nazočili i predstavnici Misije OEES-a u BiH.

Tablica 49. Pregled edukacija na temu „Upoznavanje izbornih povjerenstava s radom biračkog odbora“

R.B	Regionalni centar	Termin obuke
1.	Teslić	5. – 7. 8. 2024.
2.	Tuzla	8. i 9. 8. 2024.
3.	Mostar	12. i 13. 8. 2024.
4.	Sarajevo	14. – 16. 8. 2024.

g) Obuka članova biračkih odbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine (DKP BiH)

675. Obuka članova biračkih odbora u DKP-u BiH održana je 18. 9. 2024. godine putem platforme Zoom. Ukupan broj članova biračkih odbora DKP-a BiH bio je 83.

1.3. Edukacije političkih stranaka i neovisnih kandidata i osoba zaduženih za kontakt sa SIP-om BiH

Edukacija političkih subjekata na temu „Elektronička prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine“

676. Dana 3. i 4. travnja 2024. godine, u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održana je edukacija za političke stranke i neovisne кандидате na temu „*Elektronička prijava političkih subjekata za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine*“. Pozivi na edukaciju upućeni su putem elektroničke pošte na ukupno **97** adresa političkih stranaka, a javni poziv upućen je i putem mrežne stranice www.izbori.ba. Edukaciji su nazočila ukupno **72** sudionika ispred **60** političkih subjekata.
677. Cilj edukacije bio je upoznavanje političkih stranaka i neovisnih kandidata s novim načinom podnošenja prijave za ovjeru sudjelovanja na izborima elektroničkim putem kao i s funkcionalnostima mrežnog portala e-izbori, obvezama i rokovima u procesu podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na neposrednim izborima, te postupanjem Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u provedbi procesa provjera podnesenih prijava.
678. U okviru edukacije obrađene su sljedeće teme: Elektronička prijava političkih stranaka i neovisnih kandidata za sudjelovanje na izborima; Elektronička prijava koalicija i listi neovisnih kandidata za sudjelovanje na izborima i Elektroničko podnošenje kandidacijskih listi.

Edukacija „Godišnja financijska izvješća političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu“

679. Središnje izborno povjerenstvo BiH je 13. 3. 2024. godine održalo edukaciju za osobe odgovorne za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i osobe koje su ovlaštene za kontaktiranje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, pod nazivom: „*Godišnja financijska izvješća političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu*“.
680. Tijekom kontrole i revizije financijskih izvješća, koje političke stranke podnose sukladno članku 12. Zakona o financiranju političkih stranaka i njenim podzakonskim aktima, utvrđeno je da veliki broj političkih stranaka prilikom izrade i podnošenja financijskih izvješća pravi greške. Također, političke stranke postupaju suprotno odredbama članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka, na način da ne sačinjavaju program utroška sredstava, da sredstva troše mimo utvrđenog programa utroška sredstava i/ili suprotno ciljevima političke stranke.
681. Cilj edukacije je bio da se osobama odgovornim za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i osobama koje su ovlaštene za kontaktiranje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH omogući stjecanje, odnosno proširenje znanja o izvorima financiranja političkih stranaka, zabranjenim izvorima financiranja i nenovčanim donacijama, rokovima, sadržaju i načinu podnošenja

financijskih izvješća, te načinu donošenja financijskog plana i programa utroška sredstava političke stranke.

682. Tijekom edukacije obrađene su sljedeće teme: T1: Izvori financiranja političkih stranaka; T2: Financijsko izvješćivanje političkih stranaka; T3: Program utroška sredstava političkih stranaka.
683. Na edukaciji su sudjelovali predstavnici 35 političkih stranaka, odnosno 46 sudionika, od ukupno 189 pozvanih političkih stranaka, koje se nalaze na evidenciji Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Važno je istaknuti da su pošiljke s Obavijesti o obvezi podnošenja godišnjeg financijskog izvješća za 2023. godine i Pozivom za edukaciju, koje su upućene na adrese političkih stranaka, vraćene za 50 političkih stranaka uz napomene da primatelji nisu na adresama, da su odselili, nepoznati i sl.
684. Pored predstavnika političkih stranaka, edukaciji su nazočili zaposleni iz Tajništva SIP-a BiH, Službe za reviziju financiranja političkih stranaka i Sektora za pravne poslove i upravno rješavanje.

Edukacija

„Godišnja financijska izvješća političkih stranaka za 2023. godinu i program utroška sredstava za 2024. godinu“

Edukacije „Financiranje izborne kampanje i financijsko izvješćivanje“

685. Dana 4. i 5. 9. 2024. godine, putem Zoom aplikacije održana je edukacija predstavnika političkih stranaka i neovisnih kandidata koji sudjeluju na Lokalnim izborima 2024. godine, na temu „Financiranje izborne kampanje i financijsko izvješćivanje“.
686. Cilj edukacije je bio da se političkim strankama i neovisnim kandidatima koji sudjeluju na Lokalnim izborima omogući stjecanje, odnosno proširenje znanja o izvorima financiranja izborne kampanje, sadržaju financijskih izvješća, te rokovima i načinu podnošenja izvješća.
687. Na edukaciji su sudjelovali predstavnici 29 političkih stranaka i 26 neovisnih kandidata. Poziv za edukaciju upućen je za 113 političkih stranaka, 59 koalicija, te 128 neovisnih kandidata i lista neovisnih kandidata.
688. Tijekom kontrole i revizije financijskih izvješća, koje političke stranke podnose sukladno članku 12. Zakona o financiranju političkih stranaka i poglavlju 15. Izbornog zakona BiH, utvrđeno da veliki broj političkih stranaka prilikom izrade i podnošenja financijskih izvješća pravi greške. Zakonom o izmjenama i dopunama

Izborno zakon BiH („Službeni glasnik BiH” broj 24/24), proširen je okvir izvješćivanja o troškovima izborne kampanje. Političke stranke i neovisni kandidati, koji sudjeluju na izborima, pored predizbornog i postizbornog financijskog izvješća dužni su podnositi i nova izvješća: **Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje za razdoblje od njegovog otvaranja do dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore, Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje koji se podnosi tri dana prije dana održavanja izbora, a obuhvaća razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana podnošenja izvješća i Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje koji se podnosi u roku od 30 dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u „Službenom glasniku BiH” i obuhvaća razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana podnošenja izvješća.**

689. Izvješće koji se podnosi tri dana prije izbora iako nosi naziv *Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje* sadrži: promet računa, sve izvore novčanih i nenovčanih donacija s nadnevkom uplata i iznosima pojedinačnih donacija, troškovima izborne kampanje i računima dobavljača i izvršitelja usluga, s ažuriranim podacima do dana podnošenja izvješća.
690. Tijekom edukacije obrađene su sljedeće teme: T1: Troškovi izborne kampanje i financijsko izvješćivanje o troškovima izborne kampanje, T2: Izvješće o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje s podacima o izvorima novčanih i nenovčanih donacija, troškovima izborne kampanje i računima dobavljača, T3: Financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborno izvješće).
691. Političkim strankama i neovisnim kandidatima skrenuta je pažnja na uspostavu evidencije o troškovima izborne kampanje, kao i da se u financijskim izvješćima ovi troškovi iskazuju odvojeno od redovitih troškova političkih stranka i neovisnih kandidata.
692. Materijali s edukacije poslani su putem e-pošte svim političkim strankama i neovisnom kandidatima, koji su pozvani na edukaciju.
693. Pitanja političkih stranka i neovisnih kandidata s edukacije, u kojima se traži tumačenje propisa čija je provedba u mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, skupa s odgovorima na ista, objavljena su na mrežnoj stranici www.izbori.ba kao najčešća pitanja.¹⁴¹

1.4. Edukativne radionice

Radionica o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu

694. Središnje izborno povjerenstvo BiH je u suradnji s Venecijanskim povjerenstvom 4. – 5. 9. 2024. godine u Sarajevu organiziralo dvodnevnu radionicu o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu. Radionica je bila namijenjena članovima

¹⁴¹ https://www.izbori.ba/Documents/finansiranje_pp/najcesca_pitanja/najcesca_pitanja_finansiranje_izborne_kampanje_i_finansijsko_izvjestavanje.pdf

Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i osoblju Tajništva SIP-a BiH. Teme radionice su bile: Biometrijska identifikacija birača, automatski prijenos rezultata i videonadzor kod brojanja glasova. Praktične studije slučaja i krizno upravljanje u situacijama kada tehnologija zakaže uključujući alternativna papirnata rješenja.

695. Ova radionica je pružila ključne uvide u inovativna rješenja za unapređenje transparentnosti i učinkovitosti izbora.

Radionica o primjeni digitalnih tehnologija u izbornom procesu, Sarajevo, 4. – 5. 9. 2024.

Dani otvorenih vrata – „Izborni sustav u BiH“

696. Misija OESS-a u BiH, u suradnji sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH implementirala je projekt *Dani otvorenih vrata – „Izborni sustav u BiH“*, koji se održao u više općina/gradova, a u sklopu projekta „Unaprjeđenje integriteta izbornih procesa u BiH 2024. i 2026. godine sukladno preporukama ODIHR-a i međunarodnim standardima“, financiranog od strane Vlada SAD-a, Velike Britanije, Savezne Republike Njemačke i Kraljevine Norveške. Dani otvorenih vrata održani su u Tuzli, Kalesiji, Travniku, Banjoj Luci, Novom Gradu, Bosanskom Petrovcu i Sarajevu. Svrha ovog projekta bila je mladim glasačima pružiti uvid u osnove izbornog procesa u BiH, te ih upoznati s izbornim sustavom Bosne i Hercegovine i procesom glasanja. Održana je i simulacija glasanja na biračkom mjestu.

Predavanje za mlade birače iz Brčko distrikta BiH Sarajevo, 20. 9. 2024.

1.5. Predavanje za studente

Predavanje za skupina studenata i studentica prava predvođenih članovima Upravnog odbora Europske udruge studenata prava (ELSA) u Sarajevu

697. Dana 27. 3. 2024. godine u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održano je interaktivno predavanje za skupinu studenata i studentica prava predvođenih članovima upravnog odbora *Europske udruge studenata prava (ELSA) u Sarajevu*. Predavanje koje su održali članovi dr. Ahmet Šantić, Vlado Rogić, Jovan Kalaba i državni službenici SIP-a BiH imalo je za cilj upoznati studente s izborima, izbornim zakonodavstvom, raspisivanjem i organizacijom izbora, izbornim sustavom, načinom dodjele mandata i ključnim karakteristikama izbora u Bosni i Hercegovini.

Predavanje za skupinu studenata i studentica prava predvođenih članovima Upravnog odbora Europske udruge studenata prava (ELSA) u Sarajevu

Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici

698. Dana, 21. 12. 2024. godine u Centru za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH održano je predavanje za skupinu studenata Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici. Tema predavanja je bila "Izbori: zakonodavstvo, proces, institucije". Studentima su prezentirane karakteristike izbornog sustava i procesa u Bosni i Hercegovini. Bila je ovo i prilika da SIP BiH i na ovaj način promovira značaj sudjelovanja mladih na izborima.

Predavanje za studente Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici

1.6. Publicistička djelatnost

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

699. Središnje izborno povjerenstvo BiH izradilo je „Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024. godine“, u svrhu prijenosa znanja, vještina i iskustva među predsjednicima i članovima biračkih odbora kako bi se osigurala dosljedna primjena zakonskih i podzakonskih akata koji reguliraju izborni proces, te unaprjeđenju istih u smislu posljednjih izmjena u izbornom zakonodavstvu.
700. Priručnik sadrži jasne upute za rad biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, promatrača te ostalih zainteresiranih skupina koje sudjeluju u izbornom procesu, radi boljeg razumijevanja izbornog procesa na biračkom mjestu na dan izbora.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata

701. Pripremljen je i „Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata“ kako bi se pomoglo kontrolorima izbornih rezultata u općinskim i gradskim izbornim povjerenstvima kao i kontrolorima u Glavnom centru za brojanje.

Priručnik za rad kontrolora izbornih rezultata

Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.

702. “Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.” osmišljen kao ključni vodič za djelovanje biračkog odbora na dan izbora u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine. Ovaj priručnik detaljno opisuje uloge, odgovornosti, te obveze predsjednika i članova biračkih odbora, uključujući i zadatke zamjenika i promatrača.

Priručnik za rad biračkog odbora na biračkom mjestu u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Bosne i Hercegovine za Lokalne izbore 2024.

Priručnik za promatrače izbornog procesa u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

703. Za Lokalne izbore 2024. godine pripremljen je i „Priručnik za promatrače u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024. godine“. Svrha Priručnika je zainteresiranim izbornim promatračima političkih subjekata, udruga građana i predstavnicima međunarodnih promatrača omogućiti da se upoznaju s postupkom akreditacije, kao uvjetom da bi pristupili i pratili rad tijela za provedbu izbora, te biračkim i drugim mjestima čiji rad žele promatrati. Priručnik sadrži najvažnije informacije o Lokalnim izborima 2024. godine i dokumente kao i upute za izborne promatrače za njihov rad, pristup informacijama i rezultatima izbora.

Priručnik za promatrače izbornog procesa u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2024.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojima se rabe optički skeneri i izravna transmisija rezultata – Pilot-projekt 2 – Lokalni izbori 2024.

704. Središnje izborno povjerenstvo BiH pripremiло je “Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojim se rabe optički skeneri i izravna transmisija rezultata – Pilot-projekt 2 – Lokalni izbori 2024. godine” koji predstavlja podsjetnik predsjednicima i članovima biračkog odbora u svezi s izbornim radnjama koje se provode na izborima u Bosni i Hercegovini u osnovnim izbornim jedinicama: Novi Grad, Prijedor, Tuzla, Visoko, Vogošća, Stolac i Mostar i na biračkim mjestima koja su određena odlukom Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Ovaj priručnik sadrži detaljan opis i prikaz rada biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava uporabu optičkog skenera, kao i uloge i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, glavnih operatera i operatera, promatrača i drugih sudionika izbornog procesa dan uoči izbora, izborni dan i noć nakon izbora.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima na kojima se rabe optički skeneri i izravna transmisija rezultata – Pilot-projekt 2 – Lokalni izbori 2024.

1.7. Postizborna konferencija tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“

705. Središnje izborno povjerenstvo BiH je uz podršku Ureda Vijeća Europe u Sarajevu i Misije OEES-a u BiH, uspješno organiziralo dvodnevnu postizbornu Konferenciju tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“ koja je održana 24. i 25. travnja 2025. godine u Sarajevu.
706. Konferencija je okupila više od 200 sudionika – predstavnika općinskih/gradskih izbornih povjerenstava, izborne stručnjake iz zemlje i inozemstva uključujući predstavnike Vijeća Europe, Misije OEES-a u BiH, Ureda OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), Izaslanstva Europske unije, Ureda Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu (OHR), predstavnike nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini i medija.
707. Tijekom konferencije govorilo se o tome kako su organizirani i provedeni Lokalni izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine, predstavljeno je Završno Izvješće

provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studija izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine, predstavljeni su nalazi iz izvješća međunarodnih promatračkih misija (ODIHR-a i Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe).

708. Drugog dana konferencije organiziran je rad kroz četiri radionice, odnosno radne skupine, a svaka je imala različite teme fokusirane na neophodna unaprjeđenja i to: u procesu glasovanja i brojanja, imenovanju biračkih odbora, uvođenja novih tehnologija i drugih problematičnih aspekata.
709. Kao završni dokument Konferencije tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“ usvojeni su Zaključci koji će biti dio inicijative za izmjene i dopune Izbornog zakona BiH, a koje će Središnje izborno povjerenstvo BiH uputiti u Parlamentarnu skupštinu BiH.
710. Na konferenciji su uručena i priznanja Središnjeg izbornog povjerenstva BiH članovima i uposlenicima izborne administracije, zaslužnim pojedincima iz međunarodnih i domaćih organizacija, državnim institucijama za njihov dosadašnji angažman kao i angažman prilikom provedbe Lokalnih izbora 2024. godine.

*Postizborna konferencija tijela za provedbu izbora
„Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“*

2. Zaključna razmatranja

711. U razdoblju izvješća, aktivnosti iz djelokruga rada Centra za edukaciju SIP-a BiH obuhvatile su: promociju inicijative za proglašenje Svjetskog dana izbora, obuke izborne administracije sukladno Planu i programu edukacije tijela za provedbu izbora, edukativne radionice o novim tehnologijama u izbornom proces, radionice osnaživanja pripadnika romske zajednice, radionice posvećene mladim biračima, predavanje za studente, izradu publikacija namijenjenih izbornoj administraciji, promatračima izbornog procesa i svim zainteresiranim stranama kao i organizaciju postizborne konferencije tijela za provedbu izbora „Lokalni izbori 2024. – lekcije za budućnost“ .

V. DIO - MEĐUNARODNA SURADNJA, SEMINARI I EDUKACIJE

1. Sudjelovanje u promatračkim misijama, međunarodnim konferencijama i seminarima

712. U okviru projekta “Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu” u organizaciji OESS/ODIHR-a u Republici Poljskoj (Varšava), u razdoblju od 21. do 23. veljače 2024. godine, održana je konferencija o financiranju izborne kampanje na kojoj su sudjelovale dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica SIP-a BiH i mr.sc. Hasida Gušić, voditeljica Službe za reviziju. Dr. Hadžiabdić je bila jedan od panelista na temu “Osiguravanje nadzora nad financiranjem kampanja: Strategije za povećanje učinkovitosti unutar ograničenih resursa”. Cilj panela je bila rasprava i osmišljavanje praktičnih, suradničkih i učinkovitih strategija usmjerenih na osiguranje snažnog nadzora financiranja kampanje, posebno u kontekstu ograničenih resursa. Konferencija je bila podijeljena na pet sesija, a osim navedene obuhvatila je i: „Međunarodni okvir za regulaciju financiranja kampanja: Razvoj i izazovi na Zapadnom Balkanu”, “Ograničavanje financiranja kampanje: Prakse povezane s ograničenjima doprinosa i rashoda nasuprot zabrinutostima oko zaobilaženja pravila”, “Objavljivanje i izvješćivanje o financiranju kampanje: Usporedna iskustva i digitalna rješenja” i “Razrađivanje sankcija povezanih s financiranjem kampanje za učinkovitu provedbu: različite vrste kršenja ili nepravilnosti”.

Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu

713. U razdoblju od 07. do 10. lipnja 2024. godine dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, na poziv Državnog izbornog ureda Mađarske, promatrala je glasovanje za Europski parlament, lokalne izbore i izbore za manjine. Tom prilikom, 8. lipnja 2024. godine potpisan je i Memorandum o razumijevanju između Državnog izbornog ureda Mađarske i Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (vidjeti više u dijelu Memorandumi o razumijevanju).

714. **U razdoblju od 7. do 10. lipnja 2024. godine**, a na poziv Državnog izbornog ureda Estonije, Vanja Bjelica Prutina, članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovala je na Međunarodnom programu promatranja izbora za Europski parlament.
715. **U razdoblju od 29. listopada do 3. studenog 2024. godine**, na poziv ravnatelja Javnog registra Los Angelesa i udruge Transparentia Electoral, dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica, i dr. Suad Arnautović, član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, boravili su u Los Angelesu radi promatranja ranog glasovanja za predsjedničke izbore u Sjedinjenim Američkim Državama.

2. Suradnja s Izaslanstvom Europske unije/Europskom povjerenstvom

2.1. Primopredaja opreme i softverskih rješenja – projekt Europske unije za podršku rada Središnjem izbornom povjerenstvu BiH

716. U cilju unapređenja integriteta, transparentnosti i učinkovitosti izbornog procesa u Bosni i Hercegovini, dana, 5. 7. 2024. su u prostorijama Centra za edukaciju Središnjeg izbornog povjerenstva BiH uručeni oprema i softverska rješenja u vrijednosti više od 600.000 eura osigurana u okviru pilot-projekta Europske unije za podršku rada Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Ambasador Johann Sattler, voditelj Izaslanstva EU u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH, uručio je opremu SIP-u BiH u nazočnosti predstavnika lokalnih zajednica u kojima će se nova oprema rabiti, parlamenata, političkih stranaka, nevladinih organizacija i medija.
717. Kroz projekt je nabavljeno 175 laptopa, 175 uređaja za elektroničku identifikaciju birača putem otiska prsta i 175 čitača bar koda s osobnih dokumenata kao i neophodna softverska rješenja i serveri za upravljanje uređajima. Projektni partneri, kao i predstavnici lokalnih zajednica imali su mogućnost sudjelovati u simulaciji uporabe nove opreme te upoznati se s prednostima koje donosi uporaba novih tehnologija.
718. Ovaj pilot projekt Europske unije realizirali su Središnje izborno povjerenstvo BiH i Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA).

Primopredaja opreme

3. Suradnja s Vijećem Europe

719. Dana 30. i 31. siječnja 2024. godine, u hotelu Tarčin Forest Resort, Vijeće Europe je organiziralo radionicu pod nazivom „Pregled zakonskih odredbi o političkom financiranju u Bosni i Hercegovini i analiza nacrtu izmjena i dopuna Zakona o financiranju političkih stranaka.” Radionici su pored članova SIP-a BiH i državnih službenika ove institucije, nazočili stručnjaci Vijeća Europe, predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva Albanije, predstavnik Agencije za sprječavanje korupcije Crne Gore, predstavnici Vijeća Europe, voditelj Izaslanstva Bosne i Hercegovine pri GRECO-u, predstavnici OHR-a, predstavnici OEES/ODIHR-a, predstavnici političkih stranaka i predstavnici zakonodavne vlasti Bosne i Hercegovine.

4. Suradnja s Organizacijom za sigurnost i suradnju u Europi (OEES BiH) i OEES-om/ODIHR-om

720. Tijekom 2024. godine Misija OEES-a u BiH pružila je podršku organizaciji i provedbi Lokalnih izbora 2024. godine i radu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Realizirane su sljedeće aktivnosti: **Jačanje kapaciteta izborne administracije** (Obuka članova izbornih povjerenstava osnovnih izbornih jedinica; Obuka kontrolora izbornih rezultata; Obuka predsjednika i zamjenika predsjednika biračkih odbora); **Pilot-projekt biometrijske identifikacije i autentifikacije birača u Brčko distriktu BiH;** **Edukacija birača putem videomaterijala i terenskih obuka;** **Medijska kampanja o rezultatima pravosuđa u predmetima vezanim za izborni proces;** **Razvoj aplikacija** (Registracija političkih subjekata za sudjelovanje na izborima; Skladište (prijem i dostava materijala); Aplikacija za promatrače); **Studijske posjete** Gruziji i Albaniji s temom izbornih tehnologija.

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Albaniji i Gruziji

721. Misija OEES-a u BiH organizirala je studijske posjete predstavnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Agencije za zaštitu osobnih podataka BiH i Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH i Parlamentarne skupštine BiH, Središnjem izbornom povjerenstvu Albanije, od 3. do 6. ožujka 2024. godine u Tirani i Središnjem izbornom povjerenstvu Gruzije u Tbilisiju u razdoblju od 26. do 29. ožujka 2024. godine.
722. Cilj posjete bio je pružiti uvid u primjenu izbornih tehnologija i unaprijediti razumijevanje izbornih procesa. Albanija i Gruzija su uspješno integrirale izborne tehnologije u svoje sustave.
723. U okviru studijskih posjeta prikazane su prezentacije o iskustvima tijela za provedbu izbora i drugih institucija uključenih u političke i zakonodavne procese koji prethode provedbi pilot-projekta. Teme o kojima se razgovaralo su uključivale modalitete nabavke, obuku osoblja, prijenos podataka, *cyber* sigurnost i druga pitanja koja se tiču uvođenja izbornih tehnologija.
724. Ove studijske posjete su dio šireg projekta Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini pod nazivom „Unaprjeđenje integriteta izbornih procesa 2024. i 2026. godine sukladno

preporukama ODIHR-a i međunarodnim standardima.“ Projekt se provodi uz podršku vlada Kraljevine Norveške, Ujedinjenog Kraljevstva i Sjedinjenih Američkih Država i Njemačke s ciljem unaprjeđenja integriteta izbornih procesa u Bosni i Hercegovini.

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Albaniji

Studijska posjeta – Primjena izbornih tehnologija u Gruziji

Neformalni sastanak Stalnog vijeća OEES-a

725. Članica Središnjeg izbornog povjerenstvo BiH Vanja Bjelica-Prutina je u razdoblju od 19. do 22. ožujka 2024. godine sudjelovala na neformalnom sastanku Stalnog vijeća OEES-a, koji prethodi usvajanju godišnjeg izvješća Misije OEES-a u BiH gdje je predstavila rad SIP-a BiH s fokusom na predstojeće Lokalne izbore u BiH i aktivnosti koje su provedene zahvaljujući podršci Misije OEES-a u BiH. U svom izlaganju predstavnica SIP-a BiH ukazala je na zajednički cilj Misije OEES-a i SIP-a BiH usmjeren na izgradnju kapaciteta izbornih tijela i unapređenje opće svijesti birača o njihovim pravima i obvezama.

Sastanak Stalnog vijeća OEES-a, Beč, 2024.

Konferencija „Promoviranje uvjeta za slobodne i poštene izborne kampanje na Zapadnom Balkanu“

726. U razdoblju od 14. do 15. svibnja 2024. godine u Podgorici, Crna Gora, održana je dvodnevna konferencija „Promoviranje uvjeta za slobodne i poštene izborne kampanje na Zapadnom Balkanu“ u organizaciji Ureda OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) i Misije OEES-a u Crnoj Gori. Na konferenciji je sudjelovao dr. Suad Arnautović, član SIP-a BiH. Konferencija je organizirana u okviru projekta „Podrška izbornim reformama na Zapadnom Balkanu“ (WBFU), koji financiraju Europska unija i Austrijska razvojna agencija. Teme o kojima se razgovaralo tijekom konferencije uključuju: jačanje uvjeta za slobodno i pošteno okruženje kampanje, osiguravanje jednakih mogućnosti izborne kampanje za sudionike na izborima, promoviranje sudjelovanja podzastupljenih skupina (žene, nacionalne manjine i osobe s invaliditetom) u izornoj kampanji, promoviranje jednakog pristupa i nepristranog praćenja izborne kampanje u medijima uključujući *online* medije.
727. Konferencija je poslužila kao platforma za razmjenu znanja i donošenje zaključaka za daljnje aktivnosti usmjerene na poboljšanje vođenja izbornih kampanja i cjelokupnog okruženja u kojem se održavaju izbori na Zapadnom Balkanu.

*Konferencija
„Promoviranje uvjeta
za slobodne i poštene
izborne kampanje
na Zapadnom Balkanu“*

Međunarodna promatračka misija OEES/ODIHR

728. Nakon poziva vlasti Bosne i Hercegovine za promatranje Lokalnih izbora 6. listopada 2024. i sukladno svome mandatu, Ured OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR) uspostavio je Misiju za promatranje izbora (EOM) koja se sastojala od predstavnika OEES/ODIHR-a, Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe (Kongres) i Europskog parlamenta (EP). Misija se sastojala od 13 članova glavnog tima sa sjedištem u Sarajevu i 20 dugoročnih promatrača koji su bili raspoređeni diljem zemlje.
729. Na dan izbora raspoređeno je 240 promatrača iz 37 zemalja, uključujući 202 promatrača koje je rasporedio ODIHR, 13 promatrača Europskog parlamenta (EP) i 25 promatrača Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe. Žene su činile 53% promatrača. Otvaranje je promatrano na 97 biračkih mjesta, a glasovanje na 968 biračkih mjesta širom zemlje. Prebrojavanje je promatrano na 85 biračkih mjesta, a tabeliranje u 62 općinska izborna povjerenstva.

730. U Završnom izvješću, objavljenom 25. 2. 2025. godine, ODIHR je dao 7 prioriternih preporuka i 21 preporuku iz kategorije Ostalo kako bi se poboljšao izborni proces u Bosni i Hercegovini i podržali napor da se oni u potpunosti usklade s obvezama OEES-a i drugim međunarodnim standardima. Detaljan pregled zapažanja i preporuka je dostupan u izvješću *Local Elections, 6 October 2024 ODIHR Election Observation Mission Final Report*.¹⁴²

Modernizacija aktivnosti skladišta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

731. Zahvaljujući pomoći Misije OEES-a u BiH i Vlade Ujedinjenog Kraljevstva u BiH Središnje izborno povjerenstvo BiH je moderniziralo svoje skladište s 15 čitača bar koda i dvije aplikacije. SIP BiH rukuje velikom količinom materijala, od glasačkih listića do opreme. Za lokalne izbore radi se o 35.000 različitih bar kodova, a za opće izbore duplo više, oko 70.000 bar kodova. Učinkovit sustav za upravljanje ovim materijalima može poboljšati organizaciju, smanjiti greške i osigurati brzu dostupnost ključnih resursa.
732. Uvođenje aplikacijskog rješenja donosi brojne prednosti u odnosu na ručne metode za upravljanje skladištem kao što su: učinkovitost i ušteda na vremenu, preciznost i smanjenje grešaka, unaprjeđenje sigurnosti, bolja organizacija i preglednost, optimizacija troškova, bolja analiza i izvješćivanje. Softversko rješenje za upravljanje skladištem je ključno za unapređenje učinkovitosti, sigurnosti i transparentnosti rada. Ono smanjuje troškove, povećava produktivnost i omogućava bolju organizaciju, čime se stvara osnova za pouzdan rad skladišta. Za SIP BiH, posebno u kontekstu izbornih ciklusa, aplikacija je osigurala dostupnost materijala, pravilno evidentirani i pravovremenu distribuciju.
733. Primopredaja nabavljene opreme i razvijenih softvera je upriličena dana 16. 9. 2024. godine.

Primopredaja opreme i aplikacijskih rješenja za modernizaciju rada skladišta SIP-a BiH

¹⁴² Izvješće dostupno na poveznici: <https://www.osce.org/odihr/elections/bih/586134>

Konferencija u Gdanjsku o izazovima s kojima se suočavaju tijela za provedbu izbora

734. Na poziv Carter Centra, dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovala je na panelu "Tijela za provedbu izbora i globalna kriza demokracije" u Gdanjsku, Poljska, od 19. do 23. studenog 2024. godine. Ovaj događaj je dio Deklaracije o načelima međunarodnog promatranja izbora – Godišnji sastanak o implementaciji, a otvorio ga je dobitnik Nobelove nagrade za mir, Lech Wałęsa. Sudionici konferencije razgovarali su o novim izazovima s kojima se suočavaju izborna tijela, uključujući kibernetičku sigurnost, borbu protiv dezinformacija i političke pritiske. Panel je također obuhvatio ulogu izbornih promatrača i najbolje prakse za suočavanje s tim izazovima. Sudionici konferencije su bili iz 31 međunarodne organizacije, uključujući OECS/ODIHR, UN Electoral Assistance, IFES Regional Europe Office i Afričku uniju.

Konferencija u Gdanjsku o izazovima s kojima se suočavaju tijela za provedbu izbora

5. Suradnja s Agencijom za međunarodni razvoj Sjedinjenih Američkih Država (USAID)

5.1. Konferencija "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH"

735. USAID BiH kroz projekt Podrška izbornom integritetu u Bosni i Hercegovini (SEI/Democracy International), a u suradnji sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH i Koalicijom za slobodne i poštene izbore "Pod lupom", održao je 29. 5. 2024. godine u Sarajevu konferenciju "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH," s ciljem informiranja sudionika o novim tehnologijama glasovanja koje će biti testirane u BiH. Konferencija je okupila izborne stručnjake, predstavnike tijela za provedbu izbora, civilnog društva i medija iz BiH, te iz zemalja koje su već testirale ili implementirale slične tehnologije, poput Gruzije, Albanije i Kirgistan.
736. Prvi panel, "Izborne tehnologije uvedene u regiji: Lekcije za BiH", podijelio je korisne lekcije i savjete za uvođenje novih tehnologija glasovanja. Drugi panel, "Pregled planiranih tehnologija – Piloti 2024.", predstavio je tehnološke značajke i pilot-projekte za podršku Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Treći panel, "Promatranje novih

tehnologija u BiH", usredotočio se na viđenja domaćih i međunarodnih promatrača o novim tehnologijama i njihovom uvođenju u izborni sustav BiH.

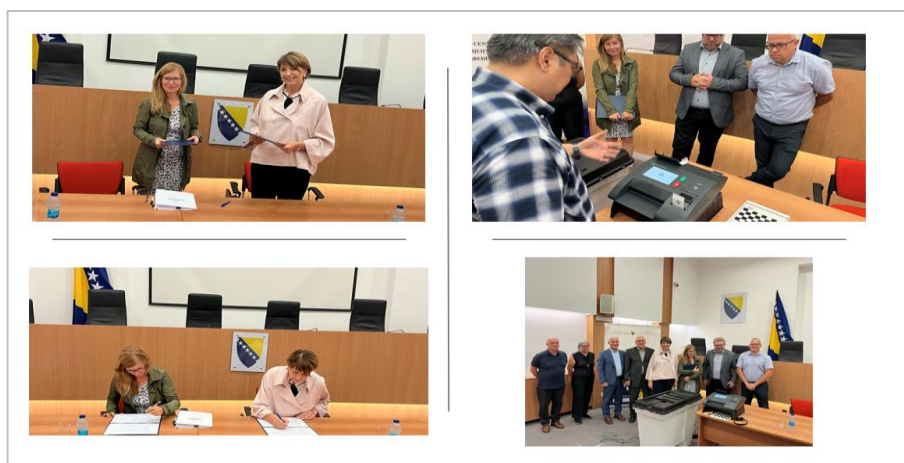
737. Konferencija je omogućila razmjenu iskustava, ideja i naučenih lekcija, što je ključno za sve sudionike na putu ka modernizaciji izbornog sustava Bosne i Hercegovine. Ovaj događaj postavio je temelje za buduću suradnju i napredak u osiguranju transparentnijih i učinkovitijih izbora.¹⁴³

Konferencija "Nove izborne tehnologije: Najbolje prakse za BiH"

5.1. Primopredaja opreme za pilot-projekt 2 – Optički skeneri

738. Dana, 9. 9. 2024. godine izvršena je primopredaja 174 optička skenera u sklopu implementacije pilot-projekta podržanog od USAID-a BiH, a koji je implementirao Democracy International. Ukupna vrijednost preuzete opreme je oko pola milijuna dolara. Ovaj pilot-projekt predstavlja ključnu sastavnicu aktivnosti USAID-a „Podrška izbornom integritetu“ i implementiran je na 145 biračkih mjesta u sedam izbornih jedinica: Vogošća, Visoko, Tuzla, Mostar, Stolac, Novi Grad i Prijedor. Cilj projekta je bio unaprijediti izborni integritet i transparentnost rezultata, te izborni proces. Građani su imali priliku sudjelovati u simulacijama glasanja uz uporabu optičkih skenera, koje su održane u navedenim općinama i gradovima.

Primopredaja optičkih skenera

¹⁴³ Snimak konferencije je dostupan na poveznici: <https://www.youtube.com/watch?v=HIdzFDydnqU>

6. Suradnja s Međunarodnom fondacijom za izborne sustave (IFES)

739. Dana 25. i 26. travnja 2024. godine, u Pragu, Češka Republika, Međunarodna fondacija za izborne sustave (IFES) organizirala je radionicu pod nazivom „Javni nadzor nad uporabom javnih resursa na izborima“. Radionici su nazočili predstavnici nadzornih institucija iz 12 država, uključujući Bosnu i Hercegovinu. Na radionici su prezentirana iskustva i prakse zemalja sudionica. Posebna tema na radionici je bila diskusija o određenom vidu umrežavanja institucija koje su mjerodavne za nadzor nad financiranjem političkih stranaka i izbornih kampanja pod pokroviteljstvom IFES-a, kako bi se poboljšala koordinacija, učinkovitost i efektivnost u ovom polju, te spriječila zlouporaba javnih resursa u izbornoj kampanji političkih stranaka.

*Radionica
o javnom
nadzoru nad
uporabom
državnih resursa
u izbornom
procesu*

740. Na poziv IFES-a u razdoblju od 4. do 7. 12. 2024. godine, službenici Tajništva SIP-a BiH sudjelovali su na radionici *Mreža za kibernetičku i informacijsku otpornost u izbornom procesu* koja je održana u Pragu. Teme o kojima se razgovaralo uključuju: integritet informacija i krizno komuniciranje; pripreme za izazove i mapiranje prijetnji; Google virtualna prezentacija; uloga digitalne forenzike u odgovoru na incidente; procjena informacija i utjecaj narativa; post-izborni sudski procesi s osvrtnom na sudske slučajeve izbornih povjerenstava koji se odnose na izborne tehnologije; izborne tehnologije i sigurnost, a održana je i radionica na temu „Pripremanje i odgovor na sporove u izborima“.

7. Suradnja s Populacijskim fondom Ujedinjenih naroda (UNFPA)

741. Središnje izborno povjerenstvo BiH i Populacijski fond Ujedinjenih naroda (UNFPA) nastavili su uspješnu suradnju i za Lokalne izbore 2024. godine s ciljem promoviranja sudjelovanja mladih u političkim procesima. Zajednički je kreiran Viber chatbot za Lokalne izbore 2024. godine. Ovaj inovativni alat, koji je prethodno uporabljen na Lokalnim izborima 2020. i Općim izborima 2022. godine, pokazao se učinkovitim izvorom informacija za birače, omogućujući im brz i jednostavan pristup ključnim informacijama o izbornom procesu. Građani su mogli provjeriti jesu li upisani u birački popis; dobiti detaljne upute o procesu i proceduri ispravnog glasovanja, kao i informacije o svim kandidatima u svim općinama u BiH. Glavni cilj je nadmašio sam chatbot; nastojalo se osnažiti mlade ljude posebno one koji prvi put glasuju, te potaknuti

njihovo aktivno sudjelovanje u donošenju odluka. Ovaj alat dostupan je unosom riječi „Izbori“ u pretragu na Viberu.

Viber Chatbot

8. Suradnja sa Svjetskom udrugom izbornih tijela (*Association of World Election Bodies, A-WEB*)

742. Središnje izborno povjerenstvo BiH je član Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*) od njenog osnivanja 2013. godine. Danas *A-WEB* okuplja 121 izborno tijelo iz 111 zemalja. Trenutno, Središnje izborno povjerenstvo BiH je član Izvršnog odbora *A-WEB-a* koji, također, čine predstavnici iz Afrike, Amerike, Azije, Europe i zemalja Oceanije.

12. godišnje zasjedanju Izvršnog odbora Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*)

743. Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, je u razdoblju od 19. do 22. ožujka 2024. godine u Incheonu (Republika Koreja) sudjelovala na 12. godišnjem zasjedanju Izvršnog odbora Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*). Sastanak je okupio oko 40 sudionika, uključujući predstavnike članova Izvršnog odbora, članove Odbora za nadzor i reviziju i promatrače iz partnerskih organizacija *A-WEB-a*.

12. godišnje zasjedanje Izvršnog odbora Svjetske udruge izbornih tijela (A-WEB)

12. Globalni forum o modernoj izravnoj demokraciji

744. Na poziv Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*) i Stalnog izbornog vijeća Rumunjske Vanja Bijelica-Prutina, članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovala je na

12. globalnom forumu o modernoj izravnoj demokraciji, koji se od 15. do 18. svibnja 2024. godine održavao u Bukureštu. U okviru panela “Unaprjeđenje i podržavanje izravne demokracije iz perspektive tijela za provedbu izbora” gđa. Bjelica-Prutina je održala prezentaciju pod nazivom “Postupci opoziva i referenduma u Bosni i Hercegovini”. Tijekom boravka u Bukureštu predstavница SIP-a BiH sastala se s Tonijem Grebla, predsjednikom Stalnog izbornog vijeća Rumunjske.

12. globalni forum o modernoj izravnoj demokraciji

Izborna promatračka misija A-WEB

745. Na poziv Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a sukladno članku 4.7 Povelje A-WEB-a, koji propisuje da A-WEB ima za cilj "podržati i olakšati programe promatranja izbora na zahtjev svojih članica" Tajništvo A-WEB-a odlučilo je organizirati međunarodnu izbornu promatračku misiju za Lokalne izbore 2024. godine u BiH. Namjera promatračke misije je bila olakšati razmjenu znanja i iskustava u svezi s provedbom izbora među članicama izbornih tijela.
746. Misija promatranja izbora provedena je od 4. do 8. 10. 2024. godine. Promatrači su bili raspoređeni za promatranje otvaranja biračkih mjesta, glasovanja, zatvaranja i prebrojavanja glasova, kao i pilot-projekata koji su provedeni. Ukupno 24 sudionika iz 9 zemalja članica A-WEB-a sudjelovalo je u izornoj promatračkoj misiji. Dužnost Voditelja misije obavljao je dr. Seung Kim iz A-WEB-a.¹⁴⁴ Nalazi izborne promatračke misije A-WEB predstavljene su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na debriefingu održanom 9. 10. 2024. godine. U Završnom izvješću izborne promatračke misije A-WEB-a dano je niz preporuka koje se odnose na izbornu administraciju, pravne izmjene i uporabu tehnologija u izbornom procesu.

¹⁴⁴ Final Report of the 2024 A-WEB & CEC, Bosnia and Herzegovina election observation mission of the Bosnia and Herzegovina local elections, October 06, 2024. str. 4, 13.
<https://www.aweb.org/eng/bbs/B0000022/view.do?ntId=16342&gubun=3&menuNo=300050>

9. Suradnja s International IDEA – Međunarodnim institutom za demokraciju i izbornu pomoć

9.1. Regionalna diskusija „Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornim procesima?“

747. Dana 16. 4. 2024. godine Međunarodni institut za demokraciju i izbornu pomoć (International IDEA) i Finski centar za vladavinu prava (RoL Centre), u partnerstvu sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH, organizirali su regionalnu diskusiju “Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornim procesima?”, koja je održana u Sarajevu. Događaj je nastojao potaknuti zajedničko razumijevanje umjetne inteligencije među izbornim sudionicima, posebno analizom globalnog iskustva s alatima umjetne inteligencije i nazočnosti potencijalnih elemenata umjetne inteligencije u digitalizaciji izbora diljem Zapadnog Balkana.
748. Diskusija se također bavila načinom na koji bi tijela za provedbu izbora Zapadnog Balkana trebali pristupiti razvoju umjetne inteligencije u perspektivi pristupanja EU i ulozi EU kao regulatora i postavljača standarda na tom području. Sudionici diskusije su bili predstavnici tijela za provedbu izbora iz regije Zapadnog Balkana, međunarodnih i domaćih vladinih i nevladinih organizacija i institucija, sveučilišni profesori, istraživači i stručnjaci iz BiH i inozemstva u oblasti umjetne inteligencije.

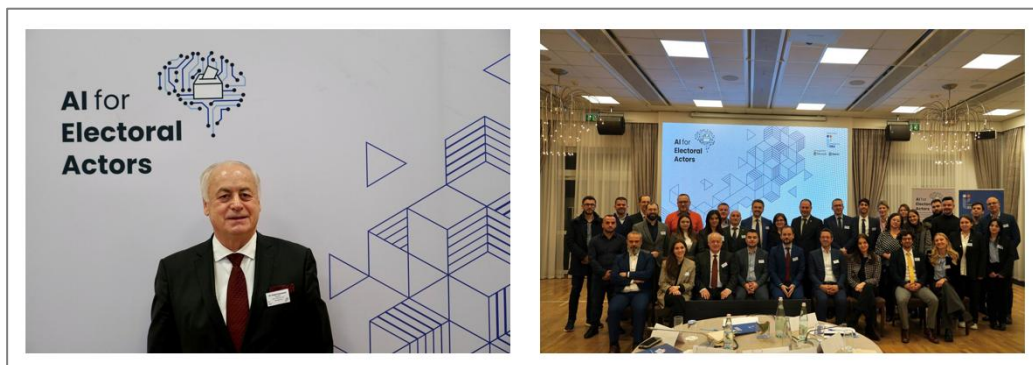

Konferencija „Koja uloga za umjetnu inteligenciju u izbornom procesu“, Sarajevo, 2024.

Konferencija „Umjetna inteligencija za izborne sudionike“

749. U razdoblju od 3. do 5. 12. 2024. godine u Tirani je održana konferencija o temi „Umjetna inteligencija za izborne sudionike“ u organizaciji International IDEA iz Stockholma i Središnjeg izbornog povjerenstva Albanije na kojoj je u ime Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sudjelovao dr. Suad Arnautović, član, koji je imao priliku podijeliti iskustva SIP-a BiH u svezi s primjenom društvenih mreža u izbornim procesima. Na Konferenciji je istaknuta sve veća uloga umjetne inteligencije u izbornom procesu i njenom potencijalnom utjecaju na odgovarajuće funkcije izbornog procesa,

posebno na poboljšanje integriteta izbornog procesa. U isto vrijeme, istaknuta je potreba da se izborni proces zaštiti od potencijalnih rizika.

Konferencija o temi „Umjetna inteligencija za izborne sudionike“, Tirana, 2024.

10. Suradnja s UN Women

750. Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovala je na konferenciji liderica „Pregled sudjelovanja žena u donošenju odluka“ koja je održana 16. 12. 2024. godine u Sarajevu. Organizator konferencije je bio UN Women, a cilj konferencije bila je analiza sudjelovanja žena u političkom životu i osnaživanja njihovih liderskih sposobnosti.
751. Jedan od ključnih ciljeva konferencije je bio procijeniti učinak žena u donošenju odluka, razgovarati o preprekama s kojima se suočavaju i razviti konkretne preporuke za daljnji napredak u postizanju ravnopravnosti. Konferencija je također podržana procesima poput Opće preporuke 40 CEDAW-a, koja naglašava ravnopravnost u političkom životu, te Beijing+30 i 25. godišnjicom Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti UN-a, koja se fokusira na žene, mir i sigurnost. Tijekom svog izlaganja dr. Hadžiabdić ukazala je na ključne statističke podatke SIP-a BiH koji se odnose na sudjelovanje žena u izbornim procesima u razdoblju od 2008. do 2024. godine.

Konferencija liderica

*„Pregled sudjelovanje žena u
donošenju odluka”*

11. Memorandumi o suradnji

752. Tijekom 2024. godine potpisana su tri memoranduma o razumijevanju/suradnji između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i drugih tijela za provedbu izbora: Središnjeg

izbornog povjerenstva Gruzije; Državnog izbornog ureda Mađarske i Stalnog izbornog tijela Rumunjske.

753. Dana 10. 10. 2023. godine Predsjedništvo BiH donijelo je odluku, broj: 01-20-1-2975-23/23, kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o suradnji između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Središnjeg izbornog povjerenstva Gruzije. Memorandum o suradnji je potpisan u Tbilisiju, 27. 3. 2024. godine tijekom studijske posjete koju je organizirala Misija OEES-a u BiH u okviru projekta „Unaprjeđenje integriteta izbornih procesa 2024. i 2026. godine sukladno preporukama ODIHR-a i međunarodnim standardima“.

*Ceremonija potpisivanja
Memoranduma o suradnji
između Središnjeg izbornog
povjerenstva BiH i
Središnjeg izbornog
povjerenstva Gruzije*

754. Dana, 8. 6. 2024. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Državnog izbornog ureda Mađarske (NEO).¹⁴⁵ Predsjedništvo BiH je odlukom, broj: 01-50-1-844-15/22 od 31. ožujka 2022. godine, odobrilo potpisivanje predmetnog Memoranduma i dalo ovlasti predsjedniku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da potpiše isti. Potpisani memorandum je dostavljen Ministarstvu vanjskih poslova BiH na arhiviranje i čuvanje dana, 27. 6. 2024. godine,¹⁴⁶ a Predsjedništvu BiH i Vijeću ministara BiH je dostavljeno izvješće o potpisivanju predmetnog Memoranduma.¹⁴⁷

*Potpisivanje MoU između
SIP-a BiH i NEO-a
Mađarske*

755. Memorandum o suradnji između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunjske¹⁴⁸ potpisan je razmjenom pisma dana 15. 5. 2024. odnosno 4.

¹⁴⁵ Broj: 04-2-14-1311-9/21

¹⁴⁶ Akt, broj: 04-2-14-1311-10/21

¹⁴⁷ Akt, broj: 04-2-14-1311-11/21 odnosno 04-2-14-1311-12/21

¹⁴⁸ Akt, broj: 04-50-4-115-11/23

7. 2024. godine uz posredovanje Ministarstva vanjskih poslova BiH i Ambasade Rumunjske u BiH.¹⁴⁹

756. Dana, 31. 7. 2023. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine donijelo je odluku, broj 01-50-1-2365-18/23, kojom se odobrava potpisivanje Memoranduma o suradnji između Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i Stalnog izbornog tijela Rumunjske i daje ovlasti predsjedniku Središnjeg izbornog povjerenstva da potpiše isti. Ministarstvu vanjskih poslova BiH dostavljeni su originalni primjerci predmetnog Memoranduma na evidentiranje i čuvanje,¹⁵⁰ a Predsjedništvo BiH¹⁵¹ i Vijeću ministara BiH¹⁵² dostavljena su izvješća o zaključivanju Memoranduma o razumijevanju.

12. Suradnja s nevladinim sektorom

757. U razdoblju od 23. do 25. 10. 2024. godine, a na poziv CRTA organizacija civilnog društva u Republici Srbiji, Željko Bakalar, član Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, sudjelovao je na Međunarodnoj konferenciji o integritetu izbora pod nazivom „Imamo li izbora?“ koja je održana u Beogradu, Srbija.
758. Dana, 1. 11. 2024. članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH Vanja Bjelica-Prutina nazočila je konferenciji pod nazivom „**Kako unaprijediti odgovor na govor mržnje u javnom prostoru**“, koja je održana 31. listopada 2024. godine u Tesliću. Ova konferencija rezultat je aktivnosti Foruma građana Tuzla u okviru projekta „Borba protiv govora mržnje i narativa podjela u političkom diskursu BiH“, koji se provodi u suradnji s Westminster fondacijom za demokraciju, Perpetuum Mobile iz Banja Luke i Nansen dijalog centrom iz Mostara, uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva. Konferencija je omogućila analizu izazova s kojima se institucije suočavaju u suzbijanju govora mržnje u javnom prostoru, kao i razmjenu iskustava i najboljih praksi u dosadašnjem radu. Događaj je okupio predstavnike sudova, tužiteljstva, policijskih uprava na svim razinama BiH, Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Regulatorne agencije za komunikacije, Visokog sudskog i tužiteljskog vijeća, Centra za edukaciju sudaca i tužitelja u FBiH i RS-u, Udruga sudaca i tužitelja u FBiH i RS-u, nevladinih organizacija, i akademske zajednice, koji se aktivno bore protiv govora mržnje i destruktivnih narativa.

*Konferencija
„Kako unaprijediti odgovor na govor
mržnje u javnom prostoru“?*

¹⁴⁹ Akt, broj: 04-50-4-115-12/23 i 04-50-4-115-13/23

¹⁵⁰ Akt, broj: 04-2-50-4-115-15/23 od 15. 8. 2024. godine

¹⁵¹ Akt, broj: 04-2-50-4-115-16/23 od 15. 8. 2024. godine

¹⁵² Akt, broj: 04-2-50-4-115-17/23 od 15. 8. 2024. godine

759. U sklopu angažmana Središnjeg izbornog povjerenstva BiH na projektu **Integrity Watch na Zapadnom Balkanu i u Turskoj**, u 2024. godini realizirana su dva regionalna sastanka na kojima su nazočili predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH iz službe za reviziju i odsjeka za izbore. Cilj sastanka radne skupine je bio unaprjeđenje regionalne suradnje i razmjene znanja i iskustava među članovima DAG-a iz pet zemalja regije (BiH, Kosovo, Sjeverna Makedonija, Srbija i Turska), s fokusom na razmjenu najboljih praksi u borbi protiv korupcije i jačanju političkog integriteta. Na spomenutom se diskutiralo o ulozi digitalne platforme Integrity Watch 3.0 u otkrivanju korupcije u zemljama članicama EU i pozivanje političara na odgovornost, kao i dostupnosti podataka o političkom integritetu i ulozi članova u promociji otvorenih podataka.
760. U sklopu angažmana Središnjeg izbornog povjerenstva BiH na projektu **Suzbijanja korupcije, pranja novca i financiranje terorizma u BiH** (koji sufinancira i implementira Europska Unija/Vijeće Europe), u protekloj godini su realizirana dva *online* Zoom sastanka Upravnog odbora. Projekt teži jačanju kapaciteta institucija u prevenciji i borbi s ekonomskim kriminalom sa fokusom na sljedeće ciljeve: pojačane mjere i kapaciteti za prevenciju korupcije, poboljšana supervizija u borbi protiv pranja novca odnosno borbi protiv financiranja terorizma, osnaživanje kapaciteta za učinkovito oduzimanje i konfiskaciju ilegalno stečene imovine. Primarni cilj projektnih sastanaka je bio sagledati rezultate postignute tijekom implementacije kroz faze projekta od prvog sastanka 2023. godine, kao i razmatranje predloženih aktivnosti i njihovi rokovi za predstojeće razdoblje.
761. Predstavnici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nazočili su Okruglom stolu na temu **Izborni integritet – “Jačanje kapaciteta civilnog društva o sudjelovanju ranjivih skupina u izbornom procesu”**, čiji je cilj bio sagledati barijere odnosno prepreke s kojima se susreću ranjive skupine u izbornom procesu s ciljem unaprjeđenja tj. nadilaženja spomenutih, a u svrhu ostvarivanja inkluzivnosti svih osjetljivih kategorija društva. Organizator okruglog stola je bio Nacionalni demokratski institut u BiH (NDI). Sudionici okruglog stola ispred spomenutih skupina su skrenuli pažnju na glavne poteškoće: **Žene** – iako zakoni traže minimalnu zastupljenost žena na izbornim listama (40%), žene su često samo formalno zastupljene, a realan broj izabranih žena ostaje nizak u praksi. Osim toga, suočavaju se s političkom i društvenom marginalizacijom. **Romi i osobe s invaliditetom** – nazočni su vrlo mali ili nikakvi mehanizmi za njihovo aktivno sudjelovanje u politici ili kandidaturu za funkcije što djelomično proizlazi iz činjenice da nisu dovoljno informirani o svojim biračkim pravima, postupcima i značaju izbora. Također, praksa pokazuje da političke stranke rijetko uvažavaju njihove specifične potrebe.

13. Ostale aktivnosti

762. Dana, 18. 1. 2024. godine predstavnica Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sudjelovala je na sastanku imenovanih savjetnica/zamjenika savjetnice koje rade na prevenciji seksualnog uznemiravanja, u organizaciji Agencije za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.
763. Članica Koordinacijskog odbora za implementaciju GAP 2023. – 2027. nazočila je proširenoj tematskoj sjednici Povjerenstva za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH – na temu „**Društveno-ekonomska pitanja osnaživanja žena za sudjelovanje u donošenju odluka u Bosni i**

Hercegovini“ koja je održana 7. 3. 2024. godine povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena. Organizatori su bili Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i Agencija za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, u suradnji s Misijom OEES-a u BiH, UN WOMEN i Ambasadam Kraljevine Švedske u BiH.

764. Na radionici „Podrška urođnjavanju politika u sektoru demokracije i vladavine prava kroz jačanje partnerstava među relevantnim institucijama i organizacijama civilnog društva“ koja se održala 20. veljače 2024. godine, sudjelovanje je uzela i članica Koordinacijskog odbora za implementaciju GAP 2023. – 2027.
765. Dana, 21. 3. 2024. godine predstavnica Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nazočila je događaju na kojem je predstavljen Indeks rodne ravnopravnosti 2023. za Bosnu i Hercegovinu. Događaj je organizirao UN Women u BiH. Publikaciju koja sadrži izvješće s rezultatima indeksa i obrazloženjima su izradile Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine u suradnji s Agencijom za ravnopravnost spolova BiH Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Agencijom Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women) u Bosni i Hercegovini.¹⁵³
766. Predstavica Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH nazočila je promociji publikacije Barometar rodne ravnopravnosti u BiH, koja je održana dana 23. 4. 2024. godine.

14. Obuka i stručno usavršavanje zaposlenih

767. Osoblje Tajništva Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je tijekom 2024. godine sudjelovalo na specijalističkim seminarima i obukama od kojih izdvajamo:¹⁵⁴ Upravljanje vremenom (webinar); Zakonske odredbe za ravnopravnost spolova; Tečaj za prepoznavanje i postupanje u slučajevima govora mržnje (e-tečaj); Obuka za novozaposlene državne službenike/ce; Primjena Zakona o javnim nabavkama (webinar); Praktična primjena PowerPoint-a (webinar); Praktična primjena Excel-a (webinar); Napredne funkcije MS Excela u poslovnom okruženju (webinar); Etika u javnoj upravi i kodeks državnih službenika (webinar); Kazneni propisi i sudska praksa u pogledu kaznenih djela protiv službene dužnosti; Prezentacijske vještine (webinar); Uvod u e-upravu (e-tečaj); Uvod u upravljanje kvalitetom (e-tečaj); Primjena Zakona o zaštiti tajnih podataka (webinar); Planiranje proračuna institucija BiH – Instrukcija za proračunske korisnike broj 1; Planiranje proračuna institucija BiH – Instrukcija za proračunske korisnike broj 2; Kontinuirana edukacija za računovođe i revizore;¹⁵⁵ Modul 3 – Instrukcije za izradu godišnjeg izvješća o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine za 2024. godinu;* Specijalistički tečaj engleskog jezika B2/C1; Specijalistički tečaj engleskog jezika B2; Specijalistički tečaj engleskog jezika C1; Tečaj za prepoznavanje i postupanje u slučajevima govora mržnje (e-kurs); Prevencija i suzbijanje korupcije (webinar); Izrada Godišnjeg programa rada i izvješća o radu u institucijama Bosne i Hercegovine (webinar); Strateško planiranje i izvješćivanje (za rukovodeće državne službenike/ce); Liderstvo (za rukovodeće državne

¹⁵³ https://arsbih.gov.ba/wp-content/uploads/2024/03/EIGE-2024_BH_Web.pdf

¹⁵⁴ Godišnje izvješće o obukama Agencije za državnu službu BiH za 2023. godinu za Tajništvo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, broj: 04-34-7-1-52/25 od 7. 1. 2025. godine. Izvješće obuhvaća obuke u organizaciji Agencije za državnu službu BiH, te obuke koje su državni službenici SIP-a BiH pohađali izvan Agencije, a za koje su podnijeli/le zahtjev za kreditiranje putem TMS-a.

¹⁵⁵ Oznaka * znači kreditirana obuka (pohađana mimo sustava obuke ADS BiH i dostavljen zahtjev Agenciji za dodjelu kredita).

službenike/ce); Interna komunikacija (webinar); Suvremena poslovna komunikacija (webinar); Priprema, pisanje i vođenje projekata; Dvo-semestralni program obuke Sigurnost informacija – I. semestar.

15. Zaključna razmatranja

768. Središnje izborno povjerenstvo BiH je i u 2024. godini značajan dio svojih aktivnosti usmjerila na uspostavljanje međunarodne suradnje i razmjenu iskustava kroz aktivno sudjelovanje na konferencijama, seminarima i raznim oblicima edukacija, što omogućava upoznavanje s najaktuelnijim trendovima u razvoju izbornih sustava i primjene zakona iz područja financiranja političkih stranaka. Sudjelovanjem u međunarodnim aktivnostima SIP BiH nastoji dati puni doprinos u afirmaciji Bosne i Hercegovine kroz uspostavljanje suradnje s tijelima za provedbu izbora drugih zemalja, nastavak suradnje s EU, OEES-om, OEES-om/ODIHR-om, Vijećem Europe, IFES-om, kao i aktivnim sudjelovanjem na konferencijama i sastancima Svjetske udruge izbornih tijela (*A-WEB*) i drugih međunarodnih organizacija.
769. U razdoblju izvješća nastavljena je i uspješna suradnja s nevladinim sektorom u Bosni i Hercegovini, te su organizirane brojne zajedničke aktivnosti.
770. Državni službenici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH su tijekom 2024. godine sudjelovali na obvezujućim edukacijama koje su organizirale Agencija za državnu službu BiH, međunarodne organizacije, kao i obukama koje su organizirale specijalističke kompanije.
771. Kao i dosada, za Središnje izborno povjerenstvo BiH međunarodna suradnja predstavlja veoma važan segment u radu, jer omogućava iznalaženje financijskih sredstava, kao i razvijanje projekata za unaprjeđenje izbornog procesa. Stoga će Središnje izborno povjerenstvo BiH i ubuduće nastaviti intenzivno ostvarivati međunarodne kontakte.

VI. DIO – JAVNOST RADA SREDIŠNJEG IZBORNOG POVJERENSTVA BIH

1. Javnost rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH u 2024. godini

772. Središnje izorno povjerenstvo BiH zadovoljno je postignutom transparentnošću u radu i kao institucija u potpunosti je otvorena prema javnosti. Sve sjednice Središnjeg izbornog povjerenstva BiH se prenose UŽIVO i mogu se pogledati i naknadno na mrežnoj stranici i YouTube kanalu SIP-a BiH.
773. Potpuna transparentnost u radu je kontinuirano nastojanje Središnjeg izbornog povjerenstva BiH da svoju zakonsku obvezu, kada je u pitanju javnost rada ispunjava kroz dosljednu primjenu osnovnih načela javnog informiranja, kao što su: otvorenost, istinitost i odgovornost, koordinacija, blagovremenost i korisnost.
774. Središnje izorno povjerenstvo BiH pravovremeno informira javnost o svim svojim aktivnostima.
775. U informiranju javnosti Središnje izorno povjerenstvo BiH uglavnom rabi standardna sredstva informiranja, kao što su: internet, konferencije za novinare, izjave za medije, priopćenja za javnost, društvene mreže, bilten i podcast.

Konferencija za medije

776. Svi događaji koje organizira Središnje izorno povjerenstvo BiH otvoreni su za javnost i u svezi s tim bilježimo veliki interes medija.
777. Središnje izorno povjerenstvo BiH nazočno je i na društvenim mrežama: X, Facebooku, Instagramu, LinkedInu, a ima i svoj YouTube kanal.

778. Putem svojih službenih profila na Facebooku, Instagramu i X, Središnje izborno povjerenstva BiH aktivno komunicira s javnošću. Kroz ove platforme, institucija redovito dijeli najnovije informacije o svom radu i relevantnim događajima u svezi s izbornim procesom u zemlji.
779. U 2024. godini, na društvenim mrežama ostvaren je značajan napredak u pogledu dosega i angažmana. Na Facebooku, stranica je ostvarila impresivnih **309.700 pregleda, doseg od 149.700**, a **broj posjeta stranici** dosegao je **104.000**. Također, broj pratitelja na ovoj platformi povećan je za **1.100**. Na Instagramu, broj pregleda dosegao je **66.700**, dok je doseg iznosio **7.600**. Posjete su porasle na 5.200, a broj pratitelja povećan je za **266**. Iako X profil SIP-a BiH nije premium korisnik (što onemogućava pristup analitikama), broj pratitelja na ovoj platformi porastao je za **94**. Ovi rezultati ukazuju na rastući interes javnosti za rad SIP-a BiH, kao i na uspješan razvoj njene nazočnosti na društvenim mrežama.
780. U 2024. godini, najčitanija objava na Facebook stranici SIP-a BiH objavljena je 25. rujna 2024. godine. Objava je bila usmjerena na provjeru registracije birača i lokacije biračkog mjesta. Ova objava postigla je impresivnih **69.182** pregleda i doseg od **38.848** osoba. Također, zabilježeno je ukupno **3.130** klikova na objavu.

*Najčitanija objava na Facebooku
2024. godine*

781. Na Instagramu je najviše reakcija izazvala objava koja se odnosio na testiranje nove izborne tehnologije OEES-a, odnosno na biometrijsku identifikaciju i autentifikaciju birača. Ova objava je ostvarila **2.900 pregleda**. Što se tiče X, statistike o reakcijama nisu dostupne jer SIP BiH nije premium korisnik ove platforme, što onemogućava pristup analitikama.

Najćitanija objava na Instagramu 2024.

782. **Facebook** stranica SIP-a BiH ima uravnotežen broj pratitelja po spolu, s **52,3% žena** i **47,7% muškaraca**. Pratitelji dolaze pretežno iz većih gradova poput **Sarajeva, Zenice, Tuzle, Banjaluke i Mostara**, a među korisnicima iz drugih zemalja najbrojniji su iz **Njemačke, Austrije, Slovenije, Hrvatske i Srbije**.
783. S druge strane, **Instagram** stranica SIP-a BiH bilježi gotovo izjednačen broj pratitelja oba spola, s **53,2% muškaraca** i **46,8% žena**. Najveći broj pratitelja dolazi iz **Sarajeva, Banje Luke, Tuzle, Zenice i Brćkog**, dok su među pratiteljima iz drugih zemalja najbrojniji korisnici iz **Njemačke, Sjedinjenih Amerićkih Država, Slovenije, Austrije i Srbije**.

Viber chatob

784. U cilju promocije sudjelovanja mladih u politićkim procesima Središnje izborno povjerenstvo BiH u suradnji s UNFPA-om kreiralo je Viber chatbot za Lokalne izbore 2024. godine, koji je u 2024. godini imao **6.785 pretplatnika**. Ovaj inovativni alat, već uporabljen na Lokalnim izborima 2020. i Općim izborima 2022. godine, omogućava biraćima brz i jednostavan pristup ključnim informacijama o izbornom procesu. Glavni cilj je osnažiti mlade, posebno biraće koji glasuju prvi put, i potaknuti njihovo aktivno sudjelovanje u politićkim odlukama.
- Chatbot je omogućio informacije o registraciji, proceduri glasovanja, te detalje o kandidatima. Alat je dostupan unosom ključne riječi „Izbori u BiH” u pretragu na Viberu.

Viber chatbot – Lokalni izbori 2024. godine

785. Sve relevantne informacije i odluke koje donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH mogu se dobiti na:
1. *Mrežnoj stranici* SIP BiH, www.izbori.ba, koja svojim sadržajem informira javnost o svojim aktivnostima uključujući zakonsku i podzakonsku regulativu i baze podataka za koje ne postoje zakonske prepreke objavljivanja.
 2. *Konferencijama za novinare i u priopćenjima za javnost*. SIP BiH je u 2024. godini održao 13 konferencija za novinare i objavio 161 priopćenje za javnost.
 3. *Društvenim mrežama* X, Facebook, Instagram, LinkedIn i YouTube kanalu SIP BiH.
786. Pisani mediji u BiH su u 2024. godini objavili više od 4.000 članaka o radu SIP-a BiH, što potvrđuje visok stupanj otvorenosti i transparentnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH prema javnosti.
787. Mediji, politički subjekti i nevladine organizacije su u najvećoj mjeri zainteresirani za rad Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

2. Zaključna razmatranja

788. Središnje izborno povjerenstvo BiH će nastaviti praksu objektivnog i pravovremenog informiranja javnosti o svom radu.
789. U dosadašnjem radu nije bilo primjedbi na transparentnost i javnost rada Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.
790. Prijenos uživo sjednica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH bit će omogućen kontinuirano kao i nazočnost na društvenim mrežama.

VII. DIO - PREPORUKE

1. Preporuke

791. Dana, 3. 3. 2025. godine Središnje izborno povjerenstvo BiH je Parlamentarnoj skupštini BiH dostavilo „Završno izvješće provedenih pilot-projekata uvođenja novih tehnologija u izborni proces u Bosni i Hercegovini i Studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine“ sukladno Zaključku Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH od 3. 12. 2024. godine,¹⁵⁶ kojim zadužuje Središnje izborno povjerenstvo BiH da izradi studiju izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine u roku od 90 dana od dana usvajanja ovog zaključka i zadužuje Vijeće ministara BiH da, sukladno zahtjevu SIP-a BiH, osigura financijska sredstva u Proračunu institucija BiH za 2025. godinu za nabavku potrebne opreme za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces BiH, sukladno članku 20.16e Izbornog zakona BiH.
792. Nakon razmatranja Studije izvodljivosti za uvođenje specifičnih izbornih tehnologija u izborni proces Bosne i Hercegovine Parlamentarna skupština BiH odredit će u kojem pravcu želi ići s uvođenjem izbornih tehnologija u izborni proces sukladno članku 20.16e Izbornog zakona BiH.
793. Za primjenu novih tehnologija u izbornom procesu na Općim izborima 2026. godine neophodno je izvršiti detaljnu i dobru pripremu, stoga predlažemo da Parlamentarna skupština BiH prihvati sljedeće preporuke:
- 1) Osigurati proračun za nabavku opreme;
 - 2) Osigurati primjereno skladište i proces za konfiguraciju opreme;
 - 3) Imenovati neovisne vanjske revizije za kontrolu i praćenje dobavljača opreme i usluga;
 - 4) Formirati posebno koordinacijsko tijelo na državnoj razini koje bi koordiniralo i pratilo cijeli proces,
 - 5) Uspostaviti Tim za odgovor na računarske incidente (CIRT) koji bi u području kibernetičke sigurnosti koordinirao, pratio, sprečavao i ublažavao potencijalne hakerske napade i subverziju cjelokupnog sustava, a koji bi uz predstavnike SIP-a BiH uključio i druge stručnjake iz državnih institucija u Bosni i Hercegovini: Agencije za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA); Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (OSA); Ministarstva i komunikacija BiH, Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva obrane BiH.
 - 6) Radi učinkovitog rada i komunikacije neophodno je uspostaviti Interresornu radnu skupinu koju bi činili predstavnici svih mjerodavnih institucija kao što su Parlamentarna skupština BiH, Vijeće ministara BiH, Ministarstvo financija i trezora BiH, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Agencija za zaštitu osobnih podataka BiH, Agencija za javne nabavke BiH, telekom operateri itd.

¹⁵⁶ Akt Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, broj: 01-50-1-15-23/24 od 3. 12. 2024. godine

794. Nadalje, zbog povećanja opsega mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, neophodno je da Vijeće ministara BiH da suglasnost na Prijedlog novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Tajništvu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koji je nakon pribavljenih suglasnosti mjerodavnih institucija dana, 6. 3. 2025. godine dostavljen na daljnju proceduru Vijeću ministara BiH¹⁵⁷ kao i da mjerodavne institucije osiguraju neophodna financijska sredstva za zapošljavanje dodatnih djelatnika.
795. Unaprijediti zakonodavni okvir u oblasti financiranja političkih stranaka i financiranja izborne kampanje kako bi se provele sve preporuke Skupine zemalja za borbu protiv korupcije Vijeća Europe (GRECO) i OESS/ODIHR-a.
796. Izborni zakonodavni okvir treba biti unaprijeđen sukladno preporukama OESS/ODIHR-a.
797. Parlamentarna skupština BiH će se izjasniti o inicijativama za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH i Zakona o financiranju političkih stranaka.
798. Parlamentarna skupština BiH je posvećena jačanju kapaciteta Središnjeg izbornog povjerenstva BiH i izborne administracije u cilju jačanja integriteta izbornog procesa.
799. Trajno riješiti pitanje skladišnog prostora izbornog materijala kupovinom ili kupovinom zemljišta i izgradnjom objekta/skladišta i osigurati neophodna proračunska sredstva za implementaciju.
800. Osigurati proračunska sredstva za investicijsko održavanje zgrade sjedišta SIP-a BiH.
801. Parlamentarna skupština BiH i Središnje izorno povjerenstvo BiH opredijeljene su za jačanje institucijske suradnje u cilju unaprjeđenja izbornog procesa.
802. Parlamentarna skupština BiH potvrđuje opredjeljenje da podržava rad Središnjeg izbornog povjerenstva BiH kao tijela čije mjerodavnosti proizlaze iz mjerodavnosti Parlamentarne skupštine BiH, a u smislu daljnjeg osiguravanja financijske, kadrovske i normativno-pravne stabilnosti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Broj: 04-2-07-10-590 -1/25

Sarajevo, 11. 6. 2025. godine

Predsjednica

dr. Irena Hadžiabdić

¹⁵⁷ Akt SIP-a BiH, broj: 07-2-02-3-739-51/23

PRILOG 1 – POPIS NORMATIVNIH AKATA

Akti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH objavljeni u Službenim glasnicima

1.	Odluka o razrješenju predsjednika Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 3/24)
2.	Odluka o izboru predsjednice Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 3/24)
3.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 18/24)
4.	Odluka o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
5.	Odluka o djelokrugu primjene pilot-projekata Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za Lokalne izbore 2024.godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
6.	Odluka o diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine, u kojima se planira organiziranje glasovanja za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
7.	Odluka o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
8.	Odluka o logu Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine koji će se rabiti za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
9.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o visini naknade za rad članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
10.	Odluka o visini naknade za rad članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
11.	Odluka o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 7. 5. 2024. godine u 24.00 sata („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
12.	Odluka o naknadi za rad u biračkim odborima na provedbi Lokalnih izbora 2024. godine (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 43/24)
13.	Odluka o izmjeni Odluke o potvrđivanju rezultata posrednih izbora i dodjeli mandata za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske („Službeni glasnik BiH“, broj 49/24)
14.	Odluka o određivanju biračkih mjesta za glasovanje u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 55/24)
15.	Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o djelokrugu primjene pilot-projekata Središnjeg izbornog povjerenstva BiH za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 57/24)
16.	Odluka o određivanju biračkih mjesta za provedbu pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 57/24)

17.	Odluka o izmjeni Odluke o broju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 59/24)
18.	Odluka o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 22. 8. 2024. godine u 24.00 sata („Službeni glasnik BiH“, broj 59/24)
19.	Odluka o utvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji će glasovati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 64/24)
20.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o utvrđivanju izvoda iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji će glasovati putem mobilnog tima za Lokalne izbore 2024. godine, broj 06- 1-07-2-620-4/24 od 19. 9. 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 66/24)
21.	Odluka o ispravci Odluke o određivanju biračkih mjesta za provedbu pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 68/24)
22.	Odluka o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće („Službeni glasnik BiH“, broj 68/24)
23.	Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o odgađanju održavanja Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama u kojima je proglašeno stanje prirodne nesreće („Službeni glasnik BiH“, broj 68/24)
24.	Odluka o raspisivanju i održavanju Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnim izbornim jedinicama Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic („Službeni glasnik BiH“, broj 70/24)
25.	Odluka o zaključivanju Središnjeg biračkog popisa sa stanjem na dan 6. 10. 2024. godine u 24.00 sata („Službeni glasnik BiH“, broj 70/24)
26.	Odluka o raspisivanju i održavanju odgođenih Lokalnih izbora 2024. godine u osnovnoj izornoj jedinici Jablanica („Službeni glasnik BiH“, broj 72/24)
27.	Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 75/24)
28.	Dopunska Odluka o potvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u Bosni i Hercegovini 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 78/24)
29.	Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkog subjekta za sudjelovanje na Lokalnim izborima 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
30.	Pravilnik o medijskom predstavljanju i javnom oglašavanju političkih subjekata u izbornom razdoblju („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
31.	Pravilnik o postupku imenovanja i razrješenja biračkih odbora za Lokalne izbore u BiH 2024.godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
32.	Pravilnik o uporabi i izradi izvoda iz Središnjeg biračkog popisa („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
33.	Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)

34.	Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvješćima i izvješćima o prometu posebnog računa za financiranje izborne kampanje neovisnih kandidata („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
35.	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
36.	Pravilnik o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka – prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
37.	Pravilnik o službenoj legitimaciji državnih službenika u Službi za reviziju financiranja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
38.	Pravilnik o provedbi izbora u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
39.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi izbora u BiH, („Službeni glasnik BiH“, broj 43/24)
40.	Pravilnik o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini na kojim se rabe optički skeneri i vrši izravna transmisija rezultata za Lokalne izbore 2024. godine – Pilot-projekt 2 („Službeni glasnik BiH“, broj 61/24)
41.	Pravilnik o načinu provedbe Pilot-projekta 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača za Lokalne izbore 2024. godine na području Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 61/24)
42.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi izbora na biračkim mjestima u Bosni i Hercegovini na kojima se rabe optički skeneri i vrši izravna transmisija rezultata za Lokalne izbore 2024. godine – Pilot-projekt 2 („Službeni glasnik BiH“, broj 65/24)
43.	Pravilnik o organizaciji rada i utvrđivanju rezultata glasovanja u Glavnom centru za brojanje za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 66/24)
44.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o dodjeli i prestanku mandata („Službeni glasnik BiH“, broj 26/24)
45.	Uputa o dopuni Upute o dodjeli i prestanku mandata („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
46.	Uputa o dodjeli i prestanku mandata (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
47.	Uputa o dopunama Upute o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
48.	Uputa o postupku provedbe posrednih izbora za tijela vlasti u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
49.	Uputa o postupku otvaranja i uporabe posebnog računa za financiranje troškova izborne kampanje („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
50.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o postupku ždrijebanja političkih subjekata za utvrđivanje redoslijeda na glasačkom listiću („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)

51.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
52.	Uputa o postupku ždrijebanja političkih subjekata za utvrđivanje redoslijeda na glasačkom listiću (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
53.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
54.	Uputa o izgledu i načinu ispunjavanja obrasca izjave o imovinskom stanju (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
55.	Uputa o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
56.	Uputa o postupku dostavljanja, prijema, obrade i arhiviranja prijave političkog subjekta elektroničkim putem („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
57.	Uputa o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
58.	Uputa o ždrijebanju političkih subjekata za mjesto u biračkom odboru za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
59.	Uputa o izmjeni i dopunama Upute o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
60.	Uputa o postupku slanja, primanja, obrade, arhiviranja i zaštite elektroničkih prijava i dokumenata državljana Bosne i Hercegovine za glasovanje izvan BiH elektroničkim putem (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
61.	Uputa o provedbi pilot-projekata na Lokalnim izborima 2024. godine uz uporabu izbornih tehnologija („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
62.	Uputa o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova Izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
63.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim povjerenstvima („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
64.	Uputa o procedurama za rješavanje po prigovorima i žalbama podnesenim izbornim povjerenstvima (Prečišćeni tekst) („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
65.	Uputa o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2024. godine koji će se održati u nedjelju, 6. listopada 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 31/24)
66.	Uputa o izmjeni Upute o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 41/24)
67.	Uputa o izmjeni Upute o ždrijebanju političkih subjekata za mjesto u biračkom odboru za Lokalne izbore u Bosni i Hercegovini 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 46/24)

68.	Uputa o radu biračkog odbora na biračkom mjestu na kojem se provodi Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata („Službeni glasnik BiH“, broj 61/24)
69.	Uputa o instalaciji, uporabi opreme za videonadzor, prijenosu i čuvanju nadzornih videosnimaka, o odgovornostima izbornih povjerenstava i biračkih odbora, te prekršajima zbog kršenja propisanih pravila – Pilot-projekt 4 („Službeni glasnik BiH“, broj 61/24)
70.	Uputa o izmjenama i dopunama Upute o utvrđivanju kvalifikacija, broju, imenovanju, obuci i razrješenju članova izbornog povjerenstva osnovne izborne jedinice u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 85/24)
71.	Instrukcija o pravu predlaganja za dodjelu pozicija članova i zamjenika članova biračkih odbora od strane političkih subjekata („Službeni glasnik BiH“, broj 41/24)
72.	Ovjerene kandidacijske liste za sudjelovanje na Lokalnim izborima koji se održavaju 6. listopada 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 56/24)
73.	Ispravka teksta Odluke o određivanju biračkih mjesta za provedbu pilot-projekata za Lokalne izbore 2024. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 59/24)

**Akti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH objavljeni na mrežnoj stranici
www.izbori.ba**

1.	Odluka o visini naknade za instruktore za obuku kandidata za predsjednika/zamjenika predsjednika biračkih odbora na provedbi Lokalnih izbora 2024. godine, broj: 07-2-50-4-624-5/24 od 21. 6. 2024. godine
2.	Odluka o načinu i uvjetima imenovanja i rada instruktora u timovima za obuku za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 05-1-02-2-849-1/24 od 13. 6. 2024. godine
3.	Odluka o određivanju redoslijeda političkih subjekata na glasačkom listiću za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1213-3/24 od 25. 7. 2024. godine
4.	Odluka o odbacivanju prijava kandidata prijavljenih za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, broj: 06-1-07-1340-1/24 od 1. 8. 2024. godine
5.	Odluka o utvrđivanju liste kandidata za predsjednike i zamjenike predsjednika biračkih odbora, broj: 06-1-07-1339-1/24 od 1. 8. 2024. godine
6.	Odluka o imenovanju instruktora predsjednika/ zamjenika predsjednika biračkog odbora za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1350-1/24 od 1. 8. 2024. Godine
7.	Odluka o odbijanju upisa u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje izvan BiH za 5.283 podnositelja prijava i 38 podnositelja prijava, broj:06-1-07-2-620-2/24 od 5. 8. 2024. godine
8.	Odluka o utvrđivanju i objavi broja birača upisanih u izvod iz SBP za glasovanje izvan BiH za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-2-620-2/24 od 5. 8. 2024. godine

9.	Odluka o uvažavanju prigovora kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1385/24 od 14. 8. 2024. godine
10.	Odluka o uspostavi Glavnog centra za brojanje i imenovanju ravnatelja i zamjenika ravnatelja Glavnog centra za brojanje za provedbu Lokalnih izbora u BiH 2024.godine, broj: 05-1-07-1-1672-1/24 od 22. 8. 2024. godine
11.	Odluka o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrđivanje rezultata glasovanja i kontrolora za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2024. godine, broj: 05-1-07-1-1673-1/24 od 22. 8. 2024. godine
12.	Odluka o utvrđivanju liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1339-2/24 od 22. 8. 2024. godine
13.	Odluka o odbacivanju prijava kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-2/24 od 22. 8. 2024. godine
14.	Odluka o uklanjanju 112 osoba s liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-3/24 od 26. 8. 2024. godine
15.	Odluka o uvažavanju prigovora kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 05-1-07-5-1761/24 od 2. 9. 2024. godine
16.	Odluka o uklanjanju 9 osoba s liste kandidata za predsjednike i zamjenike biračkog odbora, broj: 06-1-07-1340-4/24 od 17. 9. 2024. godine
17.	Ispravka Odluke o izmjeni Odluke o imenovanju glavnog kontrolora, zamjenika glavnog kontrolora, kontrolora za obradu, unos i potvrđivanje rezultata glasovanja i kontrolora za prijevoz, rukovanje i skladištenje glasačkih listića i drugog izbornog materijala na Lokalnim izborima 2024. godine, broj: 05-1-07-1-1673-2/24 od 24. 9. 2024. Godine
18.	Odluka o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora za IJ Jajce, broj: 06-1-07-1-1339-5/24 od 27. 9. 2024. Godine
19.	Odluka o imenovanju 5.753 predsjednika i 4.439 zamjenika predsjednika BO za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 06-1-07-1-1339-4/24 od 27. 9. 2024. godine
20.	Odluka o imenovanju operatera i glavnih operatera za instalaciju za Pilot-projekt 1, 2 i 4, broj: 06-1-07-2323-1/24 od 27. 9. 2024. godine
21.	Instrukcija o dodatnoj zaštiti glasačkih listića za provedbu odgođenih izbora koji će se održati 20. 10. 2024. godine u OIJ Fojnica, broj: 06-1-07-1-3294-2/24 od 14. 10. 2024. godine
22.	Instrukcija o načinu identifikacije i glasovanja birača na odgođenim izborima u IJ Fojnica, Kiseljak, Kreševo i Konjic, broj: 06-1-07-1-2865-6/24 od 17. 10. 2024. godine
23.	Instrukcija o načinu identifikacije i glasovanja birača na odgođenim izborima u IJ Jablanica, broj: 06-1-07-1-2865-9/24 od 24. 10. 2024. godine
24.	Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BIH 2024. godine, broj: 05-1-07-1-3423-1/24 od 24. 10. 2024. godine

25.	Odluka o naknadi za rad u biračkim odborima na provedbi Lokalnih izbora 2024. godine, broj: 07-2-50-4-624-4/24 od 6. 6. 2024. godine
26.	Odluka o dopuni Odluke o naknadi za rad u biračkim odborima na provedbi Lokalnih izbora 2024. godine, broj: 07-2-50-4-624-12/24 od 24. 10. 2024. godine
27.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 13 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-1/24 od 29. 10. 2024. Godine
28.	Odluka o ispravci Odluke u Odluci o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 13 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-3/24 od 30. 10. 2024. godine
29.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju za 8 političkih subjekata, broj: 05-1-07-1-3456-2/24 od 30. 10. 2024. godine
30.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-10/24 od 1. 11. 2024. godine
31.	Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora, broj: 06-1-07-1-1339-10/24 od 1. 11. 2024. godine
32.	Dopunska Odluka o utvrđivanju i objavljivanju rezultata Lokalnih izbora u BiH 2024. godine, broj: 05-1-07-1-3423-20/24 od 5. 11. 2024. godine
33.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-14/24 od 7. 11. 2024. godine
34.	Odluka o korekciji unosa rezultata izbora u JIIS aplikaciju, broj: 05-1-07-1-3456-15/24 od 8. 11. 2024. godine

**Akti Središnjeg izbornog povjerenstva BiH koji se ne objavljuju u službenim
glasilima niti na mrežnoj stranici www.izbori.ba**

1.	Pravilnik o čuvanju i posebnim mjerama tehničke zaštite osobnih podataka birača na biračkim mjestima za Pilot-projekt 1 – Autentifikacija birača i transmisija rezultata i Pilot-projekt 3 – Biometrijska identifikacija i autentifikacija birača za Lokalne izbore 2024. godine, broj: 05-2-02-1879-1/24 od 29. 8. 2024. godine
2.	Pravilnik o čuvanju i zaštiti osobnih podataka na biračkim mjestima za Pilot-projekt 1 i 2, broj: 05-2-02-1879-2/24 od 10. 9. 2024. godine

PRILOG 2 – POPIS MATERIJALNIH PROPISA KOJE SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO BiH PRIMJENJUJE U PROVEDBI SVOJIH MJERODAVNOSTI

1)	Izborni zakon Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)
2)	Zakon o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16)
3)	Zakon o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 61/23)
4)	Zakon o plaćama i naknadama u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 i 65/20 i 59/22)
5)	Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12, 93/17 i 18/24)
6)	Zakon o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 i 88/23)
7)	Zakon o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13 i 53/16)
8)	Zakon o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10)
9)	Zakon o upravi („Službeni glasnik BiH“, br. 32/02, 102/09 i 72/17)
10)	Zakon o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08)
11)	Zakon o obligacijskim odnosima (Preuzet od SFRJ „Službeni glasnik RBiH“, br. 2/92, 13/93 i 13/94)
12)	Zakon o izvršnom postupku pred Sudom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 18/03)
13)	Zakon o proračunu institucija i međunarodnih obveza BiH (donosi se za svaku fiskalnu godinu)
14)	Zakon o zaštiti osoba koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 100/13)

15)	Zakon o uplatama na JRT i raspodjeli prihoda („Službeni glasnik BiH“, br. 55/04, 34/07, 49/09 i 91/17)
16)	Izborni zakon Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 i 109/12, 45/18 i 18/20)
17)	Izborni zakon Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 17/08, 43/08 i 49/18)
18)	Zakon o agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije („Službeni glasnik BiH“, br. 103/09 i 58/13)
19)	Zakon o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika u općinama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 19/08)
20)	Zakon o načelima lokalne samouprave u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 49/06 i 51/09)
21)	Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik RS“, br. 97/16, 36/19 i 61/21)
22)	Statuti općina i gradova
23)	Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10)
24)	Zakon o Agenciji za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 56/08)
25)	Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15)
26)	Zakon o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 56/08 i 58/15)
27)	Zakon o osobnoj iskaznici državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 i 18/12)
28)	Zakon o političkim organizacijama („Službeni list SR BiH“, broj 27/91 – preuzet u Federaciji BiH)
29)	Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik RS“, br. 15/96 i 17/02)
30)	Zakon o političkim organizacijama („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 12/02, 19/07 i 2/08)
31)	Zakon o izvršenju proračuna Federacije BiH (donosi se svake godine)

32)	Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine („Službeni glasnik RS“, broj 65/08)
33)	Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 29/04, 14/07 i 19/07)
34)	Zakon o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 42/04)
35)	Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21)
36)	Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 94/15 i 78/20)
37)	Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 22/16 i 50/18)
38)	Zakon o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“, br. 47/14, 46/16 i 13/24)
39)	Zakon o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“, br. 49/06, 76/11 i 89/11)
40)	Zakon o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)
41)	Kazneni zakoni u BiH
42)	Zakoni o kaznenom postupku u BiH
43)	Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, br. 39/14 i 59/22)